Изводи из рецензија:

„Демографско истраживање Млади у Србији почетком 21. века је научна студија која даје реалну слику тренутног стања младог становништва у нашој земљи. Представља одговарајуће закључке засноване на научним методама, који чине предлоге за квалитетнију будућност младог становништва“...

Др Гордана Јовановић

„Студија Млади у Србији почетком 21. века представља једну од ретких и детаљних демографских анализа овог контингента која још није рађена на овом простору. До сада су рађене социолошке студије младих, као и психолошке, али студија која сагледава све демографске показатеље овог становништва није рађена и зато представља нов и студиозан рад“.

Др Саша Кицошев

„У целом раду аутори констатују проблеме младих, тумаче их и предлажу идеје за њихово смањивање или превазилажење. Како аутори кажу, истраживачи оптерећени проблемима старења становништва и пораста њиховог броја заборављају на младе, на оне на којима „свет остаје“. Рукопис чини искорак у проучавањима ове категорије становништва, јер се њоме данас у Србији ретко ко ’бави“.

Др Драган Вукмировић

www.stat.gov.rs
www.popis2011.stat.rs

МЛАДИ У СРБИЈИ ПОЧЕТКОМ 21. ВЕКА

Република Србија
Републички завод за статистику

Подржано од стране ЕУ

Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији

МЛАДИ У СРБИЈИ ПОЧЕТКОМ 21. ВЕКА

Милка Бубало-Живковић
Тамара Лукић

СРБИЈА 2011 ПОПИС

Београд, 2015.

Република Србија
Републички завод за статистику

Подржано од стране ЕУ

ISBN 978-86-6161-146-9

Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији

МЛАДИ У СРБИЈИ ПОЧЕТКОМ 21. ВЕКА

Милка Бубало-Живковић
Тамара Лукић

Београд, 2015.

Издавач: Републички завод за статистику
За издавача: др Миладин Ковачевић, в. д. директора

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији обавезно је навођење извора.

Ова публикација је направљена уз финансијску помоћ Европске уније. За њен садржај искључиво је одговоран Републички завод за статистику и не представља званичан став Европске уније.

www.stat.gov.rs
www.popis2011.stat.rs

ПРЕДГОВОР

Демографске анализе наводе на сталне закључке о старењу популације на простору Републике Србије. На основу тих закључака, аутоматски, истраживања наводе на проблеме старије генерације. Младо становништво већином проучавају социолози и психолози, док је мало демографских студија о младима. Неопходно је урадити детаљну демографску анализу младих на простору Републике Србије. Од структуре ове популације зависе и генерације у зрелом добу, као и оне у даљој будућности, значи старије становништво. Демографска студија о младима може подстаћи израде планова и програма који би довели до решавања бројних проблема које има овај контингент становништва.

На иницијативу Републичког завода за статистику, а према подацима који су урађени посебном обрадом пописа становништва, домаћинстава и станова 2002. и 2011. године, урађена је ова демографска студија. Указано је на бројне проблеме младе популације. Постављена су многа питања за чије одговоре су потребна дубља истраживања, не само на основу статистике него су потребни разговори са младима и детаљне анализе многих друштвених проблема овог контингента. Вишегодишњим истраживањем, које би обухватило генерације младих у дужем периоду, још боље би се сагледали проблеми. Поред тога, тим различитих стручњака сагледао би њихове проблеме са различитих научних страна и тиме би се узроци и последице бројних проблема још боље утврдили.

Искрено се захваљујемо Републичком заводу за статистику на уступљеним подацима који су коришћени у овој студији, а посебно Снежани Лакчевић и Љиљани Ђорђевић. Оне су уложиле велики напор у координацији приликом додатне обраде података који су били неопходни да би демографски проблеми младих у Србији могли бити сагледани на адекватан начин. Изражавамо посебну захвалност рецензентима, који су својим добронамерним сугестијама позитивно утицали на подизање квалитета нашег рада.

У Београду, 2015. *Аутори*

Млади – „сигурним кораком" у будућност

Фото: Милка Бубало-Живковић

Рад посвећујемо нашем подмлатку:
Огњену, Ани, Дамјану, Ивану и Лени

Фото: Милка Бубало-Живковић

Младост је срећна јер за њу постоји будућност.
Гоголь

Садржај

Увод 8

Методолошка објашњења 10
Промене броја младих у другој половини 20. века и првој деценији 21. века 14
Територијални размештај младог становништва 23
Природно кретање младог становништва 27
Наталитет 27
Фертилитет код младих 31
Морталитет младог становништва 48
Брачност код младих 53
Механичко кретање младог становништва 57
Емиграција младих из Републике Србије 57
Млади имигранти у Републици Србији 72
Унутрашње миграције младих 76
Избегла млада лица у Републици Србији 80
Дневне миграције младих у Републици Србији 81
Структуре младог становништва 83
Полна и старосна структура 83
Социоекономска структура 88
Економска активност становништва 88
Млади са инвалидитетом 95
Делатност 99
Образовна структура 107
Млади према школској спреми 107
Стечено звање 113
Компјутерска писменост 119
Етничка структура 123
Национална или етничка припадност 123
Држављанство 130
Матерњи језик 132
Вероисповест 136

Домаћинства **142**
Пројекције младих у Републици Србији **146**
Млади у Србији – генерација будућности или генерација у емиграцији **151**
Закључна разматрања **151**
АНЕКС **157**
Библиографија **265**

Милка Бубало-Живковић
Тамара Лукић

Увод

Различита демографска истраживања указују на процесе старења становништва, изумирања, проблеме депопулације итд. У фокусу се најчешће налазе проблеми старења, збрињавања старијих и томе слично. Истраживања о младима у Србији заиста су ретка. Млада популација је, могло би се рећи, запостављена или „налази се у сенци" старијих.

Србија није земља младих, зато им треба посветити посебну пажњу. Треба валоризовати њихове демографске потенцијале, како би се могла предложити решења за повећање њиховог броја. Они су будућност, контингент од којег зависи демографски развој Републике Србије.

Промене међу младим становништвом јесу први наговештаји различитих облика демографске транзиције. Зато је потребно вршити њихов сталан мониторинг, којим би се могли идентификовати проблеми, како би се правовременим утицајима могли ублажити, ако не и отклонити.

Према Националној стратегији за младе, у контингент младих особа улазе особе од 15 до 30 година старости[1]. Међутим, норме у Европи и свету нису исте. Према статистичком портрету Европске уније, у овој категорији становништва су особе старости од 15 до 29 година (*Eurostat*, 2009). У земљама ЕУ 2009. године млади су чинили око 20% од укупног становништва. Али постојале су разлике у уделу младих код земаља чланица ЕУ. Међу земљама које су имале већи удео младих су Ирска, Кипар, Словачка и Пољска, где је удео младих већи од 24%. С друге стране су земље као што су Данска, Немачка и Италија, у којима је удео ове категорије мањи од 18%. Међутим, велики број младих који имигрирају у Немачку и Аустрију могао би довести до пораста удела младих у тим државама (*Eurostat*, 2009, интернет 8). И према Уједињеним нацијама, старосна категорија 15–29 година (интернет 9, интернет 11) такође припада младима, као и према Међународној организацији рада (*International Labour Organization*, интернет 10). Према статистици Централне обавештајне агенције (*Central Intelligence Agency*) издваја се категорија од 15 до 24 године (интернет 12), као категорија младих. Тако да у свету постоје различите дефиниције узрасне границе младих. Вероватно ни један други период у животу не доводи до бројнијих дискусија о старосној граници.

[1] „Службени гласник РС" (2005/07), бр. 55/05, 71/05 – исправка и 101/07, Национална стратегија за младе. Влада Републике Србије.

У овом контингенту становништва долази до највећих прекретница у животу, или би требало да дође, у зависности од многих услова, а највише економских. То је период живота у коме се одлучује за животни пут – одлука о избору средње школе. Ако се наставља средња школа, избором млади себи даље дају животне смернице. Следећа значајна одлука – да ли наставити више и високо образовање. Избором факултета млади себи даље усмеравају животни пут. По завршетку овог нивоа образовања долазе одлуке од животне важности. Тражење и проналажење запослења! Процес који, у Србији, зависи од више фактора, а срећа је најбитнији фактор. Потом, на младима су још две значајне одлуке, ступање у брак и формирање породице. Остваривање ове две одлуке умногоме зависи од психичке зрелости особе и спремности на такву одлуку, али и од економске стабилности. То су углавном фактори који се преплићу. Све је већи број младих који ову одлуку остављају за године када прећу у зрело доба. Животни пут младих је тежак због бројних одлука које морају да донесу, а у исто време се сусрећу и са бројним проблемима.

Младост је раздобље у животу у којем долази до биолошког и психолошког сазревања, а у исто време се одвија процес укључивања јединке у друштвену заједницу. Процес социјализације појединца траје док се не постигне одређени ниво социјалне аутономије, одговорности и самосталности. Ово зависи од психолошке зрелости појединаца, али и од средине у којој се нашао. Дужина школовања је веома битна у сазревању младих. Они који се дуже школују имају и дужу младост, а они који пре крену да се суочавају са другим животним изазовима пре излазе из групе младих. Међутим, и поред психолошког стања особе и њеног социјалног статуса потребно је одредити узрасну границу младог становништва за потребе детаљнијих анализа, као и израде стратегија.

Специфична ситуација у Републици Србији, коју карактерише сиромашније друштво, велики проценат незапослености, као и бројни други проблеми и изазови са којима се суочавају млади, довели су до померања горње границе младости на тридесет година. Међутим, према препорукама чланова Редакције за израду студија Републичког завода за статистику, у овој студији су узете узрасне границе према нормама Европске уније, од 15 до 29 година.

Република Србија је земља у транзицији, међутим, карактеристике младе популације је уврштавају у земље развијенијег света, а не земље у којима доминирају традиционалне норме.

Методолошка објашњења

Младо становништво је један од контингената укупног становништва. Према Попису 2011. године, приликом утврђивања укупног броја становника неког подручја први пут је примењен концепт „уобичајеног становништва". Према том концепту, лице се сматра становником неког места ако câмо или са члановима свог домаћинства проводи највећи део времена у том месту, односно дневни и ноћни одмор, независно од тога где има пријављено пребивалиште. На тај начин су у укупно становништво одређеног места укључена лица која су у том месту живела непрекидно најмање годину дана пре момента пописа, као и лица која су у том месту живела краће од 12 месеци, али са намером да у њему остану најмање годину дана. Лица која су у моменту пописа привремено (краткотрајно) била одсутна из места уобичајеног становања, због годишњег одмора, службеног пута, лечења и слично, укључена су у укупно становништво. Такође, у укупном становништву су лица која раде у другом месту у земљи или у иностранству, али се најмање једном недељно враћају у то место. Потом, у укупном становништву су и ученици основне и средње школе, као и лица која студирају у другом месту у земљи без обзира на учесталост враћања, дужину одсуства и намере. У укупно становништво су укључени и студенти који студирају у иностранству, који се најмање једном недељно враћају у то место. У категорији укупног становништва су и страни студенти који се школују у нашој земљи уколико се у своју домовину не враћају једном недељно. Лица избегла са простора република бивше СФРЈ и интерно расељена лица са простора АП Косово и Метохија се такође укључују у укупно становништво.

Према Попису 2002. године у укупно становништво Републике Србије укључени су наши грађани чији је рад, односно боравак у иностранству био краћи од годину дана, као и страни држављани који су у нашој земљи радили или боравили годину дана и дуже.

У овој студији је обрађено младо становништво. Према критеријумима УН, младо становништво обухвата популацију од 15 до 29 година старости. То су три петогодишње кохортне групе становништва (15–19, 20–24 и 25–29 година).

Младо становништво је обрађено са више демографских аспеката, уз одређене економске, социолошке и психолошке анализе. Млади с почетка 21. века добили су највише пажње, а у изузетним случајевима анализе су урађене и у дужем периоду (од Другог светског рата). Кретање броја младог становништва је обрађено у периоду од Другог светског рата кроз осам пописа. Територијални оквир је ниво Републике Србије и НСТЈ 2 региони[2]. У неким случајевима се ишло и на нижи ниво, НСТЈ 3 (области), и још нижи ниво – општине (у деловима студије који се односе на кретање броја младог становништва и територијални размештај). У студији је обрађено младо становништво Републике Србије без АП Косово и Метохија, али пошто је кретање броја становника анализирано у дужем периоду, те промене су најпре посматране на простору Републике Србије са АП Косово и Метохија (од 1948. до 1981. године), а потом без АП Косово и Метохија, где се виде значајне разлике, како у апсолутном броју младих тако и у уделу младих у укупном становништву. Сва остале анализе младог становништва су урађене за попише 2002. и 2011. године.

[2] НСТЈ – Номенклатура статистичких територијалних јединица према Уредби о номенкатури статистичких територијалних јединица – „Службени гласник РС", бр. 109/2009 и 46/2010, која је коришћена за представљање одређених карактеристика младог становништва.

Анализа урбаног младог становништва урађена је за пописе 2002. и 2011. године, где је израчунат удео урбаног младог становништва или ниво урбанизације према младом становништву, по формули:

$U = \frac{Po}{P}$ *100, где је U – ниво урбанизације, Po – број младог становништва које живи у градовима по регионалним целинама, P – укупан број младог становништва које живи у тим регијама.

Територијални размештај младог становништва добијен је као количник броја младих становника и површине општина, односно региона. Анализиране су промене у периоду од 2002. до 2011. године.

Приликом обраде природног кретања младог становништва анализиран је фертилни контингент од 15 до 29 година и број рођене деце од мајки које су у тој старосној доби. Пошто су у контингенту младог становништва три петогодишње групе становништва (15–19, 20–24 и 25–29 година) рађене су специфичне стопе фертилитета. Оне представљају однос броја живорођених које су родиле мајке одређене старости и броја женског становништва исте старости. Формула на основу које је урађен прорачун је

$f_{t,x_1-x_2} = \frac{N_{t,x_1-x_2}}{P_{f,t,x_1-x_2}}$ *1000, где је f_{t,x_1-x_2} – специфична стопа фертилитета, N_{t,x_1-x_2} – број живорођене деце коју су мајке родиле у старости $x_1 - x_2$, а P_{f,t,x_1-x_2} је број женског становништва у старости $x_1 - x_2$.

Специфичне стопе морталитета представљају однос броја младих умрлих по старосним групама и укупног броја младих у тим старосним групама. Рачунају се за старосни интервал од 0 до 85 и више година по петогодиштима и посебно за старост од 0 година. У овој студији су рачунате по петогодиштима по формули:

$m_t = \frac{M_{t,x_1-x_2}}{P_{t,x_1-x_2}}$ *1000, где је m_t – специфична стопа морталитета, M_{t,x_1-x_2} – број умрлих у старости $x_1 - x_2$, а P_{t,x_1-x_2} је број становника те старости (Републички завод за статистику, 2011).

Код анализе младих по брачности узимани су подаци младих код којих партнери припадају младом становништву (15–29 година). Анализирани су млади ожењени/удате, неожењени/неудате, разведени/разведене и удовци/удовице, сви у категорији младог становништва.

Миграције или механичко кретање становништва представљају активан и комплексан процес који уз природни прираштај утиче на демографске промене подручја одсељавања и досељавања. Миграције могу бити усмерене из земље (емиграција), у земљу (имиграција), и могу се одвијати пресељавања унутар земље (унутрашње миграције) које имају трајан или дневни карактер (дневне миграције).

Подаци о мигрантима, према међународним препорукама, прикупљају се на основу података о месту рођења, које представља основно миграторно обележје. Ови подаци су прикупљани на два начина: преко места у којем се рођење догодило или преко места у којем је мајка стално становала у време када је лице рођено. С циљем добијања потпуних података, према Попису 2011. године, прикупљани су подаци и о месту рођења лица и о месту становања мајке у време када је лице рођено. Ако је лице рођено у Републици Србији, односно ако је место сталног становања мајке у време када је лице рођено било у Републици Србији, прикупљени су подаци о насељу и општини. Уколико је место рођења било у иностранству или је место становања мајке у то време било у иностранству, уношен је назив државе.

У овој студији су анализирани доступни подаци о емигрантима. Тешко је доћи до тачних података о броју одсељених, тако да су у овој студији коришћени подаци о одсељенима за које су податке дали чланови њихових домаћинстава у земљи.

Подаци о десељенима на простор Републике Србије обрађени су за оне који су се пресељавали унутар Републике Србије и оне који су дошли из иностранства. Идентификовање контингената аутохтоног и досељеног становништва вршило се на основу одговора на питање да ли лице од рођења живи у месту сталног становања. За лица која од рођења не живе у месту становања требало је навести претходно место становања, као и месец и годину досељавања, тј. одакле и када су се доселили у садашње место становања. Лица која су се пресељавала унутар Републике Србије давала су податак о насељу и општини одакле су дошла (у оквиру Србије), док је за лица досељена из иностранства прикупљен податак о држави из које су досељени (Републички завод за статистику, 2013).

Подаци о унутрашњим пресељењима становништва у Републици Србији јесу резултат редовног статистичког праћења ове појаве на нивоу Републике. Приликом сваке промене пребивалишта (трајно пресељење из једног места у друго) лице подноси пријаву пребивалишта, која садржи информације о претходном пребивалишту, односно подноси одјаву пребивалишта, која садржи намеру о будућем пребивалишту, осим ако је то случај да се први пут укључује или трајно искључује из евиденције о пријави/одјави пребивалишта.

Избегла млада лица у овој студији нису дефинисана на основу избегличког статуса. С обзиром на то да је протекло одређено време од ратних дешавања на простору СФРЈ, као и велики број лица која су се интегрисала, опредељење је било за контингент присилних миграната са простора република бивше СФРЈ и њима сродне групе. Ове групе се односе на децу присилних миграната која су рођена у Србији и на оне који су рођени на простору република бивше СФРЈ, а дошли су у Србију из породичних разлога у ратном периоду и непосредно након рата. У свему овоме треба да је јасно да постоји известан број лица која су избегла, отишла у иностранство, а потом поново дошла у Србију. Такве особе не видимо као избеглице, него као досељенике из иностранства.

Према методологији Пописа 2011. године, дневним мигрантима се сматрају лица која раде или се школују ван места свог уобичајеног становања, али се свакодневно или више пута недељно у њега враћају. Сматра се да се лице свакодневно враћа у место сталног становања и у случају када је због природе посла дуже одсутно, односно када има смену од 24 сата или чак 48 сати (Републички завод за статистику, 2013а).

Структура младих према старости и полу представља једну од најважнијих демографских одлика сваке популације. На основу ових података формирају се одређени скупови (контингенти) становништва, међу којима је и контингент „младо становништво“. Подаци о старости становништва у Попису 2011. године су добијени, као и на претходним пописима (1991. и 2002. године), на основу одговора на питање о јединственом матичном броју грађана (ЈМБГ), чијих се првих седам цифара односи на датум рођења (дан, месец и последње три цифре године рођења). Пол је демографско обележје које је најлакше одредити и у ситуацији када није прикупљено приликом пописивања, на основу имена, јединственог матичног броја (Републички завод за статистику, 2012).

Анализа старосне структуре младог становништва урађена је на основу израчунавања удела појединих петогодишњих старосних група становништва у укупном броју младог становништва и на основу аритметичке средње старости младог становништва. Аритметичка средња старост (просечна старост) израчуната је према формули

$\bar{x} = \frac{\sum (x_i + 0{,}5) f_i}{\sum f_i}$, где је $\bar{x}$ – аритметичка средња старост становништва, x_i - i-та година старости, f_i – број становника у i-тој години старости.

У оквиру полне структуре становништва израчунат је коефицијент маскулинитета младог становништва по формули

$P_m = \frac{P^m}{P^f} * 1000$, где је P_m – коефицијент маскулинитета, P^m – број мушког становништва, P^f – број женског становништва.

Постоје подаци који се међупописно не могу поредити, из разлога примене различите методологије или категоризације. У том случају, анализирани су само најновији подаци, односно подаци Пописа 2011. године.

Неки феномени, као што је, на пример, појава компјутерске писмености, почели су да се прате тек од Пописа 2011. године, тако да се не могу издвојити међу подацима Пописа 2002. године.

Истраживање је рађено на нивоу Републике Србије, потом на нивоу НСТЈ 2 (региони), а у изузетним случајевима аутори су анлизирали и ниво НСТЈ 3 и ниво општина (*LAU* – по Евростату[3]). Подаци на картама су углавном представљени на нивоу општина, једино су емигранти приказани на нивоу НСТЈ 2. У табелама су аутори податке представили на републичком нивоу, на нивоу НСТЈ 2 и код територијалног размештаја становништва узет је ниво НСТЈ 3. На графиконима су аутори одређене карактеристике младих представљали на републичком нивоу и НСТЈ 2 нивоу.

За тумачење добијених резултата коришћени су бројни извори литературе, односно резултати сличних истраживања, како у Републици Србији тако и ван њених граница.

[3] http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/local_administrative_unit

Најуочљивије појаве су илустроване графиконима, а најважнији параметри младог становништва у Републици Србији картограмима. Како текст не би био оптерећен табелама и графиконима, већина њих је измештена на крај, у поглавље Анекс. У тексту се налазе закључци који су формирани на основу података из поменутих табела и графикона. Неки од графикона приказују односе између различитих категорија (етнички састав, конфесионална структура, матерњи језик) младих који припадају мањинском становништву, јер су по том питању утврђене значајне међурегионалне разлике.

Промене броја младих у другој половини 20. века и првој деценији 21. века

Демографске промене младе популације у 21. веку на простору Републике Србије сагледане су без Косова и Метохије у периоду од 2002. до 2011. године. Одступања код периода су урађена приликом анализе промене броја младих, где је анализиран период од Другог светског рата, а у том делу студије дошло је и до одступања у територијалном оквиру. Због адекватнијег приказа демографске ситуације у Републици Србији у периоду од 1948. до 1981. године урађене су анализе промене броја младих у Србији са Косовом и Метохијом. А потом је, због проблема приликом пописа становништва у тој покрајини од 1991. године, урађена анализа промене броја младих становника у Републици Србији без АП Косово и Метохија.

У првом попису након Другог светског рата забележено је нешто више од 6,5 милиона укупног становништва у Републици Србији. Тада је било око 1,8 милиона младог становништва, што је чинило 27,7% укупне популације тадашње југословенске Републике Србије. Удео мушког и женског младог становништва у укупном мушком и женском становништву био је готово једнак (28,2 % мушко, 28,3 % женско становништво) (табела 1). Апсолутни број женског младог становништва био је већи, као што је био већи и укупан број жена за 5,9 % од укупног броја мушкараца. У Попису 1948. године то је била популација која је рођена у периоду од 1919. до 1933. године, значи у годинама након Првог светског рата. То је период Велике светске економске кризе, која је имала значајног утицаја и на овим просторима. До наредног пописа (1953), порастао је укупан број становника у Републици Србији за 6,9%, а број младог становништва је порастао за 13,4%. И ово становништво је рођено у међуратном периоду и у време Велике светске економске кризе и након ње. То су деца из компензационог периода након Првог светског рата, када је рађан већи број деце, а посебно већи број мушкараца. Према подацима Пописа 1953. године, у Србији је био највећи удео младог становништва у целокупном посматраном периоду, и они су чинили 29,3% становништва тадашње Републике. По подацима Пописа 1961. године, укупан број становника у Републици Србији повећан је за 9,5%, а у исто време је број младог становништва смањен за 9,3%. То су лица која су рођена у годинама након економске кризе, у предратним годинама, као и они који су се рађали током Другог светског рата, што је главни разлог пада броја младих. Удео младих у укупној популацији смањен је на 24,3%. У наредних десет година повећан је укупан број становника Србије на преко 8,4 милиона, а број младих је премашио два милиона. Раст укупне популације у међупописном периоду 1961–1971. године био је максималан након Другог светског рата и износио је 10,5%, као и раст младог становништва (9,9%). Због нешто већег раста броја укупне популације од раста броја младих и удео младих у

укупном становништву је нешто смањен (на 24,2%). И након овог пописа 1971. године настављен је пораст како броја укупног, тако и броја младог становништва. Резултати Пописа 1981. године бележе максималан број становника у Републици у послератном периоду (око 9,3 милиона). Тада је и број младих био максималан (око 2,2 милиона). У међупописном периоду, 1971–1981. године, раст укупног броја становника био је за 10,3%, а младих за 7,4%. Ови млади људи су рођени у периоду од 1952. до 1966. године, а то је време економског опоравка земље после ратних разарања и период просперитета и успона привреде. Позитивна економска кретања су имала утицај и на раст наталитета. Међутим, и поред пораста броја младих, бржи и већи раст броја укупног становништва довео је до лаганог пада удела младих у укупном становништву на 23,5% (табела 1.1 у Анексу) .

Од 1991. године долази до извесних проблема приликом пописа становништва. Становништво на простору Косова и Метохије, као и известан број албанских становника у општинама на југу Србије ка граници са Косовом и Метохијом, није пописан, тако да немамо реалну слику броја становника на простору целе Републике Србије са покрајинама. Из тих разлога су анализиране промене броја младог становништва у Републици Србији са АП Косово и Метохија до Пописа 1981. године, а од Пописа 1991. године без АП Косово и Метохија, односно на простору централне Србије и Војводине. Промена територијалног обухвата пописаног становништва је главни разлог велике промене броја укупног и броја младог становништва на простору Републике Србије. Између Пописа 1981. и 1991. године смањен је укупан број становника за 16,0%, док је број младих смањен чак за 30,0%. Према овим показатељима видимо колико је популација на Космету млада, када је за чак 30% смањен удео младих у укупној популацији Србије без Космета.

Становништво на простору Косова и Метохије је у послератном периоду имало изузетно високе стопе природног прираштаја, чије вредности су биле више од 25,0‰ (Спасовски, Шантић, Радовановић, 2012). Изузетно високе стопе природног прираштаја на Косову и Метохији довеле су до пораста броја младог становништва у периоду од 1948. до 1981. године за 156,6% (са 165 204 на 423 835). Међутим, од седамдесетих година 20. века долази до промена код природног кретања становништва, тако да су стопе природног прираштаја опале са 29,9‰ у 1969. на 23,0‰ у 1989. години, а до 2000. године су опале на 15,7‰ (Голубовић, Марковић-Крстић, 2008).

На простору Републике Србије без Косова и Метохије у периоду након Другог светског рата биле су сличне промене броја укупног и младог становништва као и у Републици Србији са Косовом и Метохијом. Укупно становништво је имало раст све до међупописног периода 1991–2002. године, када је дошло до опадања и поред имиграције избеглих лица, којих је регистровано преко 600 000. У периоду од 1948. до 1991. године укупно становништво је имало раст за 34,9% (са 5 800 146 на 7 822 795). Највећи раст броја становника Републике Србије без Косова и Метохије је био у међупописном периоду 1953–1961, иако је то период од само осам година. Међутим, поред становништва које је рођено на простору Републике Србије у послератном периоду дошло је до интензивне колонизације из пасивних крајева, југа Србије, Македоније, Босне и Херцеговине, Хрватске и Црне Горе, тако да је и то становништво имало утицаја на раст укупног броја становника. Младо становништво из овог периода (1953–1961) чинила су лица која су рођена у периоду након Велике светске економске кризе, али и предратне кризе, као и они који су рођени током Другог светског рата, тако да је у овом периоду изузетно велики пад броја младог становништва (за -12,0%).

Од 1991. до 2011. године константно опада број укупног становништва, и то за 8,1%, а број младог становништва од 1981, и то за 25,2%. Број младог становништва је био највиши 1953. године (1 831 194 лица) и од тада је у опадању. Секундарни максимум је забележен 1981. године, када је на простору Републике Србије без Косова и Метохије било 1 768 589 младих особа. Они су рођени, како је већ напоменуто, у периоду економског раста и просперитета тадашње државе, СФРЈ (1952–1966). Константно опадање броја младог становништва почело је нешто раније него опадање броја укупне популације, од 1981. године. Велики пад броја младог становништва био је током међупописног периода 1981–1991. године, што је последица и почетка пада природног прираштаја, али и проблема приликом Пописа 1991. године (што је објашњено претходно) (табела 1, графикон 1).

Код укупног становништва у целом посматраном периоду већи је број женског становништва. Животни век женске популације је дужи, тако да је то један од разлога што је број жена у укупном становништву већи од броја мушкараца, а и мушко становништво је више страдало у ратовима. Али код младог становништва је нешто другачија полна структура. До 1961. године је већи број жена, на шта је велики утицај имао ратни период, када је мушка популација више страдала. Од 1961. године у полној структури доминира мушко становништво. Удео ове младе популације је у порасту, тако да су 1961. године чинили 50,1% од укупног младог становништва, а 2011. године 51,2%. Смањење удела женске популације од шездесетих година је последица и природне законитости јер се роди више дечака него девојчица (108 : 100).

Графикон 1. Младо становништво према броју у Републици Србији, без АП Косово и Метохија, пописи 1948–2011.

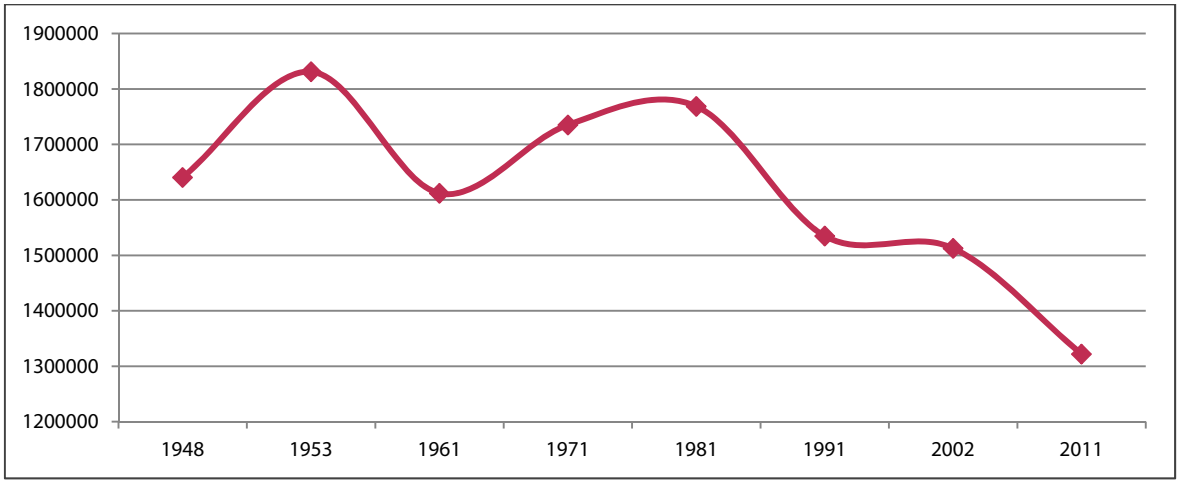

Интензивнији пад броја младог становништва довео је до великог смањења удела ове популације у укупном становништву. На простору Републике Србије без Косова и Метохије 1948. године било је 28,3% младих. На наредном Попису, 1953. године, био је максималан удео младих у периоду након Другог светског рата (29,7%). Од тада је све мање младог становништва у укупној популацији. Године 1961. било их је 24,1%, а 2011. само 18,4%, с тим што је удео младе мушке популације већи него удео женске у укупном броју мушке, односно у укупном броју женске популације (табела 1).

Табела 1. Промене броја младог становништва Републике Србије, без АП Косово и Метохија, пописи 1948–2011.

	Пол	Године пописа							
		1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Становништво — укупно	**С**	**5800146**	**6163246**	**6678239**	**7202898**	**7729236**	**7822795**	**7498001**	**7186862**
	М	**2800156**	**2995006**	**3264807**	**3536777**	**3810935**	**3841717**	**3645930**	**3499176**
	Ж	**2999990**	**3168240**	**3413432**	**3666121**	**3918301**	**3981078**	**3852071**	**3687686**
Младо становништво	С	1640536	1831194	1611924	1735211	1768589	1534919	1512646	1322021
	М	791034	905925	808945	880430	898339	777821	768221	677110
	Ж	849502	925242	802979	854781	870250	757098	744425	644911
Удео младих у укупном становништву	С	28,3	29,7	24,1	24,1	22,9	19,6	20,2	18,4
	М	28,2	30,2	24,8	24,9	23,6	20,2	21,1	19,4
	Ж	28,3	29,2	23,5	23,3	22,2	19,0	19,3	17,5

Промене броја младог становништва можемо анализирати и помоћу базног и ланчаног индекса, што је приказано у табелама 2 и 3. Ланчани и базни индекс указују на пораст (ако су вредности веће од 100), односно пад (ако су вредности ниже од 100) броја младог становништва у међупописним периодима. Базни индекс укупног становништва је имао највећу вредност 1991/1948. (134,9 – табела 2), а најнижа вредност је била на почетку посматраног периода (1953/1948) (106,3). Код младог становништва, пошто је највећи пораст апсолутног броја био у периоду 1953/1948, тада је и највећа вредност базног индекса. Већи број младог становништва у односу на 1948. био је још на два пописа, 1971. и 1981, тако да је базни индекс већи од 100 1971/1948. и 1981/1948.

Табела 2. Укупно и младо становништво Републике Србије према базном индексу, пописи 1948–2011.

	Пол	Базни индекс						
		1953/1948	1961/1948	1971/1948	1981/1948	1991/1948	2002/1948	2011/1948
Становништво — укупно	**С**	**106,3**	**115,1**	**124,2**	**133,3**	**134,9**	**129,3**	**123,9**
	М	**107,0**	**116,6**	**126,3**	**136,1**	**137,2**	**130,2**	**125,0**
	Ж	**105,6**	**113,8**	**122,2**	**130,6**	**132,7**	**128,4**	**122,9**
Младо становништво	С	111,6	98,3	105,8	107,8	93,6	92,2	80,6
	М	114,5	102,3	111,3	113,6	98,3	97,1	85,6
	Ж	108,9	94,5	100,6	102,4	89,1	87,6	75,9

Ланчани индекс указује на промене броја становника између два узастопна пописа. Његове вредности указују на раст броја укупног становништва све до 2002/1991, када почиње опадање. Док осцилације у кретању броја младог становништва на простору Републике Србије потврђује и ланчани индекс (табела 3).

Табела 3. Укупно и младо становништво Републике Србије према ланчаном индексу, пописи 1948–2011.

	Пол	Ланчани индекс						
		1953/1948	1961/1953	1971/1961	1981/1971	1991/1981	2002/1991	2011/2002
Становништво — укупно	**С**	**106,3**	**108,4**	**107,9**	**107,3**	**101,2**	**95,8**	**95,9**
	М	**107,0**	**109,0**	**108,3**	**107,8**	**100,8**	**94,9**	**96,0**
	Ж	**105,6**	**107,7**	**107,4**	**106,9**	**101,6**	**96,8**	**95,7**
Младо становништво	С	111,6	88,0	107,6	101,9	86,8	98,5	87,4
	М	114,5	89,3	108,8	102,0	86,6	98,8	88,1
	Ж	108,9	86,8	106,5	101,8	87,0	98,3	86,6

Више од половине младе популације (59,6%) још је на почетку 21. века (2002. године) живело на простору урбаних подручја. Највише градског становништва је имало подручје Београдског региона, чак 81,2%. У Војводини, где је велика концентрација становништва у већим градовима (Нови Сад, Суботица, Сомбор, Кикинда, Зрењанин, Панчево, Вршац), проценат урбаног младог становништва је био 58,6. Регион Јужне и Источне Србије је имао 53,3% младог становништва у урбаним срединама. Једино је Регион Западне Србије и Шумадије имао мање младих становника у градовима него у селима (49,4 : 50,6) (табела 4).

Табела 4. Младо становништво Републике Србије према регионима и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Република Србија		Београдски регион		Регион Војводине		Регион Шумадије и Западне Србије		Регион Јужне и Источне Србије		Регион Косово и Метохија	
	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Укупно	**1512646**	**100**	**326226**	**100**	**416172**	**100**	**432302**	**100**	**337946**	**100**		**...**
Градска	902193	59,6	264810	81,2	243942	58,6	213443	49,4	179998	53,3		...
Остала	610453	40,4	61416	18,8	172230	41,4	218859	50,6	157948	46,7		...

Табела 5. Младо становништво Републике Србије према типу насеља и полу, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Република Србија		Београдски регион		Регион Војводине		Регион Шумадије Западне Србије		Регион Јужне и Источне Србије		Регион Косово и Метохија	
		број	%	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Укупно	**С**	**1322021**	**100**	**307698**	**100**	**363322**	**100**	**372059**	**100**	**278942**	**100**		**...**
	М	**677110**	**100**	**153482**	**100**	**186863**	**100**	**192187**	**100**	**144578**	**100**		**...**
	Ж	**644911**	**100**	**154216**	**100**	**176459**	**100**	**179872**	**100**	**134364**	**100**		**...**
Градска	С	809613	61,2	248492	80,8	216753	59,7	186777	50,2	157591	56,5		...
	М	407632	60,2	122763	80,0	109391	58,5	94815	49,3	80663	55,8		...
	Ж	401981	62,3	125729	81,5	107362	60,8	91962	51,1	76928	57,3		...
Остала	С	512408	38,8	59206	19,2	146569	40,3	185282	49,8	121351	43,5		...
	М	269478	39,8	30719	20,0	77472	41,5	97372	50,7	63915	44,2		...
	Ж	242930	37,7	28487	18,5	69097	39,2	87910	48,9	57436	42,7		...

У периоду од 2002. до 2011. године повећан је број младих у градовима, на 61,2%. Међутим, апсолутни број младих у свим регионима и у градским и сеоским срединама је смањен. Проценат урбаног младог становништва је био 2011. године у свим регионима већи у односу на проценат руралног становништва. Године 2011. Београдски регион је имао највише младих који су живели у градским насељима (80,8%), а најмање Регион Шумадије и Западне Србије (50,2%) (табела 5). У градским насељима је већи проценат младе женске популације, док је у сеоским насељима већи проценат младе мушке популације у односу на укупан број младог женског и мушког становништва по регионима.

Ако посматрамо удео младог становништва у укупном у Републици Србији, по регионима и областима (табела 6), видимо да је 2002. године био највећи на простору Београдског региона (20,7%), а најмањи у Региону Јужне и Источне Србије (19,3%). Због велике емиграције и ниског природног прираштаја у Региону Јужне и Источне Србије најмање је младог становништва. Посебно се издваја Зајечарска област по изузетно ниском уделу младих (16,6% по Попису 2002, а 15,4% 2011. године). Рашка област на југу Србије се издваја по највећем уделу младих (22,1 % 2002, а 20,2% 2011. године). Већи удео младих у Рашкој области је у општинама Сјеница, Пријепоље, Нови Пазар и Тутин (карта 1). Повећан проценат младих у овим областима је последица етничког састава. У њима је значајан удео муслиманског становништва. Изнад просека 2011. године су биле и Јужнобачка и Пчињска област. У Пчињској области такође има утицај етнички састав, а у Јужнобачкој области имиграција је имала утицаја на већи удео младих у односу на друге области због Новог Сада и досељавања младих на простор овог града и његове околине.

Табела 6. Младо становништво Републике Србије према уделу у укупном становништву, по регионима и областима, пописи 2002. и 2011.

Регион/област	2002 (%)	2011 (%)
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**20,2**	**18,4**
Београдски регион	**20,7**	**18,5**
Регион Војводине	**20,5**	**18,8**
Западнобачка област	20,1	17,8
Јужнобанатска област	20,3	18,4
Јужнобачка област	21,3	19,8
Севернобанатска област	19,6	18,2
Севернобачка област	20,3	18,3
Средњобанатска област	19,6	18,4
Сремска област	20,5	18,7
Регион Јужне и Источне Србије	**19,3**	**17,8**
Борска област	18,8	16,6
Браничевска област	18,3	16,8
Зајечарска област	16,6	15,4
Јабланичка област	19,7	18,4
Нишавска област	19,3	18,1
Пиротска област	17,6	16,7
Подунавска област	20,4	18,8
Пчињска област	21,6	19,8
Топличка област	18,5	17,9
Регион Шумадије и Западне Србије	**20,2**	**18,3**
Златиборска област	20,7	18,5
Колубарска област	19,0	17,8
Мачванска област	20,6	18,3
Моравичка област	19,9	17,8
Поморавска област	18,5	17,3
Расинска област	19,5	17,2
Рашка област	22,1	20,2
Шумадијска област	20,6	18,5
Регион Косово и Метохија	...	...

Карта 1. Младо становништво Републике Србије према уделу у укупном становништву, општине/градови, Попис 2011.

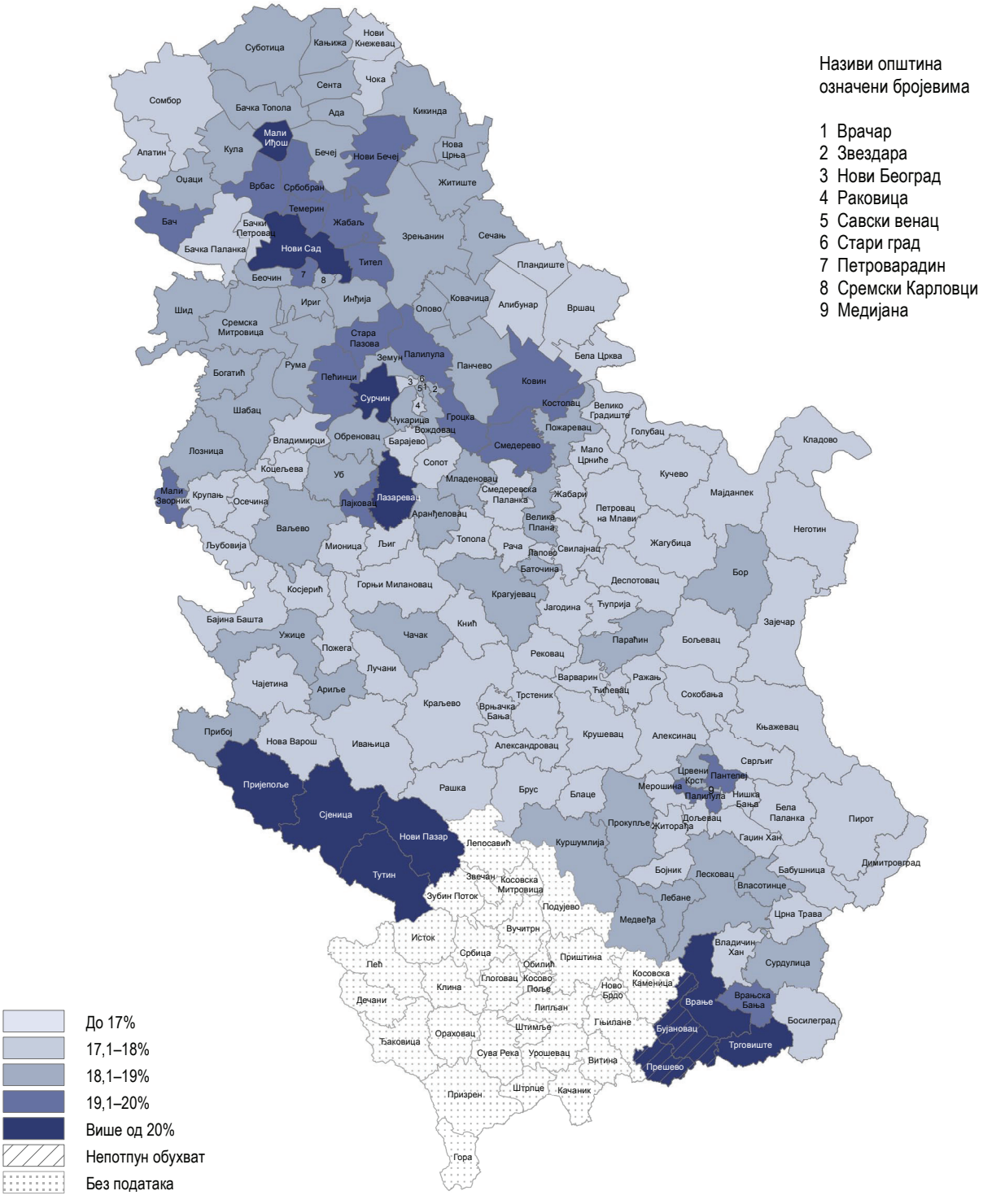

Интензиван пад броја младог становништва, а тиме и опадање густине младих становника у Србији последица је пада наталитета и емиграције. Шездесетих година 20. века је значајан број младих људи одлазио из земље. То су познате економске миграције ка земљама Западне и Средње Европе. Поред емиграције, током шездесетих, а посебно седамдесетих година све је присутнија миграција село – град, што је довело до пражњења села. Одласком младих смањен је фертилни контингент. То је даље довело до опадања природног прираштаја.

Економско-политичка несигурност од деведесетих година је само интензивирала емиграцију, а млади људи који су остали у земљи одлучују се на мањи број деце или не крећу у авантуру рађања деце. Истраживања[4] урађена првих година 21. века су утврдила да је све већи број младих који желе да оду из земље. Око 18% младих, који су најобразованији и активна лица са занимањима из области које су највише тражене у свету, донели су одлуку да оду из земље. Поред њих, још 43% младих би отишло из земље чим би им се указала прилика (Николић, 2004). Чак 61% младих је отишло или би сигурно отишло из земље, што наводи на постављање једног логичног питања, ако знамо да су млади „будућност" једне земље: На коме ће остати ова земља и каква је њена будућност?

Очекивано је било да ће након промене режима у Србији доћи до заустављања одлива младих из земље, међутим, те промене нису довеле до заустављања, него у појединим крајевима Србије и интензивирања. Млади људи, данас, јесу генерације рођене пре распада бивше Југославије (СФРЈ) када су се већ осетили политички и економски проблеми, затим рођени током ратова (1991–1995), оружаних сукоба на Космету (1998–1999), бомбардовања Југославије од стране НАТО-а, преломне 2000. (петооктобарска „грађанска револуција") (Михаиловић, 2004) и бројних других економско-политичких догађаја, који су обележили последње две деценије 20. и прву деценију 21. века. Шта је то што би младе задржало да остану у земљи? Велики проблеми, који остају нерешени деценијама у Србији, обесхрабрили су младе у погледу стручног усавршавања, напредовања у професији, нормалног животног стандарда и сигурности. Планови и тежње су, за велики број младих, само велике жеље, које неће или ће тешко остварити. Зато су млади у дилеми: остати или отићи и тражити решење негде у другим земљама. Већ више од две деценије млади људи чекају да дипломирају, па да емигрирају. Економски опоравак и сигурност, политичка стабилност, културни напредак, промене система вредности (Купас-Вукашиновић, Лазаревић, 2008) у друштву и излазак из геронтократије су неке од важних промена које би задржале младе људе.

Овакав ток броја младог становништва није карактеристичан само за Републику Србију. Слична је ситуација, још деведесетих година, била и у другим државама у нашем окружењу. Након распада бивше Југославије, утврђено је да је број младог становништва наставио да опада и у Хрватској (Wertheimer-Baletić, 1996; Živić, Pokos, 2004; Wertheimer-Baletić, 2004), Црној Гори (Republika Crna Gora, 2006), Македонији (Арсенијевић, 2010), Словенији (Lovrič et al, 2010), као и у Босни и Херцеговини (Мујановић, 2013). Ситуација није боља ни у земљама источног Балкана које су ушле у ЕУ. Економска ситуација није добра ни у тим земљама, али је младима, након њиховог уласка у ЕУ, лакше да изађу из земље.

[4] Центар за проучавање алтернатива из Београда је објавио 2004. године резултате истраживања о младом становништву Србије које је урађено са више аспеката. У финансирању истраживања су учествовали *PAX*, *CHRISTI*, *FREDOM HOUSE*, *CSR*, *SIDA* и Министарство просвете и спорта.

Територијални размештај младог становништва

Територијални размештај становништва Србије је последица многобројних чинилаца друштвено-историјских, демографских, економских, политичких, као и културних, који су се мењали током историјских дешавања на балканском простору (Радушки, 2011). Током бурне историје долазило је до масовних миграција, као и оних мањег обима. На размештај младог становништва у Србији највећи утицај имају, поред рељефних карактеристика, неке друштвене промене. Економске миграције од шездесетих година 20. века, као и економско-политичка превирања с краја 20. и почетка 21. века довела су до преразмештања, како укупног тако и младог становништва на простору Републике Србије. У првим деценијама након Другог светског рата дошло је до лаганог смањења броја младог становништва по километру квадратном у сеоским подручјима, а до пораста у градским. Последњих деценија 20. века долази до интензивирања миграција ка већим градским центрима, тако да имамо пораст концентрације младих у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу. Међутим, у првој деценији 21. века смањење броја становништва, како укупног тако и младог, довело је до опадања броја младог становништва по километру квадратном и у већим градским центрима. Пражњење руралних подручја је процес који траје деценијама и на почетку 21. века има критичне размере због изузетно малог броја становника у тим срединама, а посебно пограничних рурални атари. Младо становништво Републике се концентрише у средишњим деловима, у Поморављу, у Београду и око њега, као и на простору Војводине. Међутим, и банатски део је све ређе насељен, док се концентрација врши ка Новом Саду (карта 2).

Табела 7. Младо становништво Републике Србије према територијалном размештају, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Површина (km^2) *		Број младог становништва		Густина младог становништва (ст./km^2)	
	2002	2011	2002	2011	2002	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**88361**	**88509**	**1512646**	**1322021**	**19,5[5]**	**17,0[5]**
Београдски регион	3224	3226	326226	307698	101,2	95,4
Регион Војводине	21506	21603	416172	363322	19,4	16,8
Регион Јужне и Источне Србије	26256	26246	337946	278942	12,9	10,6
Регион Шумадије и Западне Србије	26488	26495	432302	372059	16,3	14,0
Регион Косово и Метохија	10887	10939	...	...	...	...

*Површина Републике Србије и региона из 2002. године је према подацима Републичког завода за статистику (2004). Општине у Србији 2003 (површине Региона Јужне и Источне Србије и Региона Шумадије и Западне Србије су израчунате на основу података по областима); површине Републике Србије и региона из 2011. године су према подацима Републичког завода за статистику (2012б), Статистички годишњак Републике Србије 2012. године, подаци за 1. јануар 2012. године.

[5] Густина младог становништва на простору Републике Србије без Региона Косово и Метохија.

Београдски регион има најмању површину и највећу густину младог становништва. Обухвата само 4,2% укупне територије Србије, али у њему је концентрисано нешто више од петине укупне младе популације (21,6% према Попису 2002. и 23,3% према Попису 2011). Густина младог становништва у том региону је 2002. године била 101,2 ст./km^2, а до 2011. године је опала на 95,4 ст./km^2 (табела 7). У појединим општинама овог региона густина младог становништва знатно премашује просек и Републике и Београдског региона. У Општини Врачар, према подацима Пописа 2011. године, било је 3 201,3 ст./km^2, а према подацима Пописа 2002. године било их је 3 604,0 ст./km^2. То је општина у којој је највећи број младих на једном квадратном километру у Србији. Ова густина младог становништва у Општини Врачар може да се мери са густинама у великим светским метрополама. Међутим, поред великог броја младих у овој општини, мала површина коју она обухвата (свега 3 km^2) доприноси великој густини. И Општина Стари град има велики број становника по километру квадратном (1 643,0 ст./km 2у 2011, а 2 176,4 ст./km2 у 2002. години). Густина младог становништва према Попису 2011. године је далеко изнад просечне и у општинама Нови Београд (915,9 ст./km^2), Звездара (891,9 ст./km^2), Раковица (617,0 ст./km^2), Савски венац (511,9 ст./km^2), као и Земун (206,8 ст./km^2) и Вождовац (199,5 ст./km^2). У наведеним општинама је смањена густина становништва у периоду од Пописа 2002. до Пописа 2011. године. Само Општина Звездара има мали пораст густине, као последица пораста броја становника (2002. године густина је износила 862,0 ст./km^2).

Регион Војводине има знатно мању густину младог становништва него Београдски регион, али нешто већу него републички просек. Године 2002. на простору Војводине је живело 27,5% младих, колико је било и 2011. године. Међутим, апсолутни број младих у Војводини је између ова два пописа смањен за 12,7%. Густина младог становништва је смањена за 2,6 ст./km^2 у том међупописном периоду. Број младих на једном квадратном километру је смањен и у Новом Саду. Ово је једина општина у Војводини која је у овом међупописном периоду имала повећање укупног броја становника, али не и младог становништва. Број младих је смањен за 2,7%, а густина за 2,5 ст./km^2. Највеће смањење густине младог становништва било је у Општини Панчево (за 5,4 ст./km^2). Најмања концентрација младих по квадратном километру је у већини банатских општина, а издвајају се општине Пландиште (4,8 ст./km^2) и Сечањ (4,7 ст./km^2).

Регион Јужне и Источне Србије обухвата 29,7% територије Србије, а у њему је 2002. године живело 22,3% младог становништва, а 2011. године 21,1%. Апсолутни број младог становништва је у том међупописном периоду смањен за 17,5%, а густина младог становништва је опала са 12,9 на 10,6 ст./km^2. Чак 30 општина у овом региону има густину младог становништва мању од 10,0 ст./km^2. Зајечарска област има само пет младих становника по квадратном километру, а Пиротска област 5,6. Подунавски округ у овој области има највећу густину младих 29,9 ст./km^2. Највећу концентрацију младих у овој регији имају нишке општине, Медијана и Палилула, где је концентрација преко 100,0 ст./km^2 (Медијана 325,1 ст./km^2, а Палилула 158,6 ст./km^2). На другој страни имамо општине са изузетно малим бројем младих и њиховом малом концентрацијом на квадратном километру. У Црној Трави нема ни један млади становник по квадратном километру. Затим општине Трговиште, Босилеград, Димитровград, Гаџин Хан, Жагубица имају свега 2-3 млада лица по квадратном километру.

Источни делови Србије се издвајају по изузетно малој концентрацији младих, што је последица изузетно ниских стопа природног прираштаја, рађања само једног детета, емиграције која је присутна деценијама ка иностранству и у веће градске центре (Лукић, 2011).

Регион Шумадије и Западне Србије обухвата 30,0% територије Републике. На том простору је 2002. године живело 28,6, а 2011. године 28,1% од укупног броја младих у Србији. Апсолутни број младог становништва је опао за 13,9%. Густина становништва је смањена са 16,3 на 14,0 ст./km^2. У свим општинама овог региона је опао број младих по квадратном километру, а највише у Лозници (6,2 ст./km^2). Према Попису 2002. године, било је чак 16 општина које су имале мање од 10,0 ст./km^2, а 2011. године биле су 23 општине. Најмања густина младог становништва по једном квадратном километру, према Попису 2011. године, јесте у Златиборској области (8,6 ст./km^2), а највећа у Шумадијској области (22,7 ст./km^2). Град Крагујевац има највећу концентрацију младих по квадратном километру, док неке општине, као што су Рековац и Брус, имају испод 5 ст./km^2.

Смањење броја младих у Републици, а посебно њеним пограничним деловима, има за последицу и даљи пад наталитета, опадање економске моћи, стварање старачких и самачких домаћинстава, стварање угара, напуштање поседа, слабљење њихових функционалних капацитета и постепеног биолошког гашења тих насеља, па и читавих крајева у Србији (Павловић, Филиповић, Радивојевић, 2012). С друге стране, имамо концентрацију укупног и младог становништва у великим градским центрима (Филиповић, Ђурђевић, 2007), која се лагано смањује одсељавањем младих преко границе.

Фото: *Тамара Лукић*

Карта 2. Младо становништво Републике Србије према територијалном размештају, по општинама/градовима, Попис 2011. (ст./km²)

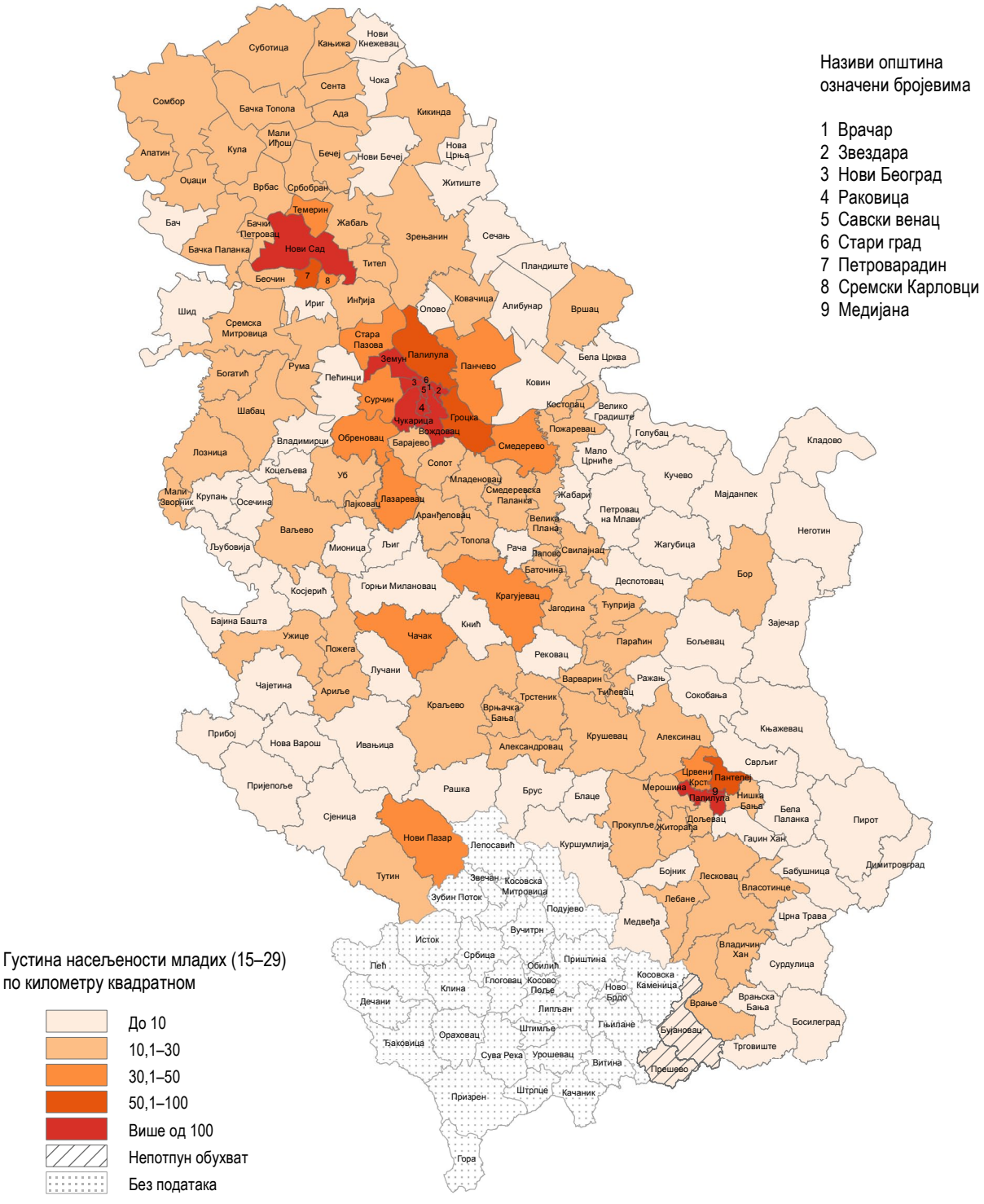

Природно кретање младог становништва

Младо становништво, као генерација будућности, у једној земљи је главни носилац репродуктивности. Међутим, смањење броја младог становништва, мањи број женске популације од мушке, померање година рађања првог детета има за последицу и даљи процес депопулације. Због тога, у наредних пола века демографски развитак ће бити ограничавајући фактор целокупног развитка Србије (Ђурђев, Арсеновић, Цветановић, 2010).

Природно кретање становништва код младе популације не може да буде обрађено на стандардан начин, када се раде стопе наталитета, морталитета и природног прираштаја. Због границе од 29 година, овде се не обрађују укупно рођени, укупно умрли и укупан природни прираштај, већ само број рођене деце од мајки које су у старосној доби од 15 до 29 година. Затим је анализиран фертилитет младог становништва у Србији. Потом је рађена анализа умрлих у старосном добу од 15 до 29 година. Из тих разлога су рађене специфичне стопе фертилитета, као и специфичне стопе морталитета.

Наталитет

Укупан број рођене деце на простору Србије је у константном паду, као и стопе рађања. Сталан пад наталитета у неким регионима Србије присутан је од седамдесетих година 20. века. Високе стопе наталитета су остале још на простору јужних делова државе, у насељима која имају већинско становништво исламске вероисповести. Остали делови имају изузетно ниске стопе наталитета. Све мањи број младих људи, економска несигурност, политичка нестабилност, само су неки од елемената који утичу и на све мање вредности наталитета.

Једна од теорија о ниској стопи рађања која се јавља у јавним и политичким дискусијама јесте теорија „приуштљивости“. По овој теорији, основни разлози ниског наталитета су економски притисци (Бркић, 2008). Природа ових притисака је разноврсна: притисак на жене да раде пуно радно време, лоша дечја заштита, мањак јавне подршке за породице са децом и висока цена одржавања домаћинства. То су, према мишљењима неких европских стручњака, основни проблеми који сужавају величину породице и не омогућавају начин живота какав прижељкују. Када се мало боље сагледају ови разлози, види се да се јављају супротности. Велики део Европе се суочава са проблемом ниског наталитета, а људи су, у савременом и развијеном друштву, најбогатији у целокупној људској историји. Ако су лични приходи кључни фактор у људској репродукцији, онда је оквир могућности да се имају веће породице већи него икад. Због тих разлога не би требало да постоји проблема са стопом рађања у савременом свету. Поред овога, постоје и мишљења да економски развој подиже вредност „времена“ којим појединци располажу. „Време је новац“ је мото који је све присутнији код образованих и успешних људи оба пола. Начин размишљања људи има утицаја на рађање: амбиваленција, несигурност, социјални и културни притисци, сукоб између краткорочних и дугорочних циљева. У тежњи да се ово помири, човек прибегава задовољењу тренутних жеља, а плаши се стварања веће породичне заједнице (Бркић, 2008).

Већи број земаља Европе суочава се са проблемом ниског наталитета. Стопе наталитета у земљама Европске уније су за око 40% ниже него на простору Сједињених Америчких Држава. Куда иде наталитет у Србији, а колики је број рођених код младог становништва?

Табела 8. Живорођени и стопе наталитета у Републици Србији, 2002–2011.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**78101**	**79025**	**78186**	**72180**	**70997**	**68102**	**69083**	**70299**	**68304**	**65598**
Стопе наталитета (‰)	10,4	10,6	10,5	9,7	9,6	9,2	9,4	9,6	9,4	9,0

Број живорођених у Србији је 2002. године износио 78 101. У 2003. години је било највише живорођених у Србији (79 025), а и стопа наталитета је била највиша, 10,6 ‰. До 2011. године број живорођених је опао за око 17% и износио је 65 598 живорођених (табела 8). Број живорођених од стране мајки у старосној доби од 15 до 29 година је 2002. године износио 53 130 лица и чинио је 68,0% од укупно живорођених у Републици. Године 2003. било је највише живорођених од стране младих мајки (56 155 лица или 71,1% од укупно живорођених у Србији). Од те године уследило је опадање броја живорођених од стране младих мајки. Јавио се известан пораст 2007. године у односу на 2006. Међутим, до 2011. године је опадање броја настављено (графикон 2, табела 9). Године 2011. број живорођених беба које су родиле младе мајке смањен је за 31,1% у односу на 2003. годину. Смањење броја живорођених од стране младих мајки је знатно веће него смањење живорођених код укупног становништва. Све мањи број рођене деце младих мајки јавља се као последица померања година склапања брака, рађања деце, као и рађања првог детета. У већини земаља Европе просек година за рађање код жена перманентно расте од шездесетих година прошлог века (са 27,6 на 29,4 године), као и просек година за рађање првог детета (од 24,8 на 28,7 година). Касније се ступа у брак или се не ступа у брак и то је такође један од разлога мањег броја рођених. Овај утицај је мало ублажен јер је порастао број невенчаних заједница и подизања деце изван брака (Бркић, 2008).

Графикон 2. Удео живорођених од мајки старости 15–29 год. у укупном броју живорођених у Републици Србији, 2002–2011. (%)

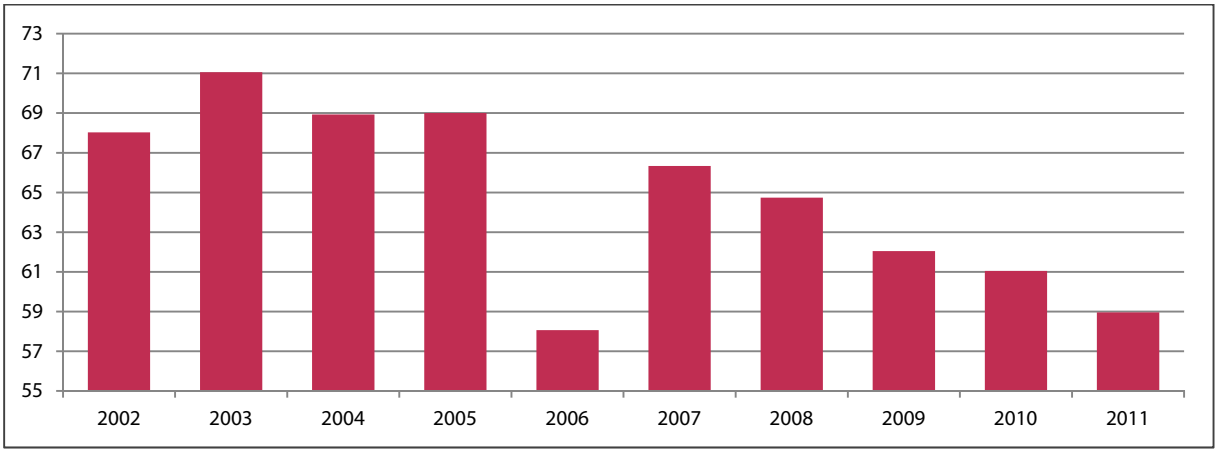

Регион Шумадије и Западне Србије, у односу на остале регионе, има највише живорођених које су родиле младе мајке. Године 2002. у овом региону младе мајке су родиле 31,9% (16 972) деце у Србији, а 2011. године 29,0% (11 201). Апсолутно највећи број живорођених био је 2003. године, 17 277, а најмањи број је био 2006. године (10 280). У Региону Војводине и Региону Јужне и Источне Србије 2002. године младе мајке су родиле подједнак број живорођене деце (табела 9). До 2011. године број живорођених је много брже опао у Региону Јужне и Источе Србије (22,8% од укупног броја) него у Региону Војводине (27,0% од укупног броја). Београдски регион, и поред великог броја становника и већег броја младог становништва него што има Регион Јужне и Источне Србије, има најмањи број деце које су родиле младе мајке. У 2002. години у Београдском региону је било 19,0% од укупног броја деце, а 2011. године 21,3%. Проценат рођене деце је повећан, али не и апсолутни број, који је смањен за 18,3%. У периоду од девет година, младе мајке су родиле скоро за петину мање деце него што је то било 2002. године. Очигледно је да велики градови имају већи пад наталитета него мањи градови. Брз живот у градовима не оставља пуно времена за децу, и то је највећи проблем савремених држава и великих градова. Велики градови су скупљи за живот, што је још један од разлога одлагања рађања. Србија има сличних проблема као и развијене државе иако је традиционална држава у транзицији.

Табела 9. Живорођени од мајки старости 15–29 год., по регионима, 2002–2011.

Регион	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**53130**	**56155**	**53894**	**49805**	**41224**	**45176**	**44724**	**43620**	**41695**	**38674**
Београдски регион	10087	9897	9555	9110	9278	8744	9049	9278	9035	8239
Регион Војводине	14556	14565	14370	13347	11762	12395	12002	11762	11286	10427
Регион Јужне и Источне Србије	14567	14416	14100	12013	9904	10729	10360	9904	9345	8807
Регион Шумадије и Западне Србије	16972	17277	16505	15122	10280	13308	13313	12676	12029	11201
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Репродуктивни период жена рачуна се у периоду од 15 до 49 година, међутим, има случајева да младе девојке и девојчице рађају и раније. А с друге стране, дешава се да жене у позним годинама такође рађају децу. Код младог становништва жене су у целом периоду репродуктивно способне. Младе женске особе од 15 година имају најмањи број деце, мање од 0,5% од укупног броја живорођених које су родиле младе мајке. Највише су рађале током периода 2006–2009. године, од 212 до 216 деце (табеле 10 и 11). Са порастом старости жена повећава се и број живорођених. Из табела број 10 и 11 може се уочити да је у периоду од 2002. до 2009. године дошло до повећања старости жена које су родиле највише деце. На почетку посматраног периода највише живорођене деце имају жене старости 25 и 26 година (10,2%). Преко 9% живорођених имају жене од 23 до 28 година. У овом кратком периоду, од свега девет година, дошло је до осетног померања максимално живорођених по годинама мајки. Године 2011. максимално живорођених имају жене са 27 и 28 година, а жене са 29 година имају нешто мање од максималног броја живорођених. Ово потврђује чињеницу да и Србија прати токове развијених европских земаља у којима је дошло до пораста средњих година рађања деце код жена.

Табела 10. Број живорођених од мајки старости 15–29 год. у Републици Србији, 2002–2011.

	Укупно	Године старости														
		15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
2002	53130	207	516	956	1573	2654	3583	4095	4595	4893	5192	5401	5400	5056	4772	4237
2003	56155	191	544	1003	1598	2677	3609	4239	4872	5297	5561	5662	5482	5579	5174	4667
2004	53894	170	519	884	1539	2520	3514	4075	4573	4948	5241	5248	5268	5397	5206	4792
2005	49805	182	466	832	1459	2289	3063	3899	4267	4461	4898	4819	5052	4911	4661	4546
2006	41224	212	457	743	1154	1658	2253	2720	2959	3468	3872	4237	4384	4358	4423	4326
2007	45176	204	465	771	1325	2058	2704	3250	3693	4193	4294	4331	4415	4514	4630	4329
2008	44724	216	454	765	1244	1977	2567	3144	3447	3918	4342	4530	4531	4603	4622	4364
2009	43620	215	483	787	1228	1771	2396	2914	3166	3681	4104	4468	4619	4587	4651	4550
2010	41695	180	430	723	1135	1641	2151	2624	2965	3292	3733	4156	4674	4662	4687	4642
2011	38674	172	377	566	1075	1558	1980	2361	2685	3204	3401	3834	4273	4429	4397	4362

Табела 11. Удео живорођених према старости мајки у укупном броју живорођених од мајки старости 15–29 год., 2002–2011.

	Укупно	Године старости														
		15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
2002	100	0,4	1,0	1,8	3,0	5,0	6,7	7,7	8,6	9,2	9,8	10,2	10,2	9,5	9,0	8,0
2003	100	0,3	1,0	1,8	2,8	4,8	6,4	7,5	8,7	9,4	9,9	10,1	9,8	9,9	9,2	8,3
2004	100	0,3	1,0	1,6	2,9	4,7	6,5	7,6	8,5	9,2	9,7	9,7	9,8	10,0	9,7	8,9
2005	100	0,4	0,9	1,7	2,9	4,6	6,1	7,8	8,6	9,0	9,8	9,7	10,1	9,9	9,4	9,1
2006	100	0,5	1,1	1,8	2,8	4,0	5,5	6,6	7,2	8,4	9,4	10,3	10,6	10,6	10,7	10,5
2007	100	0,5	1,0	1,7	2,9	4,6	6,0	7,2	8,2	9,3	9,5	9,6	9,8	10,0	10,2	9,6
2008	100	0,5	1,0	1,7	2,8	4,4	5,7	7,0	7,7	8,8	9,7	10,1	10,1	10,3	10,3	9,8
2009	100	0,5	1,1	1,8	2,8	4,1	5,5	6,7	7,3	8,4	9,4	10,2	10,6	10,5	10,7	10,4
2010	100	0,4	1,0	1,7	2,7	3,9	5,2	6,3	7,1	7,9	9,0	10,0	11,2	11,2	11,2	11,1
2011	100	0,4	1,0	1,5	2,8	4,0	5,1	6,1	6,9	8,3	8,8	9,9	11,0	11,5	11,4	11,3

По броју живорођене деце истиче се Регион Шумадије и Западне Србије, где је рођено 29,6% од укупног броја живорођене деце које су родиле младе мајке. Посебно се у овом региону издваја Рашка област, у којој је највише рођено у Новом Пазару, а потом се по броју живорођене деце издвајају и Златиборска и Мачванска област. Регион Војводине је други по броју живорођене деце које су на свет донеле младе мајке, 27,0% од укупног броја у Србији. У Војводини се издвајају Јужнобачка и Јужнобанатска област у којима је нешто већи број рођених. Свакако да близина Београда има највећи утицај на већу концентрацију младих у Јужнобанатској области, те је и већи број рођених. У овој области се издваја Општина Панчево у којој су младе мајке родиле 40% деце од укупног броја у тој области. У Јужнобачкој области се издваја Нови Сад, у коме је рођено више од 50% деце које су родиле мајке од 15 до 29 година. У Региону Јужне и Источне Србије рођена је око петина деце, а посебно се издваја Пиротска област по малом броју рођених (око 5% од укупно рођених у Региону Јужне и

Источне Србије). На простору Београдског региона је у посматраном периоду укупно рођено 92 272 деце или 19,7% од укупног броја у Републици Србији. У овој регији младе жене су највише родиле деце у општинама Земун, Нови Београд, Палилула, Чукарица и Звездара. У ових пет београдских општина рођено је више од 50% деце у Београдској регији, чије мајке припадају категорији младих жена.

Готово идентичне токове имају суседне земље, а посебно новоформиране које су биле некадашње републике СФРЈ. Удео у укупном рађању по старости мајке указује на то да је и у тим државама дошло до померање старосне границе приликом рађања. Рађања су почетком 21. века најинтензивнија била у доби 20–24 године, а потом је дошло до померања старости на 25–29 година (Пашалић, и др., 2009). У Србији је 2000. године просечна старост жена приликом рађања првог детета износила 24,9 година, а просечна старост жена укупног рађања била је 26,5 година. До 2011. године просек година приликом рађања првог детета у Србији је порастао на 27,5 година, а код укупног рађања 28,7 година (Републички завод за статистику, 2013б).

Фертилитет код младих

Нове животне околности условиле су промене у начину живота великог броја људи (бржи животни токови, пораст несигурности и актуелизовање бројних егзистенцијалних питања) последњих деценија 20. и почетком 21. века. Према неким ауторима (Giddens, 2005), нове животне околности уобличавају нове стилове живота, нове моделе улога (радних, породичних/родитељских, друштвених) и нове идентитете. Овај нагли социоекономски и историјски заокрет, према мишљењима неких аутора (Половина, 2010), настаје управо у породици и улога родитеља се налази пред задатком повезивања, премошћавања и спајања прошлости и садашњости и процене будућности у којој треба да се одвија живот њихове деце. Овакво стање ствари одражава се и на одлучивање о будућем родитељству (Половина, 2007). Многи се одлучују да немају децу због неизвесне будућности наредних генерација, те је и то један од разлога смањивања броја деце како укупног женског становништва, тако и младих жена у животној доби између 15 и 29 година. У разговору аутора ове студије са младим људима добијени су и коментари следеће садржине „Коме пада на памет у овакво време и у овим условима да рађа децу!?“. Као што је поменуто, и поред лоше економске ситуације, она је много боља него у ранијим временима, а посебно у периодима пре светских ратова и у њихово време, када се рађао већи број деце. И тада је неизвесност и несигурност била велика. Међутим, средина у којој је човек живео и у којој су млади одрастали била је много здравија. Било је знатно више пољопривредног становништва и више се младих бавило пољопривредом. Млади су били активни од периода детињства. Помагали су родитељима. Проблем данашње младе генерације је све мања активност. Млади се у минималном броју баве пољопривредом. Преовладава досада. Млади су остали без идеја како да испуњавају своје време. Ко је главни кривац за ово стање младе генерације у којој се нашла? Да ли економски проблеми у држави? Да ли светски напредак технологије, где смо постали њени зависници? Технологија организује слободно време. Технолошки развитак претвара младе људе у себичне особе које радије проводе време испред рачунара и мобилних телефона него са децом, брачним партнерима или пријатељима. Какве све то има последице на младу женску популацију на почетку 21. века, можемо да видимо у наредним анализама.

Табела 12. Женско становништво старо 15–29 год. према брачном стању и броју живорођене деце, Попис 2002.

		Укупно	Није рађала	Женско становништво према броју живорођене деце						Непо-знато
				свега	1 дете	2	3	4	5 и више деце	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Укупно**	**744425**	**531406**	**212874**	**112550**	**86290**	**11566**	**1862**	**606**	**145**
	Неудата	**496789**	**483554**	**13235**	**9140**	**3051**	**730**	**211**	**103**	**0**
	Удата	**231966**	**42523**	**189443**	**96104**	**80825**	**10484**	**1557**	**473**	**0**
	Удовица	**1754**	**230**	**1524**	**790**	**602**	**94**	**30**	**8**	**0**
	Разведена	**9864**	**1567**	**8297**	**6303**	**1683**	**237**	**58**	**16**	**0**
	Непознато	**4052**	**3532**	**375**	**213**	**129**	**21**	**6**	**6**	**145**
Централна Србија	Укупно	540785	386056	154609	80340	63926	8583	1338	422	120
	Неудата	359621	351070	8551	5994	1928	432	132	65	0
	Удата	169610	30738	138872	69219	60264	7905	1150	334	0
	Удовица	1321	168	1153	595	461	71	19	7	0
	Разведена	6832	1104	5728	4362	1166	159	31	10	0
	Непознато	3401	2976	305	170	107	16	6	6	120
Војводина	Укупно	203640	145350	58265	32210	22364	2983	524	184	25
	Неудата	137168	132484	4684	3146	1123	298	79	38	0
	Удата	62356	11785	50571	26885	20561	2579	407	139	0
	Удовица	433	62	371	195	141	23	11	1	0
	Разведена	3032	463	2569	1941	517	78	27	6	0
	Непознато	651	556	70	43	22	5	0	0	25

Младе жене су 2002. године чиниле петину (22,7%) укупне женске популације. Две трећине младих жена било је неудато 2002. године (496 789). Удатих је нешто мање од једне трећине (231 966). Мали проценат је оних које су удовице (0,2% или 1 754) и разведене (1,3% или 9 864). Највећи број младих неудатих жена нису рађале, 97,3% или 483554, а само 2,7% или 13 235 их је рађало. Неудате младе жене које су рађале углавном имају једно или двоје деце, док их је мало са троје и више деце (табела 12).

Удате жене су чиниле 31,2% младе женске популације и најчешће имају једно или двоје деце. Године 2002. 81,7% младих удатих жена (189 443 особе) је рађало. Највише их је имало једно или двоје деце (табела 12).

Број удовица и разведених је у порасту са годинама старости. Свакако, најмање их је у најмлађој старосној групи 15–19 година. Мали је проценат удовица и разведених које нису рађале, а најчешће су имале једно или двоје деце.

Табела 13. Младе жене које нису рађале децу према регионима, типу насеља и старосним групама, Попис 2002.

Регион	Тип насеља	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
	Свега	**531406**	**234274**	**188447**	**108685**
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**344396**	**139753**	**125707**	**78936**
	Остала	**187010**	**94521**	**62740**	**29749**
	Свега	130598	48834	47665	34099
Београдски регион	Градска	109986	39499	40256	30231
	Остала	20612	9335	7409	3868
	Свега	145350	65205	52231	27914
Регион Војводине	Градска	90417	37544	33535	19338
	Остала	54933	27661	18696	8576
	Свега	148234	68474	52150	27610
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	80613	34492	29428	16693
	Остала	67621	33982	22722	10917
	Свега	107224	51761	36401	19062
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	63380	28218	22488	12674
	Остала	43844	23543	13913	6388
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...

Због све већег броја младих жена које нису рађале неопходно их је детаљније анализирати. Жене које нису рађале децу у старосној доби 15–29 година 2002. године су чиниле 71,4% те женске популације у Републици Србији. У градским срединама на простору Републике Србије било је 64,8% (344 396) младих жена које нису рађале, док је у сеоским 35,2% (187 010). У Београдском региону је четвртина младих жена (130 598 или 24,6%) које нису рађале од укупног броја са простора Републике Србије. Регион Војводине и Регион Шумадије и Западне Србије су имали и већи број младих жена које нису рађале. Тако је у Региону Војводине било 145 350 младих жена које нису рађале (27,4% од укупног броја у Србији), а у Региону Шумадије и Западне Србије је било 148 234 или 27,9%. У Региону Шумадије и Западне Србије је чак 45,6% (67 621) младих жена које нису рађале у руралним насељима, док их је у Београдском региону 20 612 или 15,8% од укупног броја младих жена које нису рађале у том региону. У најмлађој старосној групи је највише младих жена које нису рађале у свим регионима. Са повећањем старости смањује се број оних које нису рађале. Међутим, велик је проценат младих жена и у највишој старосној групи (24–29 година) које нису рађале. У Београдском региону их је чак 26,1% (34 099). У осталим регијама их је мање од петине (табела 13). Али то само потврђује чињеницу да је све више жена које се на рађање одлучују у годинама када изађу из периода младости и уђу у зрело доба, односно рађају када су средовечна генерација.

До 2011. године број младих жена које нису рађале је смањен на 496 164, што је чинило 76,9% од укупног броја младих жена. Већи удео младих жена (у укупном броју младих жена по регионима) које нису рађале, од републичког просека, био је у Београдском региону (83,1%), док је мањи био у регионима централне Србије (Регион Јужне и Источне Србије 72,9%, Регион Шумадије и Западне Србије 74,8%). Младих жена с једним дететом на простору Републике Србије било је 12,8% од укупног броја младих жена, а с двоје деце 8,4%. Знатно је мањи удео младих жена које су имале троје, четворо, петоро и више деце. У Београдском региону је мањи удео младих жена са једним, двоје, троје и више деце него на простору Србије. Највећи удео младих жена које су рађале једно или двоје деце, у укупном броју младих жена у тим регионима, јесте на простору Региона Јужне и Источне Србије (табела 14).

Табела 14. Младе жене према броју живорођене деце, по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно		Без деце		1 дете		2		3		4		5 и више деце	
	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**644911**	**100,0**	**496164**	**76,9**	**82238**	**12,8**	**53858**	**8,4**	**9685**	**1,5**	**2175**	**0,3**	**791**	**0,1**
Београдски регион	154216	100,0	128110	83,1	16161	10,5	8086	5,2	1327	0,9	377	0,2	155	0,1
Регион Војводине	176459	100,0	135573	76,8	23361	13,2	13934	7,9	2628	1,5	680	0,4	283	0,2
Регион Јужне и Источне Србије	134364	100,0	97922	72,9	19237	14,3	13985	10,4	2447	1,8	578	0,4	195	0,1
Регион Шумадије и Западне Србије	179872	100,0	134559	74,8	23479	13,1	17853	9,9	3283	1,8	540	0,3	158	0,1
Регион Косово и Метохија	...		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

У наредној табели (број 15) може се видети да је највећи проценат младих жена које немају децу у Региону Војводине (27,3%) и Региону Шумадије и Западне Србије (27,1%), а најмање их је у Региону Јужне и Источне Србије (19,7%). Највећи проценат младих жена са једним дететом је исто у Региону Шумадије и Западне Србије (28,6%) и Региону Војводине (28,4%), а најмање их је у Београдском региону (19,7%). Београдски регион има и најмањи проценат жена са двоје (15,0%), троје (13,7%), четворо (17,3%) и петоро и више (19,6%) деце. С двоје и троје деце је највећи проценат у Региону Шумадије и Западне Србије, а са четворо и петоро и више деце у Региону Војводине.

Табела 15. Удео женске популације према броју живорођене деце, по регионима, у укупној популацији жена у Републици Србији, Попис 2011.

Регион	Укупно	Без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Београдски регион	23,9	25,8	19,7	15,0	13,7	17,3	19,6
Регион Војводине	27,4	27,3	28,4	25,9	27,1	31,3	35,8
Регион Јужне и Источне Србије	20,8	19,7	23,4	26,0	25,3	26,6	24,7
Регион Шумадије и Западне Србије	27,9	27,1	28,6	33,1	33,9	24,8	20,0
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...

У градским срединама, према подацима из 2011. године, као што је напоменуто, више је младих неудатих жена које нису рађале у свим старосним групама, а више је и неудатих са децом, посебно у старосним групама 20–24 и 25–29 година.У сеоским срединама је више младих жена које су удате, немају децу или имају једно или двоје деце у старосној групи 15–19 година. Удате младе жене које нису рађале и које су родиле једно дете су бројније у градовима, али са двоје, троје, четворо и више деце су бројније у сеоским срединама. Према томе, по подацима у табели број 16 можемо закључити да у сеоским срединама младе жене раније ступају у брак и раније почињу да рађају.

Са порастом година старости расте број удатих жена, као и број удовица. У исто време, са повећањем старости расте и број разведених (и оних које нису рађале децу, као и оне које су рађале). У градским срединама је већи број младих жена које су удовице и које су разведене (табела 16).

Табела 16. Младе жене према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Република Србија, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	111581	1004	249	32	1	0
		20–24	108964	2945	1117	398	123	37
		25–29	82684	4340	1870	709	389	211
	Удата	15–19	539	585	125	17	2	0
		20–24	4296	8546	2874	352	67	19
		25–29	12920	26591	17532	2464	431	123
	Удовица	15–19	6	3	0	0	1	0
		20–24	9	38	20	4	1	1
		25–29	26	131	74	23	5	2
	Разведена	15–19	11	57	12	0	0	0
		20–24	159	635	138	20	9	2
		25–29	546	2437	768	122	33	10
	Непознато	15–19	605	28	16	1	1	0
		20–24	806	125	56	21	8	2
		25–29	536	178	98	32	17	11
Остала	Неудата	15–19	75735	1131	241	26	2	0
		20–24	56993	2675	1230	355	118	35
		25–29	28032	2721	1870	651	299	148
	Удата	15–19	945	1236	244	17	0	0
		20–24	4155	9818	5165	599	71	16
		25–29	4926	14984	19314	3664	547	152
	Удовица	15–19	3	6	0	0	0	0
		20–24	5	34	13	5	1	0
		25–29	9	85	79	16	4	4
	Разведена	15–19	20	41	6	0	0	0
		20–24	128	482	116	22	1	2
		25–29	261	1136	496	92	23	8
	Непознато	15–19	452	35	9	1	0	0
		20–24	519	100	42	14	4	0
		25–29	293	111	84	28	17	8

Број ванбрачних рађања у Србији је такође у порасту. Године 2002. у Србији је било 2,7% младих неудатих жена које су рађале, а 2011. године 5,4%. Основно обележје ванбрачних рађања је диференцираност по старости. Специфично је то што је висок удео рађања ван брака код најмлађих мајки, тј. мајки које су млађе од 15 година, али и оне које су у адолесцентном узрасту (15–19 година). Са повећањем старости младих мајки, удео рођених ван брака опада. Код жена које су старије од 35 година, удео рођених ван брака се повећава са старошћу (Станковић, Пенев, 2013), али то су кохорте које су ван оквира младог становништва.

У Србији је у периоду од 1950. до 2008. године повећан удео ванбрачних рађања за 2,8 пута (са 8,0% на 22,8%). У исто време број рођених је смањен за трећину – са 150 000 у 1950. години на 53 000 у 2008. години (Stanković, Penev, 2010). Савремена демографска понашања која су све присутнија, Ван де Ка је назвао друга демографска транзиција. Наведени аутор као најважније карактеристике друге демографске транзиције издваја: велико смањивање фертилитета које ће достићи вредност знатно испод нивоа за замену генерација, значајно смањивање стопе прве брачности повезано са порастом просечног узраста приликом склапања првог брака, пораст развода и распада партнерских заједница, значајан пораст кохабитације, чак и у земљама где то није традиционално понашање, велики пораст удела ванбрачних рађања, промене у контрацептивном понашању тако да модерна средства замењују традиционалне начине. Аутор сматра да у основи његове теорије друге демографске транзиције стоје социјалне промене које неки означавају као модернизација, вестернизација или технолошка цивилизација. Социјалне промене имају три оквира: структурни, који чине социоекономске промене и напредак у друштву, потом културни, који обухвата културно наслеђе и промене у вредносном систему и технолошки, који садржи технолошка достигнућа и њихову примену (Van de Kaa, 2002). Ова теорија је доживела промене и од стране самог аутора, али је прихваћена као концепт који омогућава разумевање промена у демографском понашању, где проучавање веза између промена у вредности, ставовима и променама у вези са понашањем везаним за породичне форме и фертилитет заузима важно место.

Различити нивои развијености, културни утицаји, као и социјалне разлике, довели су до извесних разлика код младих жена у појединим регијама на простору Републике Србије. У урбаним подручјима Београдског региона је највише неудатих младих жена које нису рађале у свим старосним групама (15–19 година 28,4% од укупно младих жена које нису рађале у Србији, 31,6% у групи 20–24 и 41,2% у групи 25–29 година). Велики број ових младих жена у Београдском региону је имигрирао на ово подручје из економских разлога, у потрази за запослењем. Око четвртине младих неудатих жена у старосној доби 15–19 година које су родиле једно дете је такође у овој регији, јер је велики број ромског становништва у сиромашним ромским насељима у Београду. Ове младе жене у највећем броју рађају у раној младости. Око 28,9% младих неудатих жена старости 15–19 година са двоје деце, са простора Републике Србије, такође је у Београдском региону. Младих жена у старосној доби 15–19 година које су удате, а нису рађале је око 18,0%, колико је и оних које су родиле двоје деце, а око 16% је оних које су родиле једно дете. У старосној доби 20–24 године је 22,3% младих жена које су удате и нису рађале, а оне које имају једно дете је 19,1%, и које имају двоје деце је 18,5%. Код најстарије старосне групе младих жена (25–29 година), удатих које нису рађале је 35,9%, а оних које имају једно дете је 27,9%, а двоје деце 20,9%. И код удатих младих жена

више је оних које немају децу или имају једно дете, него младих жена које се одлучују на већи број деце. Руралне средине Београдског региона истичу се по малом проценту, у односу на Србију, и неудатих и удатих жена свих старосних група, и оних које нису рађале, а и оних које су рађале (табела у Анексу 17.1).

У урбаном простору Београдског региона је знатно већи апсолутни број младих жена. И у урбаним и руралним подручјима је највише неудатих младих жена без деце, с тим да их је у градским подручјима готово четири пута више него у сеоским. Удате жене с једним дететом су најбројније у градским срединама, потом следе удате без деце, па оне које имају двоје деце. Али у сеоским подручјима код удатих младих жена је највише оних које имају једно и двоје деце, а потом оне које немају децу. Удовице и разведене су најбројније у најстаријој групи младих (25–29 година) и у градским и сеоским срединама и највише их је с једним дететом (табела 17).

Табела 17. Младе жене према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Београдски регион, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	31700	241	72	9	0	0
		20–24	34460	705	277	114	40	6
		25–29	34057	1209	427	183	122	69
	Удата	15–19	98	93	23	2	0	0
		20–24	960	1630	532	56	15	2
		25–29	4636	7422	3660	420	75	29
	Удовица	15–19	2	0	0	0	0	0
		20–24	4	3	5	1	1	0
		25–29	13	31	26	6	1	1
	Разведена	15–19	5	14	2	0	0	0
		20–24	36	100	20	6	4	1
		25–29	159	545	151	24	7	4
	Непознато	15–19	299	8	6	1	0	0
		20–24	393	38	20	9	5	1
		25–29	299	68	36	12	8	10
Остала	Неудата	15–19	8167	99	24	2	0	0
		20–24	6964	282	106	32	11	3
		25–29	4293	354	198	47	30	11
	Удата	15–19	73	88	13	0	0	0
		20–24	437	994	429	38	7	0
		25–29	738	1995	1959	349	44	13
	Удовица	15–19	0	2	0	0	0	0
		20–24	1	3	1	0	0	0
		25–29	1	7	5	0	0	0
	Разведена	15–19	2	2	1	0	0	0
		20–24	12	41	7	2	0	2
		25–29	36	149	64	10	3	0
	Непознато	15–19	88	10	2	0	0	0
		20–24	106	14	7	1	1	0
		25–29	71	14	13	3	3	3

На простору Региона Војводине, у урбаним срединама је око 26% младих жена које нису удате и нису рађале, док је нешто више оних које нису удате и имају једно или двоје деце. У старосној доби 20–24 године је 32,1% од укупног броја у Републици младих неудатих жена које имају једно дете. У Војводини је 32,1% неудатих младих жена (од њиховог укупног броја у Србији) старосне доби 15–19 година које имају двоје деце. Удатих младих жена свих старосних доби које немају деце је више од једне четвртине, као и оних које имају једно дете. Удатих младих жена с двоје деце је око 27,1%. Војвођански простор се издваја по изузетно високом уделу неудатих младих жена у руралним просторима. Око 30% неудатих жена које нису рађале од укупног броја неудатих је овде. Затим, чак 37,2% неудатих које имају једно дете и старе су 15–19 година је из Војводине, а у истој старосној доби их је скоро 39% али с двоје деце. Младих удатих жена без деце је највише је у старосној групи 25–29 година, 30,5%, као и оних које имају једно дете, 28,7%. Војводина се издваја и по броју разведених бракова како у урбаним, тако и у руралним срединама. У урбаним срединама, од младих жена старости 25–29 година, разведених без деце је 31,1%, с једним дететом 30,9%, а с двоје деце 32,4%. У руралним срединама је чак 39,0% младих жена које су разведене а имају двоје деце од укупног броја те категорије у Србији (табела 18.1).

У поређењу са Београдским регионом, где је у урбаним срединама већи апсолутни број младих неудатих жена без деце у најстаријој групи у односу на најмлађу групу, на простору војвођанске регије је обрнута ситуација. Са повећањем старости смањује се број младих неудатих жена без деце у урбаним срединама, као и у руралним. Код удатих жена у Региону Војводине у свим старосним групама је највише оних које имају једно дете и у градским и сеоским подручјима. Удовица и разведених је више у градовима (табела 18).

Фото: *Лидија Луканић*

Табела 18. Младе жене према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Регион Војводине, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	29844	325	80	9	1	0
		20–24	29192	944	347	113	33	15
		25–29	20988	1345	558	183	105	64
	Удата	15–19	141	143	29	4	1	0
		20–24	1237	2335	699	89	20	7
		25–29	3647	7397	4756	651	116	40
	Удовица	15–19	2	1	0	0	0	0
		20–24	2	16	7	1	0	1
		25–29	3	41	14	6	2	0
	Разведена	15–19	2	11	6	0	0	0
		20–24	39	192	40	5	4	0
		25–29	170	753	249	40	13	2
	Непознато	15–19	53	6	2	0	1	0
		20–24	60	29	12	3	2	0
		25–29	68	28	12	2	4	0
Остала	Неудата	15–19	21544	421	93	13	1	0
		20–24	16784	936	448	147	58	19
		25–29	8782	867	624	269	132	65
	Удата	15–19	191	286	52	6	0	0
		20–24	1066	2366	1079	139	21	8
		25–29	1501	4299	4556	887	148	55
	Удовица	15–19	0	1	0	0	0	0
		20–24	1	12	4	2	0	0
		25–29	1	22	23	5	1	1
	Разведена	15–19	3	14	4	0	0	0
		20–24	38	156	40	11	1	0
		25–29	75	367	179	36	13	4
	Непознато	15–19	42	5	3	1	0	0
		20–24	64	17	7	0	1	0
		25–29	33	26	11	6	2	2

У градским срединама јужне и источне Србије најмањи је удео младих неудатих жена које немају децу од укупно те категорије у Србији, у свим старосним групама. У старосној групи 25–29 година само их је 15,1%. Мали је проценат и удатих младих жена од 25 до 29 година (14,7%). И код младих жена с једним или двоје деце смањује се проценат са порастом старосне групе. Тако, на пример, удатих с једним дететом од 15 до 19 година је 30,4%, од 20 до 24 године 23,4%, а од 25 до 29 година 20,3%. Слично је и код младих жена с двоје деце. Одсељавање младих жена из мањих градских подручја из источне и јужне Србије је главни разлог смањења удела младих жена, како оних које су рађале тако и оних које нису рађале. Више од 30,0% разведених у градским срединама од укупног броја те категорије у Србији налази се у овој регији. И у сеоским и градским срединама се издвајају младе неудате жене с децом којих је око једне трећине у свакој старосној групи (табела 19.1).

У градским срединама Региона Јужне и Источне Србије је већи апсолутни број младих неудатих жена без деце, као и оних са једним, троје, четворо и петоро и више деце, док је оних с двоје деце више у сеоским срединама. Удатих младих жена млађих старосних група (15–19 и 20–24) без деце и с једним дететом је више у сеоским срединама, док је у градским срединама већи број у старосној групи 25–29 година. Удате младе жене свих старосних група с двоје деце су биле бројније на селу. Удовице и разведене су и у овој регији углавном бројније у градовима (табела 19).

Табела 19. Младе жене према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	22859	293	70	10	0	0
		20–24	20140	772	344	133	41	10
		25–29	12445	993	551	259	117	54
	Удата	15–19	126	178	46	4	1	0
		20–24	828	2004	751	114	21	8
		25–29	1898	5400	4063	523	119	29
	Удовица	15–19	1	2	0	0	1	0
		20–24	3	8	5	1	0	0
		25–29	4	27	12	3	1	1
	Разведена	15–19	2	13	1	0	0	0
		20–24	40	137	43	7	1	1
		25–29	95	500	164	34	8	3
	Непознато	15–19	137	9	7	0	0	0
		20–24	193	37	16	9	1	0
		25–29	104	46	29	14	4	0
Остала	Неудата	15–19	18356	351	76	5	1	0
		20–24	12590	781	421	113	33	4
		25–29	5366	839	642	204	75	47
	Удата	15–19	253	305	71	9	0	0
		20–24	958	2584	1405	152	11	2
		25–29	931	3442	5049	798	125	31
	Удовица	15–19	1	1	0	0	0	0
		20–24	2	7	3	2	1	0
		25–29	1	22	21	4	2	1
	Разведена	15–19	8	12	0	0	0	0
		20–24	31	128	32	5	0	0
		25–29	66	255	117	21	5	2
	Непознато	15–19	178	12	1	0	0	0
		20–24	190	39	12	9	2	0
		25–29	116	40	33	14	8	2

Регион Шумадије и Западне Србије се издваја у укупном броју у Републици Србији по малом уделу неудатих младих жена које су родиле једно или двоје деце. Овај удео у наведеној регији не прелази 20% и код најстаријих група (25–29 година с једним дететом 18,3% од укупног броја те категорије у Србији, а с двоје деце 17,9%). Затим, ова регија се издваја и по уделу удатих жена у градовима, како оне које немају децу тако и које имају једно, двоје или троје деце. Једна трећина од укупног броја у Републици Србији младих удатих жена градских регија старосне доби 15–19 година је у овој регији. Једна трећина исте групе жена али старосне доби 20–24 година с једним и двоје деце је такође у овој регији. А више од једне трећине тих младих жена старости 15–19 и 25–29 година с троје деце је такође у овој регији. Велики је удео, у односу на укупан број у Србији, и разведених жена, посебно с једним и двоје деце (више од једне четвртине). С друге стране, руралне средине се издвајају по уделу младих удатих жена, како оне без деце тако и оне с једним или двоје деце. Удатих жена без деце је знатно више од једне трећине од укупног броја у Србији. Удатих у старосној групи 15–19 година с двоје деце је чак 44,3%, а од 20 до 24 године с троје деце је 45,1% и од 25 до 29 године 44,5% и старости 15–19 година с једним дететом је 45,1%. Задржавање традиционалних норми, склапање брака и рађање деце у браку је управо највише задржано у овој регији. И са овог простора се одвија емиграција, али нешто слабијег интензитета него са простора источне и јужне Србије. Задржава се становништво и у сеоским подручјима, посебно развојем туризма. У Региону Шумадије и Западне Србије становништво је етнички хомогеније, осим крајњег југа (новопазарски и пријепољски крај) (табела 20.1).

Упоређујући апсолутне бројеве младих жена према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, можемо да утврдимо разлике у односу на друге регионе Србије. Број младих неудатих жена старости 15–19 година је већи у сеоским срединама него у градским. У старосним групама 20–24 и 25–29 година је већи број у градовима него у селима, али је и та разлика мања него у другим регионима Србије. У сеоским подручјима је већи број младих удатих жена које немају децу и оних које имају једно дете, старости 15–19 и 20–24 године. У сеоским срединама је већи број, у односу на градске средине, младих удатих жена старости 15–19 и 20–24 године без деце и с једним дететом, а већи је број и оних с двоје деце у свим старосним групама и оних с троје деце старости 20–24 и 25–29 година (табела 20).

Табела 20. Младе жене према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	27178	145	27	4	0	0
		20–24	25172	524	149	38	9	6
		25–29	15194	793	334	84	45	24
	Удата	15–19	174	171	27	7	0	0
		20–24	1271	2577	892	93	11	2
		25–29	2739	6372	5053	870	121	25
	Удовица	15–19	1	0	0	0	0	0
		20–24	0	11	3	1	0	0
		25–29	6	32	22	8	1	0
	Разведена	15–19	2	19	3	0	0	0
		20–24	44	206	35	2	0	0
		25–29	122	639	204	24	5	1
	Непознато	15–19	116	5	1	0	0	0
		20–24	160	21	8	0	0	1
		25–29	65	36	21	4	1	1
Остала	Неудата	15–19	27668	260	48	6	0	0
		20–24	20655	676	255	63	16	9
		25–29	9591	661	406	131	62	25
	Удата	15–19	428	557	108	2	0	0
		20–24	1694	3874	2252	270	32	6
		25–29	1756	5248	7750	1630	230	53
	Удовица	15–19	2	2	0	0	0	0
		20–24	1	12	5	1	0	0
		25–29	6	34	30	7	1	2
	Разведена	15–19	7	13	1	0	0	0
		20–24	47	157	37	4	0	0
		25–29	84	365	136	25	2	2
	Непознато	15–19	144	8	3	0	0	0
		20–24	159	30	16	4	0	0
		25–29	73	31	27	5	4	1

Истраживачи су утврдили различит развојни пут демографских промена у вредностима и понашањима у различитим социјалним групама, у току транзиције у бившим социјалистичким земљама. Особе с нижим образовањем често се означавају као више традиционалне и оне често одражавају нека нова породична понашања повезана са традицијом, као што су пораст ванбрачних рађања, изражена нестабилност партнерских веза и велика распрострањеност дуготрајних кохабитација (источни део Србије). Промене у понашању објашњавају се утицајем промена структурних услова у друштву, присуством економске кризе, када ново понашање може да представља реакцију на неповољне животне услове. Културне и структурне промене заједно могу да воде диференцираним одговорима и повратним ефектима међу различитим социјалним групама, чији вредносни системи и животне историје могу да буду значајно различити (Sobotka, 2008; Stanković, Penev, 2010).

Поред економских фактора, традиционалних правила, здравствених ограничења или предности и бројни други фактори утичу на број деце колико једна мајка роди. Број рођене деце, као рађање и ван брака или у браку, условљени су историјским и културним контекстом, традицијом и црквом, преовлађујућим моралним стандардима и културним нормама, законском регулативом, политиком према породици, политичком ситуацијом у земљи. Разлике постоје на нивоу држава, али и регија унутар држава. Степен школске спреме је веома битан фактор који у значајној мери има утицаја на опредељеност родитеља да ли ће имати децу, колико деце ће имати, да ли ће та деца бити рођена у браку или ван брака. У Србији се јасно издвајају неке зоне. С једне стране имамо зону већег удела ванбрачних рађања на истоку Србије, а с друге стране, на западу, имамо зону ниског, односно умерено ниског удела рођених ван брака. Разлике су условљене бројним социоекономским и демографским факторима, а међу њима се издваја образовна структура женског фертилног становништва, потом национални састав. Ниво школске спреме има значајног утицаја на број рођене деце, иако су се ове норме током времена мењале. У другој половини 20. века, са повећањем образовног нивоа, младе жене су рађале све мањи број деце, тако да имамо смањење просечне величине домаћинстава. Често су високо образоване жене рађале по једно дете. Међутим, након политичких и економских превирања на крају 20. и почетком 21. века све је више образованих младих жена које се одлучују на већи број деце.

У земљама у транзицији, каква је Србија, образовање је не само поспешило друштвену покретљивост жене навише већ је и на индивидуалном нивоу довело до побољшања положаја жена, како у породици тако и у друштву (Благојевић, 2002). Повећањем степена образовања жене дошло је до промене друштвене позиције жене, затим до демографских промена, али и до неких нових демографских понашања (Devedžić, 2006). Образоване жене су најчешће оне које одлучују о рађању и броју рођене деце у браку или ван брака, оне одлучују о контроли рађања или планирању породице. Што је већи степен стручне спреме, то су одлучније, смелије и самосталније да доносе одлуке и планирају породицу. Петар Голубовић и Сузана Марковић-Крстић су истраживањем још 1981. године утврдили да постоји уска веза између степена школске спреме и броја деце. Испитаници без школске спреме, са незавршеном основном и основном школом чешће су имали троје до петоро деце. С друге стране, једно дете најчешће су имали испитаници са завршеном средњом, вишом и високом школом. Највише оних који не желе да имају децу је међу особама које имају вишу и високу школу.

У Републици Србији 2002. године је било око 71% младих жена које нису рађале. Проценат младих жена које су без школске спреме и нису рађале је далеко изнад републичког просека (око 83,0%). Проценат младих жена које имају високо образовање и нису рађале је 81,2%. У Републици су доминирале младе жене које имају једно дете (112 550 или 52,9% од укупног броја оних које су рађале). Двоје деце је родило 86 290 младих жена (40,5% од укупног броја оних које су рађале), а само 11 566 (5,4% од укупног броја које су рађале) их је које имају троје деце. Жене које су без школске спреме најчешће су имале двоје деце (1 114 или 36,6% од укупног броја младих жена без школске спреме које су рађале). Такође, младе жене са непотпуним основним образовањем (42,4% од укупног броја младих жена тог нивоа образовања које су рађале) и са основним образовањем (48,7%) најчешће су имале двоје деце. Жене са средњим (72 404 или 58,6% од укупног броја младих жена тог нивоа

образовања које су рађале), вишим (4 406 или 70,7%) и високим образовањем (4 075 или 83,1%) у највећем броју су рађале једне дете. С троје и четворо деце је највише младих жена ниског степена образовања. Тако да око 18,5% младих жена без образовања које су рађале има троје деце, односно 8,6% има четворо деце. Што је већи степен стручне спреме младих жена, то је већи удео оних које су родиле једно дете, а смањује се удео оних које су родиле троје и двоје деце. Младих жена које су имале високо образовање и родиле двоје деце је било само 782 (16,0% од укупног броја младих жена са високим образовањем које су рађале), а са троје само 37 (0,8%) и са четворо деце четири жене (0,1%) (табела 21). Степен стручне спреме је значајан фактор у одлучивању о рађању, као и о броју деце.

Табела 21. Младо женско становништво према школској спреми и броју живорођене деце, Попис 2002.

Школска спрема	Укупно	Није рађала	Број живорођене деце						
			рађала	1 дете	2	3	4	5 и више деце	непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**744425**	**531406**	**212874**	**112550**	**86290**	**11566**	**1862**	**606**	**145**
Без школске спреме	18160	15076	3047	975	1114	563	262	133	37
Непотпуно основно образовање	16438	6311	10118	3376	4289	1688	558	207	9
Основно образовање	248334	188891	59411	24255	28941	5214	793	208	32
Средње образовање	396362	272821	123483	72404	47045	3763	224	47	58
Више образовање	19371	13136	6234	4406	1731	87	6	4	1
Високо образовање	26154	21248	4902	4075	782	37	4	4	4
Непознато	19606	13923	5679	3059	2388	214	15	3	4
	Проценат од укупног броја оних које су рађале								
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	100	71,4	28,6	52,9	40,5	5,4	0,9	0,3	0,0
Без школске спреме	100	83,0	16,8	32,0	36,6	18,5	8,6	4,4	0,2
Непотпуно основно образовање	100	38,4	61,6	33,4	42,4	16,7	5,5	2,0	0,1
Основно образовање	100	76,1	23,9	40,8	48,7	8,8	1,3	0,4	0,0
Средње образовање	100	68,8	31,2	58,6	38,1	3,0	0,2	0,0	0,0
Више образовање	100	67,8	32,2	70,7	27,8	1,4	0,1	0,1	0,0
Високо образовање	100	81,2	18,7	83,1	16,0	0,8	0,1	0,1	0,0
Непознато	100	71,0	29,0	53,9	42,0	3,8	0,3	0,1	0,0
	%								
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Без школске спреме	2,4	2,8	1,4	0,9	1,3	4,9	14,1	21,9	25,5
Непотпуно основно образовање	2,2	1,2	4,8	3,0	5,0	14,6	30,0	34,2	6,2
Основно образовање	33,4	35,5	27,9	21,6	33,5	45,1	42,6	34,3	22,1
Средње образовање	53,2	51,3	58,0	64,3	54,5	32,5	12,0	7,8	40,0
Више образовање	2,6	2,5	2,9	3,9	2,0	0,8	0,3	0,7	0,7
Високо образовање	3,5	4,0	2,3	3,6	0,9	0,3	0,2	0,7	2,8
Непознато	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	1,9	0,8	0,5	2,8

У међупописном периоду од 2002. године до 2011. смањен је апсолутни број младих жена које су рађале у Републици Србији за 99 514 особа. Смањен је број младих жена без школске спреме, потом са непотпуним основним образовањем, са основним и средњим образовањем. Дошло је до пораста апсолутног броја младих жена са завршеним вишим (са 19 371 на 24 588) и високим (са 26 154 на 72 382) образовањем (табела 22). Млади са завршеним струковним школама су урачунати у групу са завршеним високим образовањем, што је један од разлога великог пораста броја младих жена са завршеним високим образовањем између Пописа 2002. и 2011. године.

Према резултатима Пописа 2011. године повећан је удео младих жена које нису рађале у укупном броју младих жена на 76,9%. Повећан је и удео младих жена које су родиле једно дете на 55,3% од укупног броја оних које су рађале. Смањен је проценат оних које су родиле двоје деце (36,2%), а повећан оних које су родиле троје (6,5%) и четворо деце (1,5%). Код жена без школске спреме значајно је смањен удео оних које нису рађале (на 59,9%). На том нивоу школске спреме је мањи удео жена са једним (23,6%) и двоје деце (29,8%), а повећан је удео са троје, четворо и петоро деце. Код жена са непотпуним основним образовањем дошло је до смањења удела оних које су родиле једно и двоје деце, а повећан је удео са троје, четворо и петоро деце. Код жена са основним образовањем које су рађале је подједнак удео оних које су родиле једно (42,0%) и двоје (43,3%) деце јер је дошло је до повећања удела оних које су родиле једно дете, а опао је удео оних које су родиле двоје деце, а потом је повећан удео са троје и четворо деце. Код жена са средњим и вишим образовањем није дошло до значајнијих промена у односу на 2002. годину у уделу по броју рођене деце. Минималне промене су уочљиве код жена високим образовањем. Наиме, смањен је удео високо образованих жена које су рађале и имају једно дете (81,6%), повећан је удео са двоје деце (17,1%), као и са троје (1,0%).

Табела 22. Младо женско становништво према школској спреми и броју живорођене деце, Попис 2011.

Школска спрема	Укупно	Није рађала	Број живорођене деце					
			свега	1 дете	2	3	4	5 и више деце
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**644911**	**496164**	**148747**	**82238**	**53858**	**9685**	**2175**	**791**
Без школске спреме	7400	4435	2965	699	884	657	450	275
Непотпуно основно образовање	10321	3505	6816	2066	2437	1420	647	246
Основно образовање	178713	149268	29445	12357	12742	3450	718	178
Средње образовање	349819	257966	91853	53482	34072	3910	320	69
Више образовање	24588	17407	7181	5219	1851	101	5	5
Високо образовање	72382	62396	9986	8147	1712	102	15	10
Непознато	1688	1187	501	268	160	45	20	8
	Проценат од укупног броја оних које су рађале							
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	100	**76,9**	**23,1**	**55,3**	**36,2**	**6,5**	**1,5**	**0,5**
Без школске спреме	100	59,9	40,1	23,6	29,8	22,2	15,2	9,3
Непотпуно основно образовање	100	34,0	66,0	30,3	35,8	20,8	9,5	3,6
Основно образовање	100	83,5	16,5	42,0	43,3	11,7	2,4	0,6
Средње образовање	100	73,7	26,3	58,2	37,1	4,3	0,3	0,1
Више образовање	100	70,8	29,2	72,7	25,8	1,4	0,1	0,1
Високо образовање	100	86,2	13,8	81,6	17,1	1,0	0,2	0,1
Непознато	100	70,3	29,7	53,5	31,9	9,0	4,0	1,6
	%							
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Без школске спреме	1,1	0,9	2,0	0,8	1,6	6,8	20,7	34,8
Непотпуно основно образовање	1,6	0,7	4,6	2,5	4,5	14,7	29,7	31,1
Основно образовање	27,7	30,1	19,8	15,0	23,7	35,6	33,0	22,5
Средње образовање	54,2	52,0	61,8	65,0	63,3	40,4	14,7	8,7
Више образовање	3,8	3,5	4,8	6,3	3,4	1,0	0,2	0,6
Високо образовање	11,2	12,6	6,7	9,9	3,2	1,1	0,7	1,3
Непознато	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,9	1,0

Жене са основним образовањем су најбројније у укупном броју младих жена по резултатима оба пописа. По Попису 2011. године највећи удео младих жена са средњим образовањем је у укупном броју оних које су родиле једно (65,0%), двоје (63,3%) и троје (40,4%) деце. Међутим, поред њих висок је и удео младих жена са основном школом које имају троје деце (35,6%). Четворо деце најчешће имају жене са основном (33,0%) и непотпуном (29,7%) основном школом, а са петоро и више су најбројније жене које немају школску спрему (34,8%) и оне које имају непотпуно основно образовање (31,1%). Код жена са високим образовањем дошло је до повећања процента оних које су рађале (са 2,3% на 6,7%) у укупном броју младих жена које су рађале. Повећан је њихов проценат, између поменута два пописа, и у уделу оних које имају једно, двоје, троје, четворо и петоро и више деце (табеле 21 и 22).

Опште стопе фертилитета су имале пад до почетка 2000. године, када је накратко заустављено опадање фертилитета у Србији, али од 2002. и 2003. године, а посебно од 2005. долази до поновног опадања, када су у 2007. години имале екстремно ниске вредности (1,38 деце по жени). Током 1990-их година промењена је популациона клима која је утицала да се код становништва формира свест о постојању популационих проблема и друштвеној неопходности да се рађа нешто више него раније (Рашевић, 1995). Држава је почела да води јаснију пронаталитетну политику која је од 2002. године подстакнута и значајним финансијским давањима породицама са децом (Пенев, 2010). Међутим, и поред тренутног заустављања пада фертилитета у Србији, такав тренд је настављен. Од последње деценије 20. века и у првој деценији 21. века смањен је ниво фертилитета жена млађег фертилног узраста (до 30 година).

Специфичне стопе фертилитета су имале пад у свим регионима Србије и код свих кохорти у периоду од 2002. до 2011. године. Нормално, са повећањем старости кохорти веће су вредности специфичних стопа фертилитета. Оне су најниже на простору Београдског региона. Код млађих кохорти (15–19 година) највише су у Региону Источне и Јужне Србије, где има честих случајева да младе женске особе рађају у адолесцентном периоду. У Републици Србији у средњој кохорти младих жена је највећи пад фертилитета (са 89,0 на 63,5%). Посматрано по регионима, на простору Региона Шумадије и Западне Србије највећи је пад у средњој кохорти (са 115,1 на 74,1), што је последица не само смањеног рађања већ и померање старосне границе за рођење првог детета (табеле 23 и 24).

Табела 23. Специфичне стопе фертилитета у 2002. години (‰)

Регион	Године старости		
	15–19	20–24	25–29
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**24,4**	**89,0**	**99,1**
Београдски регион	14,3	67,3	96,6
Регион Војводине	24,1	87,7	102,4
Регион Шумадије и Западне Србије	29,1	115,1	120,6
Регион Јужне и Источне Србије	31,4	104,6	96,9
Регион Косово и Метохија	...	...	...

Табела 24. Специфичне стопе фертилитета у 2011. години (‰)

Регион	Године старости		
	15–19	20–24	25–29
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**19,2**	**63,5**	**90,5**
Београдски регион	12,7	47,2	84,3
Регион Војводине	19,7	60,4	90,6
Регион Шумадије и Западне Србије	20,5	74,1	97,2
Регион Јужне и Источне Србије	24,7	75,5	95,5
Регион Косово и Метохија	...	...	...

Велики је број студија које се баве проблемом ниског фертилитета на простору Јужне Европе, па и Србије. На тим просторима је традиционално јака породица (Бобић, 2010). Родитељи „исувише" воле своју децу бринући о квалитету њиховог живота. Жеља да деца имају што лагоднији, лакши и испуњенији живот (не само духовним него и материјалним стварима) смањује број деце. Тврдње научника у првој половини 20. века су биле да је пад фертилитета везан за лагани нестанак традиционалне породице. Међутим, последњих двадесетак година то мишљење је оповргнуто анализом друштвених односа у развијенијим деловима Европе. У земљама Западне Европе имамо другачији породични модел, са другачијим односом према деци. Жена у тим државама одваја више времена за себе, свој посао (Бобић, 2010; Palomba, 1995), а о деци се брину и други, међу осталима и жене које су плаћене за тај посао. У Србији, жена је жртва која носи велики део одговорности у породици и обиман посао. То је још један од разлога све мањег броја деце које рађају младе жене у Србији.

Савремено друштво у читавом свету страхује од рата, глади, сиромаштва, епидемија разних болести, као и природних катастрофа. Страх од раста броја становника није присутан у свим деловима света. Многе државе традиционалног света имају још увек страх од пренасељености. На другој страни имамо богате земље у којима је страх од пренасељености прерастао у страх од изумирања.

Србија је, по многим елементима развијености, део традиционалног света, али по демографском развитку је део модерног света. Из тих разлога ће демографски развитак бити ограничавајући фактор свеукупног развитка Србије. Опадајући фертилитет може довести, до средине 21. века, до пада броја живорођених на трећину од вредности с почетка 21. века (Ђурђев, Арсеновић, Цветановић, 2010).

Морталитет младог становништва

Морталитет становништва Србије опада од друге половине 20 века. Али од деведесетих година 20. века постоји извесна тенденција раста морталитета. Године 2001. стопа морталитета у Србији је била 13,2 ‰. До 2009. стопа морталитета је порасла на 14,2 ‰ и на тој вредности се задржала до 2011. године. Пораст стопа морталитета у Србији деведесетих година 20. века и до првих година 21. века није само последица пораста средње старости становништва, већ и других фактора. Један од битних фактора је социопсихолошко стање становништва. Начин живота и индивидуално понашање су изузетно важни фактори који утичу на дужину живота становништва. Пад животног стандарда и драстично осиромашење становништва током последње деценије 20. века, а што се наставило и у првој деценији 21. века, јесу ограничавајући фактори, који су утицали на здравље становника и на заустављање позитивних тенденција у погледу смртности. Неки од аутора издвајају и утицај запослености као значајне ризичне факторе по живот становништва (Šobot, 2012). Очигледне су родне разлике код стопа морталитета мушкараца и жена. Раније је стопа морталитета женског становништва била нижа од стопе код мушког становништва. То се објашњавало ризичнијим понашањем мушкараца, коришћењем алкохола и дувана више него код жена. Међутим, неке анализе указују на лагано изједначавање стопа морталитета код оба пола, што је последица све веће сличности и понашања и живота мушке и женске популације (Ferić–Šlehan et al, 2008). А жене су често жртве ризичног и насилног понашања мушкараца.

Табела 25. Укупан број умрлих старости 15–29 год., 2002–2011.

Регион	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**997**	**927**	**997**	**957**	**927**	**987**	**915**	**818**	**751**	**731**
Београдски регион	216	207	202	248	227	246	205	199	171	150
Регион Војводине	295	253	332	275	244	301	289	246	217	217
Регион Јужне и Источне Србије	234	219	184	206	222	185	200	150	163	169
Регион Шумадије и Западне Србије	252	248	279	228	234	255	221	223	200	195
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Смртност младог становништва је у периоду од 2002. до 2008. године варирала, али је у целом периоду већа од 900 особа. Од 2008. је константан пад броја умрлих младих особа, тако да је до 2011. године број опао на 731 (табела 28). Колика је смртност младих у регионима зависи од више фактора. Број становника у региону има великог утицаја. Економска сигурност, ниво образованости становништва, едукација младих о здравственим ризицима као последица ризичног понашања, насилно понашање младих само су неки од фактора. Поред ових фактора, значајан утицај има и савремен, брз начин живота, као и исхрана младих која се често заснива на *fast food*-у, уз смањење физичке активности. Зато су све чешћи случајеви младих који умиру од тешких болести, што је повезано са лошим условима живота, исхране и са психичким стањем младих који су често у депресивним стањима. Клиничко искуство и резултати истраживања здравственог стања младих у Републици Србији указују на психичке проблеме код младих. Истраживања указују на то да трећина средњошколаца показује знаке менталних проблема и психолошког трпљења. Истраживања код студентске популације указују на сличне проблеме. Девојке и адолесценти у урбаним срединама су у одређеној мери угроженији него у руралним. Најчешће психопатолошко понашање младих су депресивна стања и поремећаји понашања. Према подацима Републичког завода за статистику, 1990. године је регистровано 99 самоубистава младих од 15 до 29 година. У 1997. години је било 192 младих који су извршили самоубиство. Од те године је тенденција пада броја самоубистава и 2005. године је било 106 случајева, што је чинило 11,0% од укупног броја умрлих младих лица. Али већ наредне године (2006) број случајева је био већи (120), тако да је 13% младих, од укупног броја умрлих, извршило самоубиство. Делинквенција и поремећаји понашања су у порасту и веома су променљиви, али једни од узрока који могу довести до смрти код младих лица[6].

[6] „Службени гласник" (2005/07), бр. 55/05, 71/05 – исправка и 101/ – Национална стратегија за младе. У оквиру Националне стратегије за младе рађене су анализе здравља младих особа. Указивано је на здравствене поблеме младих према Стратегији развоја здравља младих у Републици Србији и Стратегији развоја заштите менталног здравља Министарства здравља Републике Србије.

Специфичне стопе морталитета младих особа су 2002. године биле најниже код најмлађе кохорте, док су са порастом старости овог контингента и стопе више. Код најмлађе кохорте (15–19 година) специфична стопа смртности је најмања у Београдском региону (0,37‰). Највећи број насеља Београдског региона припада урбаном простору. С једне стране, ово не потврђује мишљење неких истраживача да су млади у урбаним срединама подложнији ризичном понашању, али, с друге стране, стопа смртности мушког дела младих у овој кохорти потврђује тврдњу о већим проблемима са младима у великим градовима. Међутим, велика концентрација специјалистичких здравствених установа у Београду има утицаја и на нижу стопу смртности. Нешто више стопе су биле у друга два региона централне Србије (Регион Јужне и Источне Србије – 0,41‰, а Регион Шумадије и Западне Србије – 0,46‰), а највише у Војвођанском региону (0,49‰). Код средње кохорте (20–24 године) изузетно ниске стопе су на простору Шумадије и западне Србије (0,53 ‰), где је најхомогеније становништво и традиционална породица, што има великог утицаја на породичну стабилност. Највише вредности су у Војводини (0,82‰), регији у којој су најниже стопе у најстаријој кохортној групи (0,81‰). Највећа смртност кохорте од 25 до 29 година је у јужној и источној Србији (1,10‰) (табела 26).

Табела 26. Специфичне стопе морталитета младог становништва према петогодишњим старосним групама, 2002. (‰)

Регион	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**0,66**	**0,44**	**0,68**	**0,86**
	М	**0,93**	**0,58**	**0,99**	**1,22**
	Ж	**0,38**	**0,30**	**0,35**	**0,49**
Београдски регион	С	0,66	0,37	0,60	0,99
	М	0,96	0,48	0,92	1,45
	Ж	0,04	0,26	0,27	0,55
Регион Војводине	С	0,71	0,49	0,82	0,81
	М	0,95	0,60	1,16	1,09
	Ж	0,46	0,39	0,46	0,52
Регион Шумадије и Западне Србије	С	0,62	0,46	0,53	0,90
	М	0,90	0,61	0,78	1,33
	Ж	0,34	0,30	0,27	0,46
Регион Јужне и Источне Србије	С	0,76	0,41	0,76	1,10
	М	1,10	0,59	1,09	1,59
	Ж	0,41	0,22	0,41	0,59
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...

До 2011. године на простору Републике Србије у свим старосним групама долази до смањења специфичних стопа смртности (табела 27). Посматрано по регионима, углавном је присутно смањење смртности. Међутим, код свих региона у појединим старосним групама, било код мушкараца или жена, има извесног повећања специфичне стопе морталитета. У Београдском региону специфичне стопе морталитета су нешто више 2011. године код жена у старосној групи 20–24 године. У Региону Војводине у старосној групи 25–29 година код мушкараца су нешто више специфичне стопе морталитета, а у Региону Шумадије и Западне Србије нешто су више код оба пола, али у старосној групи 20–24 године, као и код жена у старосној групи 25–29 година. На простору јужне и источне Србије повећане су специфичне стопе смртности код жена старости 15–19 година (табела 27).

Табела 27. Специфичне стопе морталитета младог становништва према петогодишњим старосним групама, 2011. (‰)

Регион	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**0,55**	**0,38**	**0,54**	**0,71**
	М	**0,76**	**0,49**	**0,76**	**0,98**
	Ж	**0,34**	**0,26**	**0,31**	**0,43**
Београдски регион	С	0,49	0,28	0,49	0,62
	М	0,70	0,44	0,67	0,92
	Ж	0,27	0,12	0,31	0,34
Регион Војводине	С	0,60	0,46	0,55	0,76
	М	0,85	0,57	0,79	1,13
	Ж	0,33	0,34	0,31	0,36
Регион Шумадије и Западне Србије	С	0,52	0,38	0,54	0,63
	М	0,69	0,48	0,80	0,78
	Ж	0,34	0,28	0,28	0,47
Регион Јужне и Источне Србије	С	0,61	0,38	0,57	0,86
	М	0,79	0,47	0,77	1,12
	Ж	0,41	0,28	0,35	0,59
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...

Смртност младих особа је у периоду од 2002. до 2008. године чинила око 1,0% од укупне смртности у Србији. Од 2008. године је лагано опадање удела смртности младих. Године 2011. број умрлих младих особа је чинио 0,7% од укупног броја умрлих у Републици. Највише младих који су умрли је било 2002. и 2004. године (997 особа).

Табела 28. Умрли према старости у Републици Србији, 2002–2011.

	Укупан број умрлих у РС	Укупан број младих умрлих у РС	Године старости														
			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
2002	102785	997	26	36	39	60	57	61	58	72	77	78	87	79	92	84	91
2003	103946	927	28	23	53	50	63	49	66	63	67	76	71	91	82	69	76
2004	104320	997	23	37	49	41	73	65	74	64	79	66	68	70	86	99	103
2005	106771	957	31	41	40	37	49	63	73	71	83	72	91	77	70	75	84
2006	102884	927	31	28	36	36	46	57	72	76	64	72	75	80	83	81	90
2007	102805	987	24	26	42	50	53	56	70	77	78	85	75	75	85	98	93
2008	102711	915	33	21	28	49	46	55	55	77	68	75	86	68	94	79	81
2009	104000	818	26	21	36	31	37	44	47	59	72	55	63	85	77	83	82
2010	103211	751	19	27	34	33	41	37	42	45	62	60	54	73	74	79	71
2011	102935	731	23	29	30	28	43	57	44	38	49	49	67	51	67	75	81

Анализа удела смртних случајева по годинама старости нам указује на неке друге проблеме који су се јавили од 2008. године. Наиме, и ранијих година је била већа појава смртних случајева код зрелијег младог становништва, али од 2008. године је већа смртност управо у овим годинама, што нам показује и табела 29. Тако 2008. године је 10,3% свих умрлих младих било старости 27 година. И 2009. године више од 10% смртних случајева те године је био код младих старости 26, 28 и 29 година. Наредне године више од десетине смртних случајева је било код младих старости 28 година. А 2011. године млади старости 28 година су имали 10,3% смртних случајева од укупног броја те године, а старости 29 година 11,1% (табела 29).

Незапосленост и економска несигурност, живот са родитељима и у старијим годинама, у заједници, одлагање брака, све су то узроци који доводе до менталних проблема младих, али и здравствених обољења као последица комплетног начина живота.

Табела 29. Удео умрлих према старости у укупном броју умрлих младих лица у Републици Србији, 2002–2011.

	Укупно	Године старости														
		15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
2002	100	2,6	3,6	3,9	6,0	5,7	6,1	5,8	7,2	7,7	7,8	8,7	7,9	9,2	8,4	9,1
2003	100	3,0	2,5	5,7	5,4	6,8	5,3	7,1	6,8	7,2	8,2	7,7	9,8	8,8	7,4	8,2
2004	100	2,3	3,7	4,9	4,1	7,3	6,5	7,4	6,4	7,9	6,6	6,8	7,0	8,6	9,9	10,3
2005	100	3,2	4,3	4,2	3,9	5,1	6,6	7,6	7,4	8,7	7,5	9,5	8,0	7,3	7,8	8,8
2006	100	3,3	3,0	3,9	3,9	5,0	6,1	7,8	8,2	6,9	7,8	8,1	8,6	9,0	8,7	9,7
2007	100	2,4	2,6	4,3	5,1	5,4	5,7	7,1	7,8	7,9	8,6	7,6	7,6	8,6	9,9	9,4
2008	100	3,6	2,3	3,1	5,4	5,0	6,0	6,0	8,4	7,4	8,2	9,4	7,4	10,3	8,6	8,9
2009	100	3,2	2,6	4,4	3,8	4,5	5,4	5,7	7,2	8,8	6,7	7,7	10,4	9,4	10,1	10,0
2010	100	2,5	3,6	4,5	4,4	5,5	4,9	5,6	6,0	8,3	8,0	7,2	9,7	9,9	10,5	9,5
2011	100	3,1	4,0	4,1	3,8	5,9	7,8	6,0	5,2	6,7	6,7	9,2	7,0	9,2	10,3	11,1

Поремећаји здравља младих су углавном условљени њиховим ризичним понашањем и неодговорним односом према здрављу. Превенција је најважнија за смањење броја умрлих младих лица. Институције образовног и здравственог система треба да буду носиоци превентивног деловања, одржавањем саветовања и вођењем програма који би привукли младе. Ова активност подразумева здравствену едукацију, која доводи до проширивања знања, указује на могућности заштите и побољшања здравља и мотивише младе за прихватање здравијег начина живота. Младима је, такође, неопходно помоћи да овладају животним вештинама, да могу да развију самопоуздање и самопоштовање, да препознају ризике и избегну их и да се одупру притиску вршњака. У успешности овога значајну улогу има стабилна породица, која је стуб за одгој и развој младих и здравих људи, сигурних у себе. Она их усмерава у правцу здравог и одговорног понашања (Stanković, 2002; Dragišić-Labaš & Milić, 2007). Међутим, дезинтеграција породице, као и бројни други проблеми који прате становништво данас у Србији, професионална несигурност, губитак емоционалне кохезије међу половима, урбанизација са бројним стресовима свакодневног живота (Mandić-Gajić, 2008) – често се одражавају на младе. Поред контингента младог становништва, ова проблематика погађа и друге генерације и контингенте у Републици Србији.

Лоша економска ситуација, послови који не гарантују сигурну будућност, као и послови који не обезбеђују нормалну егзистенцију, имају великог утицаја на положај младих особа, што може да има бројне последице. Такође, финансијска ситуација доводи и до немогућности лечења. Сведоци смо све већег броја младих људи који траже помоћ за лечење у иностранству. Не само економска ситуација него и последице рата током деведесетих су евидентне данас на здравственом стању како старијих особа, тако и деце и младих људи. Злоупотреба дроге, алкохола и дувана неповољно утиче на психофизичко здравље младих. Велики су проблеми у земљама у транзицији, где је ризично понашање, посебно адолесцената, у порасту.

Брачност код младих

Према поменутој теорији друге демографске транзиције (процес који је захватио земље Западне Европе од шездесетих и седамдесетих година 20. века), брак је све мање актуелан међу партнерима, повећава се број развода, као и кохабитација, потом број једнородитељских породица и ванбрачних рађања. Шта је то што подстиче младе, а и средовечне на овакав начин живота? Неки од фактора које помиње М. Петровић (2011) јесу постиндустријски развој економије, виши ниво образовања (посебно женског становништва), раст економске активности жена и пораст степена урбанизације. Међутим, Република Србија се значајно разликује од земаља Западне Европе због високог учешћа брачности, мање развода, са ређим случајевима кохабитације, проширеним породицама. Све поменуте карактеристике не одражавају у потпуности теорију друге демографске транзиције. Овакав одраз је последица дуге економске кризе, као и скорашњих ратних дешавања (Bobić, 2006) и сталне присутности ратне тензије и политичке кризе.

Анализа женског становништва по броју рођене деце нам је донекле указала и на промене које су се догодиле код структуре брачности код младих људи. Година склапања првог брака временом је померена ка горњој старосној граници младих у Србији. Из тих разлога имамо изузетно висок удео младих који нису у браку (74,7%) још 2002. године. Прва кохорта (15–19 година) чини око једну трећину младих који нису у браку, исто толико и друга кохорта (20–24 година). На основу тога видимо да је био велики број младих ван брака и у трећој кохорти (25–29 година). Код мушког становништва је био знатно већи проценат (82,5%) неожењених него код женског становништва неудатих (66,7%). Минималан је био удео оних који су остали без брачног партнера (0,1%) или оних који су разведени (0,9%). Године 2002. било је мање мушкараца (16,3%) који су у браку него што је жена (31,2%) (табела 30).

Табела 30. Млади према брачном статусу, Попис 2002.

Регион	Пол	Укупно	Неожењен/ неудата		Ожењен/ удата		Удовац/ удовица		Разведен/ разведена		Непознато	
			број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	1512646	**1130642**	**74,7**	**357085**	**23,6**	**1985**	**0,1**	**13537**	**0,9**	**9397**	**0,6**
	М	768221	**633853**	**82,5**	**125119**	**16,3**	**231**	**0,0**	**3673**	**0,5**	**5345**	**0,7**
	Ж	744425	**496789**	**66,7**	**231966**	**31,2**	**1754**	**0,2**	**9864**	**1,3**	**4052**	**0,5**
Београдски регион	С	326226	265243	81,3	56872	17,4	344	0,1	2337	0,7	1430	0,4
	М	162476	141253	86,9	19800	12,2	32	0,0	575	0,4	816	0,5
	Ж	163750	123990	75,7	37072	22,6	312	0,2	1762	1,1	614	0,4
Регион Војводине	С	416172	313214	75,3	96600	23,2	491	0,1	4225	1,0	1642	0,4
	М	212532	176046	82,8	34244	16,1	58	0,0	1193	0,6	991	0,5
	Ж	203640	137168	67,4	62356	30,6	433	0,2	3032	1,5	651	0,3
Регион Шумадије и Западне Србије	С	432302	315015	72,9	108259	25,0	658	0,2	3543	0,8	4827	1,1
	М	219997	179076	81,4	37223	16,9	70	0,0	949	0,4	2679	1,2
	Ж	212305	135939	64,0	71036	33,5	588	0,3	2594	1,2	2148	1,0
Регион Јужне и Источне Србије	С	337946	237170	70,2	95354	28,2	492	0,1	3432	1,0	1498	0,4
	М	173216	137478	79,4	33852	19,5	71	0,0	956	0,6	859	0,5
	Ж	164730	99692	60,5	61502	37,3	421	0,3	2476	1,5	639	0,4
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Извесне разлике постоје по регионима. Београдски регион, који је привлачан за младо становништво, због већих могућности запослења, више могућности за конзумирање културних, забавних, спортских дешавања, имао је 2002. године највећи удео младих људи који су ван брака (81,3%), где је неожењених мушкараца било 86,9%, а жена 75,7%. На простору Региона Војводине је удео неожењених и неудатих приближан републичком просеку. У Региону Јужне и Источне Србије је нешто већи удео младих који су у браку (28,2%) и нешто мањи удео младих ван брака (70,2%) него на простору Републике Србије. Задржавање традиционалних норми има значајног утицаја на младе да ступају у брачне везе. Поред веће брачности више је младих који се одлучују на развод (1,0%). Разведених жена је два и по пута више него разведених мушкараца, како на простору Републике Србије тако и у свим регионима (табела 30).

Посматрамо ли удео појединих региона по полу и брачном статусу, могу се видети извесне разлике. Наравно, велики утицај на удео појединих региона у укупном броју младих по брачном статусу има сâм број младих људи у тим регионима, међутим, и поред тога постоје извесна одступања. У табели 31 се може видети да је највећи удео младих становника (у укупном становништву и у укупном по полу у Републици) и мушког и женског пола у регионима Војводине и Шумадије и западне Србије. Удео младих ван брака у Београдском региону у укупном броју младих ван брака у Србији је нешто већи него што је удео укупног младог становништва Београдског региона у броју младих у Србији, а удео оних који су у браку је знатно мањи, као и удео удоваца/удовица и разведених. С друге стране, издваја се висок удео младих у браку у Региону Шумадије и Западне Србије, као и висок удео удоваца и удовица у истом региону. По високом уделу разведених издваја се Регион Војводине (табела 31).

Табела 31. Удео младих према брачном статусу, по регионима, Попис 2002. (%)

Регион	Пол	Укупно	Неожењен/ неудата	Ожењен/ удата	Удовац/ удовица	Разведен/ разведена
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	М	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	Ж	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Београдски регион	С	21,6	23,5	15,9	17,3	17,3
	М	21,2	22,3	15,8	13,9	15,7
	Ж	22,0	25,0	16,0	17,8	17,9
Регион Војводине	С	27,5	27,7	27,1	24,7	31,2
	М	27,7	27,8	27,4	25,1	32,5
	Ж	27,4	27,6	26,9	24,7	30,7
Регион Јужне и Источне Србије	С	22,3	21,0	26,7	24,8	25,4
	М	22,6	21,7	27,1	30,7	26,0
	Ж	22,1	20,1	26,5	24,0	25,1
Регион Шумадије и Западне Србије	С	28,6	27,9	30,3	33,1	26,2
	М	28,6	28,3	29,8	30,3	25,8
	Ж	28,5	27,4	30,6	33,5	26,3
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...

Опадање броја становника је утицало и на промене у структури младог становништва по брачности. Смањење удела младих у укупном становништву на простору Србије, смањење фертилног контингента, пораст просечне старости и индекса старости, емиграција младих довели су до опадања апсолутног броја младих и у браку и ван брака. У исто време повећан је удео неожењених и неудатих са 74,7% на 82,4%. С друге стране, смањен је удео младих људи у браку, са 23,6% на 16,1%. На простору свих региона дошло је до повећања удела младих неожењених и неудатих у укупном броју, а до смањења младих у браку. Највећи удео младих у браку имају Регион Шумадије и Западне Србије (18,3%) и Регион Јужне и Источне Србије (17,1%), а најмањи Београдски регион (13,0%). У Београдском региону је само 8,6% младе мушке популације у браку (табела 32).

Табела 32. Млади према брачном статусу, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Неожењен/ неудата		Ожењен/ удата		Удовац/ удовица		Разведен/ разведена		Непознато	
			број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**1322021**	**1088890**	**82,4**	**212589**	**16,1**	**717**	**0,1**	**10549**	**0,8**	**9276**	**0,7**
	М	**677110**	**599974**	**88,6**	**69253**	**10,2**	**109**	**0,0**	**2756**	**0,4**	**5018**	**0,7**
	Ж	**644911**	**488916**	**75,8**	**143336**	**22,2**	**608**	**0,1**	**7793**	**1,2**	**4258**	**0,7**
Београдски регион	С	307698	262173	85,2	40024	13,0	133	0,0	1879	0,6	3489	1,1
	М	153482	137859	89,8	13194	8,6	19	0,0	470	0,3	1940	1,3
	Ж	154216	124314	80,6	26830	17,4	114	0,1	1409	0,9	1549	1,0
Регион Војводине	С	363322	301889	83,1	56811	15,6	197	0,1	3346	0,9	1079	0,3
	М	186863	166540	89,1	18839	10,1	28	0,0	879	0,5	577	0,3
	Ж	176459	135349	76,7	37972	21,5	169	0,1	2467	1,4	502	0,3
Регион Јужне и Источне Србије	С	278942	226186	81,1	47578	17,1	162	0,1	2342	0,8	2674	1,0
	М	144578	127191	88,0	15339	10,6	25	0,0	611	0,4	1412	1,0
	Ж	134364	98995	73,7	32239	24,0	137	0,1	1731	1,3	1262	0,9
Регион Шумадије и Западне Србије	С	372059	298642	80,3	68176	18,3	225	0,1	2982	0,8	2034	0,5
	М	192187	168384	87,6	21881	11,4	37	0,0	796	0,4	1089	0,6
	Ж	179872	130258	72,4	46295	25,7	188	0,1	2186	1,2	945	0,5
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Ако посматрамо колико која регија има удео у укупном броју младих који су у браку или ван брака 2011. године у Србији, видимо да и даље велики утицај има кретање броја становника у тим регијама. Сходно томе, Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Војводине имају и највеће учешће неожењених и неудатих. И даље је доминантан Регион Шумадије и Западне Србије по уделу младих који су у брачној вези, али и по броју младих који су остали без брачног партнера након њихове смрти. По уделу разведених предњачи Војводина, а потом Регион Шумадије и Западне Србије (табела 33).

Табела 33. Удео младих према брачном статусу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Неожењен/ неудата	Ожењен/ удата	Удовац/ удовица	Разведен/ разведена	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	М	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	Ж	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Београдски регион	С	23,3	24,1	18,8	18,5	17,8	37,6
	М	22,7	23,0	19,1	17,4	17,1	38,7
	Ж	23,9	25,4	18,7	18,8	18,1	36,4
Регион Војводине	С	27,5	27,7	26,7	27,5	31,7	11,6
	М	27,6	27,8	27,2	25,7	31,9	11,5
	Ж	27,4	27,7	26,5	27,8	31,7	11,8
Регион Јужне и Источне Србије	С	21,1	20,8	22,4	22,6	22,2	28,8
	М	21,4	21,2	22,1	22,9	22,2	28,1
	Ж	20,8	20,2	22,5	22,5	22,2	29,6
Регион Шумадије и Западне Србије	С	28,1	27,4	32,1	31,4	28,3	21,9
	М	28,4	28,1	31,6	33,9	28,9	21,7
	Ж	27,9	26,6	32,3	30,9	28,1	22,2
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...

Код младог становништва, али и средовечног, несклапање брака или касније склапање брака је чешће обележје мушког становништва. Оно је условљено бројним чиниоцима. Мање је удоваца и разведених међу мушким него међу женским становништвом управо због великог броја мушкараца који нису ни ступили у брак. Неуједначеност брачне структуре женског и мушког становништва последица је различитог односа и понашања према браку (Kuburović, 2007).

Механичко кретање младог становништва

Миграције младог становништва имају више облика. Најинтензивнија је емиграција, међутим, поред ње имамо случајева имиграната, али и присилних миграната на простору Републике Србије. Присилни имигранти су избегла лица, интерно расељена лица, као и они који су процесом реадмисије враћени у Србију. Због доступности података овде смо, од присилних миграната, детаљније анализирали само избегла лица. Поред емиграције, интензиван је процес унутрашњих миграција младог становништва, као и њихово дневно кретање. Свака од ових категорија младих миграната има значаја за развој Србије и свака од њих има своје проблеме те су обрађене посебно.

Емиграција младих из Републике Србије

Крајем 20. века, услед политичке нестабилности, економских проблема, етничко-верске нетрпељивости, покренут је талас миграција на простору Балкана. Различити узроци су доводили до миграција и раније, на овим просторима, али су биле мањег обима, слабијег интензитета и другачији су били мотиви.

Након Другог светског рата велики број миграната је одлазио из Србије из економских разлога на рад у средњоевропске и западноевропске државе. Такође, тај период су обележиле миграције које су започеле процес пражњења руралних подручја. Међутим, миграције од деведесетих година 20. века, које су настављене и у првој деценији 21. века, оставиле су велике празнине како у сеоским, тако и у градским срединама (Arsenijević, 2010). Нестабилна и тешка економска ситуација одржава емиграцију у великом броју и у другој деценији 21. века. То је трећа деценија интензивног исељавања с простора Србије. Интензиван имигрциони талас догодио се доласком избеглица и интерно расељених лица. Ова лица нису имала значајног удела у популационом расту Србије. Мало су ублажили депопулацију, али за кратко, јер су и ова лица интензивни учесници емиграције из Србије. Она им је била само земља из које су одлазили у треће државе.

Емиграција младог становништва из руралних средина у градове и емиграција из државе, јесу основни узроци старења становништва поред пада наталитета. Њиховим одласком смањује се фертилни контингент, радни контингент, све је мање рођене деце, повећава се удео старијег становништва, тако да је и просечна старост становништва све већа (Гречић, 2009).

Република Србија, земља економске емиграције, има дијаспору која броји и до четири милиона грађана на раду, боравку или студијама у иностранству, као и лица српског порекла. Око два милиона људи је у земљама ЕУ, док је око два милиона у прекоокеанским земљама. Овде се подразумевају стари исељеници и њихови потомци, као и грађани Републике Србије који су емигрирали након 1990. године, које чине у великом броју млади и високообразовани стручњаци. Међутим, према пописима 2002. и 2011. године број наших емиграната је далеко мањи, јер нису обухваћени сви који су отишли из земље. Тешко је и доћи до реалних података колики је број нашег становништва у иностранству. Према проценама, бројност наше

дијаспоре је између 3 908 000 и 4 170 000 лица[7]. А под дијаспором се подразумевају сви држављани Републике Србије који живе у иностранству и припадници српског народа који живе у иностранству, а нису држављани Републике Србије, независно од тога да ли су држављани неке друге државе или су апатриди, а Републику Србију доживљавају као своју матицу[8].

Велики број становника Републике Србије и даље има у плану емигрирање, а посебно млади. Колико их планира одлазак често је питање анкетних истраживања, тако да се тај број процењује. У истраживању које је обављено за потребе Студентске уније Србије, у пролеће 2004. године, утврђено је да 9% свих студената планира да последипломске студије настави у иностранству, 16% у земљи, а остали не размишљају о последипломским студијама. Међу студентима који имају просек већи од 8,5 чак 23% планира последипломске студије у иностранству, исто толико у земљи, а остали не размишљају о овим студијама. Слична ситуација је и у Хрватској. У истраживањима обављеним још 1999. године, на узорку омладине, утврђено је да би 22% испитаника отишло из Хрватске заувек, 40% би ишло на дуже време, 18% не би ишло ни заувек ни на дуже време, док се 20% испитаника уздржало од одговора (Ilišin & Radin, 2002; Leburić & Tomić-Koludrović, 2002).

Према подацима Пописа 2002. године, у периоду од 1991. до 2002. године број исељених из Србије је био око 213 000, од тога је око 180 000 из централне Србије и око 33 000 из Војводине (Bubalo-Živković, Djerčan, Lukić, Jovanović, 2014). Млади емигранти (15–29 година) у том периоду су чинили око 30,0% исељених из Србије (Републички завод за статистику, 2012a).

Како је наведено, тешко је знати тачне податке колико је наших грађана који су отишли трајно или привремено у иностранство. Подаци којима располаже Републички завод за статистику односе се на емигранте који имају члана домаћинства у земљи, тако да је број наших држављана ван граница Србије знатно већи. Међутим, због недоступности тачних података, анализу ћемо вршити на основу података Републичког завода за статистику.

Републички завод за статистику је податке о емигрантима на Попису 2002. године прикупљао помоћу конзулата, амбасада, на граничним прелазима, тако да је прикупљено више података о нашим емигрантима 2002. него 2011. године. На Попису 2011. године, прикупљено је мање података о емигрантима, јер су подаци прикупљени само од чланова домаћинстава у земљи. Постоје и методолошке разлике, за које се не може рећи да су значајно утицале на промене броја. Наиме, 2011. године је повећан контингент младих у иностранству јер су укључени и наши студенти који се школују у иностранству и не враћају се у земљу најмање једном недељно. Овај контингент није у Попису 2002. године укључен у лица у иностраннству. Они су према тадашњим препорукама сматрани сталним становништвом. Према Попису 2011. године у уобичајено становништво су укључени само наши студенти који се школују у иностранству, али се најмање једном недељно враћају у земљу, као и страни студенти који се школују у Србији и не враћају се у своју земљу најмање једном месечно.

[7] У оквиру Министарства спољних послова – Генералне дирекције за конзуларне послове и дијаспору постоје Дирекција за конзуларне послове и Дирекција за развој, дијаспору и социјалне споразуме, које кроз свој рад, посредством мреже дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије, долазе до података релевантних за укупно сагледавање миграција у Републици Србији (према Стратегији за управљање миграцијама).

[8] „Службени гласник РС“ (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка, 101/07 и 65/08.

Табела 34. Млади емигранти Републике Србије према државама емиграције, Попис 2002.

Регион	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**81505**	**15270**	**4273**	**21393**	**5043**	**1357**	**14409**	**2669**	**1638**	**3410**	**1267**	**4103**	**6673**
	М	**42586**	**7625**	**2205**	**11796**	**2664**	**698**	**7240**	**1348**	**803**	**1842**	**632**	**2181**	**3552**
	Ж	**38919**	**7645**	**2068**	**9597**	**2379**	**659**	**7169**	**1321**	**835**	**1568**	**635**	**1922**	**3121**
Београдски регион	С	12380	1510	568	2770	633	226	725	495	772	1641	384	1050	1606
	М	6221	756	261	1365	335	114	320	263	365	877	179	546	840
	Ж	6159	754	307	1405	298	112	405	232	407	764	205	504	766
Регион Војводине	С	13460	2099	468	4354	369	205	1004	491	429	694	303	661	2383
	М	6880	1039	223	2253	178	93	515	250	207	376	164	344	1238
	Ж	6580	1060	245	2101	191	112	489	241	222	318	139	317	1145
Регион Шумадије и Западне Србије	С	27182	3945	823	8588	2356	676	5601	974	284	612	355	1713	1255
	М	14656	1995	460	5146	1258	363	2688	497	138	313	181	917	700
	Ж	12526	1950	363	3442	1098	313	2913	477	146	299	174	796	555
Регион Јужне и Источне Србије	С	28483	7716	2414	5681	1685	250	7079	709	153	463	225	679	1429
	М	14829	3835	1261	3032	893	128	3717	338	93	276	108	374	774
	Ж	13654	3881	1153	2649	792	122	3362	371	60	187	117	305	655
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Према резултатима Пописа 2002. године у иностранству је боравило 81 505 младих лица. Више је било мушкараца (42 586 младих лица или 52,2% од укупног броја емиграната) него жена (38 919 лица или 47,8%). Углавном су одлазили у европске земље, и то највише у Немачку (21 393 лица или 26,2%), Аустрију (15 270 лица или 18,7%), Швајцарску (14 409 лица или 17,7%), Француску (5 043 лица или 6,2%), Италију (4 273 лица или 5,2%) и Шведску (2 669 лица или 3,3%). У друге европске земље је одсељено мање наших држављана. Од прекоокеанских држава по броју наших младих држављана који су евидентирани 2002. године, јер им је неко од чланова домаћинства остао у Србији, највише су имале САД (3 410 лица или 4,2%) (табела 34) (карта 3).

Углавном је већи број мушкараца који су емигрирали у посматраним државама. Незнатно је више жена емиграната у Аустрији, Канади и Аустралији. Најмасовнија емиграција је била са подручја Региона Јужне и Источне Србије, одакле је одсељено 28 483 млада лица или 35,0% од укупног броја емиграната са подручја Србије. Из Региона Шумадије и Западне Србије емигрирало је 27 182 млада лица или 33,4%. Знатно мањи број емиграната је из Београдског региона (12 380 младих лица или 15,2%) и Региона Војводине (13 460 лица или 16,5%).

Након „демократске револуције“ 2002. године становништво Србије је очекивало бржи опоравак из тешке економске и политичке ситуације у земљи, што би имало и повољније услове за запошљавање. Међутим, реалне промене су много спорије него што је то становништво очекивало. Израђена је стратегија за управљање миграцијама, где су дате одређене мере за заустављање одласка најобразованијег дела популације и подстицај повратка младих (Nikitović, 2009). И поред израде стратегије за управљање миграцијама процес емиграције младих лица није заустављен, то показују подаци и након Пописа 2002. године. Србија има високу стопу исељавања, од 13,6%. Главна дестинација миграната из Србије је и након 2002. године била Европа, 72,3% емиграната. Није проблем само исељавање становништва, него је знатно већи проблем одлазак младих високообразованих лица (Вуковић, 2005; Klenha et al, 2010).

Табела 35. Млади емигранти Републике Србије у иностранство према разлозима емиграције између Пописа 2002. и 2011. године

Регион	Сви разлози	Број
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**На раду у иностранству**	**14984**
	Борави као члан породице лица које ради у иностранству	**13660**
	Лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи	**6550**
Београдски регион	На раду у иностранству	2113
	Борави као члан породице лица које ради у иностранству	1359
	Лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи	2333
Регион Војводине	На раду у иностранству	2903
	Борави као члан породице лица које ради у иностранству	1603
	Лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи	1808
Регион Јужне и Источне Србије	На раду у иностранству	5236
	Борави као члан породице лица које ради у иностранству	5506
	Лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи	986
Регион Шумадије и Западне Србије	На раду у иностранству	4732
	Борави као члан породице лица које ради у иностранству	5192
	Лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи	1423
Регион Косово и Метохија		...

Који су главни разлози одласка младих из земље? Према резултатима Пописа 2011. године издвојена су три главна разлога одласка младих из земље: на раду у иностранству, боравак као члана породице лица који ради у иностранству и лица која студирају у иностранству, а чланови породице су им у земљи (табела 35). Највећи број их је отишао због посла (14 984 млада лица или 42,6%). Око 39% (13 660 младих лица) их је боравило у иностранству као чланови породице лица које ради у иностранству, док су 18,6% (6 550 лица) била лица која студирају, али су им чланови породице у Србији. Регион Јужне и Источне

Србије и Регион Шумадије и Западне Србије су имали највише лица која бораве у иностранству као чланови породице лица која раде, док је у осталим регионима највише оних који раде у иностранству. Студенти најмасовније одлазе из Београдског региона и Региона Војводине, где су и највећи универзитетски центри у Србији. Као што видимо, и даље је настављено најмасовније исељавање из Региона Шумадије и Западне Србије и Региона Јужне и Источне Србије.

Према прикупљеним подацима Пописа 2011. године о емигрантима, број младих лица која су отишла у иностранство, а чланови породице су им остали у Србији је мањи за 27,7% у односу на 2002. годину и износио је 61 342 лица. Прикупљени подаци указују на то да је смањена обимност исељавања из свих региона. Аустрија је најпривлачнија земља, у коју је емигрирало нешто мање од четвртине младих (23,7%). Поред Аустрије, и даље су привлачне Немачка (15,2% младих емиграната) и Швајцарска (14,7%). Исељавање становништва са овог простора у Немачку има дугу традицију, са економским, социјалним па и политичким узроцима (Pavlica, 2005). Италија у овој деценији постаје такође привлачна земља, и то посебно за младе жене, којих је нешто више у односу на број мушкараца. То су углавном младе медицинске сестре или студенти који се школују у овој држави, или одлазе да чувају децу. У Италији је, према прикупљеним подацима о емигрантима Пописом 2011. године, повећан број емиграната у односу на 2002. годину (табела 36) (карта 4).

Табела 36. Млади емигранти према државама емиграције, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**61342**	**14551**	**1114**	**1050**	**3814**	**9350**	**918**	**4782**	**2301**	**9006**	**3223**	**1522**	**9711**
	М	**31615**	**7473**	**539**	**551**	**1948**	**4742**	**471**	**2342**	**1156**	**4420**	**1853**	**835**	**5285**
	Ж	**29727**	**7078**	**575**	**499**	**1866**	**4608**	**447**	**2440**	**1145**	**4586**	**1370**	**687**	**4426**
Београдски регион	С	9127	1155	130	499	480	1184	34	575	398	564	1286	183	2639
	М	4672	579	64	257	210	618	21	251	197	254	739	97	1385
	Ж	4455	576	66	242	270	566	13	324	201	310	547	86	1254
Регион Војводине	С	9304	1408	187	239	230	1558	863	511	290	696	742	146	2434
	М	4873	710	93	136	120	795	436	252	156	362	408	73	1332
	Ж	4431	698	94	103	110	763	427	259	134	334	334	73	1102
Регион Јужне и Источне Србије	С	22004	8536	49	100	1348	2636	9	2953	595	2817	522	539	1900
	М	11254	4401	27	49	692	1335	5	1476	287	1351	317	295	1019
	Ж	10750	4135	22	51	656	1301	4	1477	308	1466	205	244	881
Регион Шумадије и Западне Србије	С	20907	3452	748	212	1756	3972	12	743	1018	4929	673	654	2738
	М	10816	1783	355	109	926	1994	9	363	516	2453	389	370	1549
	Ж	10091	1669	393	103	830	1978	3	380	502	2476	284	284	1189
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Одлив младог становништва из руралних средина је већи него из градских. Године 2002. је 38,8% младих емигрирало из градова, а 61,2% из села. Највише младих из руралних средина отишло је у Аустрију (12 259 лица или 24,6% од укупног броја у руралним срединама), Немачку (12 004 лица или 24,0%) и Швајцарску (11 381 лице или 22,8%). Већи број емиграната је још у Француској (3 507), Италији (2 667) и Шведској (1 334). У остале државе је емиграција била мањег обима (испод 1 000 лица). У Холандију, Канаду, САД и Аустралију је одлазило више становника из градова него из села. Из градских средина млади су, као емигранти, највише одлазили у Немачку (9 389 лица или 29,7%), Швајцарску (3 028 лица или 9,6%) и Аустрију (3 011 лица или 9,5%) (табела 37).

Табела 37. Млади емигранти према државама у које су отишли, полу и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
	С	**81505**	**15270**	**4273**	**21393**	**5043**	**1357**	**14409**	**2669**	**1638**	**3410**	**1267**	**4103**	**6673**
Укупно	**М**	**42586**	**7625**	**2205**	**11796**	**2664**	**698**	**7240**	**1348**	**803**	**1842**	**632**	**2181**	**3552**
	Ж	**38919**	**7645**	**2068**	**9597**	**2379**	**659**	**7169**	**1321**	**835**	**1568**	**635**	**1922**	**3121**
	С	31591	3011	1606	9389	1536	802	3028	1335	1286	2472	696	2355	4075
Градска	М	16362	1516	822	5016	812	420	1446	659	630	1321	340	1252	2128
	Ж	15229	1495	784	4373	724	382	1582	676	656	1151	356	1103	1947
	С	49914	12259	2667	12004	3507	555	11381	1334	352	938	571	1748	2598
Остала	М	26224	6109	1383	6780	1852	278	5794	689	173	521	292	929	1424
	Ж	23690	6150	1284	5224	1655	277	5587	645	179	417	279	819	1174

Према Попису 2011. године, удео емиграната из сеоских средина је био 58,1%, док је из градова исељено 41,9% од укупног броја младих емиграната из Србије. Аустрија доминира као одредиште младих емиграната. У ову земљу је одсељено 14 551 лице. Готово 80% емиграната у Аустрији је из сеоских средина, а они су чинили четвртину свих емиграната из сеоских подручја Републике Србије. Из сеоских средина је знатно мање исељено у Швајцарску (6 564 лица), Немачку (4 832 лица), Италију (3 045 лица) и Француску (2 567 лица). Из градских средина највише је исељавано у Немачку (4 518), Аустрију (3 003), САД (2 600) и Швајцарску (2 442). Урбано становништво је имало већи одлив у односу на села, ка САД, Канади, Мађарској и Босни и Херцеговини. Према прикупљеним подацима о емигрантима из 2002. и 2011. године, више младих из градских средина је одлазило у прекоокеанске државе него млади из сеоских средина (табела 38).

Табела 38. Млади емигранти према државама у које су емигрирали, полу и типу насеља, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
	С	**61342**	**14551**	**1114**	**1050**	**3814**	**9350**	**918**	**4782**	**2301**	**9006**	**3223**	**1522**	**9711**
Укупно	**М**	**31615**	**7473**	**539**	**551**	**1948**	**4742**	**471**	**2342**	**1156**	**4420**	**1853**	**835**	**5285**
	Ж	**29727**	**7078**	**575**	**499**	**1866**	**4608**	**447**	**2440**	**1145**	**4586**	**1370**	**687**	**4426**
	С	25731	3003	681	840	1247	4518	619	1737	1213	2442	2600	484	6347
Градска	М	13239	1542	321	433	598	2275	321	809	617	1219	1496	252	3356
	Ж	12492	1461	360	407	649	2243	298	928	596	1223	1104	232	2991
	С	35611	11548	433	210	2567	4832	299	3045	1088	6564	623	1038	3364
Остала	М	18376	5931	218	118	1350	2467	150	1533	539	3201	357	583	1929
	Ж	17235	5617	215	92	1217	2365	149	1512	549	3363	266	455	1435

Из Београдског региона је због већег броја становника у градским срединама и већи интензитет исељавања са ових простора. Тако да је из градских подручја, према подацима Пописа 2002. године, исељено 9 569 лица или 77,3% емиграната са подручја београдске регије. Највише су одлазили у Немачку, САД и Канаду (табела 39). Из руралних средина је одсељено 2 811 младих лица, и то највише у Аустрију и Немачку.

Табела 39. Млади емигранти из Београдског региона према државама у које су отишли, полу и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
	С	**12380**	**1510**	**568**	**2770**	**633**	**226**	**725**	**495**	**772**	**1641**	**384**	**1050**	**1606**
Укупно	**М**	**6221**	**756**	**261**	**1365**	**335**	**114**	**320**	**263**	**365**	**877**	**179**	**546**	**840**
	Ж	**6159**	**754**	**307**	**1405**	**298**	**112**	**405**	**232**	**407**	**764**	**205**	**504**	**766**
	С	9569	599	493	1960	459	200	520	323	722	1562	314	932	1485
Градска	М	4774	277	224	950	242	98	234	173	342	835	145	482	772
	Ж	4795	322	269	1010	217	102	286	150	380	727	169	450	713
	С	2811	911	75	810	174	26	205	172	50	79	70	118	121
Остала	М	1447	479	37	415	93	16	86	90	23	42	34	64	68
	Ж	1364	432	38	395	81	10	119	82	27	37	36	54	53

Карта 3. Млади емигранти према подручју из којег су отишли и држави емиграције, Попис 2002.

Карта 4. Млади емигранти према подручју из којег су отишли и држави емиграције, Попис 2011.

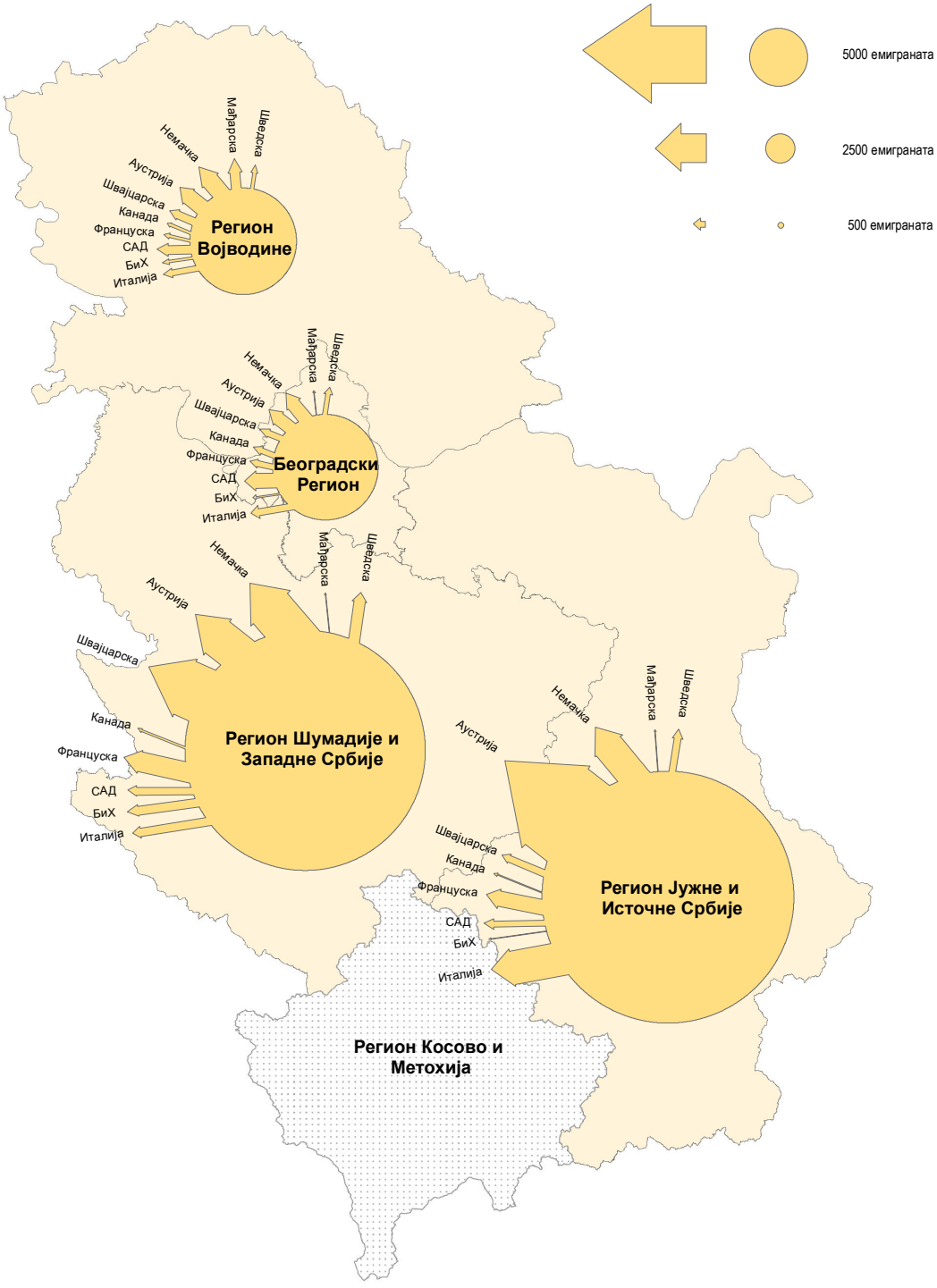

У периоду од 2002. до 2011. године број младих емиграната из Београдског региона, који су евидентирани, смањен је за 3 253 лица или за 26,3%. Исељеници из градских средина и даље доминирају у овом региону са 79,7%. Од 7 278 младих емиграната из градских средина, њих 1 202 је отишло у САД и то је најмасовније исељавање у неку прекоокеанску земљу не само из овог региона него и у односу на друге регионе. Подједнак је број мушкараца и жена који су отишли у САД из урбаних подручја Београдског региона. Из сеоских подручја одсељено је 1 849 младих лица, од којих је једна трећина исељена у Аустрију (627) и једна шестина у Немачку (316). Ка другим земљама је исељавање било знатно мањег обима (табела 40).

Табела 40. Млади емигранти из Београдског региона према државама у које су емигрирали, полу и типу насеља, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
	С	**9127**	**1155**	**130**	**499**	**480**	**1184**	**34**	**575**	**398**	**564**	**1286**	**183**	**2639**
Укупно	**М**	**4672**	**579**	**64**	**257**	**210**	**618**	**21**	**251**	**197**	**254**	**739**	**97**	**1385**
	Ж	**4455**	**576**	**66**	**242**	**270**	**566**	**13**	**324**	**201**	**310**	**547**	**86**	**1254**
	С	7278	528	117	476	359	868	32	489	261	419	1202	132	2395
Градска	М	3721	271	58	239	156	445	20	211	123	187	693	67	1251
	Ж	3557	257	59	237	203	423	12	278	138	232	509	65	1144
	С	1849	627	13	23	121	316	2	86	137	145	84	51	244
Остала	М	951	308	6	18	54	173	1	40	74	67	46	30	134
	Ж	898	319	7	5	67	143	1	46	63	78	38	21	110

Према подацима Пописа 2002. године из Региона Војводине у иностранству је било 13 460 младих лица. Њих 48,1% (6 479 лица) било је из градских средина, а 51,9% (6 981 лице) из сеоских средина. И из једног и другог подручја је нешто више мушкараца емиграната. Више од једне трећине исељених је отишло у Немачку и то је једина држава која је имала више од четири хиљаде исељених из Региона Војводине. Нешто више од шестине емиграната из Војводине је одсељено у Аустрију. Слична је дистрибуција емиграната по државама и из сеоских и из градских средина, само што је из сеоских средина нешто већи апсолутни број. Из градских насеља је већи број одсељених у Канаду, САД и Аустралију (табела 41).

Табела 41. Млади емигранти из Региона Војводине према државама у које су отишли, полу и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
Укупно	**С**	**13460**	**2099**	**468**	**4354**	**369**	**205**	**1004**	**491**	**429**	**694**	**303**	**661**	**2383**
	М	**6880**	**1039**	**223**	**2253**	**178**	**93**	**515**	**250**	**207**	**376**	**164**	**344**	**1238**
	Ж	**6580**	**1060**	**245**	**2101**	**191**	**112**	**489**	**241**	**222**	**318**	**139**	**317**	**1145**
Градска	С	6479	627	244	2091	140	87	369	210	292	363	162	368	1526
	М	3336	308	119	1068	73	43	182	110	143	199	86	204	801
	Ж	3143	319	125	1023	67	44	187	100	149	164	76	164	725
Остала	С	6981	1472	224	2263	229	118	635	281	137	331	141	293	857
	М	3544	731	104	1185	105	50	333	140	64	177	78	140	437
	Ж	3437	741	120	1078	124	68	302	141	73	154	63	153	420

Према подацима Пописа 2011. године, евиденцијом емиграната број исељених са подручја Региона Војводине је износио 9 304 лица. Овом евиденцијом забележен је већи број младих емиграната из градова (5 056 лица) него из села (4 248 лица). Немачка и даље доминира по броју досељених из Региона Војводине, а потом и Аустрија. И из војвођанског региона из градских средина је више одсељено у Канаду, САД, Италију, Немачку, Француску, Мађарску и БиХ него из сеоских средина. Исељавање у Мађарску је интензивирано у односу на 2002. годину, јер су држављанство и пасоше Мађарске узимали млади људи који имају било какву везу са Мађарском преко својих предака. Из сеоских подручја највише је исељено у Аустрију (861 лице или 20,3%), Немачку (742 лица или 17,5%) и Швајцарску (405 лица 9,1% младих емиграната из сеоских подручја Војводине) (табела 42).

Табела 42. Млади емигранти из Региона Војводине према државама у које су емигрирали, полу и типу насеља, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
Укупно	**С**	**9304**	**1408**	**187**	**239**	**230**	**1558**	**863**	**511**	**290**	**696**	**742**	**146**	**2434**
	М	**4873**	**710**	**93**	**136**	**120**	**795**	**436**	**252**	**156**	**362**	**408**	**73**	**1332**
	Ж	**4431**	**698**	**94**	**103**	**110**	**763**	**427**	**259**	**134**	**334**	**334**	**73**	**1102**
Градска	С	5056	547	129	138	121	816	570	271	128	291	535	69	1441
	М	2644	274	67	84	63	419	290	127	77	149	297	29	768
	Ж	2412	273	62	54	58	397	280	144	51	142	238	40	673
Остала	С	4248	861	58	101	109	742	293	240	162	405	207	77	993
	М	2229	436	26	52	57	376	146	125	79	213	111	44	564
	Ж	2019	425	32	49	52	366	147	115	83	192	96	33	429

Регион Источне и Јужне Србије је, као што смо већ видели, један од региона одакле се одвија највеће исељавање у Републици Србији. Према подацима Пописа 2002. године, из овог региона у иностранству је било 28 483 млада лица. Највише их је емигрирало у Аустрију (7 716 лица), потом у Швајцарску (7 079 лица), и Немачку (5 681 лице). У Италији је било 2 414 лица, а у Француској 1 685 лица. У друге државе, и европске и прекоокеанске, било је знатно слабије исељавање.

За овај регион је карактеристична велика разлика у броју исељених из градских и сеоских подручја. Према Попису 2002. године однос броја исељених из градова и села је био 23,0% : 77,0%. Видимо да је скоро три четвртине емиграната из села. Они су, као и емигранти из градова, у највећем броју отишли у поменуте три државе (Аустрија, Немачка и Швајцарска). Анкетна истраживања која су урађена у Пчињском и Јабланичком округу указују на планове великог броја младих (око 20%) да траже решење за запослење негде ван овог региона, или у иностранству или у великим градским центрима (Београд, Нови Сад) и углавном немају намеру да се враћају у своје родно насеље. Број оних који размишљају о исељењу је већи код младог становништва него код средовечног и старијег (*PBILD* програм, 2010).

Табела 43. Млади емигранти из Региона Јужне и Источне Србије према државама у које су отишли, полу и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
Укупно	**С**	**28483**	**7716**	**2414**	**5681**	**1685**	**250**	**7079**	**709**	**153**	**463**	**225**	**679**	**1429**
	М	**14829**	**3835**	**1261**	**3032**	**893**	**128**	**3717**	**338**	**93**	**276**	**108**	**374**	**774**
	Ж	**13654**	**3881**	**1153**	**2649**	**792**	**122**	**3362**	**371**	**60**	**187**	**117**	**305**	**655**
Градска	С	6556	1095	510	2075	362	122	938	316	97	181	88	316	456
	М	3390	542	276	1084	190	63	475	147	59	102	38	174	240
	Ж	3166	553	234	991	172	59	463	169	38	79	50	142	216
Остала	С	21927	6621	1904	3606	1323	128	6141	393	56	282	137	363	973
	М	11439	3293	985	1948	703	65	3242	191	34	174	70	200	534
	Ж	10488	3328	919	1658	620	63	2899	202	22	108	67	163	439

Према резултатима Пописа 2011. године евидентиран је нешто мањи број младих емиграната из Региона Јужне и Источне Србије (на 22 004 лица). Из руралних средина је исељено 16 275 младих лица (74,0% од укупног броја емиграната тог региона), а из градских 5 729 лица (26,0%). Млади су највише одлазили у Аустрију (8 536 лица), Италију (2 953 лица), Швајцарску (2 817 лица), Немачку (2 636 лица) и Француску (1 348 лица). Најчешће одредиште младих емиграната из градских насеља је Аустрија, а потом Немачка, а из сеоских насеља Аустрија, па Италија и Швајцарска.

Табела 44. Млади емигранти из Региона Јужне и Источне Србије према државама у које су емигрирали, полу и типу насеља, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
	С	**22004**	**8536**	**49**	**100**	**1348**	**2636**	**9**	**2953**	**595**	**2817**	**522**	**539**	**1900**
Укупно	**М**	**11254**	**4401**	**27**	**49**	**692**	**1335**	**5**	**1476**	**287**	**1351**	**317**	**295**	**1019**
	Ж	**10750**	**4135**	**22**	**51**	**656**	**1301**	**4**	**1477**	**308**	**1466**	**205**	**244**	**881**
	С	5729	1257	29	85	311	1083	6	588	272	549	401	122	1026
Градска	М	2966	661	18	39	155	546	3	293	128	274	243	61	545
	Ж	2763	596	11	46	156	537	3	295	144	275	158	61	481
	С	16275	7279	20	15	1037	1553	3	2365	323	2268	121	417	874
Остала	М	8288	3740	9	10	537	789	2	1183	159	1077	74	234	474
	Ж	7987	3539	11	5	500	764	1	1182	164	1191	47	183	400

Из Региона Шумадије и Западне Србије, према подацима Пописа 2002. године, евидентиран је нешто мањи број емиграната (27 182 лица) него из Региона Јужне и Источне Србије. Једну трећину су чинили млади емигранти из градских насеља (8 987 лица или 33,1% од укупног броја емиграната из тог региона), а две трећине из сеоских (18 195 лица или 66,9%). Немачка и Швајцарска су биле најпривлачније за емигранте из овог региона почетком 21. века. Из градских насеља емигрирали су највише управо у ове две државе, а из сеоских насеља, поред Немачке и Швајцарске и Аустрија је била често одредиште емиграната (табела 45).

Табела 45. Млади емигранти из Региона Шумадије и Западне Србије према државама у које су отишли, полу и типу насеља, Попис 2002.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	Италија	Немачка	Француска	Холандија	Швајцарска	Шведска	Канада	САД	Аустралија	Непознато	Остало
	С	**27182**	**3945**	**823**	**8588**	**2356**	**676**	**5601**	**974**	**284**	**612**	**355**	**1713**	**1255**
Укупно	**М**	**14656**	**1995**	**460**	**5146**	**1258**	**363**	**2688**	**497**	**138**	**313**	**181**	**917**	**700**
	Ж	**12526**	**1950**	**363**	**3442**	**1098**	**313**	**2913**	**477**	**146**	**299**	**174**	**796**	**555**
	С	8987	690	359	3263	575	393	1201	486	175	366	132	739	608
Градска	М	4862	389	203	1914	307	216	555	229	86	185	71	392	315
	Ж	4125	301	156	1349	268	177	646	257	89	181	61	347	293
	С	18195	3255	464	5325	1781	283	4400	488	109	246	223	974	647
Остала	М	9794	1606	257	3232	951	147	2133	268	52	128	110	525	385
	Ж	8401	1649	207	2093	830	136	2267	220	57	118	113	449	262

Пописом 2011. године из Региона Шумадије и Западне Србије је евидентирано 20 907 емиграната. Из сеоских средина је много више младих који су исељени (13 239 лица или 63,3% од укупног броја емиграната из овог региона) него из градских средина (7 668 лица или 36,7%). Из градова је углавном било исељавање у Немачку (1 751 лице или 22,8% од укупног броја исељених из градских насеља) и Швајцарску (1 183 лица или 15,4%), док су се из сеоских средина исељавали у Швајцарску (3 746 лица или 28,3% од укупног броја исељених из сеоских подручја), Аустрију (2 781 лице или 21,0%), Немачку (2 221 лице или 16,8%) и Француску (1 300 лица 9,8%) (табела 46).

Табела 46. Млади емигранти из Региона Шумадије и Западне Србије према државама у које су емигрирали, полу и типу насеља, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато	Остало
	С	**20907**	**3452**	**748**	**212**	**1756**	**3972**	**12**	**743**	**1018**	**4929**	**673**	**654**	**2738**
Укупно	**М**	**10816**	**1783**	**355**	**109**	**926**	**1994**	**9**	**363**	**516**	**2453**	**389**	**370**	**1549**
	Ж	**10091**	**1669**	**393**	**103**	**830**	**1978**	**3**	**380**	**502**	**2476**	**284**	**284**	**1189**
	С	7668	671	406	141	456	1751	11	389	552	1183	462	161	1485
Градска	М	3908	336	178	71	224	865	8	178	289	609	263	95	792
	Ж	3760	335	228	70	232	886	3	211	263	574	199	66	693
	С	13239	2781	342	71	1300	2221	1	354	466	3746	211	493	1253
Остала	М	6908	1447	177	38	702	1129	1	185	227	1844	126	275	757
	Ж	6331	1334	165	33	598	1092	0	169	239	1902	85	218	496

Млади су 2011. године чинили око 20% укупног броја исељених. Највећи удео младих је био у Шумадији и западној Србији (20,0%), а најмањи у Војводини (18,5%), што указује на емиграцију свих контингената становништва. Нешто је већи удео младих који емигрирају у укупном броју емиграната него што је удео младих у укупном становништву. Да се располаже са прецизнијим подацима о емигрантима, био би и већи проценат младих емиграната како у укупном броју емиграната, тако и у укупном броју младих. Велики проблем је што млади чине генерацију будућности и њиховим одласком Србија губи становништво које је носилац природног прираштаја, а с друге стране, млади са завршеним факултетима чине стручни кадар који је важан у привредном развоју земље.

Миграције научних радника и стручњака из земаља у развоју у развијене земље у 20. веку и на почетку 21. века веома су велике. Према професору Гречићу, у две деценије, које обухватају последњу деценију 20. века и прву деценију 21. века, из Србије је емигрирало 40 000 лица која су отишла у Северну Америку и у земље ЕУ. Исти аутор истиче да су научна, односно високостручна лица најзначајнији потенцијал – „располагање људским капиталом

највишег квалитета је најбитнији елемент у ефективном управљању одрживим развојем и у стратегији развоја највећег броја земаља у свету". САД, Кина, као и неке државе ЕУ, имају велика улагања у науку, из тих разлога и привлаче високообразовани научни кадар. Изузетно мала улагања у науку у Србији не мотивишу млади научни кадар да остане у земљи. Србија је, према професору Гречићу, у првој половини прве деценије 21. века издвајала свега 0,1–0,4% бруто домаћег производа за истраживање и развој, што јасно говори о разлозима због којих српска научна елита одлази из земље. Земље које привлаче то становништво дају адекватне услове за научни рад, напредовање, усавршавање, као и плате које вишеструко превазилазе плате у Србији. Колико Србија губи, а колико добијају земље које привлаче високообразовани кадар говори податак да производња једног стручњака према процени међународних организација (из средине деведесетих година 20. века) кошта око 300 000 долара. На основу те вредности и броја одсељених „умова", професор Гречић процењује да је Република Србија кроз емиграцију научника и инжењера у последње две деценије изгубила преко 12 милијарди долара (Гречић, 2010).

У структури емиграната по школској спреми, према резултатима Пописа 2011. године, највише је младих који имају завршену средњу школу (24 405 лица или 39,8% од укупног броја евидентираних емиграната) и основну школу (18 980 лица 30,9 %). Најчешћа одредишта младих са средњом школом су Аустрија (4 657 лица), Немачка (3 489 лица), Швајцарска (3 455 лица), Италија (1 696 лица) и САД (1 667 лица). У САД најчешће одлазе млади са завршеним средњим, вишим и високим образовањем. Млади људи, незадовољни адекватним платама које су у складу са њиховим образовањем и немогућношћу да нађу посао у струци, одлучују се за одлазак у земље западне и средње Европе или прекоокеанске државе. Од 8 131 младог лица које је отишло у иностранство са завршеном вишом и високом школом, у САД је отишао највећи број (1 146 лица или 14,1%). Аустрија као одредиште је најпривлачнија за особе са завршеном основном школом (6 113 лица или 42,0% од укупног броја који су емигрирали у Аустрију). Немачка је привлачна за младе са завршеном основном (3 168 лица или 33,9 % од укупно исељених у Немачку) и средњом (3 489 лица или 37,3%) школом. У Италију, такође, највише одлазе млади са средњом и основном школом. У Шведској су млади у највећем броју који су завршили средње образовање (1 001 или 43,5 % од укупног броја младих емиграната из Србије у Шведској). Швајцарска је трећа земља по броју младих исељеника из Србије (9 006 лица или 14,7% од укупног броја исељених). У тој држави је највише младих са средњим (3455 лица) и основним (3 290 лица) образовањем. На свим нивоима образовања доминирају мушкарци, једино је код емиграната са завршеним вишим и високим образовањем више жена (56,1% од укупно исељених са вишим и високим образовањем) у свим државама осим у САД, где је једнак број емиграната по полу (табела 47).

Табела 47. Млади емигранти према школској спреми, полу и државама у које су емигрирали, Попис 2011.

Школска спрема	Пол	Укупно	Аустрија	БиХ	Канада	Француска	Немачка	Мађарска	Италија	Шведска	Швајцарска	САД	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**61342**	**14551**	**1114**	**1050**	**3814**	**9350**	**918**	**4782**	**2301**	**9006**	**3223**	**11233**
	М	**31615**	**7473**	**539**	**551**	**1948**	**4742**	**471**	**2342**	**1156**	**4420**	**1853**	**6120**
	Ж	**29727**	**7078**	**575**	**499**	**1866**	**4608**	**447**	**2440**	**1145**	**4586**	**1370**	**5113**
Без школе	С	1212	276	12	11	75	312	2	79	64	227	20	71
	М	647	156	7	6	39	160	0	40	30	126	12	71
	Ж	565	120	5	5	36	152	2	39	34	101	8	63
Непотпуна основна школа	С	742	251	3	1	53	192	1	78	38	65	1	59
	М	386	131	2	1	29	97	1	32	20	34	1	38
	Ж	356	120	1	0	24	95	0	46	18	31	0	21
Основна школа	С	18980	6113	184	198	1185	3168	109	1915	697	3290	253	1868
	М	10094	3212	89	111	647	1694	53	1024	374	1699	140	1051
	Ж	8886	2901	95	87	538	1474	56	891	323	1591	113	817
Средња школа	С	24405	4657	685	498	1463	3489	497	1696	1001	3455	1667	5297
	М	12991	2393	357	273	778	1758	263	801	520	1645	1045	3158
	Ж	11414	2264	328	225	685	1731	234	895	481	1810	622	2139
Виша и висока школа	С	8131	656	212	301	458	891	296	462	235	691	1146	2783
	М	3570	281	77	135	163	399	144	172	87	298	573	1241
	Ж	4561	375	135	166	295	492	152	290	148	393	573	1542
Непознато	С	7872	2598	18	41	580	1298	13	552	266	1278	136	1092
	М	3927	1300	7	25	292	634	10	273	125	618	82	561
	Ж	3945	1298	11	16	288	664	3	279	141	660	54	531

Будући трендови одлива мозгова из Србије зависиће од стране тражње и брзине развоја домаће економије и науке, преображаја привреде и друштва (Grečić, 2002). Овај закључак је изнесен још 2002. године, а на основу претходних табела и анализа видимо колико је емиграција младих масовна и у првој деценији 21. века. Велики број емиграната је свакако последица неразвијености привреде, великог броја незапослених, пада система вредности, лошег вредновања високостручног кадра и лошег плаћања тог кадра. Млади људи са завршеним вишим и високим школама у развијеним земљама западне Европе и развијеним прекоокеанским државама имају знатно веће плате. Све су то елементи који су довели и још увек доводе до одлива како младих, тако и других контингената становништва, из Србије.

Млади имигранти у Републици Србији

Емиграција доминира, али има спорадичних случајева добровољног имигрирања у Републику Србију, али и принудног усељавања. Досељавање становништва на територију Србије је малобројно. Према подацима Пописа 2011. године, пре 1991. године је досељено 1 446 младих лица. Највише је било досељених управо из држава где је најинтензивнија емиграција из Србије, из Немачке (492 лица), Аустрије (196 лица), Француске (177 лица) и Швајцарске (124 лица). Највише досељених из иностранства је у Региону Војводине и Београдском региону.

Табела 48. Досељено младо становништво по регионима и држави из које се доселило пре 1991. године, Попис 2011.

Регион	Укупно	Назив државе							
		Аустрија	Италија	Кина	Немачка	Руска Федерација	Француска	Швајцарска	непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**1446**	**196**	**16**	**2**	**492**	**35**	**177**	**124**	**404**
Београдски регион	423	29	7	1	91	24	41	15	215
Регион Војводине	432	74	5	1	224	5	20	24	79
Регион Шумадије и Западне Србије	332	43	2	0	90	4	73	61	59
Регион Јужне и Источне Србије	259	50	2	0	87	2	43	24	51
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Од 1991. године је драстично повећан број досељених из иностранства у Србији, што показују подаци Пописа 2011. године. Државе, републике некадашње СФРЈ су од 1991. године посматране као иностранство, што је главни разлог повећања броја имиграната. Како видимо и у табели 49, мали је број досељених из земаља које нису државе бивше СФРЈ. У периоду од 1991. до 2005. године из држава бивше СФРЈ је досељено чак 55 048 лица (89,3% од укупног броја досељених из иностранства у том периоду у Србију), а из других држава само 4 309 лица (7,0%). Непознато је 2 315 лица или 3,7%. Значи, да није било масовног досељавања са простора бивше СФРЈ, број имиграната у Србији и у том периоду би био изузетно мали. Највећи број досељених из других држава (које нису републике бивше СФРЈ) и даље је из Немачке (2101 лице), Аустрије (588 лица) и Швајцарске (580). У овом периоду имамо досељавање из Руске Федерације (326 лица) и из Кине (224 лица). Број досељених из Кине, као и из Немачке, у три посматрана петогодишња периода је у сталном порасту. Досељеници из Немачке су у највећем броју у Региону Војводине, као и досељени из Аустрије. У регионе Шумадије и западне Србије и јужне и источне Србије најчешће долазе досељени из Швајцарске. А досељени из Руске Федерације и Кине најчешће долазе у Београдски регион.

Знатно масовније досељавање, у овом периоду, било је са простора република бивше СФРЈ. Посебно се ту издвајају Хрватска, одакле је дошло 32 208 младих лица, и Босна и Херцеговина (20 639 младих). У периоду 1991–1995. је дошао највећи број ових младих лица – из Хрватске 79,2% (25 500 лица), а из Босне и Херцеговине 62,9% (12 990 лица). Из Словеније је досељено 1 117 лица, од тога 1 014 у периоду 1991–1995. година. Док је из Македоније досељено 1 084 младе особе, а у првом периоду 595 особа.

Из Хрватске највише младих је досељено у Регион Војводине (17 750 младих особа или 55,1% од укупног броја досељених из Хрватске у Србију), а потом у Београдски регион (9 977 лица или 31,0%). Из Босне и Херцеговине је, такође, највише досељено у Регион Војводине (9 386 лица или 45,5% досељених у Србију из Босне и Херцеговине) и Београдски регион (6 988 лица или 33,9%). Из Словеније је највише досељених у Регион Војводине, нешто мање од трећине имиграната из те бивших република СФРЈ. Нешто их је мање досељено у Београдски регион, као и у друга два региона централне Србије. Из Македоније су се млади највише досељавали из Региона Јужне и Источне Србије (448 лица или 41,3% од укупног броја досељених из Македоније у Србију).

У време најжешћих ратних дешавања, 1991–1995. године, било је и најмасовније досељавање младих у регионе Србије из бивших република СФРЈ. Знатно мањи број имиграната са тих простора је избегао у наредном периоду (1996–2000). У периоду 2001–2005. био је још мањи број досељених у готово свим регионима. Једино је у Београдском региону у последњем петогодишњем периоду нешто већи број досељених (2 728 лица) него у периоду 1996–2000. године (2 517 лица). Број досељених из Босне и Херцеговине је у периоду 2001–2005. већи него у периоду 1996–2000. године, што је највише утицало на број досељених у Београдски регион.

Табела 49. Досељено младо становништво по регионима и држави из које се доселило у периоду од 1991. до 2005. године, Попис 2011.

Регион	Период досељења	Укупно	Назив државе											
			Аустрија	Италија	Кина	Немачка	Руска Федерација	Француска	Швајцарска	државе бивше СФРЈ				непознато
										БиХ	Македонија	Словенија	Хрватска	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Укупно**	**61672**	**588**	**290**	**224**	**2101**	**326**	**200**	**580**	**20639**	**1084**	**1117**	**32208**	**2315**
	1991—1995	**41852**	**243**	**61**	**2**	**513**	**55**	**70**	**183**	**12990**	**595**	**1014**	**25500**	**626**
	1996—2000	**12080**	**229**	**113**	**25**	**765**	**161**	**63**	**251**	**3443**	**195**	**61**	**5908**	**866**
	2001—2005	**7740**	**116**	**116**	**197**	**823**	**110**	**67**	**146**	**4206**	**294**	**42**	**800**	**823**
Београдски регион	Укупно	19636	95	89	99	461	215	73	99	6988	297	295	9977	948
	1991—1995	14391	31	19	2	108	38	25	39	4399	153	266	9050	261
	1996—2000	2517	39	37	20	142	105	18	30	976	54	15	739	342
	2001—2005	2728	25	33	77	211	72	30	30	1613	90	14	188	345
Регион Војводине	Укупно	29667	200	52	59	775	48	23	122	9386	165	315	17750	772
	1991—1995	19439	93	13	0	186	8	5	27	5921	77	284	12631	194
	1996—2000	7174	73	15	2	339	19	9	53	1674	35	19	4626	310
	2001—2005	3054	34	24	57	250	21	9	42	1791	53	12	493	268
Регион Шумадије и Западне Србије	Укупно	8202	145	85	36	466	46	61	227	3450	174	269	2932	311
	1991—1995	5226	56	12	0	100	6	28	63	2050	86	246	2487	92
	1996—2000	1667	61	40	3	201	28	18	117	678	32	14	359	116
	2001—2005	1309	28	33	33	165	12	15	47	722	56	9	86	103
Регион Јужне и Источне Србије	Укупно	4167	148	64	30	399	17	43	132	815	448	238	1549	284
	1991—1995	2796	63	17	0	119	3	12	54	620	279	218	1332	79
	1996—2000	722	56	21	0	83	9	18	51	115	74	13	184	98
	2001—2005	649	29	26	30	197	5	13	27	80	95	7	33	107
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Маја месеца 2006. године грађани Црне Горе су на референдуму изгласали независност у односу на државну заједницу Србија и Црна Гора. Из тих разлога су одвојени посебно подаци за имигранте од 2006. године. Тешко је одвојити податке по месецима, али пошто је независност Црне Горе проглашена у јуну, претпоставка је да се досељавање и са простора Црне Горе одвијало већ од 2006. године.

И од 2006. године досељавање са простора држава бише СФРЈ је знатно бројније него досељавање из других држава, као и у периоду од 1991. до 2005. године. Од 2006. године на простор Србије је имигрирало 12 670 младих лица, а од тога је 9 324 (73,6% од укупног броја имиграната) из држава бивше СФРЈ, а само 1 770 лица из других држава. У овом периоду, од 2006. године до Пописа 2011. године, највише је досељавано из Босне и Херцеговине (5 411 лица) и из Црне Горе (2 577 особа). Из других држава је највише досељених из Кине (426 лица), Немачке (403 лица) и Руске Федерације (261 лице). Имигранти су се најчешће насељавали у Београдски регион и Регион Војводине. Најмање је досељених у Региону Јужне и Источне Србије.

Табела 50. Досељено младо становништво по регионима и држави из које се доселило 2006. године и касније, Попис 2011.

Регион	Укупно	Назив државе												
		Аустрија	Италија	Кина	Немачка	Руска Федерација	Француска	Швајцарска	државе бивше СФРЈ					непознато
									БиХ	Македонија	Словенија	Хрватска	Црна Гора	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**12670**	**202**	**192**	**426**	**403**	**261**	**125**	**161**	**5411**	**493**	**100**	**743**	**2577**	**1576**
Београдски регион	5470	45	59	183	123	144	48	38	2237	185	35	207	1483	683
Регион Војводине	4256	62	42	107	126	42	23	36	2335	91	35	411	496	450
Регион Шумадије и Западне Србије	2075	43	52	80	89	51	34	69	729	86	18	81	473	270
Регион Јужне и Источне Србије	869	52	39	56	65	24	20	18	110	131	12	44	125	173
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

У 2008. години Национална служба за запошљавање имала је евидентирано 1 100 лица страних држављана који траже посао. Већином су то држављани Румуније, Македоније, Руске Федерације и Украјине. Око 85% су жене које су ступиле у брак са држављанима Србије и углавном припадају категорији младог становништва.

Поред добровољне имиграције у Републику Србију, велики је број имиграната који су принудно послати у Србију. С циљем спречавања нерегуларних миграција из Републике Србије према другим државама ЕУ, земљама кандидатима за улазак у ЕУ и земљама Запада уопште, али и из других земаља преко територије Републике Србије ка тим државама, неопходно је било закључивање споразума о реадмисији с тим земљама, али и пооштравање визног режима са свим државама афро-арапског и азијског комплекса. Да би се испунили ти циљеви, од 1996. године је закључено са 17 земаља и ратификовано 15 међународних споразума о реадмисији. Споразум између Републике Србије и Европске заједнице о

реадмисији лица која незаконито бораве потписан је 18. септембра 2007. године, а ратификован је у Народној скупштини у новембру 2007. и ступио на снагу 1. јануара 2008. године. Овај споразум је предвидео закључивање билатералних протокола о његовој примени са сваком земљом чланицом ЕУ која је потписница споразума понаособ. Лица која су враћена у нашу земљу су припадници свих етничких група, а највише је Рома. У периоду од 1996. године до краја прве деценије 21. века, највише лица је враћано из Немачке, из Швајцарске и Шпаније. Колики је број потенцијалних повратника, није познато. Међутим, процене се крећу од 50 000 до 150 000 лица који су наши држављани и требало би да се из европских земаља врате у Републику Србију. Овако велики број лица је додатни проблем за Републику Србију. Ова лица су продавала своју имовину приликом одласка из Србије и сада немају где да се врате. Велики је проблем за Србију где и како прихватити тако велики број лица, с обзиром на то да је земља исцрпљена лошом економском ситуацијом и да је велики број избеглица и интерно расељених лица[9]. Од укупног броја повратника (1 488 лица) који су евидентирани при Канцеларији за реадмисију, младих од 15 до 29 година је 27,8%[10].

Унутрашње миграције младих

Унутрашње миграције су битне за демографски и економски развој земље. У периоду деведесетих година 20. година политичке и економске промене су утицале на интензивирање динамике миграција из села ка граду. Прилив младих у градовима је довео до боље демографске структуре у њима, међутим, с временом је највећи део тих генерација ушао у групу старог становништва, а број деце у њиховим породицама је сведен на мањи број него на селу и био је далеко испод потреба простог обнављања становништва. Овакав тренд ће се наставити и у будућности (Никитовић, 2008). Преразмештај становништва унутар граница Републике Србије је довео до пражњења сеоских насеља, посебно оних која су лоше саобраћајно повезана са већим градским центрима. Фактори који су утицали на емиграцију из села су како економски, тако и културни чиниоци који омогућавају садржајнији живот у градовима. С друге стране, живот у сеоским подручјима омогућава и допунску зараду од пољопривредних производа. Међутим, данашње радно време у државним и приватним фирмама не оставља пуно времена за додатне послове код куће. Ограничавајући фактори, који отежавају живот у градовима, јесу високе цене некретнина, као и високе цене комуналија. Честе су миграције из сеоских подручја која су даље од града, ка селима која су ближе већим градским центрима или у приградска насеља, тако да долази до ширења градских урбаних зона због раста концентрације становништва у насељима која су на периферији градских зона. Највеће демографске промене су у насељима која су у првој гравитационој зони, посебно Београда и Новог Сада (Бубало-Живковић и др., 2010; Bubalo-Živković et al., 2013, Savić, 2008).

Миграције из сеоских средина у градске везане су за период индустријализације (Радовановић, 1995). Настављене су и у периоду када је дошло до затварања бројних индустријских објеката. Тада је становништво и даље мигрирало у градове због већих могућности запошљавања. Млади најпре долазе на школовање и студирање, и велики број

[9] „Службени гласник РС" (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка 101/07 и 65/08.

[10] Влада Републике Србије (2011). Миграциони профил Републике Србије за 2011. годину.

њих остаје због бројних предности у градовима. Чак када квалитет живота у градовима не задовољи очекивања, ретко долази до супротних миграција. Када аспирације не буду задовољене, чешће је прилагођавање урбаним условима него одлазак из градова. Концентрација становништва у градовима није побољшала демографску ситуацију. Бројна су истраживања таквих демографских токова у градовима. Економска ситуација је сигурно један од фактора који демографске промене у урбаним срединама води ка депопулацији као и у руралним срединама.

Интензивна унутрашња пресељења у Републици Србији су евидентна и на почетку друге деценије 21. века. Према подацима Републичког завода за статистику, а које добијају од Министарства унутрашњих послова, на основу формулара пријаве и одјаве пребивалишта, сваке године може да се види колики је миграциони салдо унутрашњих миграција у општинама Србије. У овој студији о младима анализирали смо 2012. годину. Из Региона Јужне и Источне Србије иселило се 15 130 младих лица, а највише одсељених је са 24, 25 и 26 година. Регион Војводине је имао 9 824 одсељена лица од којих су најбројнији млади са 25 и 26 година. Млада 9 693 лица је исељено из Београдског региона, и то је највише оних који имају 28 и 29 година. Из Региона Шумадије и Западне Србије је те године било најмање младих који су одсељени, 6 992 лица међу којима је највише оних чија је старост била 24, 25 и 26 година. Младо становништво по завршетку факултета или мастер студија, после немогућности да нађе посао у свом месту пребивалишта, одлучује се на миграцију. У Београдском региону је већа старост младог становништва које се одсељава. У свим регионима жене у већем броју одлазе из места пребивалишта и оне су много активнији учесници миграција него мушкарци.

Досељавања су најбројнија у Београдском региону и на простору Региона Војводине. Ове регије се издвајају по броју имиграната због већег броја усељења у велике градове (Београд и Нови Сад). Миграциони салдо је углавном негативан у већини општина Републике Србије (карта 5). Позитиван је у Општини Суботица, општинама које су близу Новог Сада (Темерин, Бачки Петровац и Петроварадин), општинама у околини Београда, потом у општинама Крагујевац, Јагодина, нишким општинама и Општини Нови Пазар. Међу општинама са позитивним миграционим салдом је и Општина Бач, али са малим бројем (само два млада лица су чинила тај позитиван миграциони салдо). Прилив становништва бележе општине које су саобраћајно добро повезане са великим центрима (Београд, Нови Сад и Ниш) (Лукић, Драгин, Ивановић, 2010). У њима су станови и комуналне обавезе јефтиније те се млади одлучују на досељавање и у мање центре. Све више је младих који се исељавају из великих градова и настањују се у општинама које су им близу, али су погодније и јефтиније за живот.

Карта 5. Унутрашње миграције младог становништва, 2012.

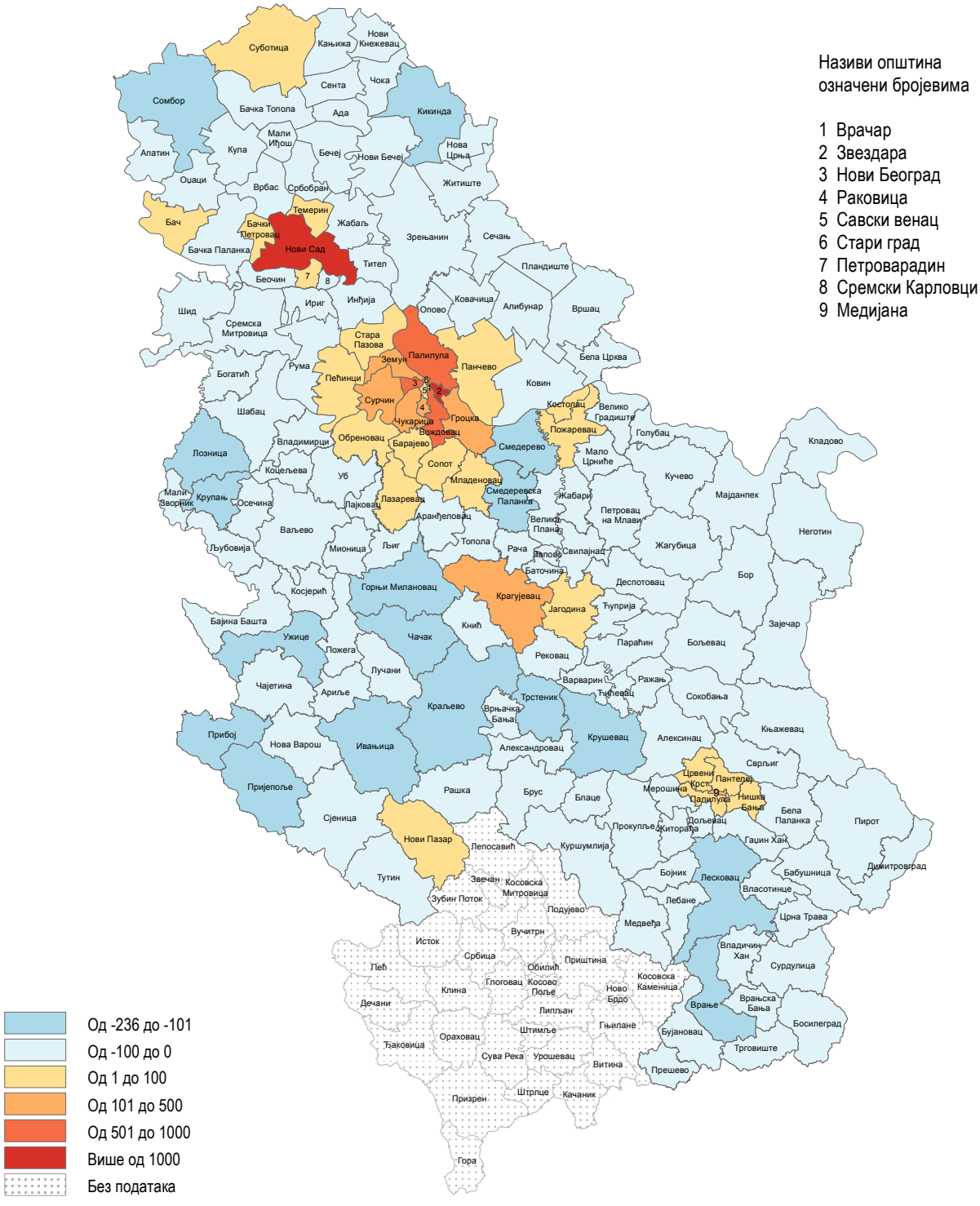

У Републици Србији је 2011. године било 72,9% (963 589 лица) аутохтоног младог становништва. Удео мушког аутохтоног становништва је већи (78,1% од укупног броја мушког младог становништва), него женског (67,4% од укупног броја женског младог становништва). Становништво које није рођено на простору где живи у тренутку пописа чини досељено становништво. Највише је у Републици Србији оних који су се пресељавали унутар Републике (268 603 лица или 20,3%), док је само 6,8% (89 667 лица) оних који су досељени из иностранства. Као што је наведено, женско становништво је покретљивије и чешће је учесник миграција, зато је мање жена у односу на број мушкараца у домицилном становништву, а више пресељених унутар територије Републике Србије (165 396 лица или 25,6% од укупног броја младих жена у Републици) или досељених из иностранства (44 985 лица или 7,0%). У градским насељима је 310 534 мушкараца који нису мигрирали и чинили су 76,2% од укупног броја младих мушкараца у градским насељима, док су мушкарци мигранти чинили 23,8%. Код жена је нешто другачији однос, 69,4% је оних које су аутохтоне (278 925), а 30,6% (122 985) јесте досељено (22,7% са територије Републике Србије, а 7,9% из иностранства). У сеоским срединама је нешто већи удео младог становништва које је аутохтоно (73,0% од укупног броја младих на селу, односно 374 130 лица). Посебно је велик удео код мушкараца (81,1%, односно 218 626 лица), а код жена је нижи од републичког просека (64,0%, односно 155 504). Мање је досељеног младог становништва из иностранства у сеоска подручја (27 018 лица или око 5,0% од укупног броја младих на селу) (табеле 51 и 51а).

Регије Републике Србије имају висок удео младих који су у групи домицилног становништва. Најмање их је у Београдском региону (65,6%), а највише у Региону Шумадије и Западне Србије (78,1%). Младо женско становништво је у великом броју досељено на простор села у Београдском региону. Око 44,6% младих жена је досељено, а 55,4% их је аутохтоно. Жене су у свим регијама код оба типа насеља више склоне мигрирању него мушкарци, тако да их је мање у аутохотном становништву. Чест разлог миграција код жена је удаја. Међутим, жене често мигрирају и из економских разлога (табеле 51 и 51.1).

Табела 51. Досељено младо становништво према типу насеља и полу, Попис 2011.

Тип насеља	Пол	Укупно	Аутохтоно	Досељено са територије Републике Србије	Досељено из иностранства	Непознато
Укупно	**С**	**1322021**	**963589**	**268603**	**89667**	**162**
	М	**677110**	**529160**	**103207**	**44682**	**61**
	Ж	**644911**	**434429**	**165396**	**44985**	**101**
Градска	С	809613	589459	157389	62649	116
	М	407632	310534	66223	30830	45
	Ж	401981	278925	91166	31819	71
Остала	С	512408	374130	111214	27018	46
	М	269478	218626	36984	13852	16
	Ж	242930	155504	74230	13166	30

Неповољна демографска ситуација је раније била на простору Војводине и источне и јужне Србије, међутим, последњих двадесет година проширила се на целу Србију. На то су утицале економске миграције младих и присилне миграције током деведесетих година, када је дошло до регионалне демографске уједначености. Овакви токови су довели и до централизације привредних активности[11].

Избегла млада лица у Републици Србији

У складу са чланом 1 Конвенција УН из 1951. године, која дефинише статус избеглице, овај појам се примењује на било које лице које се налази изван земље чији је држављанин, због основаног страха од прогона заснованог на припадности одређеној раси, вероисповести, националности, друштвеној групи или због политичког мишљења, а коме је, из наведеног страха, немогуће да користи, или не жели да користи, заштиту те земље; односно на лице без држављанства, које се, из наведених разлога, налази изван земље свог ранијег редовног боравка, а не може, или из страха не жели, да се врати у ту земљу. Конвенција Организације афричког јединства о проблемима избеглица у Африци из 1969. године и Картагинска декларација о избеглицама из 1984. године проширила су наведену дефиницију и на лица која су избегла услед догађаја који озбиљно нарушавају јавни ред, као што су оружани сукоби и нереди (интернет 13).

Избеглице у Србији су принудно исељена лица из република бивше Југославије. У Републици Србији је највећи број избеглих и интерно расељених лица у Европи. Број избеглица се значајно смањио у периоду од Пописа избеглица 1996. године до Пописа становништва 2011. Смањење броја избеглица последица је њихове интеграције у Републику Србију или одсељења у неке друге земље. Преко 200 000 их је добило држављанство Републике Србије, што је највећи број интегрисаних у Европи. Известан број их се вратио у републике полазишта (Босну и Херцеговину и Хрватску), око 149 000, а један део је одсељен у земље Европе или у прекоокеанске државе. Процене су да је око 49 000 отишло у треће земље[12].

Према резултатима Пописа избеглица 1996. године, евидентирано је 617 728 избеглих лица у Србији, а на простор Војводине је дошло 259 719 лица или 42,0% од укупног броја избеглица (Бубало-Живковић, Плавша, 2001; Радушки, 2011а). Избегло становништво је донекле поправило демографску слику Србије (Лукић & Матијевић, 2006). Централна Србија и Војводина би имале пад броја становника за око 6% у односу на 1991. годину да није било таласа избеглица (Stevanović, 2005). У том тренутку су смањили негативан тренд, који је прилагођавањем избеглица новој средини настављен.

Према резултатима Пописа 2002. године у Србији је било 379 135 лица која су дошла под принудом, без обзира на њихов избеглички статус у моменту пописа. Само у Војводини је забележено 186 463 лица (49,2% од укупног броја избеглица у Србији) (Stevanović, 2005). Војводина је била најпривлачнија за избеглице од почетка 90-их година, као и у време најмасовнијег доласка избеглица у Србију 1995. године. У наредном међупописном периоду

[11] „Службени гласник РС" (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка 101/07 и 65/08.

[12] „Службени гласник РС" (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка 101/07 и 65/08.

(2002–2011) дошло је до смањења броја избеглица, тако да је 2011. пописано укупно 277 890 лица. Млади су чинили 20,1% од укупног броја избегличке популације (55 947 лица). У Војводини је концентрисано 142 600 избеглих лица или 51,3%, а млади су чинили 20,6% (29 370 лица) од укупног броја у том региону. У Београдском региону је пописано 91 663 лица која су избегла, а од њих 19,3% јесу млади. И у друга два региона, Шумадији и западној Србији (6 181 лице) и јужној и источној Србији (2 745 лица), млада избегла лица имају удео око 20,0% у укупном броју избеглих у тим регионима. Избеглица, које су у контингенту младих, највише је из Хрватске (58,7%) и Босне и Херцеговине (28,5%) (табела 52).

Табела 52. Млада избегла лица у Републици Србији по регионима у које су дошли и републикама бивше СФРЈ одакле су дошли, Попис 2011.

Регион	Укупно	Србија	Босна и Херцеговина	Хрватска	Словенија	Македонија	Остало и непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**55947**	**5460**	**15971**	**32856**	**880**	**706**	**74**
Београдски регион	17651	1764	5001	10370	255	228	33
Регион Војводине	29370	2657	7960	18353	265	102	33
Регион Јужне и Источне Србије	2745	328	362	1326	163	294	2
Регион Шумадије и Западне Србије	6181	711	2378	2807	197	82	6
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...

Поред избеглица, на простору Србије су присутна и интерно расељених лица. Највећи проблеми са којима се сусрећу избеглице и интерно расељена лица су незапосленост, која је знатно већа него код аутохтоне популације, и немогућност повољног решења стамбеног питања. На подручју АП Косово и Метохија налази се још око 20 000 интерно расељених лица. С обзиром на то да су ова лица држављани Републике Србије, они уживају сва права загарантована Уставом и законима Републике Србије (слободу кретања, право гласа, социјално-економска права – све форме социјалне и здравствене заштите, пензије, право на образовање, запошљавање и рад). Интерно расељена лица која су у тренутку напуштања АП Косово и Метохија била у радном односу у јавним службама и државним предузећима, добијају редовну новчану помоћ преко надлежних министарстава или преко Националне службе за запошљавање[13]. Млади интерно расељени се сусрећу са бројним проблемима, као и избегличка популација – од смештаја, затим прилагођавања новој средини, запослења.

Дневне миграције младих у Републици Србији

Млади припадају категорији становништва које је најпокретљивије у дневним урбаним системима. У овој категорији су средњошколци, који су чести мигранти, затим студенти и радници, који су такође изузетно покретна популација. Мушко становништво је покретљивије од женског због бројних фактора. Али последњих деценија због промене улоге и положаја жене у друштву мењају се и правци дневних миграционих токова жена (Лукић, 2007), тако да

[13] „Службени гласник РС“ (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка 101/07 и 65/08.

расте број жена које свакодневно мигрирају. Године 2002. је било 372 521 младо лице које је учествовало у дневним миграцијама, што је чинило 24,6% од укупне популације младих. Највише дневних миграната било је концентрисано у Београдском региону (168 785 лица или 45,3% од укупног броја младих који учествују у дневним миграцијама). Београд, као највеће функционално средиште у Србији, привлачи највише миграната, али и дневних миграната. Он је главни кохезиони фактор, који је иницијатор и носилац просторно-функционалних односа и веза, као и организације Србије. Поред тога, Београд има разгранате функционалне везе које су усмерене у неколико праваца захваљујући чему долази до формирања више испреплетених гравитационих зона (Стаменковић, Гатарић, 2008; Стаменковић, Гатарић, 2009). Регион Војводине је имао свега 23,5% дневних миграната Србије, а знатно мање два региона централне Србије (Регион Шумадије и Западне Србије – 17,4%, а Регион Јужне и Источне Србије 13,5%).

Табела 53. Млади дневни мигранти по регионима, Попис 2002.

Регион	Број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**372521**	**100**
Београдски регион	168785	45,3
Регион Војводине	88606	23,8
Регион Шумадије и Западне Србије	64945	17,4
Регион Јужне и Источне Србије	50185	13,5
Регион Косово и Метохија	...	...

У 2011. години број младих дневних миграната је смањен на 313 778 лица, а смањен је и њихов удео у укупном младом становништву (23,7%). Социоекономски и демографски чиниоци су главни фактори који су довели до смањења обима дневне покретљивости младих. Велики одлив младих преко границе из градова, а посебно села, смањио је потенцијал за дневне миграције. Смањен наталитет у претходним деценијама такође је смањио број младих, тако да је то још један од демографских фактора који је утицао на смањење обима дневне покретљивости младих. Економски проблеми и велики проценат незапослених довео је до већег обима дневних миграната ученика и студената него запослених који обављају занимање. Године 2011. Регион Војводине је имао 33,4% свих дневних миграната у Србији. Највећи утицај на то има раст броја становника у Новом Саду и његовим приградским насељима (Ветерник, Футог, Руменка, Сремска Каменица), где је највећа концентрација дневних миграната у Војводини (Бубало-Живковић, 2005; Bubalo-Živković, et al., 2013; Лукић, 2012). Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије, према подацима Пописа 2011. године, имају већи број дневних миграната него Београдски регион због слабо развијених руралних предела, те становништво запослење тражи у градовима. Ученици и студенти, дневни мигранти у великом броју мигрирају ка градским и универзитетским центрима. Функционални и урбани центри, Чачак, Каљево, Крагујевац, Ниш, у којима је дошло до ревитализације појединих индустријских објеката и развоја производње, привукли су известан број младих дневних миграната. Али опоравак привреде би требао да буде интензивнији да би довео до обимнијег дневног кретања младих.

Табела 54. Дневни мигранти који раде и школују се по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно	Запослени обављају занимање		Ученици/студенти		Остало	
		број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**313778**	**121634**	**38,8**	**187651**	**59,8**	**4493**	**1,4**
Београдски регион	56172	25987	46,3	29262	52,1	923	1,6
Регион Војводине	104800	36003	34,4	67242	64,2	1555	1,5
Регион Јужне и Источне Србије	63960	23231	36,3	39597	61,9	1132	1,8
Регион Шумадије и Западне Србије	88846	36413	41,0	51550	58,0	883	1,0
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...

Дневна миграција ученика и студената је интензивнија од дневне миграције запослених који обављају занимање. Већи број младих који студирају на државним и приватним факултетима повећао је обим дневне покретљивости младих. Млади су некада завршавали средњу школу и потом у највећем броју тражили посао, а мањи број се одлучиво на даље школовање. Међутим, у 21. веку, млади углавном завршавају факултете, а мањи број их остаје на средњем образовању. Запослења са средњим образовањем је све мање, те су млади након средње школе усмерени на завршетак факултета, потом мастер студија. Они чине велики део дневних миграната – више од половине дневног кретања становништва (табела 54).

Структуре младог становништва

Структуре младог становништва су директна последица природног и механичког кретања становништва. Међутим, поред ових фактора, структуре становништва зависе и од економског стања у држави, политичких прилика, социјалних промена. У овом раду су анализиране промене структура младих у Србији према подацима пописа 2002. и 2011. године. Анализа је рађена за полну и старосну, социоекономску, образовну, етничку и конфесионалну структуру.

Полна и старосна структура младог становништва

Полна и старосна структура становништва су веома важне карактеристике сваке популације не само са становишта достигнутог развоја него и за анализу будућег развоја. Полна структура становништва зависи од полне структуре живорођене деце, од диференцијалне смртности према полу, од миграција, као и од неких спољних фактора, као што су ратови. Између броја мушке и броја женске живорођене деце однос је релативно стабилан у току времена. Код европске популације, па тиме и наше, рађа се у просеку 106 и 107 мушкараца на 100 жена. Да је ово одлучујући фактор у полној структури становништва, у европској популацији би били „вишкови" мушке популације. Утицај морталитета је значајан на полну структуру. Код популација са ниским морталитетом, смртност мушкараца је виша од смртности жена готово у свим годинама старости. Код становништва са високим морталитетом, смртност женског становништва може да буде виша код жена у фертилном периоду. Миграције имају, такође, значајан утицај на полну структуру. Старосна структура је, такође, веома битна у демографској анализи, а њена анализа је основ и за друга демографска истраживања.

Младо мушко становништво је бројније на оба посматрана пописа. Године 2002. мушкарци су чинили 50,8% од укупне младе популације (768 221 лице). До Пописа 2011. њихов удео у укупној младој популацији је повећан на 51,2% иако је апсолутан број смањен (677 110 лица). Код све три старосне групе младих бројнији су мушкарци на оба пописа, с тим што се разлика смањује са повећањем старосне групе (табела 55).

Табела 55. Број младог становништва по петогодишњим старосним групама и полу, пописи 2002. и 2011.

	Пол	Године пописа	
		2002	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**1512646**	**1322021**
	М	**768221**	**677110**
	Ж	**744425**	**644911**
15–19 год.	С	495651	401994
	М	253353	206968
	Ж	242298	195026
20–24	С	512429	439741
	М	261232	225231
	Ж	251197	214510
25–29 год.	С	504566	480286
	М	253636	244911
	Ж	250930	235375

Просечна старост младог становништва 2002. године била је 22,5 година. На простору Београдског региона је највећа просечна старост младих – 22,9 година. У Региону Јужне и Источне Србије такође је нешто старије младо становништво, док је у Региону Шумадије и Западне Србије нешто млађе. Јужни делови западне Србије имају мању просечну старост младог становништва (испод 22 године у Новом Пазару, Тутину). До 2011. године просечна старост младог становништва је повећана на 22,8 година. У Београдском региону је 23,2 године, док остали региони имају нешто нижу просечну старост. Нешто већа просечна старост младих у београдској регији је последица имиграције младих који долазе због студирања и запослења у Београд и његова приградска насеља.

Графикон 3. Удео младог становништва по старосним групама и полу, пописи 2002. и 2011.

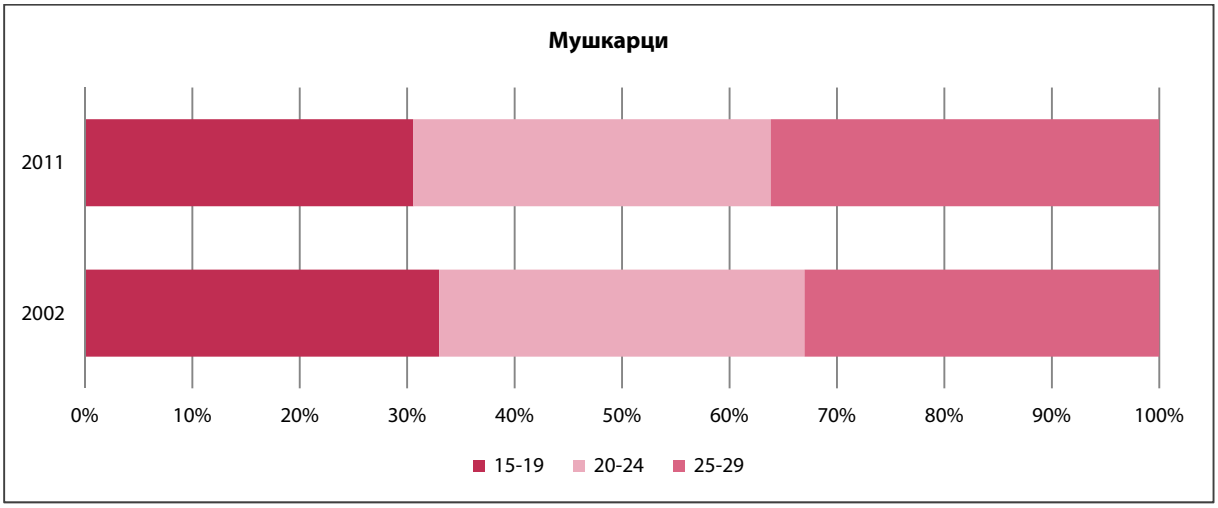

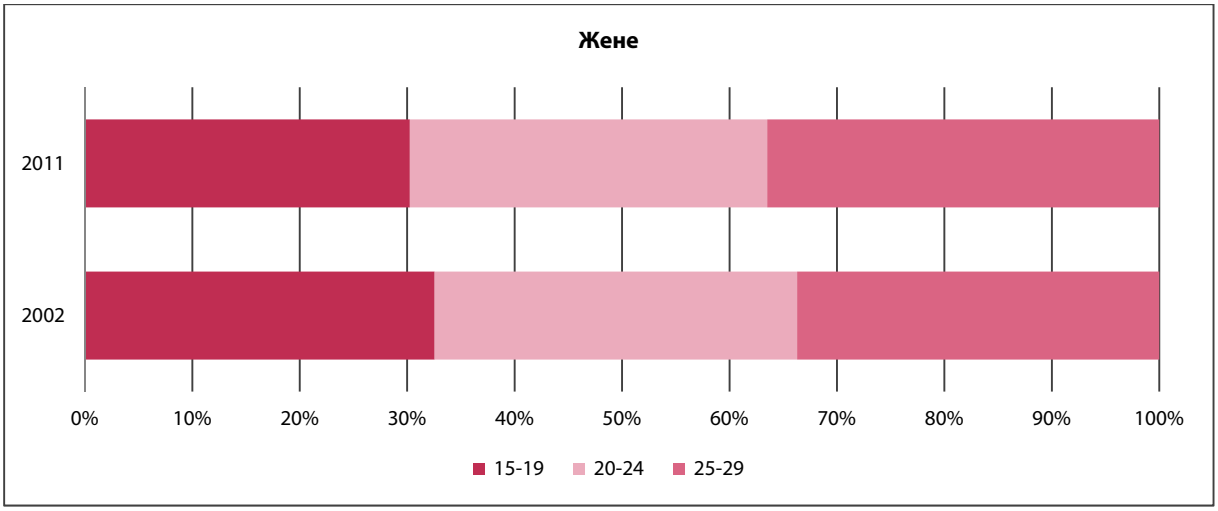

Удео појединих старосних група 2002. године био је готово исти. Најмање је било младих од 15 до 19 година, 32,8%, а највише од 20 до 24 године (33,9%). У старосној групи од 25 до 29 година било је 33,4% младих. Али до 2011. године долази до смањења удела најмлађе групе (30,4%,), а пораста удела најстарије (36,3%). Смањен наталитет и ратна дешавања током деведесетих година утицали су на мањи број младих у најмлађој старосној групи.

Табела 56. Младо становништво у Београдском региону по полу и старосним групама, стопе маскулинитета и пораст/пад младе популације, пописи 2002. и 2011.

	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
2002	С	326226	101414	112432	112380
	М	162476	51756	56279	54441
	Ж	163750	49658	56153	57939
	Стопе маскулинитета	992,2	1042,2	1002,2	939,6
2011	С	307698	84528	98239	124931
	М	153482	43380	49294	60808
	Ж	154216	41148	48945	64123
	Стопе маскулинитета	995,2	1054,2	1007,1	948,3
Пораст/пад (%)	С	-5,7	-16,7	-12,6	11,2
	М	-5,5	-16,2	-12,4	11,7
	Ж	-5,8	-17,1	-12,8	10,7

У Београдском региону укупно младо становништво је смањено за 5,7%. У првој старосној групи (15–19 година), број младих је смањен за 16,7%. И друга старосна група је имала смањење за око 12,0%, док је у најстаријој групи младог становништва (25–29) повећан број за 11,2%. Нешто мањи пад броја становника у другој старосној групи младих у односу на прву старосну групу, као и повећање броја у најстаријој групи, последица је имиграције становништва, али и виших стопа наталитета осамдесетих и деведесетих година 20. века него у првој деценији 21. века. Код свих група смањење популације је било веће код жена, као што је и пораст у најстаријој групи био најмањи код жена. Стопе маскулинитета код укупног младог становништва су мање, као и код најстарије кохорте младих. Најмлађа и средња кохорта младог становништва има више мушког становништва, што показују и стопе маскулинитета у табели 56.

Табела 57. Младо становништво у Региону Војводине по полу и старосним групама, стопе маскулинитета и пораст/пад младе популације, пописи 2002. и 2011.

	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
2002	С	416172	137777	142441	135954
	М	212532	70365	73086	69081
	Ж	203640	67412	69355	66873
	Стопе маскулинитета	1043,7	1043,8	1053,8	1033,0
2011	С	363322	109832	121166	132324
	М	186863	56491	62297	68075
	Ж	176459	53341	58869	64249
	Стопе маскулинитета	1059,0	1059,1	1058,2	1059,5
Пораст/пад (%)	С	-12,7	-20,3	-14,9	-2,7
	М	-12,1	-19,7	-14,8	-1,5
	Ж	-13,3	-20,9	-15,1	-3,9

Становништво на простору Војводине је имало знатно већи пад броја младих него Београдски регион. Код најмлађих је смањење око 20%. Пад наталитета на простору Војводине још од седамдесетих година, потом емиграција, утицали су и на смањење броја младих становника и у најстаријој групи. Стопе маскулинитета на оба пописа указују на већи број мушкараца у све три старосне групе младих.

Табела 58. Младо становништво у Региону Шумадије и Западне Србије по полу и старосним групама, стопе маскулинитета и пораст/пад младе популације, пописи 2002. и 2011.

	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
2002	С	432302	144795	145809	141698
	М	219997	74044	74270	71683
	Ж	212305	70751	71539	70015
	Стопе маскулинитета	1036,2	1046,5	1038,2	1023,8
2011	С	372059	117320	126802	127937
	М	192187	60183	65291	66713
	Ж	179872	57137	61511	61224
	Стопе маскулинитета	1068,5	1053,3	1061,5	1089,7
Пораст/пад (%)	С	-13,9	-19,0	-13,0	-9,7
	М	-12,6	-18,7	-12,1	-6,9
	Ж	-15,3	-19,2	-14,0	-12,6

Простор Шумадије и Западне Србије има још већи пад броја младих, како укупног контингента тако и појединих кохорти. Посебно је велико смањење најмлађе кохорте, 19,0%, где је женско становништво смањено за 19,2%. Пад наталитета још од осамдесетих и деведесетих година 20. века, као и интензивна емиграција су утицали на опадање броја младих, посебно код млађих старосних група (15–19 и 20–24 године). Број мушкараца у односу на број жена је у порасту у периоду од 2002. до 2011. године, те су и стопе маскулинитета нешто више.

Табела 59. Младо становништво у Региону Јужне и Источне Србије по полу и старосним групама, стопе маскулинитета и пораст/пад младе популације, пописи 2002. и 2011.

	Пол	Укупно	Године старости		
			15–19	20–24	25–29
2002	С	337946	111665	111747	114534
	М	173216	57188	57597	58431
	Ж	164730	54477	54150	56103
	Стопе маскулинитета	1051,5	1049,8	1063,7	1041,5
2011	С	278942	90314	93534	95094
	М	144578	46914	48349	49315
	Ж	134364	43400	45185	45779
	Стопе маскулинитета	1076,0	1081,0	1070,0	1077,2
Пораст/пад (%)	С	-17,5	-19,1	-16,3	-17,0
	М	-16,5	-18,0	-16,1	-15,6
	Ж	-18,4	-20,3	-16,6	-18,4

Регион Јужне и Источне Србије је карактеристичан по великом одливу младих, што је имало за последицу изузетно велико смањење свих кохорти младог становништва. Млада популација је у периоду од 2002. до 2011. године смањена за 17,5%. Најмлађа кохорта је бројчано смањена за 19,1%, средња за 16,3%, а најстарија за 17,0%. Емиграција је главни фактор опадања броја, јер су специфичне стопе фертилитета у овој регији нешто више него у другим. Међутим, број рођених је недовољан да број младих одржи на истом нивоу, па ни да повећа број. Стопе маскулинитета су високе још од 2002. године. До 2011. године су, емиграцијом женског становништва, још повећане и највише су у Србији.

Социоекономска структура

Социоекономска структура младог становништва, односно становништва старости од 15 до 29 година, биће приказана на основу његове економске активности и делатности. Ови подаци могу користити у друштвено-економским и социолошким истраживањима. Они представљају основ за израду државних стратегија за унапређење економског развоја земље.

Економска активност становништва

Према економској активности, лица се деле на економски активна и економски неактивна. Економски активна лица чине она која обављају занимање и незапослени. Економски неактивна лица подразумевају децу млађу од 15 година, пензионере (старосне, инвалидске, породичне или пољопривредне пензије), лица са приходима од имовине (ренте од давања у закуп стана, куће, пословног простора, земље и сл.) или дивиденди (приходи од акцијског капитала), затим ученике и студенте (лица стара 15 и више година која се редовно

или ванредно школују и која нису економски активна и нису примаоци породичне пензије) и лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству. Поред ових категорија економски неактивних лица постоји и категорија „остало“, у којој је приказан број лица која није било могуће разврстати у неку од претходних категорија економски неактивних (нпр. деца старија од 14 година која се не школују и не траже посао, лица неспособна за рад, лица која су се у референтном периоду налазила на издржавању казне затвора или мере притвора и др.) (Републички завод за статистику, 2013в).

Удео младог економски активног становништва Републике Србије чини 44,4% младог становништва (табела 60.1). Дакле, младог економски неактивног становништва у Републици Србији има 11,2% више него младог економски активног. Однос између економски активног и неактивног становништва сличан је и по регионима. Удео младог економски активног становништва мањи од израчунатог за Републику Србију имају Регион Шумадије и Западне Србије (мањи за 1,4%) и Регион Јужне и Источне Србије (мањи за 0,7%). Највећи удео младог економски активног становништва је у Региону Војводине (већи за 1,6% од републичког просека).

Посматрано према полу, једино су млади економски активни мушкарци у Региону Војводине бројнији (51,7%) од младих економски неактивних (табела 60.4). У осталим регионима и мушкарца и жена има више у категорији младих економски неактивних. Највише младог радно активног становништва има у Региону Војводине (28,5%), а најмање у Региону Јужне и Источне Србије (20,8%) (графикон 4.1). Регион Јужне и Источне Србије садржи и најмање младог радно неактивног становништва (21,3%), док их највише има у Региону Шумадије и Западне Србије (28,8%) (графикон 4).

У Републици Србији младо мушко становништво (51,2%) бројније је од младог женског (48,8%). Гледано по НСТЈ2 регионима, младо мушко становништво је бројније у свим, осим у Београдском региону (49,9%) (табела 60.3). Разлике у уделима младог становништва по полу су веће у другим регионима Србије. Оне се крећу од 2,8% у Региону Војводине до 3,6% у Региону Јужне и Источне Србије.

Удео економски активног мушког становништва је и у Србији и у њеним макрорегионима, у свим категоријама, већи од истог који се односи на младе жене. У Републици удео економски активног младог мушког становништва износи 57,5%, док је у макрорегионалном смислу он највећи у Региону Шумадије и Западне Србије (59,7%), а најмањи у Београдском региону (53,1%). Дакле, највећи удео економски активног младог мушког становништва, који је израчунат за Регион Шумадије и Западне Србије, већи је за 19,4% од истог удела за жене. У економски неактивном становништву преовлађују жене. На републичком нивоу, њихов удео износи 53,8%, док је у макрорегионалном смислу он највећи у Региону Шумадије и Западне Србије (54,5%) (табела 61.3).

Уколико се пажња усмери ка младом економски активном становништву, запажају се следеће чињенице. Међу младим економски активним становништвом преовлађују запослени (64,9%). Сваки трећи млади човек је незапослен (табела 60.1). Због методолошких разлика у дефинисању појма запослености, удео незапослених је још већи према подацима Националне службе за запошљавање. Наиме, стопа незапослености према евиденцији Националне службе за запошљавање заснива се на подацима из регистра незапослених лица који обухвата и лица која не желе да раде, већ су само заинтересована за остваривање

бенефиција за незапослене (Šuković, 2009). И у овом случају се запажају разлике између Београдског региона, у коме је 2,5 пута више запослених од незапослених, и Региона Источне и Јужне Србије, у коме је број запослених само 1,3 пута већи од броја незапослених. И међу запосленима и међу незапосленима бројнији су мушкарци (табела 60.2). Уколико се пажња фокусира на екстремне вредности, види се да највећи број младих који су незапослени живи у великим градовима као што су: Нови Сад (8235), Крагујевац (6260) и Лесковац (6193). Најмање младих који нису запослени има у општинама Региона Јужне и Источне Србије: Црној Трави (11), Ражњу (107) и Голупцу (142), у којима иначе има и мали број младих (карта 6). Релативни бројеви издвајају Дољевац (30,5%), Владичин Хан (30,4%) и Бујановац (29,2%), као општине са највећим уделом незапосленог младог становништва у укупном броју младог становништва. Све три општине припадају Региону Јужне и Источне Србије. Најмање младог становништва које није запослено утврђено је у Црној Трави (5,6%) на југоистоку Србије, Осечини (7,8%) и Мионици (8,0%) у подножју планина западне Србије, на просторима удаљеним од великих градова. Већина младих из поменутих општина је ангажована у пољопривреди. Према дистрибуцији удела незапослених карта (7) открива да у југоисточном делу Србије постоје општине које имају више од четвртине, или и по петину младог незапосленог становништва. У скоро трећини (32,7%) општина Републике Србије незапослено младо становништво чини од 15,0 до 19,9%. Оне се у континуитету пружају Регионом Војводине правцем североисток – југозапад, затим чине већи део Шумадије, општина на планинама југозапада Србије и слива Тимока. Релативна већина, коју чине две петине општина Републике Србије (41,7%), има од 10,0 до 14,9% незапосленог младог становништва. Она је присутна на североистоку Региона Војводине, у Београдском региону, многим општинама западног Поморавља и у сливу Велике Мораве. Дакле, у општинама у којима постоје добри услови за развој пољопривредне производње.

Графикон 4. Младо неактивно становништво по регионима, Попис 2011.

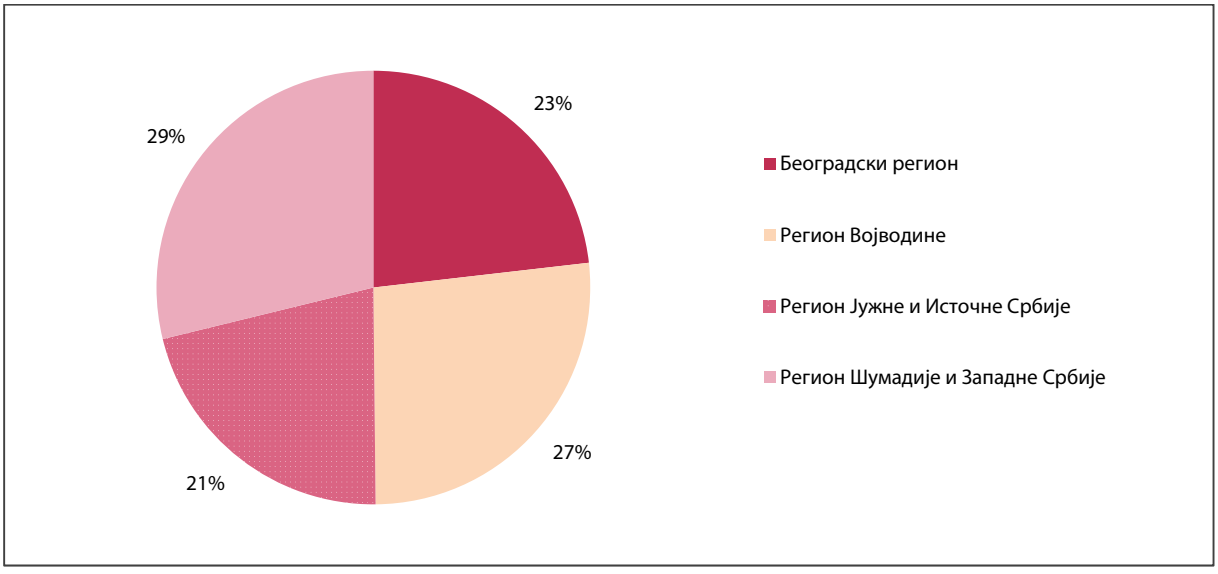

За већину младих, стручно усавршавање, запошљавање, професионално напредовање, одређени ниво животног стандарда, који пружа сигурност, најчешће остају у сфери жеља (Mihailović, 2004). Међу незапосленим економски активним младим становништвом Републике Србије 1,8 пута су бројнији они који траже прво запослење у односу на оне који су имали прилику да већ негде раде. Удео младих који траже прво запослење мањи је од републичког просека у Београдском региону и Региону Војводине, што је у директној вези са могућностима запошљавања (табела 60). Велики градови Србије, као што су Београд и Нови Сад, пружају веће шансе за запошљавање младих у односу на јужне регионе. Илустрације ради, од 44 агенције за запошљавање, 26 је са седиштем на територији Града Београда (Mitrović, 2008; интернет 6).

Табела 60. Младо активно становништво по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно	Активно становништво				
		свега	запослени	незапослени		
				свега	некада радили	траже први посао
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**1322021**	**586497**	**380906**	**205591**	**74295**	**131296**
Београдски регион	307698	137223	98568	38655	17707	20948
Регион Војводине	363322	167239	111467	55772	23475	32297
Регион Јужне и Источне Србије	278942	121946	69128	52818	15187	37631
Регион Шумадије и Западне Србије	372059	160089	101743	58346	17926	40420
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...

Међу економски неактивним младим становништвом Републике Србије најбројнији су ученици и студенти (табела 61). Они чине ¾ од укупно економски неактивних младих. Регионално посматрано, њихов удео се креће од 73,3%, колико чине у Региону Војводине и Региону Јужне и Источне Србије, до 79,9% у Београдском региону (табела 61.4). Регион Шумадије и Западне Србије је регион са највећим уделом ученика и студената у Републици Србији – 28,4%, док их је најмање у Региону Јужне и Источне Србије – 20,8% или сваки пети неактивни млади човек. Међу ученицима и студентима и на нивоу Републике (52,1%) и на регионалном нивоу преовлађује женски део популације (табела 61.3).

На републичком нивоу, свако десето економски неактивно лице (10,9%) јесте оно које обавља само кућне послове у свом домаћинству. У већини региона удео младих који обављају само кућне послове у економски неактивним младима се креће око 12%, једино у Београдском региону он износи 6,4% (табела 61.4). Према регионалној заступљености, скоро трећина (32,6%) младих који обављају само кућне послове живи у Региону Шумадије и Западне Србије, док их је најмање 13,7% у Београдском региону. Од укупног броја економски неактивних лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству, младе жене чине више од четири петине (85,3%). По величини овог удела, међурегионалне разлике су симболичне (табела 61.3). Приказане вредности потврђују да Београдски регион има највише могућности за запошљавање, јер су све категорије економски неактивног становништва у њему најмање заступљене.

Лица која живе од прихода од имовине имају симболични удео (0,4%) у укупном броју младих економски неактивних лица. По регионима удео лица која живе од прихода од имовине у укупном броју младих економски неактивних се креће од 0,2% у Београдском региону до 0,6% у Региону Шумадије и Западне Србије (табела 61.4). Према уделу у укупном броју ових лица Републике Србије, највише (38,7%) их има у Региону Шумадије и Западне Србије, а најмање (11,4%) у Београдском региону. Млади мушкарци доминирају у овој категорији (80,5%). Њихов удео је највећи у Региону Јужне и Источне Србије (83,7%), а најмањи у Београдском региону (68,2%) (табела 61.3).

Табела 61. Младо неактивно становништво по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно	Неактивно становништво					
		свега	пензио-нери	лица са приходима од имовине	ученици/ студенти	лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству (домаћице)	остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**1322021**	**735524**	**2010**	**3189**	**551893**	**80179**	**98253**
Београдски регион	307698	170475	467	362	136247	10958	22441
Регион Војводине	363322	196083	631	845	143756	23435	27416
Регион Јужне и Источне Србије	278942	156996	437	748	115006	19672	21133
Регион Шумадије и Западне Србије	372059	211970	475	1234	156884	26114	27263
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...

Категорија младих пензионера, или уживаоца породичних пензија, има такође симболичан удео (0,3%) у економски неактивном младом становништву. Она је присутна у сличним уделима у свим регионима (табела 61.4). Од укупног броја младих пензионера у Србији, највише их живи у Региону Војводине (31,4%), док их је најмање у Региону Јужне и Источне Србије (21,7%). Када је реч о половима, преовлађују мушкарци (54,5%). Највећи удео мушке популације младих пензионера јесте у Региону Шумадије и Западне Србије (56,6%), а најмањи (52,0%) у Београдском региону (табела 61.3).

Карта 6. Младо незапослено становништво по општинама/градовима, Попис 2011.

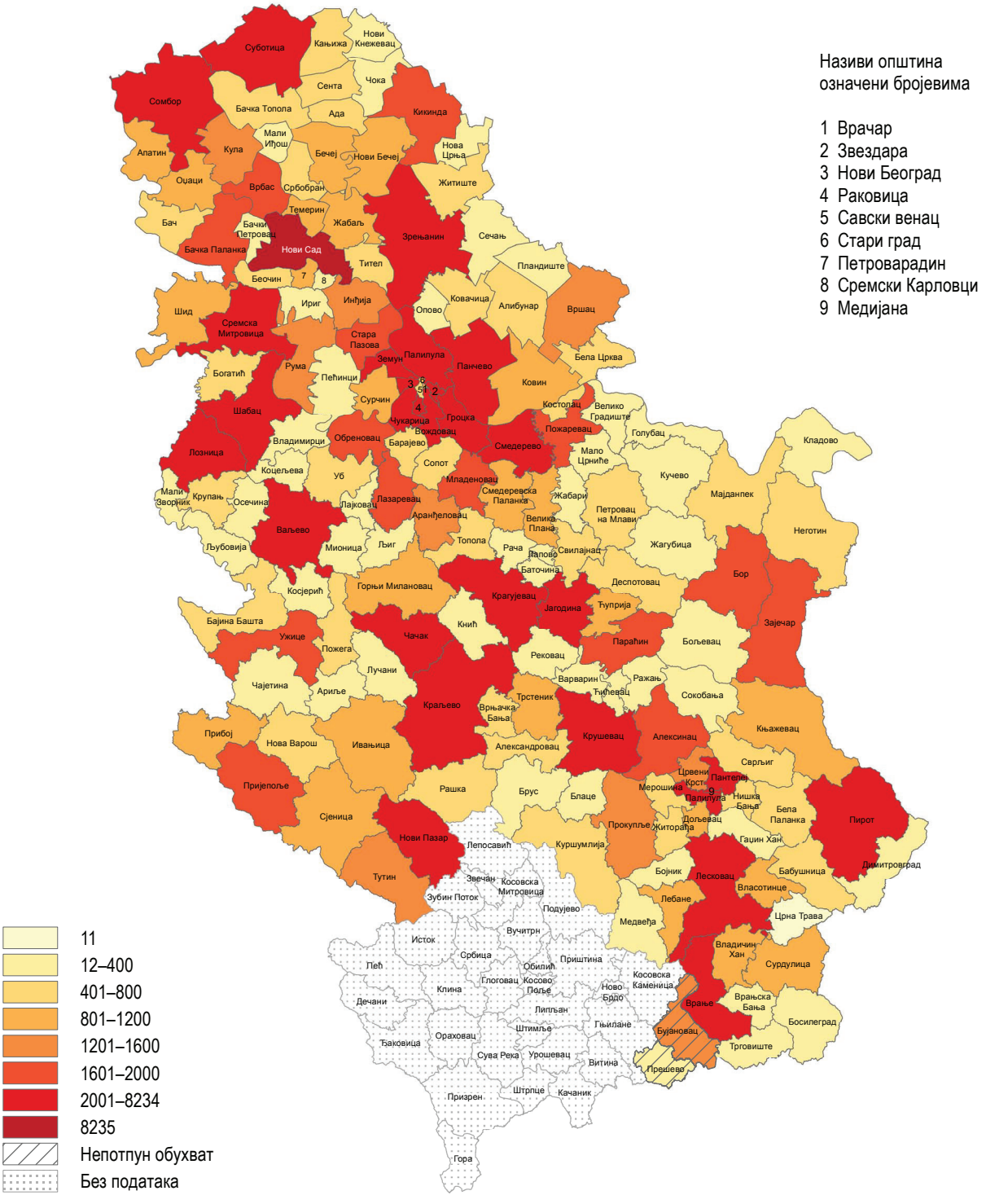

Карта 7. Удео незапослених младих у укупном броју младих по општинама/градовима, Попис 2011.

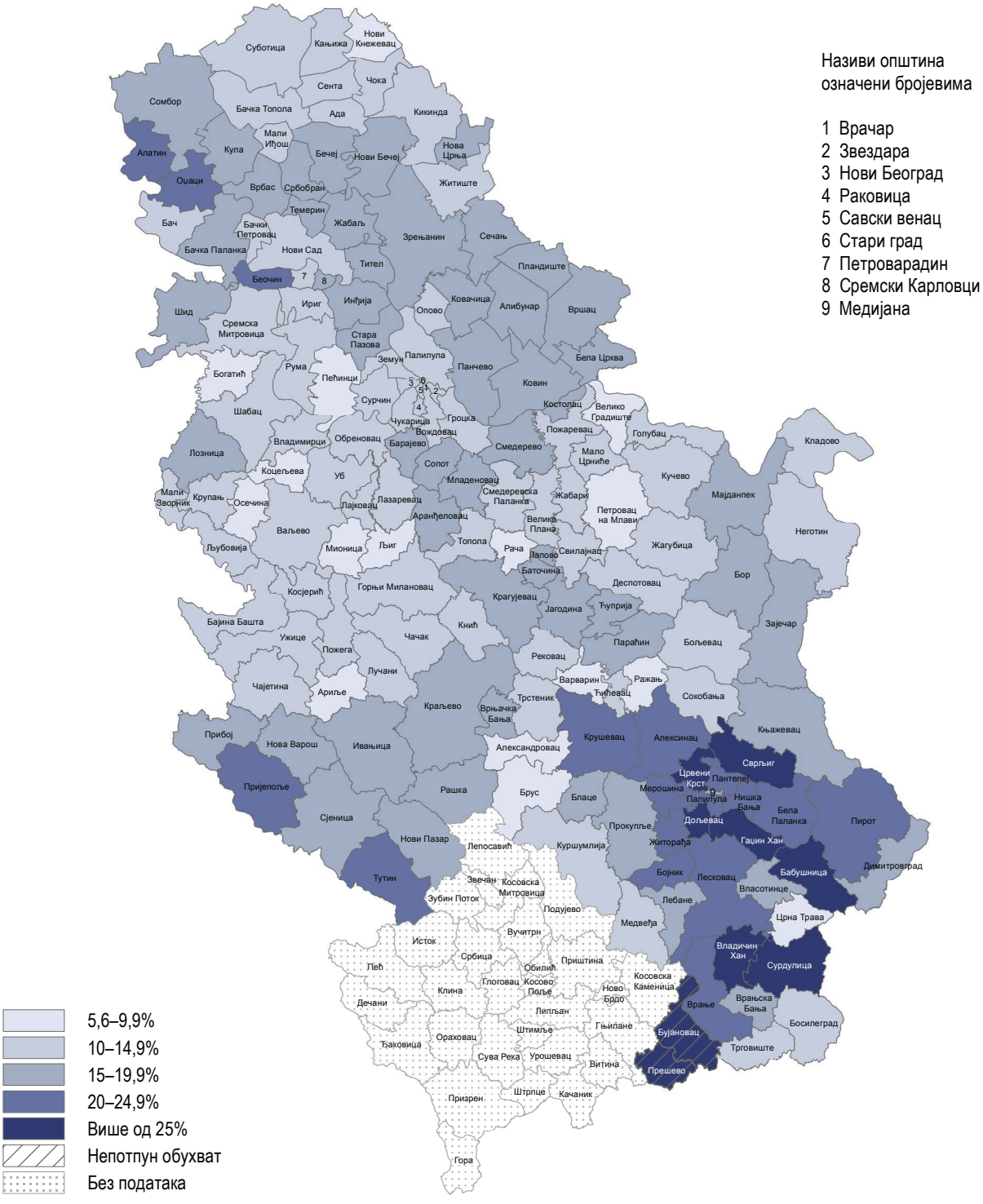

Млади са инвалидитетом

Млади са инвалидитетом су лица за која је као одговор на питање о макар једном проблему (вид, слух, ход, памћење/концентрација, самосталност [при одевању, исхрани, одржавању личне хигијене], комуникација) обележен модалитет „(да) има много потешкоћа" или „(да) потпуно је онемогућено". Пописни подаци о особама са инвалидитетом значајни су са аспекта сагледавања демографских, образовних, економских и других карактеристика ове групе становништва. Поред тога требало би да послуже као основ за анализу успешности реализације усвојених стратегија, које се односе на побољшање положаја ове осетљиве категорије становништва, али и као основ за израду нових стратегија и политика у области здравствене и социјалне заштите, образовања, запошљавања итд. (Републички завод за статистику, 2013г).

Према Стандардним правилима о изједначавању могућности за особе са инвалидитетом, инвалидитет представља заједнички израз за велики број различитих функционалних ограничења која се појављују у свакој популацији свих земаља у свету. Наводи се да људи могу бити инвалиди због различитих физичких, интелектуалних и чулних оштећења, здравственог стања или менталне болести (Barišić, 2013). Не постоји јединствена, општеприхваћена дефиниција инвалидитета. Различити аутори различито користе и дефинишу појам инвалидитета, али се често у склопу дефинисања појма инвалидитет истиче ограничење које представља негативан и непожељан контекст за особе са инвалидитетом (Bešlić, 2011). Особе са инвалидитетом чине: ратни војни инвалиди, војни мирнодопски инвалиди, цивилне жртве рата, категорисана лица и инвалиди рада (Odović et al, 2008). Од свих поменутих, на основу година старости, млади са инвалидитетом могу бити само категорисана лица, односно лица са телесним, чулним или менталним оштећењима. Она су, примера ради, у суседној Црној Гори, разврстана у одређену категорију и степен ометености. Завршила су школовање и оспособљавање за различита занимања II, III и IV степена стручне спреме, у највећем броју случајева, у специјализованим установама (ВЦГ, 2007). Млади са инвалидитетом чине 1,1% младих Републике Србије. Највише их има у Региону Војводине (32,3%), а подједнако су заступљени и у Региону Јужне и Источне Србије и Региону Шумадије и Западне Србије (графикон 5).

Посматрано на општинском нивоу, младих са инвалидитетом има највише у Општини Нови Сад (787), затим у београдској Општини Чукарица (421) и у Суботици (351). Највише младих са инвалидитетом среће се у оним општинама где су већи удели младих у укупном становништву. Нови Сад предњачи јер у односу на велика градска насеља, попут Београда и Ниша, није издељен на мање административне целине. Најмање младих са инвалидитетом је уочено у Црној Трави, Трговишту и Чајетини, насељима слабо насељеним младима уопште (карта 8). Од 168 општина Републике Србије, више од половине (52,4%) или 88 општина има до 49 младих са инвалидитетом у свом становништву. Због утврђене зависности броја младих са инвалидитетом и броја младих уопште, приступило се рачунању удела младих са инвалидитетом у укупном броју младих. Према добијеним релативним бројевима, највеће уделе младих са инвалидитетом имају Петроварадин (4,3%), Алексинац (3,6%) и Нови Кнежевац (1,8%), а најмање Чајетина (0,3%), Осечина (0,5%) и београдска Општина Врачар (0,5%). Према карти 9, чини се да су млади са инвалидитетом бројнији у пограничним деловима са Хрватском, Мађарском и Румунијом. У интервалу од 0,70 до 1,09 налази се релативна већина младих са инвалидитетом (42,3%) или 71 општина Републике Србије.

Однос бројева младих мушкараца и младих жена је сличан на нивоу појединачних региона (табела 62). У укупном броју младих са инвалидитетом, скоро три петине чини младо мушко становништво. По критеријуму типа насеља у којима живе, запажа се подељеност правцем север – југ. У северним регионима, Београдском региону и Региону Војводине, млади са инвалидитетом су бројнији у градским насељима. У јужним регионима, Региону Јужне и Источне Србије и Региону Шумадије и Западне Србије, млади са инвалидитетом су бројнији у руралним срединама (табела 62.1.2).

Графикон 5. Млади са инвалидитетом по регионима, Попис 2011.

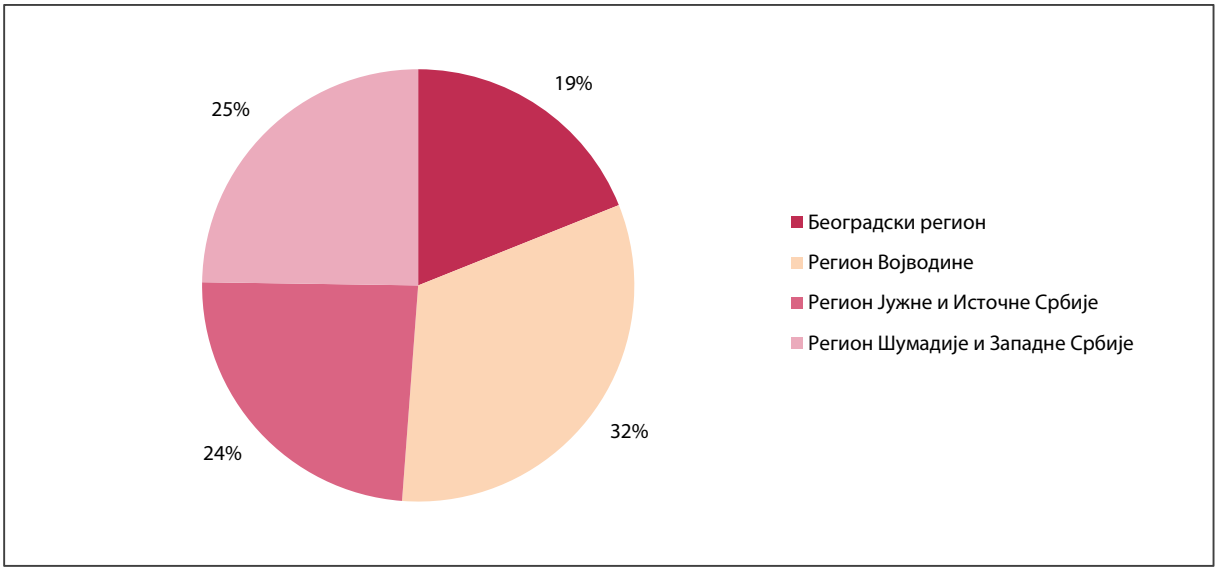

Табела 62. Млади са инвалидитетом према полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	свега	Пол		свега	%	
		мушки	женски		мушки	женски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**14247**	**8451**	**5796**	**100**	**59,3**	**40,7**
Београдски регион	2699	1609	1090	100	59,6	40,4
Регион Војводине	4595	2733	1862	100	59,5	40,5
Регион Јужне и Источне Србије	3425	2029	1396	100	59,2	40,8
Регион Шумадије и Западне Србије	3528	2080	1448	100	59,0	41,0
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...

Карта 8. Млади са инвалидитетом по општинама/градовима, Попис 2011.

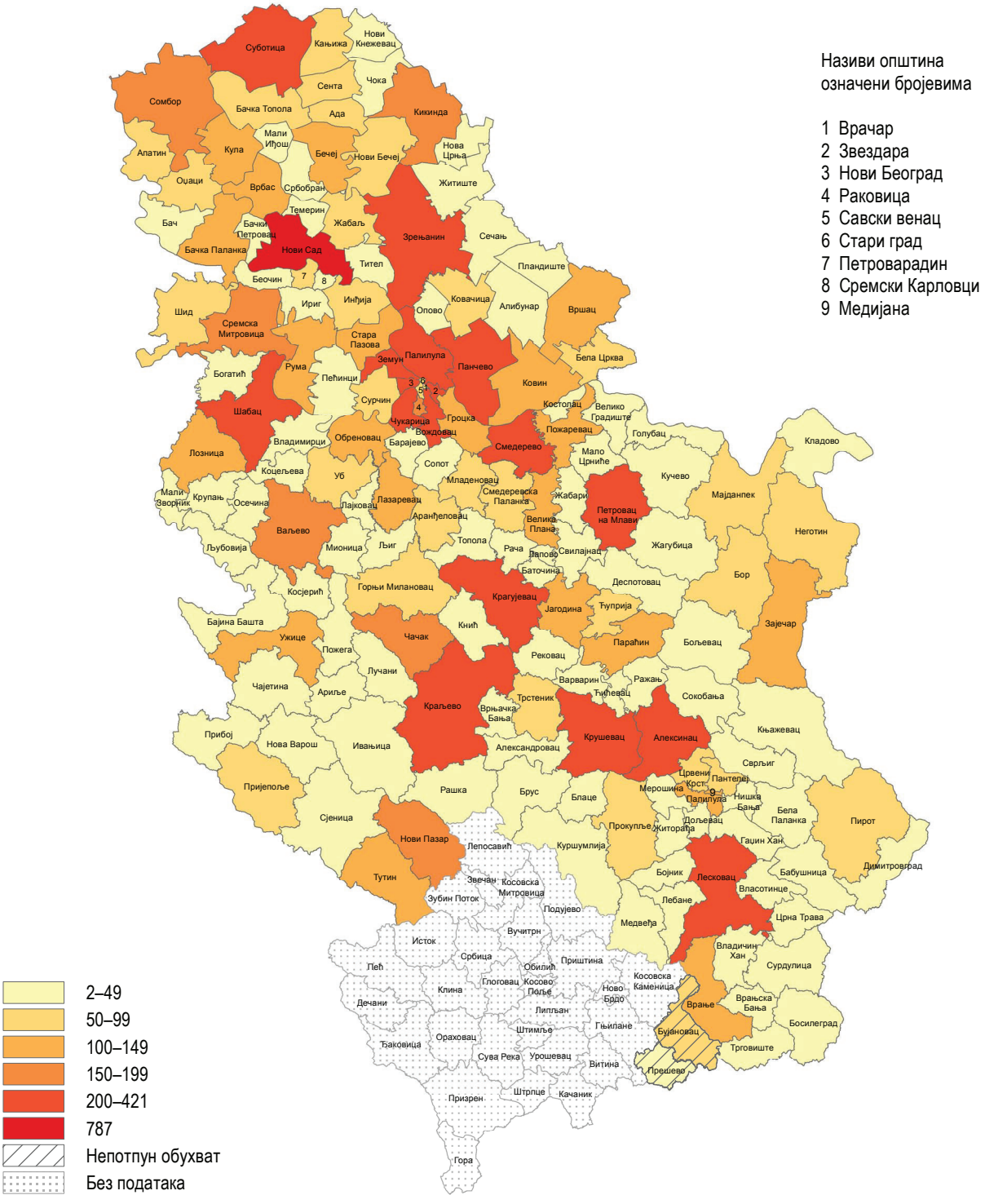

Карта 9. Удео младих са инвалидитетом у укупном броју младих по општинама/градовима, Попис 2011.

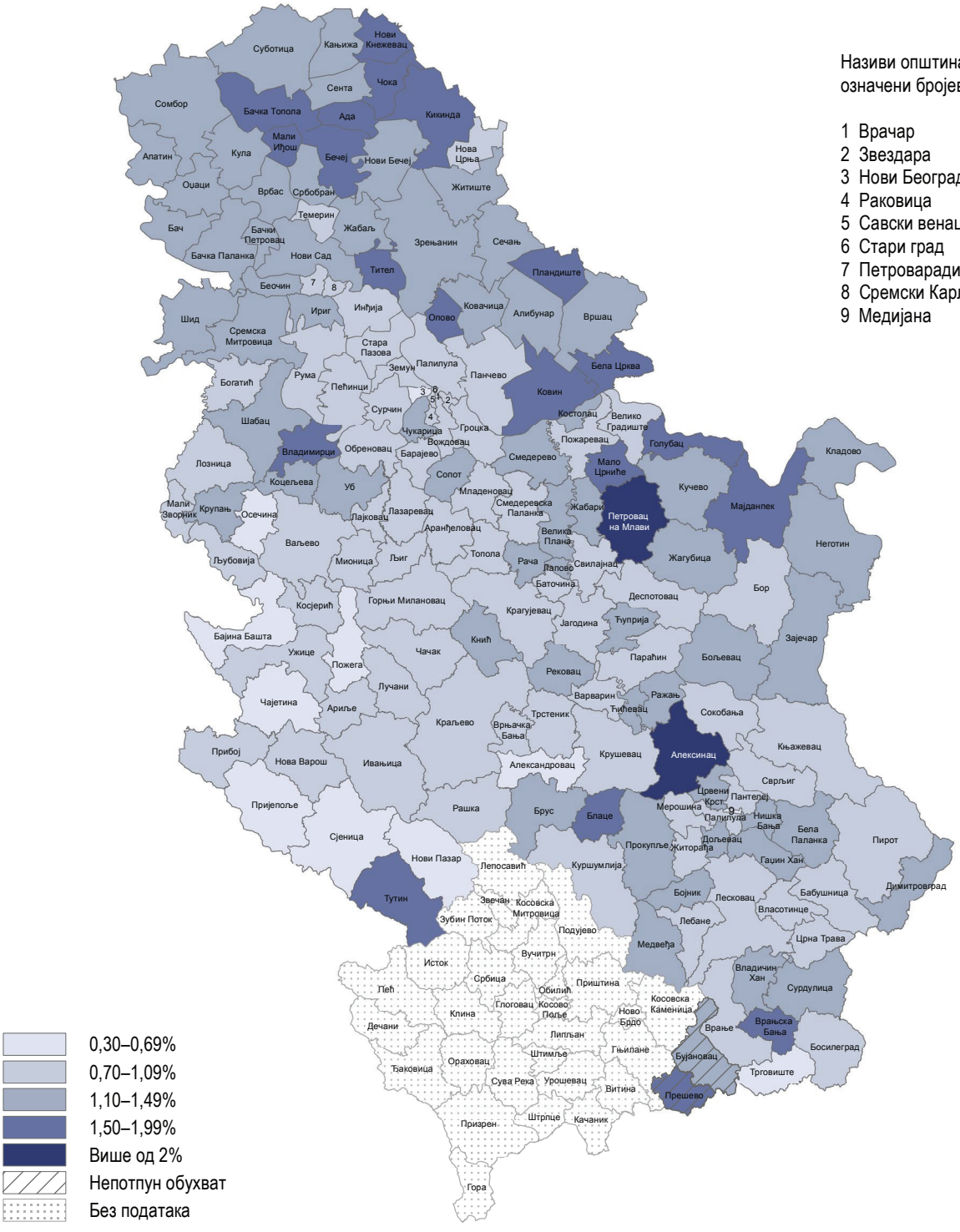

Делатност

Делатност представља врсту производње или активности која се обавља у предузећу, радњи, установи, задрузи, приватној радњи (занатској, трговинској, угоститељској и сл.) у којој лице ради (Републички завод за статистику, 2014). Анализом делатности младог становништва добијени су следећи подаци. Сваки пети (20,0%) економски активан млади човек у Републици Србији бави се трговином на велико и мало или поправком моторних возила и мотоцикала. Сваки шести (17,3%) ангажован је у прерађивачкој индустрији. А скоро сваки десети (9,6%) ради у примарном сектору, односно бави се углавном пољопривредом, а онда рибарством или шумарством, као што се налази и у непривредном сектору (9,6%), на пословима државне управе, одбране или обавезног социјалног осигурања (табела 63.1). Остали економски активни млади (43,5%) присутни су у свих преосталих осамнаест издвојених категорија занимања према делатности.

Географске карактеристике региона утичу на присуство одређених занимања младих. По том питању издваја се Београдски регион, као површински најмањи регион у којем доминирају градска насеља. Скоро сваки четврти (23,1%) млади становник Београдског региона бави се трговином на велико и мало или поправком моторних возила и мотоцикала, а потом следе она занимања која су у складу са функцијама које главни град и насеља у његовој близини имају. Млади Београдског региона раде у прерађивачкој индустрији (9,8%), државној управи, одбрани или у обавезном социјалном осигурању (8,7%), баве се стручним, научним, иновационим и техничким делатностима (6,7%) и здравственом и социјалном заштитом (6,0%). Београд, метропола Републике Србије, јесте полифункционално насеље, што значи да је, између осталог, образовни, универзитетски и здравствени центар.

У плодном и равничарском Региону Војводине скоро сваки пети млади човек ради у прерађивачкој индустрији (20,9%) или се бави трговином на велико и мало или поправком моторних возила и мотоцикала (19,1%). Међутим, сваки десети (11,0%) у складу је са природним потенцијалима, ангажован у пољопривреди, шумарству или рибарству. Влада Покрајине Војводине и друге институције на различитим нивоима власти представљају предуслов за присуство младих у државној управи, одбрани или у обавезном социјалном осигурању (9,3%). У регионима јужне половине Србије заступљеност доминантних занимања према делатности младих слична је као и у Републици Србији.

Интересантно је истаћи да су неке делатности младих, у свим регионима, заступљене са истим уделима у укупном броју економски активног становништва које обавља занимање према делатности. Примера ради, од 5,0% до 6,2% младих у Републици Србији ради у грађевинарству. Од 4,0% до 4,3% је ангажовано у образовању. Од 1,1% до 1,4% је активно у категорији снабдевања водом, гасом, управљањем отпадним водама и сл., а од 0,1% до 0,3% младих у регионима Србије бави се пословањем некретнинама.

Уколико се посматрају удели економски активних младих који обављају занимање према одређеним делатностима у појединим регионима Републике Србије у укупном броју младих који се баве одређеном делатношћу, уочавају се следеће чињенице. Од двадесет и два сектора делатности, економски активни млади Београдског региона, у односу на остале

регионе у Србији, имају највеће учешће у дванаест сектора. Највећи удео (80,3%) имају у делатности екстериторијалних организација и тела. Сваки други економски активан млади човек у Србији, који се бави делатностима из категорије информисање и комуникација (55,3%), пословање некретнинама (52,9%) или финансијска делатност и делатност осигурања (49,3%), насељава Београдски регион. Престоница Србије омогућава да се око две петине младих Србије овде налази јер се баве стручним, научним, иновационим и техничким делатностима (46,8%), административним и помоћним услужним делатностима (40,2%) и уметношћу, забавом и рекреацијом (39,9%). Међутим, највећи проценат економски активних младих Србије који се баве рударством управо је у Београдском региону (36,2%). Наиме, на висину овог удела највише је утицала Општина Лазаревац, чија је територија богата наслагама угља (Jovančić et al, 2011; Pavlović et al, 2011; Cvetković et al, 2012). Затим, скоро трећина економски активних младих (31,8%) Србије, која је активна у делатности саобраћаја и складиштења, припада Београдском региону. Економски активни млади Београдског региона се, у односу на друге регионе, највише баве и трговином на велико и мало или поправком моторних возила и мотоцикала (29,8%) и услугама смештаја и исхране (29,6%) (табела 63.2).

Табела 63. Економски активни млади који обављају занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. – први део

Регион	Укупно	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоц.	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**380906**	**36520**	**3069**	**65792**	**2667**	**4891**	**21479**	**76291**	**16260**	**18283**	**9595**	**8471**
Београдски регион	98568	1107	1111	9702	667	1414	4887	22759	5171	5410	5310	4179
Регион Војводине	111467	12228	235	23294	580	1481	6051	21300	4415	4960	2331	1915
Регион Јужне и Источне Србије	69128	7836	748	12383	716	906	4183	13114	2572	3012	854	931
Регион Шумадије и Западне Србије	101743	15349	975	20413	704	1090	6358	19118	4102	4901	1100	1446
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 63. Економски активни млади који обављају занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. – други део

Регион	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**531**	**14027**	**8722**	**36564**	**15711**	**19534**	**7691**	**11357**	**71**	**142**	**3238**
Београдски регион	281	6559	3504	8595	3992	5898	3066	3973	4	114	865
Регион Војводине	127	3462	2371	10330	4666	6109	1920	3018	49	13	612
Регион Јужне и Источне Србије	41	1702	1423	8613	2988	3438	1052	1709	8	6	893
Регион Шумадије и Западне Србије	82	2304	1424	9026	4065	4089	1653	2657	10	9	868
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Економски активни млади Региона Војводине, у односу на друге економски активне младе у Србији, заузимају више од две трећине (69,0%) удела у делатности домаћинства као послодавца. Више од трећине (35,4%) економски активних младих Србије који припадају прерађивачкој индустрији живи у Региону Војводине. Власничка трансформација привреде, а тиме и прерађивачке индустрије, довела је до пропадања и „гашења“ многих предузећа у Србији. Промене и модернизација у овој области нису спроведени довољно ефикасно да би се обезбедио динамичнији и дугорочно одржив раст производње и запослености, али и како би се ублажиле последице глобалне економске кризе (Мићић и Зеремски, 2011). Дакле, поменута чињеница да је највише економски активних младих Србије који су ангажовани у прерађивачкој индустрији у Региону Војводине, свакако је меродавна као индикатор у ком делу Србије је ова привредна делатност најзаступљенија. Економски активни млади Региона Војводине предњаче својим уделом (30,3%) у односу на економски активне младе у другим регионима Србије и по питању делатности снабдевања водом, гасом, управљањем отпадним водама и слично. Примера ради, велика компанија НИС Гаспром њефт запошљава око 1130 радника млађих од 29 година, а највећи део инфраструктуре му се налази у Региону Војводине, тачније у Новом Саду, Панчеву, Зрењанину, Кикинди и Елемиру (интернет 4). Са око тридесет процената удела у укупном броју економски активних младих других региона Србије, млади Региона Војводине предњаче у следећим делатностима: здравствена и социјална заштита (31,3%), образовање (29,7%) и државна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање (28,3%). Полифункционалност Новог Сада, административног, образовног и здравственог центра Региона Војводине била је предуслов за овакав статистички резултат. Поред тога, у свим покрајинским институцијама које се баве овим врстама делатности постоји добра воља да се ангажују млади.

Економски активни млади Региона Јужне и Источне Србије имају релативну већину у поређењу са другим регионима Србије у категорији „непознато“ (27,6%) и делатности „Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром“ са 26,8%. Велике хидроелектране Ђердап 1 и 2 смештене су на североистоку овог региона, а мање, као што су Власина и Пирот, на југоистоку. По истој врсти делатности, врло сличан удео (26,4%) имају економски активни млади Региона Шумадије и Западне Србије. У овој регији су смештене друге мање хидроелектране, као што су: Бајина Башта, Зворник, Лимске и др. (Macura et al, 2010; Karakosta et al, 2011). Поред тога, економски активни млади Региона Шумадије и Западне Србије својим уделом имају релативну већину у поређењу са другим регионима Србије у грађевинарству (29,6%) и пољопривреди, шумарству и рибарству (42,0%). Плодне речне долине Западне Мораве и њених притока, планине прекривене шумском вегетацијом и бројни рибњаци (Pavlović, Živković, 2002; Kovačević, 2010; Berkum, Bogdanov, 2012; Penjišević, 2012; Lukić et al, 2013) представљају добру природну основу за бављење овом делатношћу.

Привредне делатности подразумевају производњу, размену и потрошњу материјалних добара, као и услуге које омогућавају испуњење свих човекових потреба. Продукти непривредних делатности нису материјално видљиви, него су продукт интелектуалне активности људи, те им се количина не мери и не продаје у правом смислу те речи (Крагуљ и Милићевић, 2005). Дакле, привреда обухвата оне делатности које имају за предмет рада природу и њене материје, као и природне силе, ради њеног прилагођавања људским потребама. Непривреду чине оне делатности које имају за предмет и сврху рада самог човека или његова физичка, интелектуална, духовна и друга својства и чији су корисни учинци неодвојиви од човека (немају самостални предметни израз). Материјалност производа је кључно обележје привреде, за разлику од непривреде (Тркља, 1988). Привреду чини укупност следећих делатности: пољопривреда, рибарство, водопривреда, шумарство, рударство, индустрија, грађевинарство, саобраћај и везе, трговина, угоститељство, туризам, производно занатство, производни део комуналних делатности, и остале производне делатности, као што су услуге у области промета, пројектовање, геолошка истраживања, пословне услуге, издавачка и новинско-издавачка делатност и апотеке. Све друге делатности спадају у непривреду. Ту су: образовање, научноистраживачка делатност, култура, уметност, здравствена заштита, социјална заштита, друштвено политички органи, банкарство и остале финансијске организације, осигурање имовине и лица, лутрије и кладионице и удружења организација удруженог рада (СГЈ, 1987: 227).

Више од три петине (64,4%) економски активних младих Србије бави се привредним делатностима. Од укупног броја економски активних младих у привредним делатностима, релативну већину (од по 30%) имају економски активни млади Региона Војводине и Региона Шумадије и Западне Србије. У Региону Јужне и Источне Србије најмање је економски активних младих у привредним делатностима (19,0%) у односу на укупан број младих у Републици Србији (графикон 6). Од укупног броја економски активних младих запослених у привреди, у односу на укупан број економски активних младих одређеног региона, највише њих живи у Региону Шумадије и Западне Србије (71,8%), а најмање у Београдском региону (53,0%) (табела 64). Према тзв. Три сектор хипотези, привреда је подељена на три сектора.

Примарни сектор се састоји из пољопривреде, шумарства и рибарства. Секундарни сектор обухвата екстрактивну и прерађивачку индустрију, грађевинарство и производно занатство. Прерађивачка индустрија се често дели на тешку и лаку. Терцијални сектор се односи на услужне делатности, занатство, саобраћај, туризам и трговину (Clark, 1957; Bell, 1976; Kenessey, 1987; Mayhew, 1997; Ehrig, Staroske, 2009; Lukić et al, 2012). Србија је земља у чијој привреди релативна већина економски активних младих припада терцијарном сектору (45,2%). Посматрано по регионима, највише економски активних младих ради у секундарном сектору, од 42,4% у Региону Војводине до 40,5% у Региону Шумадије и Западне Србије. Једино у Београдском региону највише економски активних младих је ангажовано у терцијарном сектору (63,8%) (табела 64).

Посматрано према полу, економски активни млади мушкарци имају апсолутну већину у свим привредним секторима, у свим регионима. Економски активних младих жена има више од мушкараца у непривредним делатностима, изузев у Региону Јужне и Источне Србије (табела 64.1, 3, 10). На републичком нивоу, економски активних младих мушкараца у привреди је 2,7 пута више у односу на непривредне делатности. Тај однос се креће од 1,7 у Београдском региону, до 3,8 у Региону Шумадије и Западне Србије. Однос бројева активних младих жена у привредним и непривредним делатностима је мањи у поређењу са вредношћу која је исказана за младе мушкарце. У Србији економски активних младих жена у привреди има 1,2 пута више у односу на непривредне делатности. У Београдском региону, у непривредном сектору има више младих жена од младих мушкараца. Дакле, однос апсолутних бројева економски активних младих жена у привреди и непривредним делатностима креће се од 0,8 у Београдском региону до 1,6 у Региону Шумадије и Западне Србије (табела 64.2). Ова чињеница указује на то да Регион Шумадије и Западне Србије пружа највише могућности запошљавања у привредним делатностима.

Графикон 6. Економски активни млади који се баве привредним делатностима по регионима, Попис 2011.

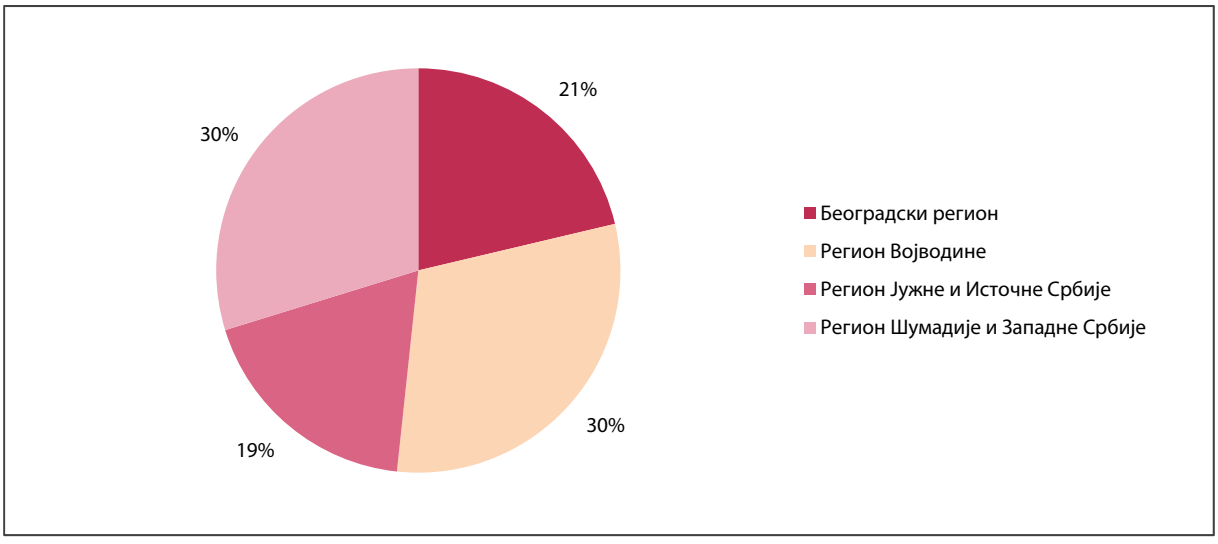

Поређењем три сектора привредних делатности, највећи удео младих економски активних мушкараца је присутан у секундарном сектору (45,1%). У свим регионима Србије, осим Београдског, удео младих економски активних мушкараца је највећи у секундарном сектору. У Београдском региону, апсолутну већину према секторима привредних делатности млади мушкарци имају у терцијарном сектору (56,6%). Према секторима привредних делатности, економски активне младе жене и на републичком нивоу и у свим регионима Србије имају апсолутну већину у терцијарном сектору. Она се креће од 53,3% у Региону Шумадије и Западне Србије до 75,3% у Београдском региону (табела 64.2).

Табела 64. Економски активни млади који обављају занимање према привредним и непривредним делатностима, као и према привредним секторима, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Делатности			Привредне делатности				
	свега	привредне делатности	непривредне делатности	свега	примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор	непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**100**	**64,4**	**34,8**	**100**	**14,9**	**39,9**	**45,2**	**0,9**
Београдски регион	100	53,0	46,1	100	2,1	34,0	63,8	0,9
Регион Војводине	100	66,9	32,6	100	16,4	42,4	41,2	0,5
Регион Јужне и Источне Србије	100	65,8	32,9	100	17,2	41,6	41,1	1,3
Регион Шумадије и Западне Србије	100	71,8	27,4	100	21,0	40,5	38,5	0,9
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...

По критеријуму типа насеља у коме економско активни млади живе и сектора у коме су радно активни, примећују се следеће чињенице. Младо становништво ангажовано у примарном сектору има апсолутну већину у тзв. „осталим насељима“ у односу на становништво градова (табеле 64.4—64.7). Удели заступљености примарног сектора у привредним делатностима се крећу од 96,9% у Региону Шумадије и Западне Србије до 64,2% у Београдском региону. У већини осталих привредних сектора свих региона Републике Србије доминира младо градско економски активно становништво. Једино младо економски активно становништво „осталих насеља“ Региона Шумадије и Западне Србије, које је запослено у секундарном сектору, има апсолутно већи удео од оних који живе у градовима (табела 64.5). Ова констатација имплицира два закључка. Економски активно младо становништво Региона Шумадије и Западне Србије има много дневних миграната, што је већ у претходном тексту истакнуто и постоји у литератури (Lukić, 2012a), као и то да се у овом региону индустријске гране секундарног сектора развијају ван градских агломерација, о чему постоје трагови и у истраживањима код Kovačević (2010) и Lukić et al. (2012). У поређењу са тзв. осталим насељима, у градским насељима живи више младих економски активних у непривредним делатностима. Однос величина младих економски активних у непривредним делатностима градова и осталих насеља се креће од 1,5 пута у Региону Шумадије и Западне Србије до чак 6,0 пута у Београдском региону.

Уколико се анализирају одређене делатности, запажају се поједине занимљивости. Примера ради, већина економски активних младих који раде у рударству потиче из ванградских средина. Једино у Региону Војводине, већина економски активних младих која је ангажована у рударству (67,7%) живи у градским срединама (табела 64.7). У Војводини нема много рудника у правом смислу речи. Екстрактивна индустрија се односи на производњу цемента у Беочину, нафте и природног гаса по Банату, као и вађење глине за производњу опеке у Кањижи, Новом Бечеју, Малом Иђошу. Изузев постројења за екстракцију нафте и гаса, сви остали објекти ове делатности су везани за градска насеља (Romelić, Tomić, 2004; интернет 5). Економски активно младо становништво које се бави грађевинарством насељава „остала насеља" у Региону Јужне и Источне Србије и Региону Шумадије и Западне Србије, док у остала два региона оно живи у градовима. Протекле деценије обележили су велики грађевински подухвати у Београду и Новом Саду (Carić et al, 2010; Kadijević, 2010; Knežević et al, 2012), што може да иде у прилог овој констатацији. Изузев пољопривреде, шумарства и рибарства, у осталим делатностима доминирају економски активни млади из градских средина.

Фото: Лидија Луканић

Фото: Тамара Лукић

Образовна структура

Млади према школској спреми

Под највишом завршеном школом подразумева се врста школе чијим је завршавањем лице стекло највиши степен образовања, завршавањем у званичном школском систему. Образовање које се стиче у оквиру нестандардних програма, тзв. неформално образовање (разне врсте курсева који се организују у радничким универзитетима, народним универзитетима и сл.), није узето у обзир. Подаци о највишој завршеној школи објављују се према следећим групама: без школе, непотпуна основна школа, основна школа, средња школа, виша школа и висока школа (Републички завод за статистику, 2013д).

Свест о значају образовања у Србији достигла је потребан ниво крајем 19. века, када је држава увела обавезно основно школовање (1883). Законом о основним школама је уведено обавезно шестогодишње школовање све деце у Србији. Поред тога, држава је плански слала сваке године младиће на школовање у иностранство. Они су по повратку са школовања представљали носиоце друштвених промена (Matijević, 2010). После Другог светског рата, образовање у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији постало је бесплатно и имало је за циљ да искорени неписменост на селу, да успостави обавезно школовање, да изгради народне универзитете, библиотеке и друге културне организације (Čalić, 2013). На тај начин је свакоме пружена једнака шанса за постизање максимума. Неповољне економске и политичке прилике у земљи утицале су на то да од 1992. године за значајан део студената високо образовање више не буде бесплатно (Babin, Lažetić, 2009).

На почетку 21. века, највише младих (55,8%) Србије имало је стечено средњошколско образовање. С обзиром на то да у младе спада становништво старости од 15 до 29 година, јасно је да они који имају мање од 19 година нису ни могли стећи виши степен образовања од основног. Млади са мање од 23 године могли су завршити само средње образовање. Трећина младих (33,6%) имала је завршену основну школу, а скоро сваки двадесети (4,9%) окончао је вишу школу или факултет. Деценију касније, још увек преовлађују свршени средњошколци (56,6%). Све остале категорије бележе пад удела у укупном броју младих, осим оне у којој се налазе млади са стеченим вишим и високим образовањем. Њихов удео је више него удвостручен (11,9%) (табела 65.2). Почетак 21. века у високошколском образовању остаће запамћен по његовој трансформацији у складу са Болоњском декларацијом, а у функцији смањивања година студирања (Maksimović, Stanisavljević Petrović, 2012) и повећања удела становништва са стеченим високим образовањем. Више школе су трансформисане у високошколске установе тзв. струковних студија. Поред тога, наступила је експанзија оснивања нових универзитета, углавном у приватном власништву. Ови универзитети често оснивају своја истурена одељења по општинским центрима широм Србије. По угледу на њих, у мањем обиму, у Србији се појављују различите приватне средње, па и основне школе.

Поређење вредности удела одређене образовне категорије у свим образовним категоријама, за сваки регион Србије дало је следеће резултате. Према резултатима Пописа 2002. године, међу регионима Србије, издваја се Регион Јужне и Источне Србије, као регион са највећим вредностима удела младих који су: без школске спреме (3,1%), који имају непотпуно основно образовање (3,3%) и оних који имају стечено основно образовање (36,0%). Београдски регион је у поређењу са другим регионима имао највеће уделе младих са стеченим средњим (60,6%) и вишим и високим образовањем (7,7%). Према резултатима

Пописа становништва 2011. године, Регион Јужне и Источне Србије остао је регион са највећим уделима младих који су без школске спреме (1,5%), који имају непотпуно основно образовање (2,5%), али су ти удели смањени. Међу регионима Србије, Регион Шумадије и Западне Србије издвојио се са уделом оних који имају стечено основно образовање (30,8%) и средње образовање (57,4%). Највише младих са стеченим високим образовањем било је и остало у Београдском региону (18,1%), који је између осталог и велики образовни центар (табела 65.2).

На основу анализе заступљености младих неког региона у одређеној образовној категорији уочене су следеће чињенице. У одређеним регионима Србије, у оба пописа, одређене категорије образовања имају релативну већину. Од свих младих у Србији, највише оних без стеченог образовања (32,9%) и оних са непотпуним основним образовањем (40,5%) има у Региону Војводине. Највише младих у Србији са стеченим основним (30,6%) и средњим (28,6%) образовањем има у Региону Шумадије и Западне Србије (Ковачевић и др., 2008). Београдски регион се и у овој врсти компарације издваја као регион у којем има највише младих у Србији са стеченом вишом и високом школом и према Попису 2002. (34,1%) и према Попису 2011. године (35,5%). Дакле, сваки трећи млади интелектуалац живи у Београдском региону (табела 65.3).

Образовање младих у Србији може да се посматра и валоризује и са аспекта међуопштинских разлика. Основне школе су најприсутније у свим крајевима Србије и пружају свим младима једнаку шансу да стекну основно школско образовање. Међутим, просторна анализа података броја младих који имају завршену основну школу даје искривљену слику утолико што се у тим подацима не налазе и они млади који су завршили више степене образовања. Сваки виши стечени степен образовања подразумева и завршену основну школу. Из тог разлога се приступило формирању категорије „млади са стеченим минимално основним образовањем“, у којој су сублимирани подаци о свим образованим младима. Односно, у овој групацији сви имају стечено сигурно основно образовање, а можда и неко више. Подаци су изражени у апсолутним и релативним бројевима. Апсолутни бројеви су издвојили три општине у Региону Јужне и Источне Србије, Црна Трава, Прешево, Гаџин Хан у којима живи мање од хиљаду младих са стеченом макар основном школом (карта 10). Већина општина у Србији (60,7%) има до шест хиљада младих са стеченим минимално основним образовањем. Највише младих, више од 30 000, са стеченим минимално основним образовањем има у образовним центрима, односно у општинама Београдског региона, у Крагујевцу и Новом Саду (61 610). Како је примећено да број становника општине „повлачи за собом“ и укупан број младих, било је неопходно да се проблематика сагледа и помоћу релативних бројева. Према њима, више од трећине општина у Србији (37,5%) имају 96–97,99% младих који су стекли један од степена образовања. Највеће уделе имају Ужице (99,4%), Општина Београдског региона Стари град (99,3%), нишка Општина Медијана (99,3%) и све друге које представљају делове великих градова или већа градска насеља Републике Србије. Најмање младих са стеченим основним образовањем има рударски Костолац (79,5%), затим Бујановац (79,8%) и Општина Бојник (82,6%). У Општини Бујановац млади нису у потпуности пописани због одлуке на бојкот пописа становништва, Општина Бојник је лоцирана западније од Лесковца и спада међу најнеразвијеније општине у Србији. Према карти 11, најмањи удели младих са завршеним основним образовањем су највише приметни на истоку Србије и североистоку Региона Војводине. Овакво стање би требало да иницира идеје о неким новим истраживањима у циљу детаљнијег тумачења.

Карта 10. Млади са стеченим минимално основним образовањем по општинама/градовима, Попис 2011.

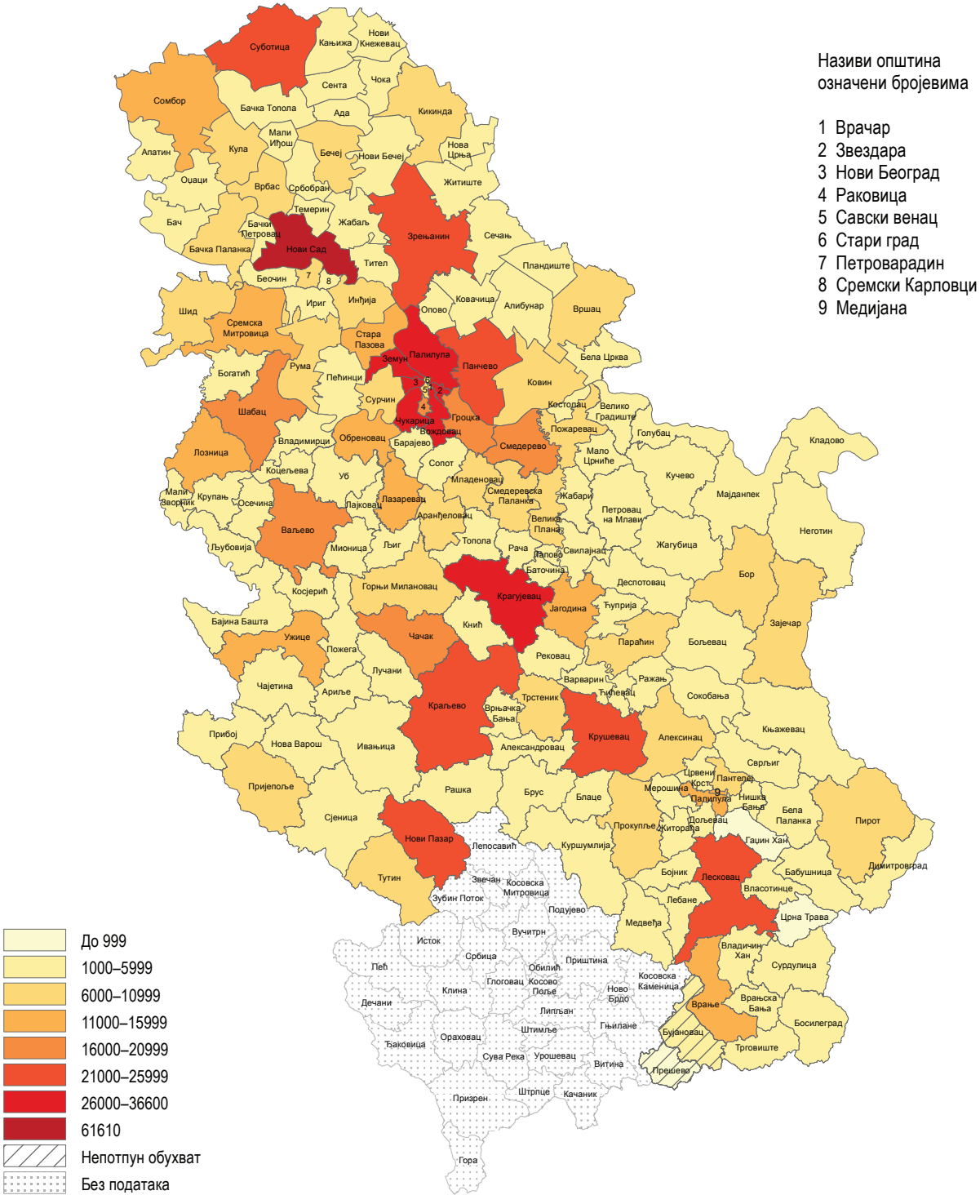

Карта 11. Удео младих са стеченим минимално основним образовањем у укупном броју младих, по општинама/градовима, Попис 2011.

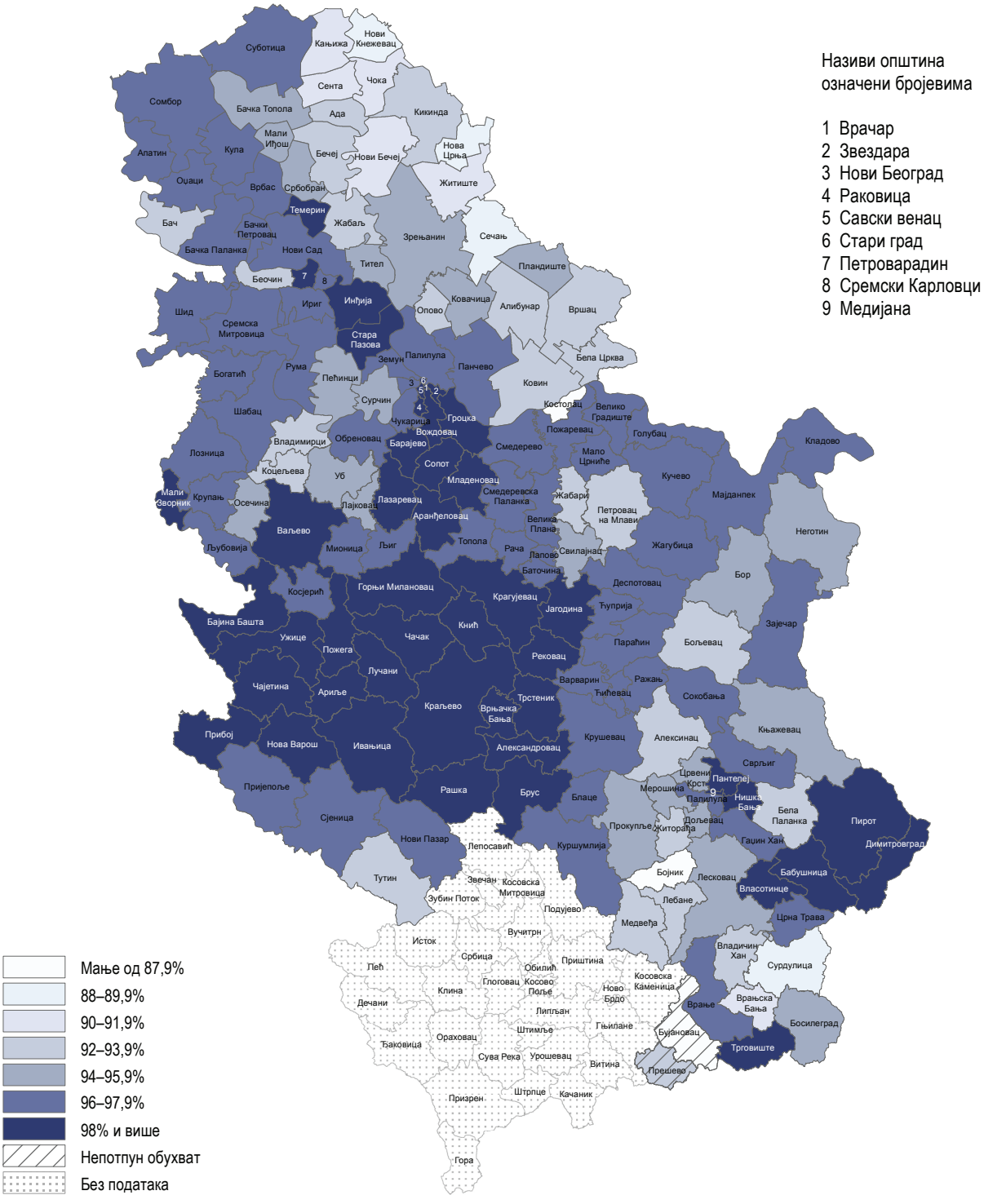

Изузев основних школа, остале образовне институције су најчешће лоциране у градовима. Због тога је очекивано да већина младог образованог становништва живи у градским срединама. Резултати истраживања су показали да су приликом оба пописа удели младих без школске спреме, са непотпуним основним образовањем и основним образовањем у укупном броју младих одређеног стеченог звања, у Србији и свим њеним регионима, већи у руралним срединама него у урбаним (табела 65.7). Односно, у градским срединама је увек већи удео младих са средњим, вишим и високим образовањем. Онај ко стекне веће образовање, најчешће напушта село. Ово „неписано правило" превазилази границе Србије и може се применити у свим бившим југословенским републикама, што су потврдила и истраживања (Petak, 2003). Резултати Пописа 2011. године показали су да је удео младих са средњошколским образовањем у укупном броју младих, у Београдском региону био већи у руралним него у урбаним срединама (табела 65.8). Београдски регион је по површини, у поређењу са другим регионима у Србији, најмањи. Сва насеља су релативно близу образовних институција, и добро су саобраћајно повезана, што умањује трошкове превоза у поређењу са дистанцама до образовних центара које би морали да прелазе млади у руралним срединама било ког другог региона. Односно, економски разлози у другим регионима више утичу на то колико ће млади из удаљених руралних насеља моћи да похађају средње школе. При томе, треба имати у виду да су у Београдском региону све врсте средњих стручних школа концентрисане на малој површини, док у другим регионима не постоји потпуна понуда свих врста средњошколских установа у једном месту, што повећава трошкове превоза или трошкове живота средњошколца одвојеног од породице.

Поређење младих према полу и пописима дало је следеће резултате. На републичком нивоу, у оба пописа 21. века, жене су имале веће уделе у категорији високог образовања, док су мушкарци доминирали у свим другим категоријама (табеле 65.4, 65.5). Иста констатација је утврђена и у радовима З. Мршевић (Mršević, 2011) и М. Колин (Kolin, 2012). То важи и за све регионе Републике Србије према резултатима Пописа 2011. године (табеле 65.4 и 65.5). Овај закључак има већи значај утолико што су резултати истраживања М. Рашевић и Г. Пенева (Rašević, Penev, 2006) показали да су у Београду, према Попису 2002. године, мушкарци целокупне популације, дакле и млади и стари, били образованији од Београђанки. У Београдском региону и Региону Јужне и Источне Србије, младе жене су 2002. имале већи релативни удео од мушкараца у категорији непотпуно основно образовање. У Региону Јужне и Источне Србије су за време Пописа 2002. млади мушкарци имали апсолутну већину само у категорији средњег образовања, док су младе жене имале релативну већину у свим другим образовним категоријама (табела 65.5).

Образовање младих у Србији има позитивне трендове у 21. веку. Број младих без школске спреме је редукован за 60,1%. Највише оних који нису ни кретали у школу је смањено (за 70,0%) у Региону Шумадије и Западне Србије. За више од трећине (34,4%) смањени су и удели оних који нису завршавали основну школу. Удео ове категорије младих је у Региону Шумадије и Западне Србије преполовљен (табела 65). Млади са стеченим средњим образовањем имају апсолутну већину, како на републичком нивоу тако и у свим регионима. По вредности удела ове образовне категорије такође се истиче Регион Шумадије и Западне Србије (графикон 7). Од свега је најважније истаћи да су се бројеви високообразованих младих и на републичком и на скоро свим регионалним нивоима удвостручили.

Табела 65. Становништво старо 15–29 год. према школској спреми, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Године пописа	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1512646**	**38402**	**34429**	**507559**	**844109**	**73563**	**14584**
	2011	**1322021**	**15326**	**22594**	**375459**	**747847**	**157154**	**3641**
Пораст/пад (%)			**-60,1**	**-34,4**	**-26,0**	**-11,4**	**113,6**	**-75,0**
Београдски регион	2002	326226	6726	2527	91718	197729	25107	2419
	2011	307698	3000	2217	71862	173836	55718	1065
Пораст/пад (%)			-55,4	-12,3	-21,6	-12,1	121,9	-56,0
Регион Војводине	2002	416172	10755	12301	140665	231522	18210	2719
	2011	363322	5041	9157	104329	204091	40236	468
Пораст/пад (%)			-53,1	-25,6	-25,8	-11,8	121,0	-82,8
Регион Јужне и Источне Србије	2002	337946	10428	10984	121534	177704	13787	3509
	2011	278942	4139	6912	84488	156299	25968	1136
Пораст/пад (%)			-60,3	-37,1	-30,5	-12,0	88,4	-67,6
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	432302	10493	8617	153642	237154	16459	5937
	2011	372059	3146	4308	114780	213621	35232	972
Пораст/пад (%)			-70,0	-50,0	-25,3	-9,9	114,1	-83,6
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...

Графикон 7. Удео младих са стеченим средњим образовањем у укупном броју младих, по регионима, Попис 2011.

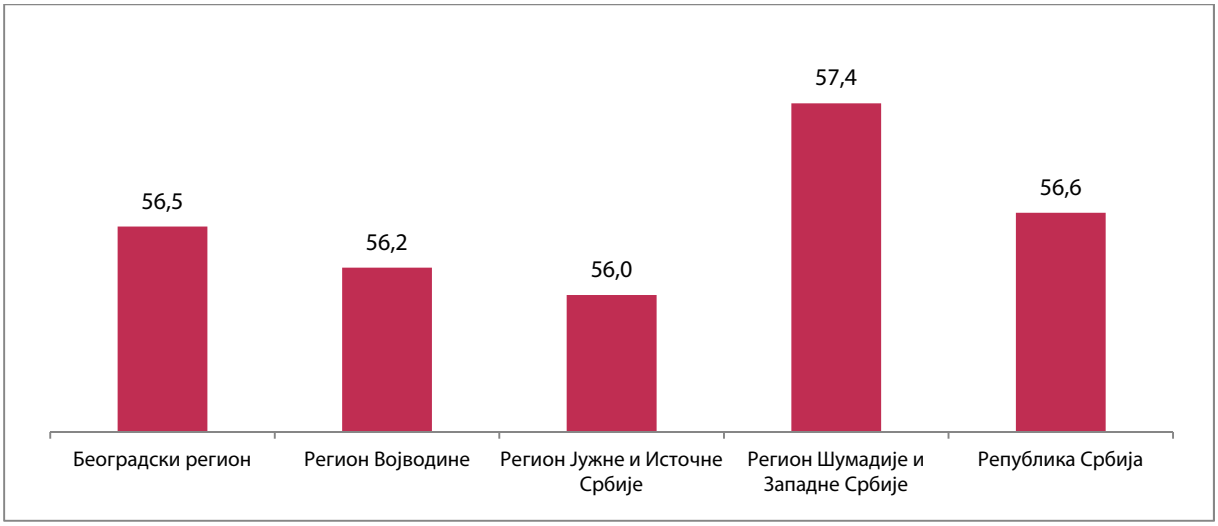

Стечено звање

Приликом Пописа 2011. године, питање о стеченом звању је постављано само онима који су рекли да су завршили високу школу, факултет или академију. Категорије стеченог звања су: основне академске или струковне студије првог степена, потом дипломирани или мастер или специјалиста, затим магистар и доктор наука. Од укупног броја младих стечено звање, према резултатима Пописа 2011. године има 8,8%. Од укупног броја младих са стеченим звањем, више од трећине (36,4%) живи у Београдском региону. Више од четвртине младих насељава Регион Војводине (26,9%). Више од петине живи у Региону Шумадије и Западне Србије (21,5%), док остале чине млади са стеченим звањем у Региону Јужне и Источне Србије (графикон 8).

Графикон 8. Млади са стеченим звањем по регионима, Попис 2011. (%)

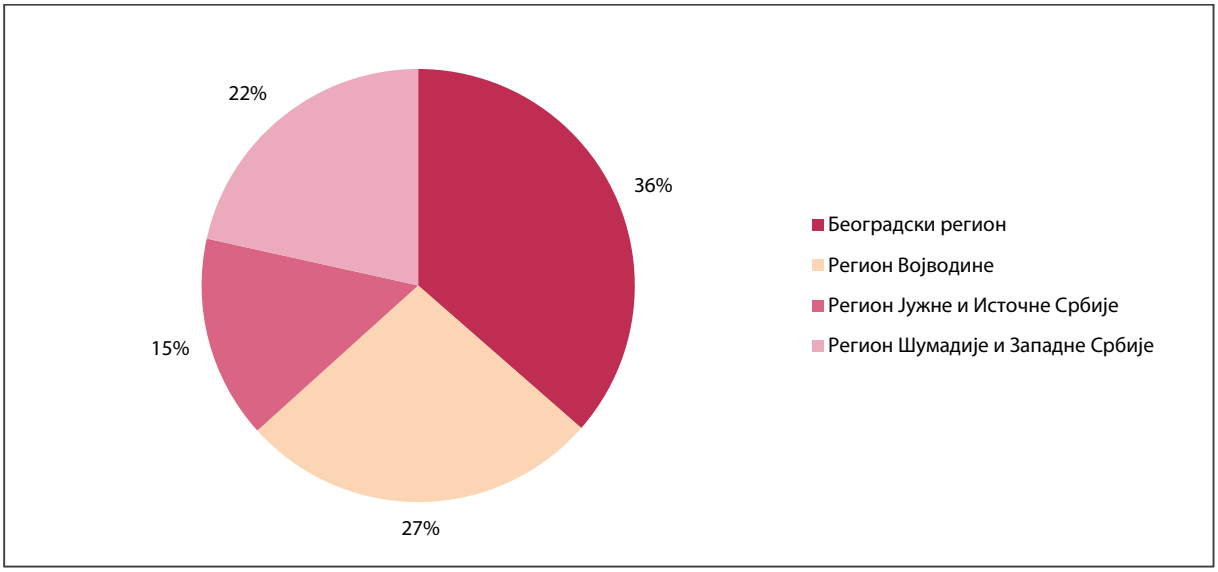

Више од две трећине (69,7%) звања, која су стекли млади у Србији, припадају категорији „дипломирани/мастер/специјалиста“. Најмањи удео (0,2%) имају доктори наука (табела 66). Млади у Србији, уколико нису ангажовани у некој високошколској институцији, ретко се одлучују да стекну звање доктора наука. За његово стицање потребно је вишегодишње школовање, одређена материјална средства, а притом, приликом проналаска посла, оно ретко представља предност. Искуства су показала да послодавци не гледају благонаклоно на онога ко је стекао ово престижно звање. Поред тога, у ретким случајевима, звања већег степена образовања од VII/1 доносе већи лични доходак („Службени гласник РС“, 2013).

Фото: Милка Бубало-Живковић

ПОМОЋ

Од свих младих у Републици Србији са стеченом титулом доктора наука, више од две петине живи у Београдском региону, а више од једне четвртине насељава Регион Војводине. Остала два региона заједно имају онолико младих са титулом доктора наука колико је утврђено само у Региону Војводине. Велики утицај на овакво стање имају и географски положаји факултета у Србији, који су акредитовани за организовање програма докторских студија. Бројни факултети имају истурена одељења по општинским центрима свих региона Србије, али немају у понуди докторске студије. На њима млади стичу високошколско образовање, али су за дошколовавање упућени на велике универзитетске центре, као што су Београд, Нови Сад и Ниш. Зато су разлике у уделима младих са стеченом дипломом факултета по регионима Србије у укупном броју младих са стеченим звањем много мање у поређењу са разликама међу уделима младих по регионима Србије са стеченим звањем доктора наука. Сваки пети млади човек са стеченим звањем „дипломирани/мастер/ специјалиста“ живи на територији Региона Шумадије и Западне Србије. У овоме региону регистровано је више младих са стеченим звањима свих врста у односу на Регион Јужне и Југоисточне Србије (табела 66).

Највише младих који су успели да стекну звање дипломирани, мастер или специјалиста живи у општинама Београдског региона, тачније речено, сваки пети у Општини Стари град (20,5%), затим на Врачару (19,8%) и нешто мање на Савском венцу (17,1%). Дакле, највише младих који су успели да стекну звање дипломирани, мастер или специјалиста се налази у општинама у којима је лоциран и највећи број високошколских установа Србије. Најмањи удели младих са стеченим звањем је у општинама: Мало Црниће (1,4%), која се налази у северном делу источне Србије, Гаџином Хану (1,4%) и Дољевцу (1,5%), који су лоцирани јужније од Ниша, у југоисточном делу Србије. У овом случају, дакле, удаљеност од високошколских установа није у корелацији са уделом младих са стеченим звањем дипломирани, мастер или специјалиста. У више од две петине општина у Републици Србији (42,9%), које чине и релативну већину, удео младих са стеченим звањем дипломирани, мастер или специјалиста креће се од 3,0 до 4,9%. Ових општина има у великом броју и у Војводини, Шумадији, дуж целе јужне и источне границе Србије (карта 12).

Табела 66. Млади према стеченом звању, по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно	Стечено звање							
		основне академске/ струковне студије (I степен)		дипломирани/ мастер/ специјалиста		магистар		доктор наука	
		број	%	број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**116915**	**33003**	**100**	**81532**	**100**	**2157**	**100**	**223**	**100**
Београдски регион	42600	9707	29,4	31622	38,8	1170	54,2	101	45,3
Регион Војводине	31426	9619	29,1	21215	26,0	531	24,6	61	27,4
Регион Јужне и Источне Србије	17722	5205	15,8	12303	15,1	187	8,7	27	12,1
Регион Шумадије и Западне Србије	25167	8472	25,7	16392	20,1	269	12,5	34	15,2
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Жене су образованије од мушкараца (Мршевић, 2011). Србија има више образованијих младих особа женског пола (61,9%) у односу на младе мушке особе (38,1%). Међутим, са већим стеченим звањем разлика удела према полу се смањује. Тако звање доктора наука у Србији има стечено 54,3% жена и 45,7% мушкараца. Посматрано по регионима, односи удела младих према полу и стеченом звању су слични. Младе жене су образованије у скоро свим регионима. Мушкарци имају већи удео (51,9%) једино у Региону Јужне и Источне Србије, у звању доктора наука. Исти број младих мушкараца и жена је стекао титулу доктора наука у Региону Шумадије и Западне Србије (табела 66.3).

Млади са стеченим звањем углавном живе у градским насељима Србије (81,1%). С обзиром на то да се сматра да привредни развој Србије зависи од развоја руралних подручја, односно делатности чији се потенцијали налазе ван градских подручја (Bogdanov i dr., 2007;), овај контингент младих интелектуалаца је веома важан за будућност земље. Највише младих са стеченим звањем у градским насељима има у Београдском региону (93,2%), а најмање у Региону Шумадије и Западне Србије (67,9%). У истом односу се налазе подаци за поједина стечена звања (табела 66.6).

Фото: *Лидија Луканић*

Карта 12. Удео младих са стеченим звањем дипломирани/мастер/специјалиста у укупном броју младих, по општинама/градовима, Попис 2011.

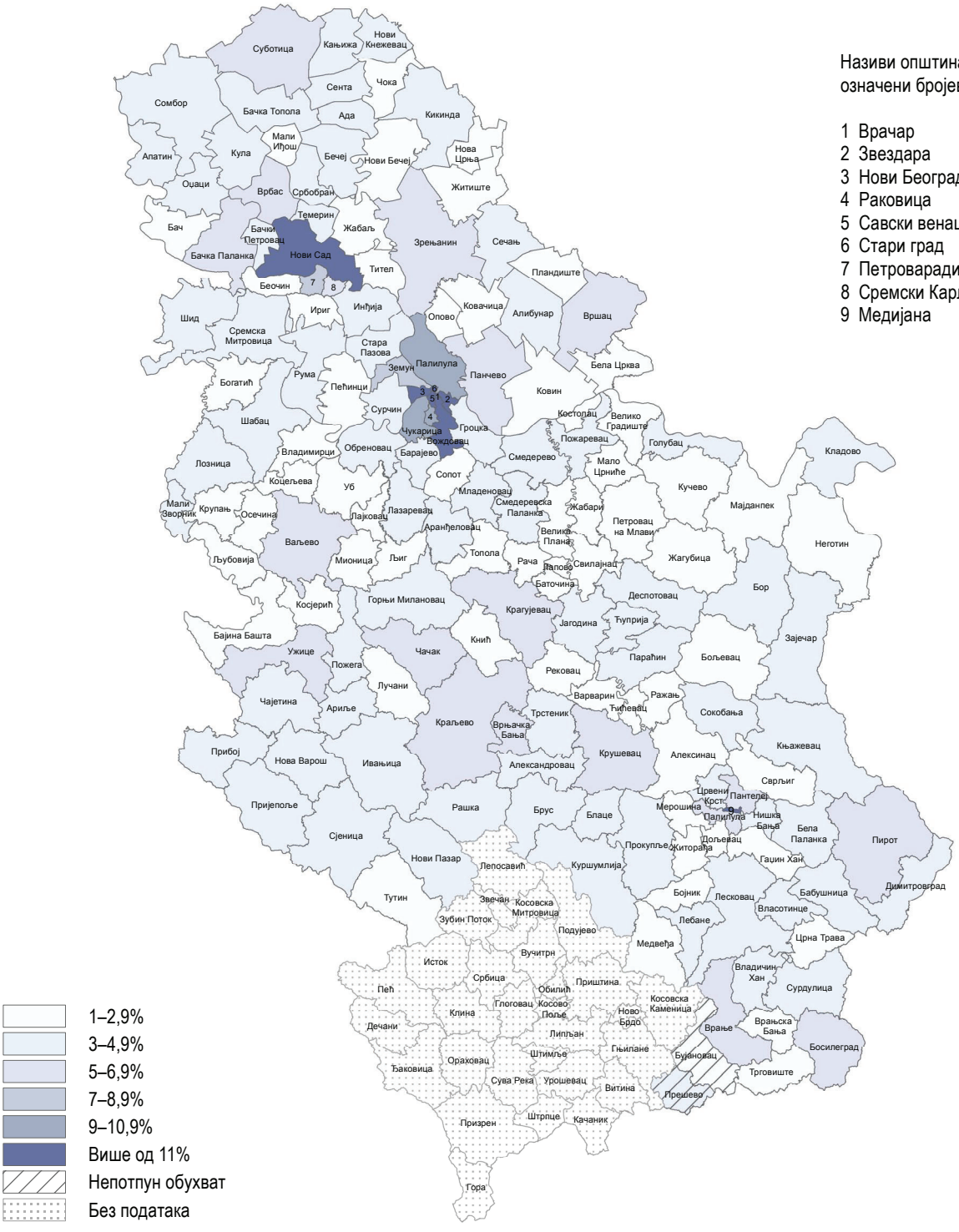

Компјутерска писменост

У свету високоразвијене технологије, писменост се пре свега односи на „компјутерску писменост", односно способност да се у свету мултимедијалних порука сазнаје, учи и интерпретира свет тим новим мултимедијалним језиком који укључује не само писану реч, говор већ и звук и слику (Матовић, 2011). Компјутерска писменост је значајна за коришћење огромног броја информација које се похрањују и које циркулишу захваљујући медијима (Zindović-Vukadinović, 1995). Компјутерска писменост означава познавање употребе информацијско-комуникацијске технологије и њених алата, као и могућност сталне надоградње у смислу технолошких новина (Rašidović, 2013).

Процес масовног компјутерског описмењавања, као последица процеса глобализације и праћења светских трендова, у Србији је започео почетком 21. века. Врло брзо је овај вид писмености постао потреба и нужда у различитим сегментима живота. Он је стављен у функцију изражавања, информисања, едукације, стваралаштва, максимализације брзине комуникације, социјализације, забаве итд.

Компјутерска писменост није праћена током првог пописа становништва у 21. веку, али је била неизоставна у Попису 2011. године. Компјутерска писменост је дефинисана као способност лица да користи основне рачунарске апликације у извршењу свакодневних задатака (на послу, у школи, код куће). У вези с тим прикупљени су подаци о томе да ли лице зна да врши обраду текста, израђује табеле, шаље и прима електронску пошту, као и да ли зна да користи интернет (Републички завод за статистику, 2013д). Према сакупљеним подацима, у Републици Србији је 88,4% младих компјутерски писмено. Овај податак потврђује значај компјутерске писмености у животу младих, али показује и масовност ове појаве. Већи део младих у Србији, старијих од 14 година, а млађих од 30, није током свог школовања имао овај вид описмењавања. То указује на постојање појаве самоописмењавања. Оно је било могуће јер компјутерска писменост почива на класичној писмености. Поред тога, један од најважнијих циљева идеје о примени електронске писмености био је масовност. Њу је било могуће постићи једино стварањем софтверских програма које би свако могао лако да савлада. Посматрано по регионима, удео младих компјутерски писмених не разликује се пуно. Највећи је у Београдском региону (93,6%), а најмањи у Региону Јужне и Источне Србије (84,7%) (табела 67.1). Односно, у Београдском региону је скоро петнаест пута више компјутерски писмених од неписмених, док је та вредност у Региону Јужне и Источне Србије скоро пет и по пута већа (графикон 9).

Општине у којима има најмање компјутерски неписмених су у Београду, односно припадају Београдском региону: Стари град (1,7%), Врачар (1,8%) и Савски венац (2,6%). Општине у којима је највише компјутерски неписмених су Осечина (32,2%) на западу Србије, Бојник (31,6%) на југу Србије и Тутин (29,2%) на југозападу Србије (карта 13). На основу ових вредности види се да младо неписмено становништво и у општинама са највећим уделом не прелази трећину укупног младог становништва. Више од трећине (38,7%) општина има 11,5–16,5% компјутерски неписменог младог становништва и оне чине релативну већину у укупном броју општина Србије. Од 16,5 до 21,5% компјутерски неписменог младог становништва налази се у 18,5% општина Србије, а у 17,9% општина Србије има 6,5–11,5% компјутерски неписмених младих.

Око половине компјутерски неписмених налази се у старосној категорији 25–29 година, односно најстаријој старосној категорији младих. Заступљеност компјутерски неписмених у старосној категорији 25–29 година је слична у свим регионима Србије и креће се од 48,8% у Региону Јужне и Источне Србије до 51,7% у Региону Шумадије и Западне Србије. Што је млађа старосна категорија, то је удео младих компјутерски неписмених мањи (табеле 67.4, 67.5).

Графикон 9. Однос компјутерски писмених и компјутерски неписмених младих по регионима, Попис 2011.

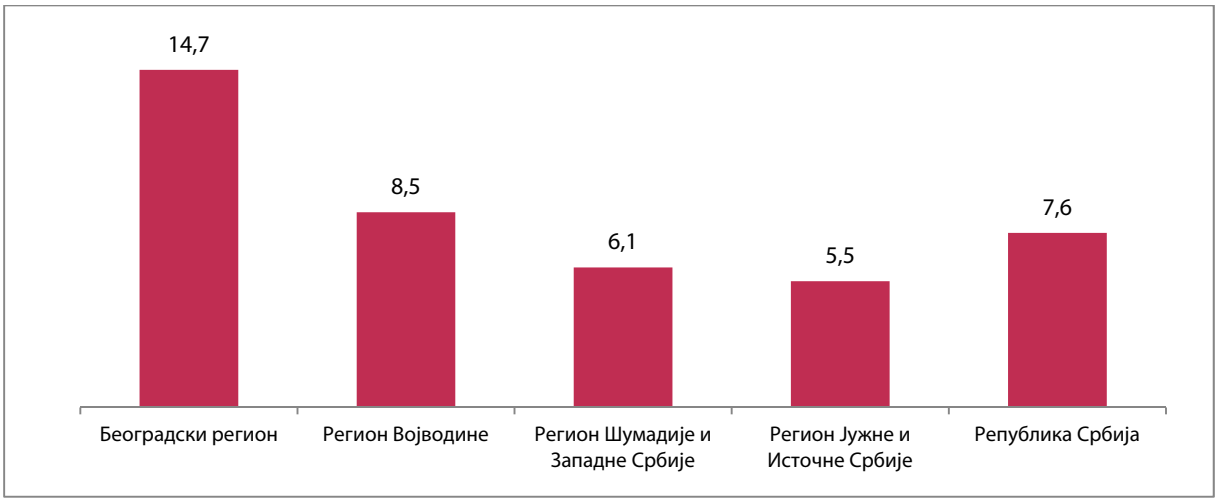

Табела 67. Млади према компјутерској писмености, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Компјутерски неписмени					Компјутерски писмени				
укупно	пол		тип насеља		укупно	пол		тип насеља	
	мушки	женски	градска	остала		мушки	женски	градска	остала
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
153284	**78426**	**74858**	**56196**	**97088**	**1168737**	**598684**	**570053**	**753417**	**415320**
Београдски регион									
19582	9870	9712	11771	7811	288116	143612	144504	236721	51395
Регион Војводине									
38239	19830	18409	15455	22784	325083	167033	158050	201298	123785
Регион Јужне и Источне Србије									
42783	21464	21319	15408	27375	236159	123114	113045	142183	93976
Регион Шумадије и Западне Србије									
52680	27262	25418	13562	39118	319379	164925	154454	173215	146164
Регион Косово и Метохија									
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

У случају младих који су компјутерски писмени, највећи удео (34,5%) је међу најстаријом категоријом младих (25–29 година). Разлике у величини удела по старосним категоријама код младих који су компјутерски писмени су мале. Слично вредностима удела младих компјутерски писмених по старосним групама на републичком нивоу, имају вредности и односи удела у Београдском региону и Региону Војводине. У Региону Шумадије и Западне Србије, највише младих компјутерски писмених налази се у старосној категорији 20–24 године. У Региону Јужне и Источне Србије, удели младих компјутерски писмених опада са повећавањем година, што је обрнуто стању у већем делу Србије. То указује на каснији развој свести о потреби компјутерског описмењавања у овом региону, на који су поред економских фактора утицали можда и неки технички услови, који су предуслов за формирање интернет мреже (табеле 67.4 и 67.5). Удели младих компјутерски неписмених по старосним категоријама се повећавају се у свим регионима са годинама. На републичком нивоу (50,5%) и у скоро свим регионима се у категорији 25–29 година налази апсолутна већина младих који су компјутерски неписмени. Регион Шумадије и Западне Србије се по овоме питању издваја по томе што се у његовој старосној категорији младих 25–29 година налази релативна већина.

Млади мушкарци у Србији преовлађују у односу на младе жене и међу компјутерски неписменим (51,2%) и међу компјутерски писменим (51,2%) младим људима. Разлика у уделима мушкараца и жена у укупном броју компјутерски писмених и неписмених је, како на републичком тако и на регионалном нивоу, врло мала. Младе жене су компјутерски писменије једино у Београдском региону (50,2%) (табела 67.1).

Према критеријуму типа насеља у којима живе млади, разлике су изразитије. Скоро две трећине (63,3%) младих неписмених живи изван градских подручја. Сличан удео младих компјутерски писмених (64,5%) углавном живи у градовима. Посматрано по регионима, већи део младих неписмених је у руралним подручјима, осим у Београдском региону, у коме је већина неписмених на подручју града (60,1%) (табела 67.1). Регион Београда је, у односу на друге регионе Србије, специфичан, јер има мало насеља која не припадају градском подручју. Компјутерски писмено младо становништво и на нивоу Републике и у свим регионима је бројније у градским него у осталим насељима (табела 67.7). Поред различитих предности градских средина, због којих је компјутерска писменост раширенија међу градским становништвом, може се рећи да је томе у великој мери допринело и омогућавање бесплатног интернета у универзитетским библиотекама и на јавним местима, као што су градски тргови, паркови и томе слично. Уколико се критеријум пола уврсти у анализу, може се закључити да су младе компјутерски неписмене жене присутније у градским насељима, док су млади, компјутерски неписмени мушкарци бројнији у осталим насељима. Млади, компјутерски писмени мушкарци су нешто бројнији и у градским и у осталим насељима, како Србије тако и у свим њеним регионима (табеле 67.10 и 67.11).

Карта 13. Млади компјутерски неписмени по општинама/градовима, Попис 2011.

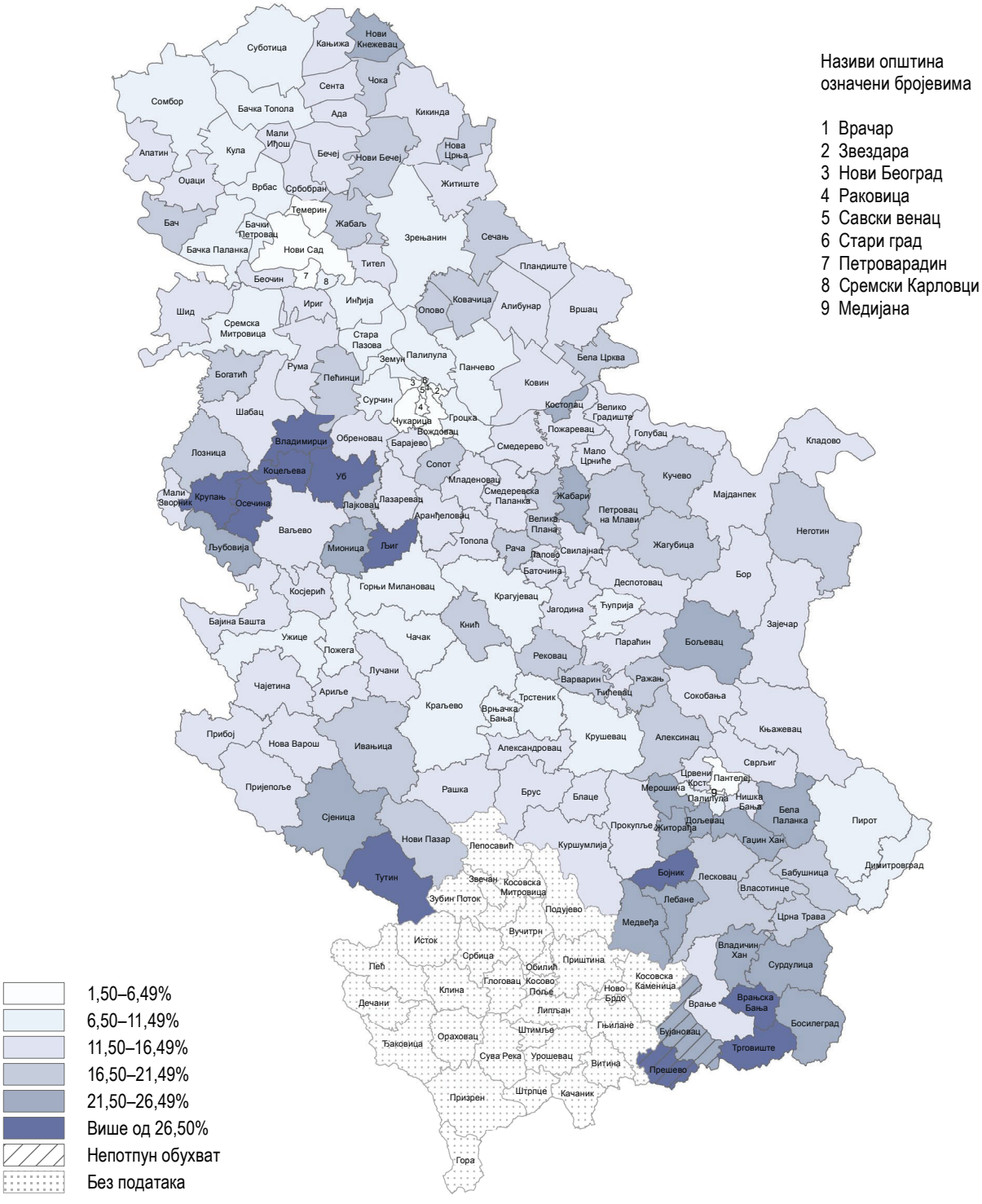

Етничка структура

Национална или етничка припадност

Подаци о етничком саставу становништва релевантни су за разумевање културолошких разноликости становништва, положаја етничких група у друштву, праћење миграторних токова и других карактеристика етничких заједница, као и за дефинисање и реализацију бројних стратегија и политика за унапређење положаја припадника етничких група. Испитаник има могућност да се потпуно самостално и слободно изјасни, као и право да се не изјасни о својој националној припадности, према члану 47 Устава Републике Србије (Републички завод за статистику, 2012).

Републику Србију насељава мноштво етничких група. Подаци о етницитету се прикупљају приликом пописа становништва и заснивају се на субјективном осећају припадности одређеној етничкој групи. Приликом последњег пописа становништва, од укупног броја младих, регистровано је 83,3% Срба, 3,1% Мађара, 2,8% Рома, 2,6% Бошњака, 2,5% оних који се нису изјаснили и 5,7% осталих етничких група и оних који су се изјаснили према регионалној припадности или су сврстани у категорије „остали" и „непознати" (табела 68.2).

Табела 68. Млади према националној припадности и промене њиховог броја, по регионима, пописи 2002. и 2011. – први део

Регион	Године пописа	Срби	Албанци[14]	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1253851**	**14881**	**34752**	**2719**	**3187**	**5293**	**1190**	**17372**
	2011	**1101556**	**1289**	**33928**	**2108**	**2146**	**3924**	**1761**	**2539**
Пораст/пад (%)		**-12,1**	**-91,3**	**-2,4**	**-22,5**	**-32,7**	**-25,9**	**48,0**	**-85,4**
Београдски регион	2002	297758	315	198	127	12	9	854	3706
	2011	281048	215	264	76	12	23	1188	728
Пораст/пад (%)		-5,6	-31,7	33,3	-40,2	0,0	155,6	39,1	-80,4
Регион Војводине	2002	277835	463	63	197	3170	7	165	12114
	2011	250633	572	141	175	2127	15	290	1496
Пораст/пад (%)		-9,8	23,5	123,8	-11,2	-32,9	114,3	75,8	-87,7
Регион Јужне и Источне Србије	2002	294382	14024	25	2359	0	5004	65	810
	2011	248382	369	18	1836	2	3613	130	145
Пораст/пад (%)		-15,6	-97,4	-28,0	-22,2	0	-27,8	100,0	-82,1
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	383876	79	34466	36	5	273	106	742
	2011	321493	133	33505	21	5	273	153	170
Пораст/пад (%)		-16,3	68,4	-2,8	-41,7	0,0	0,0	44,3	-77,1
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...

[14] Непотпун обухват.

Током протекле деценије (табела 68), увећање броја младих припадника етничких група бележе: Горанци (48%), Роми (29,3%), Немци (10,8%), Руси (8,1%), Муслимани (2,1%). Поред тога, увећан је и број оних који се изјашњавају по територијалној припадности (97,2%), и оних који се нису изјаснили (30,8%), и оних који су мали по броју, па их сврставају у категорију „остали" или пак они који припадају категорији „непознато". Друге етничке групе младих у Републици Србији бележе смањивање броја. Међу њима се истичу они који су имали пад већи од 50%, као што су: Албанци[15] (-91,3%), Југословени (-85,4%) и Црногорци (-55,7%). Разлози који су условили смањивање припадника појединих етничких група се међусобно разликују. Део Албанаца са југа Србије је бојкотовао Попис 2011. (Riznić i dr., 2012). Назив државе Југославија је престао да постоји 2003. (Kovačević et al, 2006), када је формирана Државна заједница Србије и Црне Горе. Дакле, то може бити једно од објашњења зашто је 2002. било много више Југословена, него што их се тако изјаснило приликом Пописа 2011. На смањење броја Црногораца утицала је промена у њиховом досадашњем изјашњавању. На њега је, како су утврдила истраживања Lukić et al. (2014), утицало формирање независне Црне Горе, њена званична политика, али и њено признавање Косова.

Депопулација је присутна на целој територији Републике Србије (Dinić, 2005; Lukić et al, 2012). Током протекле деценије, број младих већинског српског становништва бележи пад од -5,6% у Београдском региону до -16,3% у Региону Шумадије и Западне Србије. Интересантно је да поједине етничке групе у неким регионима бележе пораст броја, док им се у другима он смањује. Укупан број младих Албанаца је на републичком нивоу у протеклој деценији умањен за 91,3%. Међутим, важно је истаћи да се број младих Албанаца од претходног пописа, 2002. године, повећао у Региону Војводине (23,5%) и Региону Шумадије и Западне Србије (68,4%). Слично томе, удео младих Бошњака је на републичком нивоу од Пописа 2002. до Пописа 2011. године умањен за 2,4%, али су се у истом периоду у Београдском региону увећали за трећину (33,3%), односно више него удвостручили (123,8%) у Региону Војводине. Број младих Влаха је смањен за ¼ (25,9%) у протеклој деценији, али се њихов симболичан број у Београдском региону и Региону Војводине удвостручио. Млади Русини су се на републичком нивоу редуковали за 16,6%, али им је број у Београдском региону порастао за 63,2%. Потребно је нагласити и то да се велики удели релативних бројева јављају и код малих промена у апсолутним вредностима. То се дешава због мале величине неке етничке групе. Слична појава се увиђа и код младих Словака. С обзиром на пораст припадника етничких група у северним регионима Републике Србије, може се рећи да се ради о међурегионалним миграцијама, које су пре свега економски условљене.

[15] Непотпун обухват.

Табела 68. Млади према националној припадности и промене њиховог броја, пописи 2002. и 2011. – други део

Регион	Године пописа	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми	Румуни	Руси	Русини	Словаци
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**52206**	**3414**	**4443**	**378**	**28543**	**6331**	**384**	**2845**	**10858**
	2011	**41629**	**2187**	**4537**	**419**	**36905**	**4678**	**415**	**2374**	**8488**
Пораст/пад (%)		**-20,3**	**-35,9**	**2,1**	**10,8**	**29,3**	**-26,1**	**8,1**	**-16,6**	**-21,8**
Београдски регион	2002	176	896	944	33	5259	221	143	19	296
	2011	136	568	760	28	7020	160	153	31	255
Пораст/пад (%)		-22,7	-36,6	-19,5	-15,2	33,5	-27,6	7,0	63,2	-13,9
Регион Војводине	2002	51909	1884	714	330	7561	5250	126	2823	10537
	2011	41387	1188	633	366	10869	4211	165	2335	8201
Пораст/пад (%)		-20,3	-36,9	-11,3	10,9	43,8	-19,8	31,0	-17,3	-22,2
Регион Јужне и Источне Србије	2002	67	425	102	11	12202	690	45	3	8
	2011	64	318	85	15	14019	234	37	5	15
Пораст/пад (%)		-4,5	-25,2	-16,7	36,4	14,9	-66,1	-17,8	66,7	87,5
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	54	209	2683	4	3521	170	70	0	17
	2011	42	113	3059	10	4997	73	60	3	17
Пораст/пад (%)		-22,2	-45,9	14,0	150,0	41,9	-57,1	-14,3	0	0,0
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...

Укупан број младих Муслимана је на републичком нивоу увећан за 2,1%, али је у свим регионима Србије, осим Региона Шумадије и Западне Србије, у паду. Становништво Рашког округа је вековима насељено овим живљем (МЉИМПСЦГ, 2004; Šabić, Pavlović, 2005; Živković, Pavlović, 2006). Увећан је и број младих Немаца (10,8%) и младих Руса (8,1%). Међутим, број младих Немаца је смањен у Београдском региону, док млади Руси бележе пад броја у јужним регионима Србије. Између Пописа 2002. и 2011. године, удвостручен је број младих који се изјашњавају према својој регионалној припадности. Међутим, у Региону Јужне и Источне Србије изјашњавање према регионалној припадности је „изашло из моде“, јер је његов удео редукован за 62,4% (табела 68).

Табела 68. Млади према националној припадности и промене њиховог броја, пописи 2002. и 2011. – трећи део

Регион	Године пописа	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**482**	**1013**	**9115**	**13492**	**2514**	**25437**	**2938**	**15008**
	2011	**311**	**764**	**6693**	**5981**	**3078**	**33261**	**5794**	**15199**
Пораст/пад (%)		**-35,5**	**-24,6**	**-26,6**	**-55,7**	**22,4**	**30,8**	**97,2**	**1,3**
Београдски регион	2002	99	72	515	3334	834	6453	108	3845
	2011	57	47	251	1202	1214	7568	185	4503
Пораст/пад (%)		-42,4	-34,7	-51,3	-63,9	45,6	17,3	71,3	17,1
Регион Војводине	2002	294	885	8366	8092	1296	14022	2675	5394
	2011	220	679	6342	4038	1230	17870	5479	2643
Пораст/пад (%)		-25,2	-23,3	-24,2	-50,1	-5,1	27,4	104,8	-51,0
Регион Јужне и Источне Србије	2002	42	22	129	796	245	3381	85	3024
	2011	23	20	55	329	286	4851	32	4046
Пораст/пад (%)		-45,2	-9,1	-57,4	-58,7	16,7	43,5	-62,4	33,8
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	47	34	105	1270	139	1581	70	2745
	2011	11	18	45	412	348	2972	98	4007
Пораст/пад (%)		-76,6	-47,1	-57,1	-67,6	150,4	88,0	40,0	46,0
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...

На републичком нивоу, младо мушко становништво је бројније од женског. То се може довести у везу са чињеницом да се у природи у просеку рађа 107 дечака на 100 девојчица (*United Nations*, *2007*, Kovačević et al, 2010). Једино у случају младих Украјинаца, однос је промењен у корист младих жена (53,9%). Младе жене су бројније и у групи која се није изјаснила по питању етницитета (51,9%) (табела 68.1).

Међутим, по регионима Србије често се издвајају етничке групе младог становништва у којем су бројније жене. Такви случајеви се јављају када је број припадника неке етничке групе мали, као што је случај са младим Бошњацима, Власима, Русинима и др. у Београдском региону, и младим Буњевцима, Словацима, Словенцима, Хрватима и др. у Региону Шумадије и Западне Србије. У Региону Војводине, у којем живи највећи удео различитих етничких група, млади мушкарци су најчешће нешто бројнији од жена, али нема драстичнијих разлика. Највеће диспропорције између бројева младих мушкараца и жена јављају се у Београдском региону и Региону Шумадије и Западне Србије, и то управо код младих припадника мањих етничких група. Примера ради, највећа забележена разлика је код Украјинаца у Региону Шумадије и Западне Србије, у којем је пописано 16,7% (3) мушкараца и 83,3% жена (15).

Према типу насеља, на републичком нивоу увиђају се следеће чињенице. Млади Срби све више насељавају градска од осталих насеља. У осталим насељима најчешће живе млади

Власи, Румуни, Русини и Словаци. Поређењем пописа 2002. и 2011. године, само се младим Словацима повећао удео у осталим насељима, док су код осталих поменутих етничких група ти удели смањени. Наиме, остале поменуте етничке групе младих смањиле су своје разлике у апсолутним вредностима између градских и осталих насеља. Оне су још увек бројније у осталим насељима, али их све више има у градским у односу на почетак века (табела 68.3). Од свих етничких група, издвајају се млади Бугари, који су приликом Пописа 2002. године били бројнији у осталим насељима, а према резултатима Пописа 2011, већина је живела у градским насељима (табела 68.5).

У Београдском региону само су млади Словаци у осталим насељима бројнији од младих Словака у градским насељима. Чињеница да у овом региону доминирају градска насеља, објашњава пораст броја младих Словака у градским насељима, према резултатима последњег пописа становништва. Млади Буњевци насељавају искључиво градска насеља Београдског региона, јер ниједан њихов припадник није забележен у осталим насељима. Што се тиче других етничких група младих, у градским насељима Београдског региона неких има више у односу на то колико их има у осталим насељима, као на пример младих Словенаца (98,2%) и Албанаца (96,7%). Друге етничке групе у градским насељима имају мању апсолутну вредност, као што су на пример млади Немци (71,4%) и Украјинци (76,6%). У Региону Војводине млади Бугари, Роми, Румуни, Русини и Словаци преферирају да живе у осталим насељима. Од Пописа 2002. до Пописа 2011. само су се удели младих Бугара и Словака повећали у осталим насељима, док су у осталим случајевима расли у корист градског становништва (табела 68.5). У Региону Јужне и Источне Србије, остала насеља насељавају млади Албанци, Власи, Румуни, са тенденцијом преласка у градска насеља. Млади Руси и Русини су били бројнији у осталим насељима приликом Пописа 2002. године, али су према Попису 2011. године у већини нашли у градским насељима. У Региону Шумадије и Западне Србије, више младих Бугара, Влаха, Румуна и Руса било је у осталим насељима и они су у протеклој деценији мигрирали ка насељима градског типа.

Подаци о младима према националној припадности, подељени у три старосне категорије (15–19, 20–24 и 25–29 година), указују на следеће чињенице. Постоје етничке групе, као што су, на пример, Русини, у којима у Попису 2002. године или у Попису 2011. најмањи удео има најмлађа старосна група. На основу таквог односа старосних група младих, може се рећи да је њихова будућност неизвесна. У неким етничким групама, као што су на пример Бошњаци, приликом Пописа 2002. године, у старијим групама смањују се удели. Такве етничке групе имају будућност. Међутим, највише етничких група нема тренд раста или смањивања у оба пописа становништва. Најчешће се среће случај да се издваја категорија 20–24 године, као највећа или најмања (табеле 68.6 и 68.8). Према томе, на величину одређене старосне групе утичу различити како природни (наталитет, морталитет), тако и други фактори (механички, економски, политички).

Званична статистика евидентира све начине изјашњавања у Републици Србији. Она приказује само најбројније, око двадесет девет начина изражавања. Све етничке групе младих мањинског становништва (становништва које није српско) у укупном броју младих у Србији чине 16,7%. Иако њихов удео није велики, њихово присуство је битно до те мере да, као у случају Региона Војводине, они чине једну од особености овог региона. На републичком нивоу, највећи удео имају Мађари, потом Роми, Бошњаци и они који се нису изјаснили (графикон 10).

Графикон 10. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Попис 2002. – први део

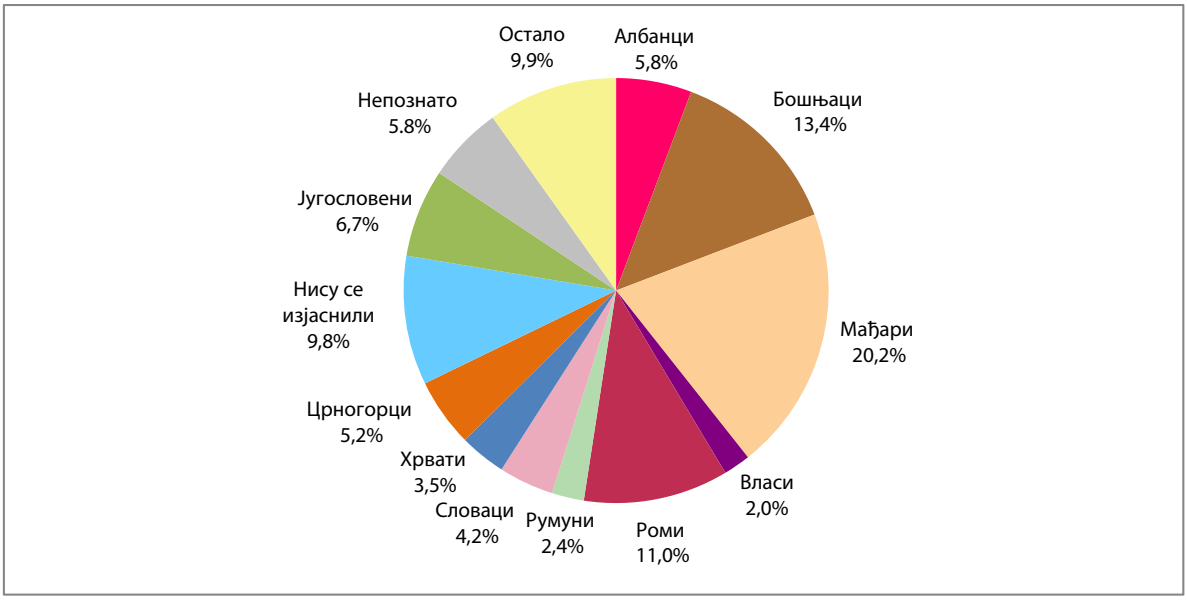

Графикон 10. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Попис 2011. – други део

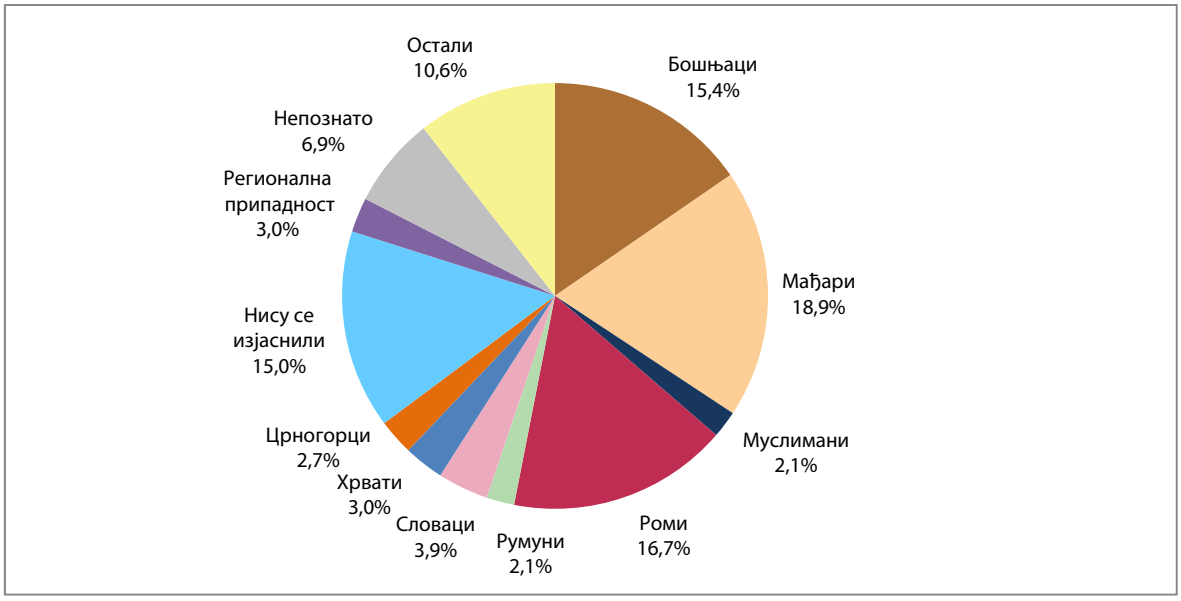

У Београдском региону, према резултатима Пописа 2002, највећи удео и релативну већину у укупном броју младих који не припадају Србима имали су млади који се нису изјашњавали о својој етничкој припадности. Потом су следили Роми, категорија „непознато“, Југословени, Црногорци, па категорија „остали“, у којој се налазе сви декларисани којих у

Београдском региону има мање од 2% (графикон 10.1). Према Попису 2011. године, удео оних који се нису изјаснили у укупном броју младих који не припадају Србима Београдског региона повећан је за 5% и удео Рома за 8%. Остале категорије етничке декларације младих у Београдском региону су мање или више редуковане. Највише је смањен удео Југословена, за 10%, и Црногораца, за 7%. Млади у Попису 2011. године рађали су се од 1982. до 1996. године, што значи да су најстарији млади кренули у школу у време дезинтеграције Југославије и живели у времену када се више није радило на изградњи свести југословенства. Проглашење независности Црне Горе, 2006. године, свакако да је утицало на формирање различитих мишљења и на самопреиспитивање оних који су се до тада на тај начин декларисали.

У Региону Војводине, приликом Пописа 2002. године, релативну већину, односно више од две петине, младих у становништву које није српско чинили су Мађари. Сваки десети се није изјаснио, или се декларисао као Југословен, или као Словак. Сличне уделе у укупном броју младог становништва које није српско имали су Црногорци, Хрвати, Роми итд. (графикон 10.2). Последњи попис, из 2011. године, утврдио је да Мађари и даље имају релативну већину у укупном броју младог становништва које није српско Региона Војводине, али да је она у односу на претходни попис становништва редукована за 5%. Већини етничких група су се минимално смањили удели у укупном броју младог становништва које није српско. Највеће промене су уочене код следећих етничких група. Удео младих Југословена је пао испод 2% у укупном броју младог становништва које није српско Региона Војводине, те не постоје као категорија на приложеном графикону (10.2). О смањивању њиховог броја постоје и трагови у литератури (Kovačević i dr., 2006). Удео у укупном броју младог становништва које није српско Региона Војводине оних који се нису изјаснили увећан је за 5%, а удео Рома за 4%. Приликом Пописа 2011. године, значајније уделе, у односу на Попис 2002. године, стекле су различите етничке групе младог становништва које није српско, од којих је формирана категорија „остали" и они млади који су се изјаснили према регионалној припадности.

У Региону Јужне и Источне Србије, етничку структуру младог живља које није српско графикони приказују са великим разликама, јер су се млади Албанци у општинама Прешево и Бујановац придружили бојкоту својих сународника приликом Пописа 2011. године (Penev, Stanković, 2013). Из тога разлога се може рећи да је први део графикона (10.3) приближнији стварном стању, иако су подаци сакупљени деценију раније. Према њему, у Региону Јужне и Источне Србије више од трећине младог живља које није српско чине млади Албанци, нешто мање од трећине припада младим Ромима, а потом младим Власима. По 8% од укупног броја младог становништва Региона Јужне и Источне Србије које није српско чине категорије „непознато" и „нису се изјаснили", а удео Бугара је најмањи и износи 6% (графикон 10.3).

У Региону Шумадије и Западне Србије према Попису 2002. године, млади Бошњаци су чинили скоро три четвртине младог живља које није српско. Поред њих, живели су млади Роми, Муслимани и Црногорци (графикон 10.4). У овом региону је међу младима који нису Срби најмање оних из категорије „непознато" и „оних који се нису изјаснили". Попис 2011. године показује да млади Бошњаци и даље имају апсолутну већину, али и да се њихов удео у укупном броју младог становништва Региона Шумадије и Западне Србије које није српско смањио. Према њему, млади Бошњаци чине две трећине младих који нису Срби. Удео младих Муслимана је остао непромењен. Удели Рома, оних који се нису изјаснили и категорије „непознато" у укупном броју младог становништва Региона Шумадије и Западне Србије које није српско порастао је за 2–3%. Удео Црногораца је пао испод 2%, те се стопио са категоријом „остали", која са уделом од 4% постала видљива на графикону.

Држављанство

Становништво у Републици Србији, а на основу тога и млади, могу имати, поред држављанства Републике Србије, двојно држављанство и држављанство друге државе. Пописни подаци показују да је 2002. године 1,5% младих имало држављанство друге државе. Половина младих која је поседовала држављанство друге државе је регистрована у Војводини, региону у који се током последње деценије 20. века, због грађанског рата на територији бивших југословенских република, доселио значајан број становника (Đurđev, 1996; Bubalo-Živković, Plavša, 2001; Kokotović, Filipović, 2013). У протеклој деценији, удео младих у Србији са држављанством друге државе значајно је редукован, тако да их ни у једном региону није забележено више од 0,1% (табела 69).

Табела 69. Млади према држављанству, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Године пописа	Држављанство								
		Укупно	Републике Србије		Републике Србије и друге државе		Друге државе		Без држављанства	
			број	%	број	%	број	%	број	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1504411**	**1439649**	**95,7**	**19887**	**1,3**	**22637**	**1,5**	**22238**	**1,5**
	2011	**1322021**	**1264341**	**95,6**	**47387**	**3,6**	**9575**	**0,7**	**718**	**0,1**
Београдски регион	2002	326226	307392	94,2	5715	1,8	7231	2,2	5888	1,8
	2011	307698	287473	93,4	16245	5,3	3776	1,2	204	0,1
Регион Војводине	2002	416172	386264	92,8	10171	2,4	8509	2,0	11228	2,7
	2011	363322	337802	93,0	21736	6,0	3459	1,0	325	0,1
Регион Јужне и Источне Србије	2002	329711	324794	98,5	1243	0,4	2017	0,6	1657	0,5
	2011	278942	275255	98,7	2769	1,0	857	0,3	61	0,0
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	432302	421199	97,4	2758	0,6	4880	1,1	3465	0,8
	2011	372059	363811	97,8	6637	1,8	1483	0,4	128	0,0
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...	...

Већина младих у Србији, преко 95%, јесу држављани само Републике Србије. Удео младих са држављанством Републике Србије у укупном броју младих је већи у јужнијим регионима државе, односно у Региону Јужне и Источне Србије и Региону Шумадије и Западне Србије, у односу на Београдски регион и Регион Војводине. Иако је апсолутан број младих који имају само држављанство Републике Србије на нивоу региона углавном смањен, њихов удео у укупном броју младих је повећан за 0,3–0,4% од Пописа 2002. до Пописа 2011. Смањење и апсолутног и релативног броја младих који имају само држављанство Републике Србије уочено је у Београдском региону.

Повећање и апсолутног и релативног броја младих са двојним држављанством, односно држављанством Републике Србије и још неке друге државе могло би се рећи да је обележило почетак 21. века. Од Пописа 2002. године до Пописа 2011. године, како у Републици Србији тако и у свим њеним регионима, апсолутан број младих са двојним држављанством више је него удвостручен. Он је највише увећан (за 2,8 пута) у Београдском региону. Међутим,

релативни бројеви указују на то да је највећи удео младих са двојним држављанством у укупном броју младих био 2002. и остао 2011. године (6,0%) у Региону Војводине (графикон 11). Војводина је мултинационална заједница у којој живе бројне етничке групе. Многима од њих, као што су Мађари, Румуни, Хрвати итд., сународници, пријатељи и фамилије живе на мање од 100 km удаљености, с друге стране границе. Матичне државе неких етничких група налазе се у оквиру ЕУ или у Шенген зони. Стицање њиховог држављанства пружа одређени вид проходности приликом путовања и разне друге врсте бенефиција. Треба имати у виду и то да је до 2009. године Србија била под визним режимом (Đorđević, 2009; Jovanović, Spasić, 2011; Bobić, Babović, 2013). Грађани Републике Србије без визе могу путовати: у већину европских земаља, које су под Шенгенским споразумом, Русију, Казахстан, Кубу и неке латиноамеричке земље (Бразил, Аргентина, Чиле, Перу) (интернет 3). Одлука Мађарске да Мађарима ван државе пружи могућност стицања двојног држављанства (Đurković, 2011; интернет 2) актуелна је и након Пописа 2011. Због тога се очекује још већи удео младих са двојним држављанством приликом наредног пописа становништва.

Графикон 11. Млади с двојним држављанством по регионима, пописи 2002. и 2011.

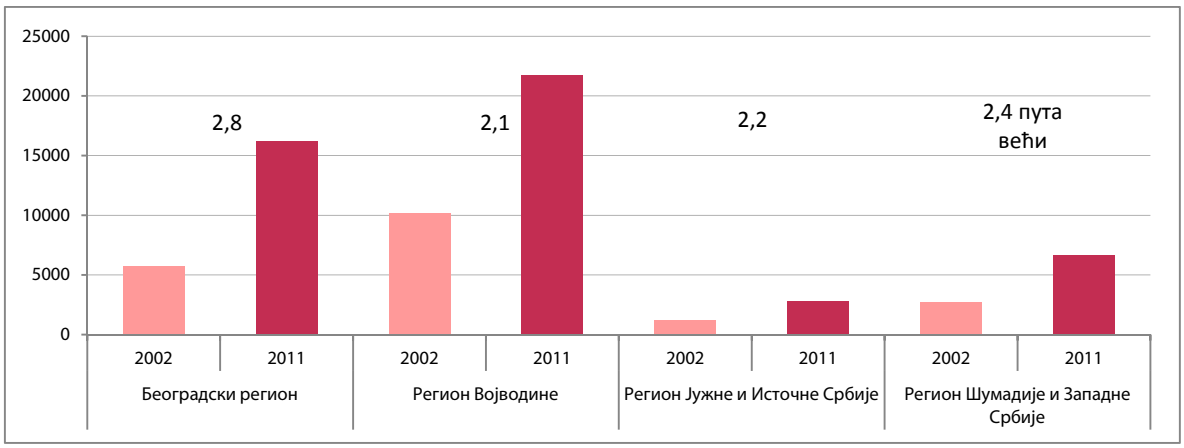

Апсолутни и релативни бројеви везани за младе са страним држављанством су од 2002. године до 2011. године преполовљени. Највише младих са страним држављанством 2011. године регистровано је у Београдском региону, што је и било очекивано, с обзиром на то да је он, између осталог, административни и политички центар Републике Србије и да се у њему налазе бројна дипломатска представништва.

Подаци о младима и држављанству које поседују показују да су се током Пописа 2002. године у великој мери осећале последице присуства ратова на просторима бивших југословенских република. Током протекле деценије администрација Србије и држава формираних из бивших југословенских република радила је на сређивању различитих евиденција становништва које је имигрирало. Због тога се смањује број младих са страним држављанством и младих без држављанства. Примера ради, до краја 2013. године, становништво рођено у Републици Хрватској изгубило је држављанство уколико више не живи на њеној територији (интернет 1).

Матерњи језик

Матерњи језик је језик који је неко лице научило да говори још у најранијем детињству, односно језик који лице сматра својим матерњим ако се у домаћинству говори више језика (Републички завод за статистику, 2012). Приликом Пописа 2011. године, Републички завод за статистику евидентирао је више матерњих језика у Републици Србији у односу на попис који му је претходио. Наиме, тада је класификација матерњег језика проширена са још три модалитета, и то: буњевачки, јерменски и црногорски (Републички завод за статистику, 2012). Поред тога, неке категорије нису публиковане, тако да су се у резултатима Пописа 2002. у категоријама „остали језици" и „непознато" хипотетички налазе млади који су се изјаснили да им је матерњи језик, један од оних који су издвојени 2011. године, влашки, немачки, руски, русински и словеначки.

Према резултатима Пописа 2002. године, више од 4/5 (88,8%) младих се изјаснило да им је матерњи српски језик. Од осталих наведених, удео у укупном броју матерњих језика за које су се изјаснили млади, а који је био већи од 1%, имали су: мађарски (3,3%), босански (2,3%), ромски (1,1%), албански (1,0%), и категорија „непознато" (2,4%) (табела 70.1).

Табела 70. Млади према матерњем језику, по регионима, пописи 2002. и 2011. – први део

Регион	Године пописа	Укупно	Српски	Албански	Босански	Бугарски	Влашки	Мађарски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1512646**	**1343783**	**15444**	**34514**	**2135**	**6711**	**49948**
	2011	**1322021**	**1171772**	**2462**	**32304**	**1552**	**3743**	**38854**
Пораст/пад (%)		**-12,6**	**-12,8**	**-84,1**	**-6,4**	**-27,3**	**-44,2**	**-22,2**
Београдски регион	2002	326226	317595	632	52	38	7	84
	2011	307698	293571	900	70	31	15	69
Пораст/пад (%)		-5,7	-7,6	42,4	34,6	-18,4	114,3	-17,9
Регион Војводине	2002	416172	331991	638	16	85	4	49804
	2011	363322	290810	1012	55	49	8	38737
Пораст/пад (%)		-12,7	-12,4	58,6	243,8	-42,4	100,0	-22,2
Регион Јужне и Источне Србије	2002	337946	301501	14093	12	1981	6373	35
	2011	278942	256609	397	19	1453	3430	27
Пораст/пад (%)		-17,5	-14,9	-97,2	58,3	-26,7	-46,2	-22,9
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	432302	392696	81	34434	31	327	25
	2011	372059	330782	153	32160	19	290	21
Пораст/пад (%)		-13,9	-15,8	88,9	-6,6	-38,7	-11,3	-16,0
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...

Поређењем резултата пописа становништва може се уочити да све мање младих сматра својим матерњим језике као што су: бугарски, мађарски, македонски, румунски, словачки и хрватски. Закон о заштити права и слобода националних мањина подржава коришћење, између осталог, матерњег језика („Службени лист“, 2002; Bara, 2012). Али очито да на број младих који изјављују да им је одређени језик матерњи више утичу демографске од политичких и социјалних прилика. Смањивањем броја младих, од Пописа 2002. до Пописа 2011. смањио се и број оних који се изјашњавају да им је матерњи језик српски, за 12,8%. Поменути језици у свим регионима Републике Србије бележе пад (табела 70), па чак и у Региону Војводине, у коме су, поред српског, језици неких етничких група, мађарски, русински, хрватски, румунски, словачки, чешки, македонски и бугарски, у службеној употреби („Службени лист“, 2002; „Службени гласник РС“, 2005; Manić, 2011).

Међутим, у свим регионима расте број младих који су се изјаснили да им је матерњи језик ромски, који су сврстани у „остале“ и они који се нису изјаснили или припадају категорији „непознато“. Статистика сведочи и о томе да неки језици на републичком нивоу изумиру, али у појединим регионима бележе позитивне трендове. Примера ради, на републичком нивоу и у Региону Јужне и Источне Србије, од Пописа 2002. до Пописа 2011, смањен је број младих који су се изјаснили да им је албански матерњи језик, али је у другим регионима њихов број у порасту (табела 70.1). Босански језик бележи смањени број младих који су се изјаснили да им је матерњи само у Региону Шумадије и Западне Србије. Број младих којима је влашки матерњи језик је редукован, не само у Региону Шумадије и Западне Србије већ и у Региону Јужне и Источне Србије, где им је највећа концентрација (Ivkov-Džigurski et al, 2012; Florea, 2013).

Табела 70. Млади према матерњем језику, по регионима, пописи 2002. и 2011. – други део

Регион	Године пописа	Македонски	Ромски	Румунски	Словачки	Хрватски	Остали	Нису се изјаснили/ непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1224**	**21640**	**6286**	**10523**	**3017**	**5535**	**11886**
	2011	**739**	**25079**	**4452**	**7836**	**1751**	**7675**	**23802**
Пораст/пад (%)		**-39,6**	**15,9**	**-29,2**	**-25,5**	**-42,0**	**38,7**	**100,3**
Београдски регион	2002	442	3786	239	313	176	605	2257
	2011	281	4850	184	206	104	1569	5848
Пораст/пад (%)		-36,4	28,1	-23,0	-34,2	-40,9	159,3	159,1
Регион Војводине	2002	378	5699	5007	10184	2670	4402	5294
	2011	197	6928	3864	7612	1592	4993	7465
Пораст/пад (%)		-47,9	21,6	-22,8	-25,3	-40,4	13,4	41,0
Регион Јужне и Источне Србије	2002	272	10057	769	9	96	304	2444
	2011	185	10603	256	8	24	483	5448
Пораст/пад (%)		-32,0	5,4	-66,7	-11,1	-75,0	58,9	122,9
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	132	2098	271	17	75	224	1891
	2011	76	2698	148	10	31	630	5041
Пораст/пад (%)		-42,4	28,6	-45,4	-41,2	-58,7	181,3	166,6
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...

Према подацима Пописа 2011. године, а који приказују стање у регионима, може се рећи да је мало младих у односу на њихов укупан број који изјављују да им матерњи није српски, него неки други језик. У Србији се у такве језике убрајају мађарски (2,9%), босански (2,4%) и ромски језик (1,9%). Остали матерњи језици младих су присутни са мање од 1%. Поменути језици нису свугде равномерно заступљени у Републици Србији. У Региону Војводине млади се изјашњавају да им је матерњи мађарски (10,7%), словачки (2,1%), ромски (1,9%) и румунски (1,1%). У Региону Јужне и Источне Србије појављују се ромски (3,8%) и влашки (1,2%), док се ромски јавља и у Београдском региону (1,6%). Разлике у уделу полова ни у једном случају нису биле веће од 0,2% (табела 70.3).

Графикон 12. Млади према матерњем језику, без српског, Попис 2011. (%)

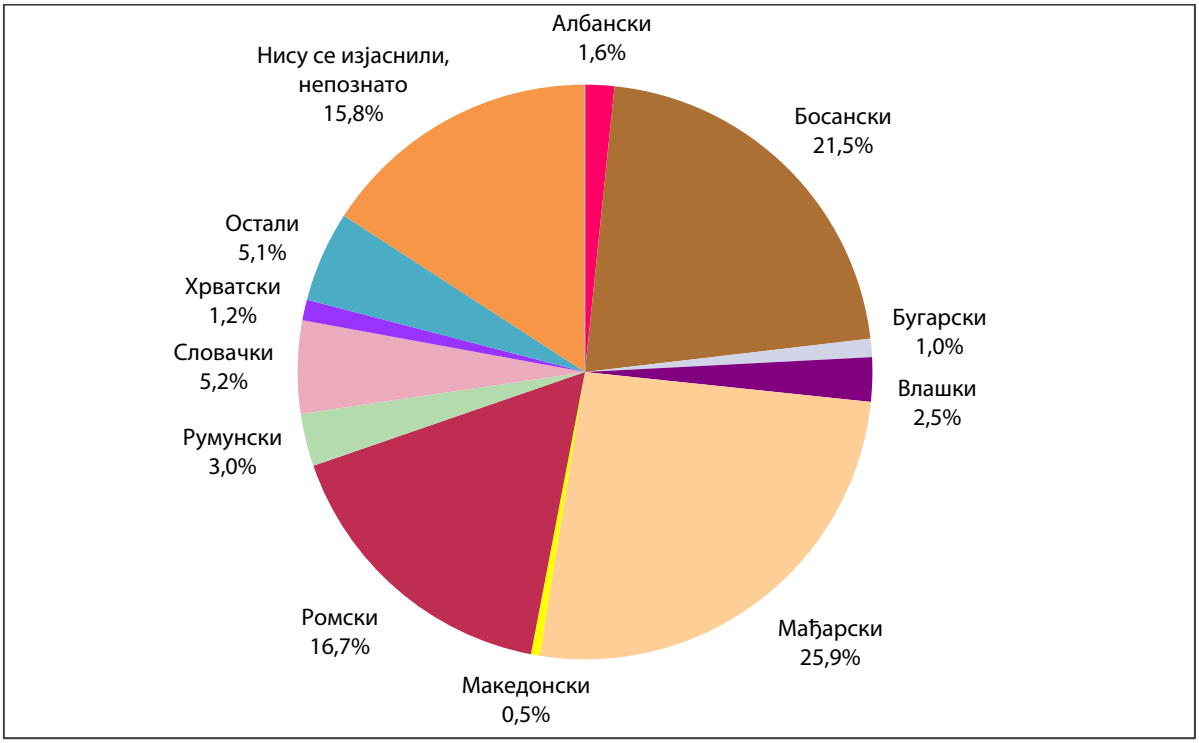

Уколико се пажња фокусира на 11,4% младих којима српски није матерњи језик, уочавају се следеће чињенице. Више од четвртине младих којима српски није матерњи језик се изјаснило да им је матерњи језик мађарски, више од петине босански, потом следе млади који су се определили за ромски и они који се нису изјаснили. За матерњи словачки се определило око 5% младих у Србији којима српски није матерњи језик, док остали језици који су присутни на територији Републике Србије немају удео већи од 5% (графикон 12). Резултати пописа становништва с почетка 21. века сведоче да је пре само једне деценије удео младих који се изјаснио за матерњи ромски био скоро упола мањи. Почетком 2005. године, на европском нивоу је одлучено да период 2005–2015. буде Декада укључења Рома. Поводом тога је девет европских држава, међу којима је и Република Србија, потписало декларацију (Антић, Балић, 2007). Овај догађај је сигурно утицао на многе младе којима је матерњи

ромски да то и кажу, уместо да се изјашњавају да им је матерњи српски, албански, румунски или буду сврстани у „непознате“ или пак у младе којима је матерњи језик непознат (графикон 12.1).

Због великих регионалних разлика које постоје, пажња мора бити усмерена на сваки регион понаособ. Раст апсолутних бројева младих чији матерњи језик није српски не значи увек и увећање њихових удела. Примера ради, у Београдском региону је повећан апсолутан број младих који су се изјаснили да им је матерњи језик ромски, али је њихов удео у укупном броју оних чији матерњи није српски смањен за 10% од Пописа 2002. до Пописа 2011, када је чинио једну трећину. Најобимније увећање и у релативним (за 16%) и у апсолутним бројевима (159%) имала је категорија младих који се нису изјаснили (графикон 12.2).

У Региону Војводине, удели матерњих језика младих који нису српски доста су слични. Апсолутну и релативну већину у групи младих којима матерњи није српски имају млади који су се изјаснили да им је матерњи језик мађарски. На другом месту су млади којима је матерњи језик словачки. Према уделима, овај језик је матерњи, у просеку, сваком десетом младом човеку из категорије матерњих језика који нису српски. На трећем месту су млади који су се изјаснили да им је матерњи језик ромски и млади који се не изјашњавају. Овим двема категоријама повећани су удели у групи младих којима матерњи није српски од претпоследњег до последњег пописа становништва. Према Попису 2011, сваки десети млади човек у Региону Војводине, коме српски није матерњи језик, припада једној од ове две категорије. Удели младих који су се изјаснили да им је матерњи језик хрватски, румунски или словачки смањени су за по један проценат у категорији матерњих језика који нису српски (графикон 12.3). С обзиром на то да је њихово смањење у апсолутним бројевима обимније, да ови језици припадају језицима који су у службеној употреби у Региону Војводине, да су присутни у различитим медијима, да се у неким школама и настава одвија на њима, било какав облик смањивања може бити само последица прилика у природном кретању становништва.

У Региону Јужне и Источне Србије, млади који се нису изјаснили да им је матерњи језик српски, највише су се определили за ромски. Скоро сваки пети млади човек, којем српски није матерњи језик, није желео да се изјасни о свом матерњем језику. На трећем месту су млади који су се изјаснили да им је матерњи језик влашки (графикон 12.4). Међупописна поређења у овом региону отежана су због бојкота Пописа 2011. године од стране већег дела албанског становништва у општинама Прешево и Бујановац. То се види, у овом случају, по броју младих чији је матерњи језик албански. Према резултатима Пописа 2002. године, они су у категорији младих Региона Јужне и Источне Србије, који се нису изјаснили да им је матерњи језик српски, имали релативну већину. Тада је скоро двома од петоро младих, чији матерњи није српски, албански језик био матерњи. Према резултатима последњег пописа становништва, удео младих чији је матерњи албански у категорији младих којима матерњи није српски чини само 2%.

У Региону Шумадије и Западне Србије међу младима којима српски није матерњи и апсолутну и релативну већину имају они којима је матерњи босански. Од прошлог пописа становништва, њихов удео у групи младих којима матерњи није српски је смањен у корист оних који не желе да се изјасне по питању матерњег језика и у корист оних којима је матерњи језик ромски (графикон 12.5).

Вероисповест

Одговор на питање о вероисповести резултат је личног убеђења појединца заснованог на његовим схватањима религије и на слободи верског убеђења која је била гарантована Уставом. У методолошким упутствима није било прецизно дефинисано да ли се подаци о вероисповести односе на активне вернике или су се лица изјашњавала у смислу традиције, односно религије којој су припадали њихови родитељи или породица кроз генерације. У пописима 2002. и 2011. године питање о вероисповести у Пописници формулисано је уз правну поуку да према члану 43 Устава СРЈ (Попис 2002. године), односно према члану 43 Устава Републике Србије (Попис 2011. године), грађанин није дужан да се изјасни (Републички завод за статистику, 2013е).

Попис 2011. даје врло прегледну слику вероисповести у Републици Србији. У њој су раздвојени хришћани са свим својим вероисповестима и остале присутне религије. Резултати Пописа 2002. године су приказани са мањом прегледношћу, зато је табела 71 формирана као продукт компромиса ради поређења. Проблеми поређења се јављају у следећим ситуацијама. Први попис 21. века има категорију „припада вероисповести која није наведена“, за коју се претпоставило да у Попису 2011. године носи назив „остале вероисповести“. У категорију „остале вероисповести“, Попис 2011. сврстао је и младе који су се изјаснили да припадају „прооријенталним култовима“. У категорији из Пописа 2011. „источњачке вероисповести“ се налазе млади који су се изјаснили да припадају Будизму, Хиндуизму и др. Пошто категорија „источњачке вероисповести“ није постојала 2002, због потреба поређења њени млади су додати категорији „остале вероисповести“. Дакле, категорија „остале вероисповести“ садржи младе који су изјаснили припадност „вероисповести која није наведена“ и „прооријенталним култовима“ приликом Пописа 2002. и категорији „источњачке вероисповести“ и „остале вероисповести“ у Попису 2011.

У класификацији која је коришћена за исказивање података о вероисповести у последња три пописа, у категорији „непознато“ исказан је укупан број лица за која није уписан одговор или је уписан нечитак одговор, или је уписан одговор који не представља изјашњавање о вероисповести (Републички завод за статистику, 2013е). Категорији „верник је, али не припада ниједној вероисповести“ из Пописа 2002. није се нашла адекватна категорија 2011, тако да су ови млади могли бити прикључени само категорији „непознато“. С обзиром на то да се у резултатима Пописа 2002. године не појављује категорија „агностици“, онда су и они придодати категорији „непознато“. Поред осталог, сматра се да категорији из Пописа 2002. године, која носи назив „нису верници“, одговара категорија из 2011. године, под називом „атеисти“. После ових корекција коначно је формирана табела 71.

Међу младим хришћанима, поред уобичајених облика хришћанства (православље, католицизам, протестантизам), у резултатима Пописа 2011. године постоји и категорија „остале хришћанске“ вере. У њу су убројани Јеховини сведоци, оријентални хришћани и други хришћани (Републички завод за статистику, 2013е). Како ове категорије нема у претходном попису, прецизна поређења укупног броја хришћана нису прављена, него су поређени бројеви само оних младих хришћана који припадају класичним облицима хришћанства (православље, католицизам, протестантизам).

У Републици Србији доминирају млади хришћани (89,9%), а потом они који су се изјаснили као исламски верници (4,0%) (табела 71.2). Од укупног броја младих Србије, 3,4% се није изјаснило по питању вере, 1,4% је сврстано у категорију „непознато“, а 1,1% чине атеисти. Остале вероисповести не прелазе 0,1% младих Србије. У Региону Шумадије и Западне Србије је најмањи удео младих хришћана (87,3%), јер у југозападном делу овог региона живе муслимани (10,1%) (Kuburić, 2010), чији се број удвостручио од почетка 21. века. Највећи удео хришћана има Регион Јужне и Источне Србије (93,1%). Депопулација је утицала на то да се укупан број младих у Региону Јужне и Источне Србије смањи за више од 1/3, што је имплицирало редукцију верника у свим религијама. Међутим, у Региону Јужне и Источне Србије за једну деценију упетостручен је број атеиста и утростручен број оних који се нису изјаснили. Неизјашњавање је најчешће било опција младих у Региону Војводине. Чак 6,2% младих Региона Војводине се није изјаснило по питању вероисповести. Девет од десет младих се изјаснило за хришћанство, док је сваки стоти млади човек Региона Војводине муслиман, или атеиста, или неко од припадника категорије „непознато“. Од Пописа 2002. до Пописа 2011. године, према апсолутним бројевима, број муслимана је у Региону Војводине увећан 1,8 пута, а број атеиста удвостручен.

За само једну деценију смањили су се бројеви свих младих Републике Србије који су се изјаснили о вероисповести. То смањивање јесте последица депопулације и редукције укупног броја младог становништва, али и удвостручавања апсолутног броја оних који су се изјаснили као атеисти или да нису верници. Оно није било очекивано, с обзиром на то да се од 2001. године веронаука, као опциони предмет, може слушати у основним школама (Kuburić, Vukumanović, 2005) и да због тога различите студије спроведене међу младима указују на процес ревитализације религије и појаву процеса десекуларизације (Jerotić, 2002; Blagojević, 2003; Kuburić, Stojković, 2004). Атеисти чине само 1,1% младих у Србији. Њихов број се у протеклој деценији удвостручио, а у Региону Јужне и Источне Србије упетостручио. Апсолутни бројеви показују да су најбројнији у Београдском региону, у коме живи половина младих атеиста Србије.

Табела 71. Конфесионална структура младих по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Године пописа	Укупно	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероиспо-вести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1512646**	**1370632**	**60345**	**121**	**1420**	**6445**	**43862**	**29821**
	2011	**1322021**	**1188499**	**52319**	**72**	**910**	**14773**	**45354**	**20094**
Пораст/пад (%)		**-12,6**	**-**	**-13,3**	**-40,5**	**-35,9**	**129,2**	**3,4**	**-32,6**
Београдски регион	2002	326226	301393	5017	65	354	3458	9719	6220
	2011	307698	275583	7436	35	391	7242	10971	6040
Пораст/пад (%)		-5,7	-	48,2	-46,2	10,5	109,4	12,9	-2,9
Регион Војводине	2002	416172	377363	1974	48	537	2394	23893	9963
	2011	363322	328186	3473	35	315	5066	22581	3666
Пораст/пад (%)		-12,7	-	75,9	-27,1	-41,3	111,6	-5,5	-63,2
Регион Јужне и Источне Србије	2002	432302	385853	37489	2	149	294	2678	5837
	2011	278942	259772	3855	2	101	1570	8031	5611
Пораст/пад (%)		-35,5	-	-89,7	0,0	-32,2	434,0	199,9	-3,9
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	337946	306023	15865	6	380	299	7572	7801
	2011	372059	324958	37555	0	103	895	3771	4777
Пораст/пад (%)		10,1	-	136,7	-100,0	-72,9	199,3	-50,2	-38,8
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...		...	...	...

Према типу насеља може се приметити да у скоро свим религијама има више младих верника у градовима него у осталим насељима. Једино су млади који су се изјаснили за ислам у време Пописа 2002. били бројнији у осталим насељима (табела 71.5). С обзиром на то да због бојкота Пописа 2011. године нису пописани махом муслимани из Региона Јужне и Источне Србије, односно општина Прешево и Бујановац, може се рећи да је ситуација и данас по том питању слична.

Посматрано по регионима, млади хришћани Региона Шумадије и Западне Србије су у оба пописа становништва били бројнији у осталим насељима. У осталим регионима њихове већине живе у градовима. Регион Јужне и Источне Србије се, поред проблема са изјашњавањем муслимана, издваја и по томе што су приликом Пописа 2002. године млади верници осталих вероисповести били бројнији у осталим насељима, да би према Попису 2011. године преовладавали у градовима овог региона (графикон 71.5).

Према старосним групама може се запазити да су приликом Пописа 2002. године, млади муслимани, млади верници осталих вероисповести, млади који се нису изјаснили и млади из категорије „непознато“ имали највише припадника у најмлађој старосној групи (15–19). Скоро деценију касније, код свих њих, а придружили су им се и млади хришћани и атеисти, највише припадника је имала најстарија старосна група (25–29) (табеле 71.6 и 71.8).

Уколико се пажња усмери само на хришћане, односно уколико се посматрају млади православци, католици и протестанти, евидентно је да у Републици Србији живи највише младих православаца (93,6%), потом младих католика (4,7%), а да младих протестаната има најмање (1%) (табела 72.2). Осталих младих хришћана има у симболичном броју, 529, што чини мање од 0,1% младих у Републици Србији. Од Пописа 2002. до Пописа 2011. године, сви облици хришћанства бележе смањивање броја младих. Број младих протестаната је опао за четвртину (23,6%), број младих католика за петину (20,1%), а број младих православаца за више од једне десетине (13,5%) (табела 72). У апсолутним бројевима, односи су потпуно другачији јер је удео за који је опао број младих православаца 12,3 пута већи од удела за који се смањио број младих католика и 48,9 пута већи од младих протестаната.

Од Пописа 2002. до Пописа 2011. број младих православаца је смањен у већини региона Републике Србије. Једино је у Региону Шумадије и Западне Србије број младих православаца увећан за 5,5%. Број младих православаца је за трећину (33,6%) смањен у Региону Јужне и Источне Србије и он представља регион у којем је смањење имало највећи интензитет. На смањење броја младих православаца у Региону Јужне и Источне Србије највише је утицала депопулација. Број младих католика је смањен у скоро свим регионима Србије, осим у Региону Јужне и Источне Србије, где је увећан за трећину (33,2%). Број младих католика је у Београдском региону (20,6%) и у Региону Војводине (20,2%) у протеклој деценији смањен по за петину, али апсолутни бројеви указују на то да је у Региону Војводине смањење броја младих католика било 60,1 пут интензивније. Млади католици су у Региону Војводине шездесетак пута бројнији у односу на Београдски регион (табела 72.1). Број младих протестаната је у скоро свим регионима Србије редукован. У Београдском региону број младих протестаната је смањен за скоро трећину (31,3%), у Региону Војводине за више од петине (22,7%), а у Региону Шумадије и Западне Србије је десеткован (91,5%). Међутим, број младих протестаната је упетостручен (4,9 пута) у Региону Јужне и Источне Србије. Апсолутни бројеви откривају да се број младих протестаната од Пописа 2002. до Пописа 2011. највише смањио у Региону Војводине, где су и најбројнији у односу на друге регионе Републике Србије.

Према типу насеља, већина младих хришћана живи у градским насељима, једино млади протестанти имају апсолутну већину у осталим насељима. Међутим, посматрано по регионима, једино у Региону Војводине протестанти имају већину у осталим насељима, док у другим деловима Србије живе у градовима (табела 72.3,5). Поређења ради, већина младих протестаната (89,0%) живи у Региону Војводине, те је то утицало на вредност која се односи на Србију уопште. У Региону Шумадије и Западне Србије већина младих православаца насељава остала насеља, те њихов апсолутан број утиче на то да већина хришћана овога региона живи ван градских средина.

Према старосним категоријама, више правилности се запажа у резултатима Пописа 2011. него 2002. године. Код младих православаца и католика је и на републичком и на регионалном нивоу највише припадника у најстаријој старосној групи, а најмање у најмлађој. Ова правилност за младе православце и католике важи и у 2002. години у Београдском региону и у Региону Јужне и Источне Србије (табеле 72.6 и 72.8). У случају младих протестаната, број припадника се повећава са годинама старости приликом оба пописа становништва у Београдском региону и у Региону Шумадије и Западне Србије.

Табела 72. Млади хришћани по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Година пописа	Свега	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1370632**	**1285420**	**70196**	**15016**	**-**
	2011	**1188499**	**1111974**	**56077**	**11470**	**529**
Пораст/пад (%)		**-**	**-13,5**	**-20,1**	**-23,6**	**-**
Београдски регион	2002	301393	299673	1117	603	-
	2011	275583	272607	887	414	125
Пораст/пад (%)		-	-9,0	-20,6	-31,3	-
Регион Војводине	2002	377363	295638	68516	13209	-
	2011	328186	262035	54656	10205	202
Пораст/пад (%)		-	-11,4	-20,2	-22,7	-
Регион Јужне и Источне Србије	2002	385853	385478	220	155	-
	2011	259772	255837	293	762	165
Пораст/пад (%)		-	-33,6	33,2	391,6	-
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	306023	304631	343	1049	-
	2011	324958	321495	241	89	37
Пораст/пад (%)		-	5,5	-29,7	-91,5	-
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...

Вероисповести које не припадају хришћанству обогаћују конфесионалну структуру Србије. Врло је важно ставити у фокус ову групу младих, јер се може рећи да она указује на различите опције духовности којима они афилирају. С обзиром на то да млади чине будућност, веома је значајно радити мониторинг вероисповести које не припадају хришћанству, како би се могла предвидети будућност алтернативне духовности Србије. Према Попису 2002. године, млади муслимани су чинили две петине младих који не спадају у хришћане. Скоро трећина младих који не спадају у хришћане су они који се нису изјаснили. Петина младих по вероисповести који не припадају хришћанству је непозната или су агностици, 5% чине млади атеисти, док остале вероисповести нису заступљене са више од 1% (графикон 13.5). За скоро деценију, удео категорије „непознато“, која садржи и младе агностике у групи младих који се нису определили за хришћанство, значајно је редукована,

док је удео муслимана мало мање редукован (графикон 13). Од Пописа 2002. до Пописа 2011. удвостручен је удео младих атеиста у младима који се нису изјаснили као хришћани, док су они који се „нису изјаснили“ премашили трећину.

Интересантно је уочити регионалне разлике по питању конфесионалне структуре младих који се нису изјаснили као хришћани. У Београдском региону од почетка 21. века међу младима који нису хришћани, релативну већину су имали они млади који се не изјашњавају. Сваки четврти млади човек који се није изјаснио као хришћанин је спадао у категорију „непознато“ или је агностик, а сваки пети је био муслиман. Према последњем попису становништва, и даље релативну већину у младима који се нису изјаснили као хришћани имају они млади који се не изјашњавају. Од Пописа 2002. до Пописа 2011, порасли су удели младих муслимана и оних који нису верници у групи младих који се нису изјаснили као хришћани, док се удео оних који су сврстани у категорију „непознато“ или „агностик“ редуковао за више од петине (графикон 13.1).

Графикон 13. Млади у Србији који се нису изјаснили као хришћани, Попис 2011.

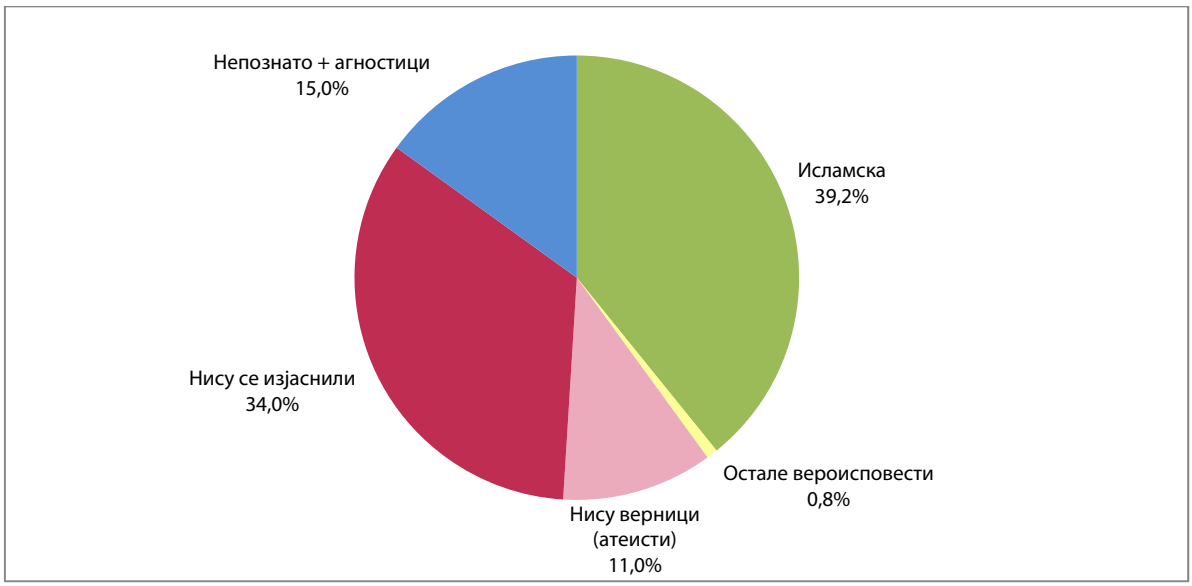

У Региону Војводине, приликом Пописа 2002. године, више од три петине младих који нису хришћани не изражавају припадност. Према последњем попису, удео младих који нити су хришћани нити изражавају припадност је увећан за 2%. Сваки пети млади који се изјашњава да није хришћанин је 2002. спадао у категорију „непознатих“ или „агностика“. У Региону Војводине, као и у Београдском региону, удели младих „непознатих“ у младима који се изјашњавају да нису хришћани су смањени до Пописа 2011. године. Од преосталих значајнијих удела младих који се изјашњавају да нису хришћани Региона Војводине важно је поменути издвајање оних младих који нису верници и муслимани. Од последњег пописа становништва, удели младих који нису верници и удео муслимана у младима који се изјашњавају да нису хришћани су удвостручени (графикон 13.2).

У Региону Јужне и Источне Србије, млади муслимани су у првом попису 21. века чинили четири петине младих који се изјашњавају да нису хришћани, док су остали најчешће припадали или категорији „нису се изјаснили“ или „непознато“. У Попису 2011. године, однос удела је потпуно промењен (графикон 13.3). Удео младих муслимана у групи младих који се изјашњавају да нису хришћани је драстично смањен. Релативну већину су добили они млади који се изјашњавају да нису хришћани који се или не изјашњавају, или су непознате вероисповести. На велике промене у уделу младих који се изјашњавају да нису хришћани утицао је бојкот муслимана у општинама Прешево и Бујановац, које припадају овом региону (Riznić i dr., 2012; Penev, Stanković, 2013).

У Региону Шумадије и Западне Србије, приликом Пописа 2002. године, скоро половину (49,7%) младих који се изјашњавају да нису хришћани чинили су муслимани, а једну четвртину (24,4%) непознати и агностици. Последњи попис, 2011. године, регистровао је велики пораст младих муслимана. Млади муслимани чине скоро четири петине младих који се изјашњавају да нису хришћани. На тај пораст су значајно утицали они млади Региона Шумадије и Западне Србије који се за време Пописа 2002. године нису изјаснили или им је припадност одређеној вероисповести била непозната. Дакле, ислам у овом региону Србије „окупља“ и „чува“ своје младе. При томе му „на руку иду“ и позитивни утицаји природног прираштаја становништва ове вероисповести (графикон 13.4). Удели младих осталих вероисповести у младима који се изјашњавају да нису хришћани, на пример јудаисти и сл., не прелазе проценат или два. У свим регионима, они се јављају у истом обиму.

Домаћинства

Домаћинства са младим домаћином, или домаћинства у коме је глава куће млади човек који има између петнаест и двадесет девет година анализирају се по основу коришћења стана, по броју чланова и према врсти стамбене јединице. Најчешће, млади домаћин је „глава“ куће у два случаја: када нема у кући старије мушке „главе“ или када је економски довољно јак да се осамостали и оснује своју породицу. Истраживања карактеристика домаћинстава у 19. веку дошла су до сличних закључака. Обичај наслеђивања земљишта и давања мираза играо је кључну улогу приликом одлучивања о формирању домаћинстава код младих брачних парова (Đurđev et al, 2012). У 21. веку, млади Србије често одлажу кључне животне догађаје, као што су: завршетак школовања, запошљавање, напуштање родитељског дома, склапање брака, рађање деце (Tomanović, Ignjatović, 2010). То је један од разлога због којег је број домаћинстава са младим домаћином, како на републичком нивоу тако и у скоро свим регионима, све мањи (табела 73).

Резултати Пописа 2011. године показују да се трећина (33,1%) од укупног броја младих домаћинстава налази у Београдском региону, а скоро трећина (32,3%) у Региону Војводине. На основу тога се може рећи да је највише младих домаћинстава тамо где има највише услова за запошљавање. Више од половине (52,4%) свих младих домаћина живи у властитом стану. Тај удео се по регионима мало разликује и креће од 48,6% у Београду до 60,2% у Региону Шумадије и Западне Србије. Више од петине (23,6%) домаћинстава у којима је „носилац“

млади човек живе као подстанари. Ови удели се у северним регионима крећу око 28%, док су у јужним дупло мањи. То говори о већим проблемима везаним за простор у којима доминирају објекти колективног становања, него у регионима у којима доминирају објекти индивидуалне градње. Током друге половине 20. века у Србији су грађене породичне вишеспратнице, у којима би, уколико би се млади човек и одлучио да независно живи, увек било простора за спровођење те одлуке. Због тога је у јужном делу земље појава подстанарства много ређа. Томе у прилог „иде" и податак да скоро сваки пети (19,7%) млади домаћин користи стан свога сродника. Посматрано по регионима, та појава је чешћа управо у Региону Јужне и Источне Србије и Региону Шумадије и Западне Србије, него на северу земље. Подстанарство је чешћа појава у урбаним, него у руралним срединама.

На почетку 21. века, према уделима категорија основа по коме млада домаћинства користе стан, види се да је власништва и подстанарства било мање, а закупа и сродства више. Као и у свету (Савић, Бошковић, 2011), тако су и у Србији између два пописа становништва, нарочито од краја 2006. године, наизглед повољни стамбени кредити омогућили стицање власништва стана хиљадама младих домаћинстава (Филиповић 2010, интернет 7).

Да би се сагледала величина младог домаћинства, извршена је подела броја њихових чланова са њиховим укупним бројем. Просечна величина младих домаћинстава се кретала од 2,6 према Попису 2002. године до 2,4 члана, на основу последњег пописа становништва (табела 74). Вредност величине младих домаћинстава указује на то да је више реч о новоформираним домаћинствима, него о вишечланим домаћинствима у којим је улога „главе" куће стицајем околности „пала" на младог човека. У протеклој међупописној деценији, у свим регионима Републике Србије просечан број чланова по домаћинтсву је смањен (графикон 14). Према Попису 2011. године, у регионима јужног дела Републике Србије, просечан број чланова по домаћинству достиже свега 2,7. Трагови нестајања великих породичних задруга, односно многочланих домаћинстава, датирају још из 19. века., Проучавајући део Подунавља, Ђурђев и други аутори (2012) закључују да су најмлађа домаћинства једночлана. Ковачевић и други аутори (2007) указују на то да су чак и у планинским просторима централне Србије, још током 20. века успела да опстану већа домаћинства, од четири или шест чланова. До краја истог века, двочлана домаћинства посташе најбројнија, али теренским опсервацијама утврђено је да на планинским подручјима младих више нема.

Табела 73. Млада домаћинства (носилац домаћинства је старости 15–29 год.) према основу по коме користе стан, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Укупно	%	Власништво	%	Закуп	%	Подстанарство	%	Сродство	%	Остало	%
РЕПУБЛИКА СРБИЈА												
2002	**113083**	**100**	**46726**	**41,3**	**3898**	**3,4**	**16628**	**14,7**	**43707**	**38,7**	**2124**	**1,9**
2011	**100602**	**100**	**52747**	**52,4**	**2887**	**2,9**	**23701**	**23,6**	**19832**	**19,7**	**1435**	**1,4**
Београдски регион												
2002	29608	26,2	11027	37,2	743	2,5	4560	15,4	12287	41,5	991	3,3
2011	33292	33,1	16179	48,6	1096	3,3	9449	28,4	5844	17,6	724	2,2
Регион Војводине												
2002	34761	30,7	14086	40,5	1530	4,4	6592	19,0	12155	35,0	398	1,1
2011	32511	32,3	15831	48,7	919	2,8	9110	28,0	6352	19,5	299	0,9
Регион Јужне и Источне Србије												
2002	23179	20,5	10107	43,6	654	2,8	2213	9,5	9870	42,6	335	1,4
2011	15776	15,7	9294	58,9	426	2,7	2120	13,4	3695	23,4	241	1,5
Регион Шумадије и Западне Србије												
2002	25535	22,6	11506	45,1	971	3,8	3263	12,8	9395	36,8	400	1,6
2011	19023	18,9	11443	60,2	446	2,3	3022	15,9	3941	20,7	171	0,9
Регион Косово и Метохија												
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 74. Млада домаћинстава (носилац домаћинства је старости 15–29 год.) према броју чланова, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Укупно		Број чланова домаћинства		Просечан број чланова по домаћинству		Број чланова у укупном републичком броју (%)	
2002	2011	2002	2011	2002	2011	2002	2011
РЕПУБЛИКА СРБИЈА							
113083	**100602**	**293399**	**238373**	**2,6**	**2,4**	**100**	**100**
Београдски регион							
29608	33292	65156	67444	2,2	2,0	22,2	28,3
Регион Војводине							
34761	32511	92716	77262	2,7	2,4	31,6	32,4
Регион Јужне и Источне Србије							
23179	15776	65244	42443	2,8	2,7	22,2	17,8
Регион Шумадије и Западне Србије							
25535	19023	70283	51224	2,8	2,7	24,0	21,5
Регион Косово и Метохија							
...	...	...	...	...	...	...	...

Апсолутан број чланова младих домаћинстава показује пораст у Београдском региону и пад у осталим регионима. Уколико се пореде Попис 2002. и 2011, запажа се да се удели броја чланова младих домаћинстава сваког региона у републичком броју чланова младих домаћинства повећавају у Београдском региону и Региону Војводине, а да се смањују у друга два, јужнија региона (табела 74). Ова констатација је у складу са резултатима добијеним анализом механичког кретања становништва, по којима су унутрашње миграције младих Србије трасиране правцем југ–север, а и са тиме да у спољњим миграцијама доминирају млади из два јужнија региона.

Анализа младих домаћинстава према врсти стамбене јединице показује да већина живи у становима, али и да постоје они који живе у пословним просторијама (0,3%) или неким неадекватним просторијама (0,6%). Највише оних који живе у пословним просторијама или неким неадекватним просторијама је утврђено у Београдском региону. Према резултатима Пописа 2011. године, категорија „колективна стамбена јединица“ и „без стана“ више не постоје (табела 75).

Табела 75. Млада домаћинства (носилац домаћинства је старости 15–29 год.) према врсти стамбене јединице, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Укупно	Стан	Настањене пословне просторије	Просторије настањене из нужде	Колективна стамбена јединица	Без стана
РЕПУБЛИКА СРБИЈА						
2002	**113083**	**111223**	**495**	**794**	**489**	**82**
2011	**100602**	**92798**	**274**	**608**	**-**	**-**
Београдски регион						
2002	29608	28693	249	375	289	2
2011	33292	30771	122	327	-	-
Регион Војводине						
2002	34761	34460	77	138	61	25
2011	32511	30067	86	87	-	-
Регион Јужне и Источне Србије						
2002	23179	22889	64	127	94	5
2011	15776	14481	37	99	-	-
Регион Шумадије и Западне Србије						
2002	25535	25181	105	154	45	50
2011	19023	17479	29	95	-	-
Регион Косово и Метохија						
	...	...	...	...	...	...

Графикон 14. Просечан број чланова по домаћинству (носилац домаћинства је особа стара 15–29 год.), по регионима, пописи 2002. и 2011.

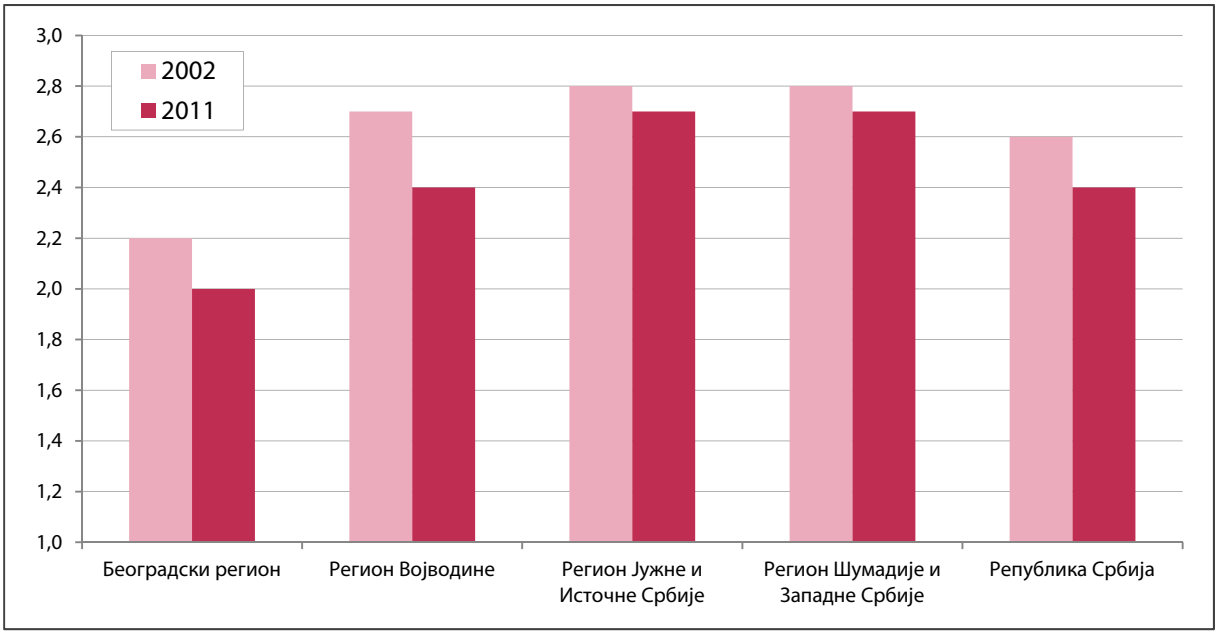

Пројекције младих у Републици Србији

Најважнији циљ пројекција становништва (посебно средњорочних и дугорочних) јесте сагледавање демографских, али и ширих друштвено-економских последица остварења одређених претпоставки на којима су оне засноване. Различити друштвено-економски и просторни планови не могу се ни замислити без претходно израђених демографских пројекција које се тичу величине и структура становништва (нпр. планирање у области запошљавања, образовања, социјалног осигурања, просторно и урбанистичко планирање итд). У прављењу пројекција примењен је аналитички метод (кохорт-компонентни метод) демографских пројекција уз коришћење тзв. декомпонованог приступа.

Аналитички метод демографских пројекција подразумева да се хипотезе односе на будуће промене детерминирајућих компоненти кретања становништва, тј. фертилитета, морталитета и миграција, и то по старости и полу. Због прихватања декомпонованог приступа хипотезе су постављене за регионе (Београдски регион, Регион Војводине, Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије), тако да пројектовано становништво Републике Србије представља само збир пројекција становништва њених конститутивних делова, а не резултанту посебно постављених хипотеза. Као базна популација коришћено је просечно процењено становништво по старости и полу (до 80 и више година) у пописној 2011. години. Пројекције се раде у пет варијанти: ниска, средња, висока, затим варијанта константног фертилитета и морталитета и варијанта нултог миграционог салда. Прве три варијанте имају исту комбинацију хипотеза о морталитету и миграцијама, а међусобно се разликују само према усвојеној варијанти о фертилитету. Четврта варијанта се ради на основу претпостављеног константног фертилитета и морталитета и очекиваних миграција. Пета

варијанта се, у односу на средњу варијанту, разликује једино у погледу хипотезе о миграцијама – овог пута је претпостављен нулти миграциони салдо. Последње две варијанте имају аналитички карактер, а не прогностички. Иако је основни карактер ових пројекција становништва аналитички, а не прогностички, циљ је био да већи број усвојених хипотеза буде у реално остваривим оквирима. Ипак, највероватније је да ће се у наредне три деценије становништво Републике Србије мењати у складу са претпоставкама на којима је базирана средња варијанта пројекција. На исход резултата пројекције, поред фертилитета, морталитета и миграција, утиче и наслеђена старосна структура становништва (Републички завод за статистику, 2014а).

Републички завод за статистику (2014а) објавио је публикацију Пројекције становништва према групама старости и полу за 2016, 2021, 2026, 2031, 2036. и 2041, коју базира на подацима Пописа 2011. и претпоставкама о будућем кретању миграција, фертилитета и морталитета. На основу пројекције која почива на варијанти средњег фертилитета са миграцијама и која је урађена по петогодишњим старосним кохорти, издвојени су подаци о младом становништву. Према њима, удео младог у укупном броју становника ће се смањивати до 2036, након чега ће бити увећан за 0,4% 2041. Прве посматране 2016. године, он би чинио 17,0% броја младих Србије, што је 1,5% мање од удела који је имао у Попису 2011. Последње пројектоване 2041. године, удео младих Србије би, према средњој варијанти пројекције, требао да износи 15,7%. Број младих Србије би се од 2011. до 2041. редуковао за 266194 или за 19,8%. Уколико се тај број подели са бројем посматраних година, добија се цифра од око 8 873, која говори колико би младих у просеку сваке године недостајало.

Као и на републичком нивоу, од 2011. године, према средњој варијанти пројекције становништва, укупан број младих се смањује до 2036, након чега се претпоставља минималан пораст у Региону Шумадије и Западне Србије (0,2%) и Региону Јужне и Источне Србије (0,1%). За Регион Војводине, према средњој варијанти пројекције становништва, не очекује се пораст броја младих у периоду 2011–2041. Док је за Београдски регион, према истој варијанти пројекције, предвиђен раст броја младих већ 2026. године.

Досадашња истраживања демографске будућности Србије показала су да развитак становништва у условима одсуства јаког и константног политичког деловања води ка великим поремећајима средином 21. века (Радушки, 2009), што потврђују и резултати пробабилистичких пројекција (Rašević, 2009; Nikitović, 2009a) рађених за период до 2020. године. По Републичком заводу за статистику, од 2026. године претпостављен је потпуни економски опоравак земље (уз реално очекивање да ће Република Србија постати члан ЕУ). Имајући то у виду, као и неминовност наставка старења становништва Републике Србије, уз све демографске и економске последице које тај процес подразумева, претпостављено је да ће на крају пројекционог периода Србија постати имиграционо подручје (Републички завод за статистику, 2014а).

У односу на 2011. годину, према средњој варијанти пројекције становништва, 2041. године удео младих у укупном становништву у Београдском региону требало би да се увећа за 7,7%, што ће бити резултат миграције младих ради школовања и лакшег проналаска посла у метрополи. У осталим регионима се очекује смањивање удела младих у укупном становништву од петине (22,6%) у Региону Шумадије и Западне Србије до трећине (33,6%) у Региону Јужне и Источне Србије (графикон 15).

Графикон 15. Пројекције броја младих, 2016, 2021, 2026, 2031, 2036. и 2041. (средња варијанта)

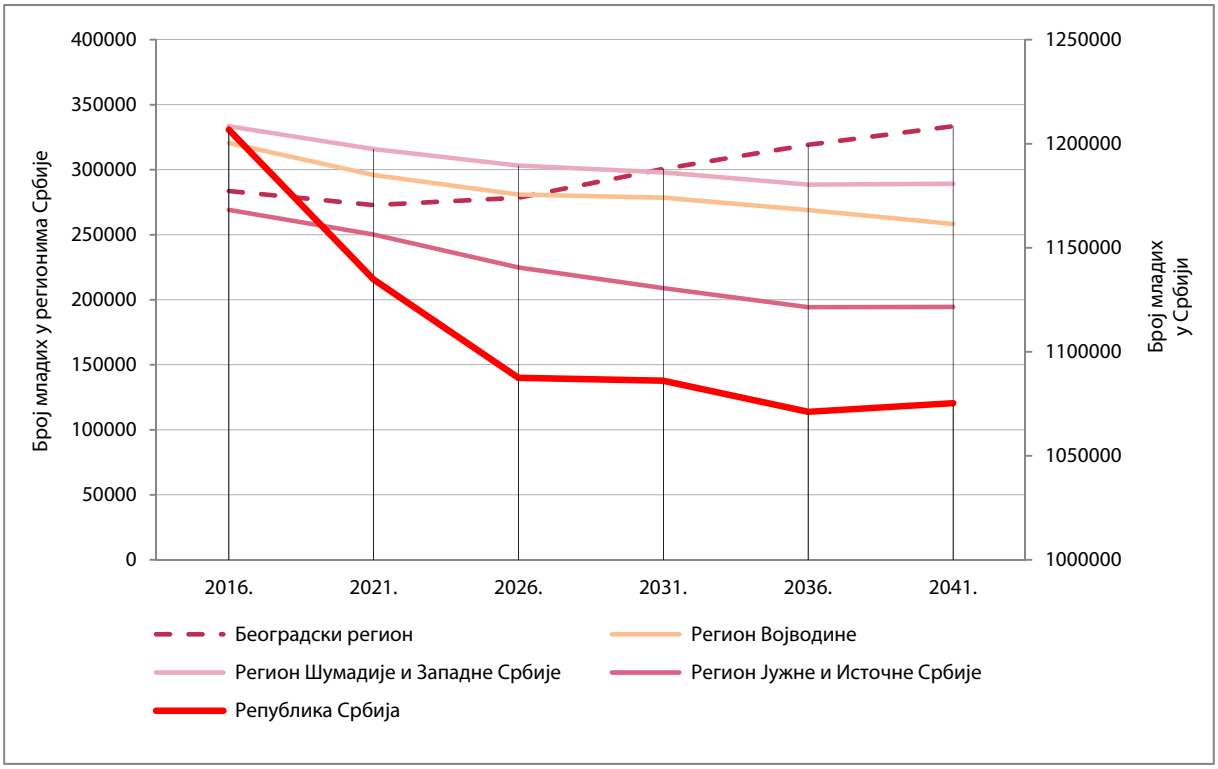

По полу и пројекцији према средњој варијанти увиђа се следећа правилност. Однос броја младих мушкараца и жена је само у Београдском региону на страни жена, у свим пројектованим годинама. У свим осталим регионима, као и на републичком нивоу, мушкарци су бројнији од жена у свакој години за коју је рађена пројекција. У свим годинама за које је рађена средња варијанта пројекције израчунато је да ће најмлађа категорија младих 15–19 година увек бити мања од категорије 20–24, која ће опет бити малобројнија од категорије 25–29. Према регионима, овај тренд је исти у Београдском региону током целог посматраног периода и свим другим регионима у 2031, 2036. и 2041. (табела 76). У Региону Војводине и Региону Шумадије и Западне Србије, одступање се јавља 2021. и 2026, када је број младих старосне категорије 20–24 мањи од једне (најчешће од категорије 15–19 година), од друге две категорије. У Региону Јужне и Источне Србије одступање у уоченој појави пораста броја младих са порастом година се јавља само прве пројектоване године, 2016, када их је највише у категорији 20–24 године.

Табела 76. Пројекције младих према полу и групама старости, 2016, 2021, 2026, 2031, 2036. и 2041. (средња варијанта)

Године старости	2016			2021			2026		
	свега	мушко	женско	свега	мушко	женско	свега	мушко	женско
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
Укупно	**1206756**	**617686**	**589070**	**1134786**	**579897**	**554889**	**1087454**	**554260**	**533194**
15–19	355038	182509	172529	357251	183298	173953	336158	173541	162617
20–24	410351	210673	199678	360414	184424	175990	368971	187840	181131
25–29	441367	224504	216863	417121	212175	204946	382325	192879	189446
Београдски регион									
Укупно	**283618**	**141011**	**142607**	**272863**	**135454**	**137409**	**278531**	**137838**	**140693**
15–19	75285	38744	36541	79159	40628	38531	84973	43632	41341
20–24	93676	46783	46893	83891	42071	41820	89891	44770	45121
25–29	114657	55484	59173	109813	52755	57058	103667	49436	54231
Регион Војводине									
Укупно	**320526**	**164943**	**155583**	**295913**	**151859**	**144054**	**280963**	**144085**	**136878**
15–19	94533	48761	45772	95072	48640	46432	90559	47006	43553
20–24	108899	56094	52805	93887	48354	45533	95422	48615	46807
25–29	117094	60088	57006	106954	54865	52089	94982	48464	46518
Регион Шумадије и Западне Србије									
Укупно	**333465**	**172300**	**161165**	**315849**	**162960**	**152889**	**303161**	**156224**	**146937**
15–19	103182	52780	50402	103691	53096	50595	93088	47995	45093
20–24	114138	58969	55169	101920	52351	49569	105105	53881	51224
25–29	116145	60551	55594	110238	57513	52725	104968	54348	50620
Регион Јужне и Источне Србије									
Укупно	**269147**	**139432**	**129715**	**250161**	**129624**	**120537**	**224799**	**116113**	**108686**
15–19	82038	42224	39814	79329	40934	38395	67538	34908	32630
20–24	93638	48827	44811	80716	41648	39068	78553	40574	37979
25–29	93471	48381	45090	90116	47042	43074	78708	40631	38077
Регион Косово и Метохија									
Укупно	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**
15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 76. Пројекције младих према полу и групама старости, 2016, 2021, 2026, 2031, 2036. и 2041. (средња варијанта) (наставак)

Године старости	2031			2036			2041		
	свега	мушко	женско	свега	мушко	женско	свега	мушко	женско
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
Укупно	**1086097**	**553229**	**532868**	**1071132**	**545270**	**525862**	**1075340**	**545424**	**529916**
15–19	330947	171251	159696	321035	165764	155271	314744	162069	152675
20–24	352343	180019	172324	351854	179745	172109	347845	176726	171119
25–29	402807	201959	200848	398243	199761	198482	412751	206629	206122
Београдски регион									
Укупно	**300684**	**148654**	**152030**	**319245**	**157844**	**161401**	**333448**	**164703**	**168745**
15–19	94485	48419	46066	95038	48771	46267	95859	49203	46656
20–24	95940	47881	48059	106308	53007	53301	107736	53709	54027
25–29	110259	52354	57905	117899	56066	61833	129853	61791	68062
Регион Војводине									
Укупно	**278540**	**143324**	**135216**	**268956**	**138671**	**130285**	**258296**	**132178**	**126118**
15–19	87131	45928	41203	80528	41938	38590	74960	38480	36480
20–24	91911	47368	44543	89466	46660	42806	83850	43045	40805
25–29	99498	50028	49470	98962	50073	48889	99486	50653	48833
Регион Шумадије и Западне Србије									
Укупно	**297963**	**153826**	**144137**	**288621**	**149344**	**139277**	**289180**	**149683**	**139497**
15–19	85725	44526	41199	82065	42743	39322	81387	42479	38908
20–24	97189	50001	47188	92503	47747	44756	91513	47174	44339
25–29	115049	59299	55750	114053	58854	55199	116280	60030	56250
Регион Јужне и Источне Србије									
Укупно	**208910**	**107425**	**101485**	**194310**	**99411**	**94899**	**194416**	**98860**	**95556**
15–19	63606	32378	31228	63404	32312	31092	62538	31907	30631
20–24	67303	34769	32534	63577	32331	31246	64746	32798	31948
25–29	78001	40278	37723	67329	34768	32561	67132	34155	32977
Регион Косово и Метохија									
Укупно	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**	**...**
15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...

МЛАДИ У СРБИЈИ – ГЕНЕРАЦИЈА БУДУЋНОСТИ ИЛИ ГЕНЕРАЦИЈА У ЕМИГРАЦИЈИ

Закључна разматрања

Студија о младима у Србији почетком 21. века у највећој мери анализира демографске промене овог контингента, уз извесне социјалне и психолошке узроке и последице демографских проблема. Она открива многе демографске промене и објашњава их. Међутим, оставља бројне могућности даљег проучавања младих са различитих аспеката и уз таква проучавања би дала још бољи приказ проблема са којима се суочава овај контингент становништва. На контингент младих треба посебно обратити пажњу јер је то део популације који треба да одржи земљу у будућности. Контингент становништва који, такође, не сме бити заборављен, јесу деца. Од њиховог броја, од улагања у квалитет њиховог образовања, од средине у којој они живе, много зависи и какве ће бити будуће генерације младих. Деца и млади су основица једног друштва. Међутим, о будућности треба размислити јер је демографска основица све ужа и старосна пирамида више нема адекватан назив. Уместо „пирамиде“ добијамо „печурку“ код које деца и млади чине ножицу. То нам најбоље приказује промене броја младог становништва које су се десиле у протеклих пола века. Некада је Србија имала нешто мање од два милиона младих и они су чинили нешто мање од трећине популације. Млади су тада били енергетски потенцијал који је изградио разрушену земљу након рата. Тај потенцијал је у педесетогодишњем периоду смањен на око милион и триста хиљада и чинили су мање од петине становништва. Само у бројевима изгубљена је снага младих који су спремни да носе терет изградње, ревитализације и развоја Србије. Поред бројева који указују на проблем, много већи проблем је губитак воље, жеље, наде, културног и националног идентитета, односно губитак свега онога што су имали млади на почетку 20. века. За један век, колико је прошло од почетка борби за формирање нове државе у којој су први пут уједињени народи на овим просторима, млади се боре за сопствени идентитет. Млади прихватају информације које пласирају поједини медији, на основу којих добар део њих формира културне вредности и оне су им често једино мерило за животне стандарде. С друге стране, реформе у образовању не успевају да повежу овај важни национални институционални сегмент са привредном структуром земље на функционалан начин. Мада тренутна, врло нестабилна економска ситуација на глобалном, па самим тим и на националном нивоу, отежава организовање образовања на такав начин који може да врати прави систем вредности у земљу.

Данашње генерације младих су рађане последњих година постојања СФРЈ, потом у државама које су формиране деведесетих година 20. века. Промене територијалног оквира, ратна дешавања, политичка превирања имали су веће последице. Некад привредно значајна земља на овим просторима је систематски уништавана. Великих предузећа, која су запошљавала и велики број младих по завршетку средње школе и факултета, данас нема. Млади се након завршетка школовања суочавају са великим проблемом – немогућност проналаска запослења. Зато се млади концентришу у великим градским центрима и око њих – Новог Сада, Београда, Ниша, Крагујевца, Чачка. Пограничне општине, посебно оне дуж

источне границе, остају без младих. Поред пресељавања младих од граница са истока и запада ка централној осовини (Поморављу), одвија се и одлазак са југа и насељавање севера. Шта може младе вратити у општине из којих се већ деценијама исељавају? Нужан је опоравак привреде, пре свега њеног примарног сектора, где доминантну улогу на нашим географским просторима има пољопривреда и реално смањен секундарни сектор, где посебан значај треба дати енергетици, прехрамбеној и другим традиционалним индустријским гранама. Тиме се обезбеђује стабилно утемељен терцијарни сектор који је важан показатељ развијености привреде на националном или регионалном простору.

Кохорта младих су старосне структуре које треба да формирају породице. Међутим, економска неизвесност и политичка несигурност су одлуку о ступању у брак и формирању породице све више померили ка годинама у којима „млади" више не спадају у контингент младих. Често се чује одлука младих брачних парова да не желе децу у оваквом времену. Поред њих, бројни су случајеви брачних парова да не могу да имају децу. Психичка оптерећеност бројним проблемима, храна коју конзумирамо, ваздух који смо удисали за време „Милосрдног анђела", који има далекосежне последице, свакако има утицаја на проблем са стерилитетом код младих. Младе мајке, до 29 година, требало би да рађају највећи број деце, а оне рађају око 60% живорођених беба, због тога што је све више мајки које рађају прво дете у тридесетим годинама. Највише младе мајке роде по једно дете. У регијама Србије где је задржан традиционалан начин живота (западна Србија и Шумадија) рађа се нешто више деце. Трећина мајки које су родиле по двоје деце, трећина оних које су родиле по троје деце и четвртина мајки које су родиле по четворо деце управо су из ове регије. Школска спрема мајки има велики утицај на одлуку о броју живорођене деце. Највише деце имају мајке са средњом и основном школом. Са повећањем степена образовања мање је и деце. Младе мајке које имају више и високо образовање имају, најчешће, једно дете. Последњих година, код високообразованих мајки примећују се промене које нису бројне, али повећава се број мајки које рађају троје или више деце. Међутим, то се не може у потпуности сагледати приликом анализе младог становништва јер оне рађају у каснијим годинама. Специфичне стопе фертилитета, где се на 1000 младих жена роди мање од 100 деце, показује да то није довољно ни за просту репродукцију. Специфичне стопе фертилитета су у паду у првој деценији 21. века. Али ово није карактеристично само за Републику Србију, земљу у транзицији, него и за много развијеније државе. Бројна истраживања су покушала да дођу до правог одговора на овакве промене код младих мајки. Сигурно је да би и даља истраживања дала и неке друге одговоре.

Специфична стопа смртности је, такође, у опадању. Она је имала више вредности почетком прве деценије 21. века, на шта су велики утицај имала ратна дешавања крајем 20. века. Међутим, велики проблем је што тешка економско-политичка ситуација у земљи повећава број самоубистава. Више од 10% смртности младих је последица самоубиства. Ова чињеница захтева додатна испитивања психологије младих.

У контингенту младих све је мање оних који су у брачној вези. Највише младих у браку је у западној Србији и Шумадији. Највише разведених младих је у Војводини. То је још једно питање које тражи додатно истраживање. Да ли разведени бракови у Војводини имају везе са

етничком структуром, или економском ситуацијом? Или има и неких других фактора, као што су географске карактеристике простора?

Одговор младих на целокупну економско-политичку, културну, вредносну ситуацију у земљи је – емиграција. Бројни су млади који су сачекали диплому и потом је приложили са осталом документацијом у неку амбасаду, чекајући позитиван одговор да напусте ову неизвесност. Израђене су бројне стратегије за младе и програми и предлози да се млади задрже у земљи. Како да их задржимо, ако им не можемо омогућити одговарајући посао у струци и нормалан живот достојан квалитетно стручно образованог грађанина. Чини се да решавање емиграције иде погрешним путем. Праве се програми да се млади задрже у земљи, посебно високостручне младе особе. Међутим, неопходно је увести програме којима би се решила економска ситуација у земљи, према којима би било више радних места која ће бити адекватно плаћена. Потом је потребно земљу политички стабилизовати, вратити прави систем вредности. Тада би млади остајали у земљи. У таквим економским околностима вероватно би дошло и до повратка младих у земљу. Поред одласка младих у иностранство, млади су учесници и унутрашњих миграција. Позитиван миграциони салдо у унутрашњим пресељавањима има Београдски регион и Регион Војводине, док су остали региони јужног дела Србије са већим бројем емиграната, који су усмерени ка великим градским центрима, који представљају имиграциона подручја.

Велики проблем, у тешкој економској ситуацији, који је задесио Србију су и таласи принудних имиграната – избеглице, интерно расељена лица, као и лица која су Споразумом о реадмисији враћена у земљу или треба да буду враћена. Избеглице су на овом простору присутне већ више од двадесет година и већина их се интегрисала, вратила у земљу порекла или је емигрирала. Млади људи који су избегли или су рођени на простору Србије, а родитељи су им избегли, углавном су се асимиловали са аутохтоним становништвом.

У дневним миграцијама код младих особа доминирају ученици и студенти. Незапосленост младих људи након завршетка школовања утиче на мању дневну покретљивост младих у старијем добу.

Структуре младог становништва Републике Србије одсликавају њихову међусобну различитост и регионалну разноликост. Неретко се дешава да региони у северном делу земље – Београдски регион и Регион Војводине, имају већу међусобну сличност од преосталог дела Србије.

У Србији је више неактивног него активног младог становништва. Три четвртине неактивног младог становништва чине ученици и студенти, на основу чега се може рећи да млади Србије радије уче него што су запослени. Најчешће су родитељи ти од којих зависи колико дуго ће желети, моћи и морати да финансирају младе. По питању запослености и незапослености, анализе апсолутних бројева указују на то да тамо где је пуно младих има пуно и запослених и незапослених. Велики градови пружају веће могућности за запошљавање и на тај начин чине један од најснажнијих иницијатора унутрашњих миграција.

Сваки пети запослени млади човек у Србији бави се трговином на велико и мало, а онда и поправком моторних возила и мотоцикала. Потом следе делатности у прерађивачкој индустрији и пољопривреди и државној управи и одбрани или у обавезном социјалном осигурању. Младих је нешто више у привредним у односу на непривредне делатности. Младих Београдског региона је највише у делатностима терцијарног привредног сектора, док у осталим регионима релативну већину имају млади који раде у секундарном сектору.

Млади Србије теже ка вишим степенима образовања и на том „путу" им могу сметати само економске прилике родитеља. Образовни процес је један од најфинијих изговора одлагања проналаска посла, осамостаљивања и формирања породице. Младе жене у Србији су образованије од мушкараца. Удео факултетски образованих жена је у првој деценији 21. века удвостручен (са 6,2% на 15,0%). У већини стечених звања предњаче жене. Скоро сваки пети (18,9%) млади становник Србије са стеченим неким од академских звања не живи у граду. Ова чињеница указује на велику потенцијалну интелектуалну подршку у руралним срединама, која би се могла ангажовати у функцији задржавања младих на селу, ревитализацији сеоских насеља и указивања предности живота и рада ван градских средина. Томе у прилог иду подаци о компјутерској писмености. Они говоре да је макар две трећине младих у свакој општини Србије компјутерски писмено. То уједно значи и да је овај велики удео компјутерски писмених младих у укупном броју младих потенцијално у перманентном контакту са било којом тачком на нашој планети. Добра вест је и та да је компјутерска неписменост обрнуто пропорционална старости младих, за разлику од компјутерске писмености. Дакле, добра вест је да ће будуће генерације младих бити компјутерски све писменије. „Отварање" електронског света може да смањи потребу за одласком у иностранство, када је то могуће „из фотеље".

Према етничким карактеристикама, може се рећи да поред већинског српског становништва, у Србији мање етничке групе дају сваком региону своју особеност. Она је видљива и у духовном (на пример обичајима) и у материјалном смислу (на пример у архитектури). У Београдском региону је највише Рома, али и бројних других малих етничких група које су се ту нашле из различитих личних, историјских и политичких разлога. У Региону Војводине живе Срби, Мађари, Словаци, Румуни, Русини, Хрвати и још петнаестак других мањих етничких група. Живећи деценијама једни поред других, размењујући сазнања и културне тековине, учинили су Регион Војводине једном крајње оригиналном, занимљивом и функционалном дестинацијом. Скоро сваки двадесети становник Региона Војводине ни не жели да се изјасни по питању етничке припадности. Неретко се дешава да постоје млади који у својој породици имају припаднике различитих етничких група. У Региону Јужне и Источне Србије живе Роми, Власи и Албанци. Албанци две општине на југу Србије, Прешева и Бујановца, бојкотом Пописа 2011. године негативно су утицали на све нивое и врсте његових резултата и њихову упоредивост са резултатима Пописа 2002. године. У Региону Шумадије и Западне Србије неизоставно је поменути Бошњаке, Роме и оне који се изјашњавају као Муслимани. Роми најчешће не насељавају планинске пределе. Бошњаци су концентрисани у југозападном делу региона који се назива Стари Влах и Рашка, а који они називају Санџаком.

Подаци указују, односно упозоравају, и на то да млади Србије све више теже да стекну двојно држављанство, односно држављанство Републике Србије и још неке државе. Таква појава је последица највише специфичних спољнополитичких прилика у којима се Србија налази већ више од две деценије, односно од када млади, о којима се говори, и постоје.

У складу са постојањем различитих етничких група, постоји и појава изјашњавања о различитим матерњим језицима. Млади који живе у срединама у којима преовлађује нека етничка група имају могућност да похађају образовне установе различитих образовних нивоа (вртиће, основне школе, средње школе, па и неке факултете) на свом матерњем језику. Неки језици су и декларисани као службени у Региону Војводине. Поред образовања, на њима се изражавају и различита средства информисања (новине, радио, телевизија итд.). Истини за вољу, на тај начин су неке етничке групе привилеговане (Мађари, Словаци, Румуни, Русини, Хрвати) у односу на остале. Поред тога, млади Србије живе у времену, важном историјском тренутку, када настају нови језици. У односу на Попис 2002. године, из резултата Пописа 2011. године издвојило се скоро 400 младих који су се изјаснили да им је матерњи црногорски језик.

Различите етничке групе се различито изјашњавају по питању вероисповести. Депопулација је утицала на смањивање броја младих, а тиме и на број оних који су се изјаснили по питању вероисповести. Број младих хришћана је смањен за више од 180 000. Природно кретање унутар одређених етничких група директно имплицира кретање броја верника у одређеним религијама. Од Пописа 2002. до Пописа 2011, изузев Региона Јужне и Источне Србије, број младих муслимана је увећан од 48,2% у Београдском региону до 136,7% у Региону Шумадије и Западне Србије. Иако је веронаука, као опциони предмет уведена 2001. године, међу младима Србије, а нарочито у Београдском региону, источњачке религије и атеизам су у порасту.

Млади Србије живе у становима који се налазе у њиховом власништву и имају мали број чланова домаћинстава. С обзиром на то да је број чланова младих домаћинстава смањен у односу на стање из 2002. године, нема демографских основа на основу којих би се могао прогнозирати њихов раст. Млади се, нарочито у градским срединама, све чешће одлучују за самачки живот. Једино остаје хипотетичка могућност да с обзиром на то да немају више од 29 година, имају у репродуктивном смислу још „времена“ да увећају број чланова својих домаћинстава.

Резултати пројекција указују да ће у наредних тридесет година становништво Републике Србије и даље бити изложено деловању процеса демографског старења, по свим варијантама. Разлике по варијантама би се испољавале једино у брзини процеса старења.

АНЕКС

Промене броја младих у другој половини 20. века и првој деценији 21. века

Табела 1.1. Промене броја младог становништва Републике Србије, са АП Косово и Метохија, пописи 1948–1981.

	Пол	Године пописа				
		1948	1953	1961	1971	1981
Укупно	**С**	**6527966**	**6979154**	**7642227**	**8446591**	**9313676**
	М	**3171201**	**3411534**	**3757437**	**4173735**	**4629327**
	Ж	**3356765**	**3567620**	**3884790**	**4272856**	**4684349**
Младо становништво	С	1805740	2048090	1857141	2041872	2192424
	М	875687	1017587	934332	1038221	1120869
	Ж	930053	1030503	922809	1003651	1071555
Удео младих у укупном становништву	С	27,7	29,3	24,3	24,2	23,5
	М	27,6	29,8	24,9	24,9	24,2
	Ж	27,7	28,9	23,8	23,5	22,9

Табела 17.1. Удео младих жена Београдског региона у Републици Србији, према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Броју живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 више деце
Градска	Неудата	15–19	28,4	24,0	28,9	28,1	0,0	0,0
		20–24	31,6	23,9	24,8	28,6	32,5	1,0
		25–29	41,2	27,9	22,8	25,8	31,4	2,0
	Удата	15–19	18,2	15,9	18,4	11,8	0,0	3,0
		20–24	22,3	19,1	18,5	15,9	22,4	4,0
		25–29	35,9	27,9	20,9	17,0	17,4	5,0
	Удовица	15–19	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
		20–24	44,4	7,9	25,0	25,0	100,0	7,0
		25–29	50,0	23,7	35,1	26,1	20,0	8,0
	Разведена	15–19	45,5	24,6	16,7	0,0	0,0	9,0
		20–24	22,6	15,7	14,5	30,0	44,4	10,0
		25–29	29,1	22,4	19,7	19,7	21,2	11,0
	Непознато	15–19	49,4	28,6	37,5	100,0	0,0	12,0
		20–24	48,8	30,4	35,7	42,9	62,5	13,0
		25–29	55,8	38,2	36,7	37,5	47,1	14,0
Остала	Неудата	15–19	10,8	8,8	10,0	7,7	0,0	15,0
		20–24	12,2	10,5	8,6	9,0	9,3	16,0
		25–29	15,3	13,0	10,6	7,2	10,0	17,0
	Удата	15–19	7,7	7,1	5,3	0,0	0,0	18,0
		20–24	10,5	10,1	8,3	6,3	9,9	19,0
		25–29	15,0	13,3	10,1	9,5	8,0	20,0
	Удовица	15–19	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	21,0
		20–24	20,0	8,8	7,7	0,0	0,0	22,0
		25–29	11,1	8,2	6,3	0,0	0,0	23,0
	Разведена	15–19	10,0	4,9	16,7	0,0	0,0	24,0
		20–24	9,4	8,5	6,0	9,1	0,0	25,0
		25–29	13,8	13,1	12,9	10,9	13,0	26,0
	Непознато	15–19	19,5	28,6	22,2	0,0	0,0	27,0
		20–24	20,4	14,0	16,7	7,1	25,0	28,0
		25–29	24,2	12,6	15,5	10,7	17,6	29,0

Табела 18.1. Удео младих жена Региона Војводине у Републици Србији, према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Броју живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 више деце
Градска	Неудата	15–19	26,7	32,4	32,1	28,1	100,0	0,0
		20–24	26,8	32,1	31,1	28,4	26,8	40,5
		25–29	25,4	31,0	29,8	25,8	27,0	30,3
	Удата	15–19	26,2	24,4	23,2	23,5	50,0	0,0
		20–24	28,8	27,3	24,3	25,3	29,9	36,8
		25–29	28,2	27,8	27,1	26,4	26,9	32,5
	Удовица	15–19	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	22,2	42,1	35,0	25,0	0,0	100,0
		25–29	11,5	31,3	18,9	26,1	40,0	0,0
	Разведена	15–19	18,2	19,3	50,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	24,5	30,2	29,0	25,0	44,4	0,0
		25–29	31,1	30,9	32,4	32,8	39,4	20,0
	Непознато	15–19	8,8	21,4	12,5	0,0	100,0	0,0
		20–24	7,4	23,2	21,4	14,3	25,0	0,0
		25–29	12,7	15,7	12,2	6,3	23,5	0,0
Остала	Неудата	15–19	28,4	37,2	38,6	50,0	50,0	0,0
		20–24	29,4	35,0	36,4	41,4	49,2	54,3
		25–29	31,3	31,9	33,4	41,3	44,1	43,9
	Удата	15–19	20,2	23,1	21,3	35,3	0,0	0,0
		20–24	25,7	24,1	20,9	23,2	29,6	50,0
		25–29	30,5	28,7	23,6	24,2	27,1	36,2
	Удовица	15–19	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	20,0	35,3	30,8	40,0	0,0	0,0
		25–29	11,1	25,9	29,1	31,3	25,0	25,0
	Разведена	15–19	15,0	34,1	66,7	0,0	0,0	0,0
		20–24	29,7	32,4	34,5	50,0	100,0	0,0
		25–29	28,7	32,3	36,1	39,1	56,5	50,0
	Непознато	15–19	9,3	14,3	33,3	100,0	0,0	0,0
		20–24	12,3	17,0	16,7	0,0	25,0	0,0
		25–29	11,3	23,4	13,1	21,4	11,8	25,0

Табела 19.1. Удео младих жена Региона Јужне и Источне Србије у Републици Србији, према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Броју живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 више деце
Градска	Неудата	15–19	20,5	29,2	28,1	31,3	0,0	0,0
		20–24	18,5	26,2	30,8	33,4	33,3	27,0
		25–29	15,1	22,9	29,5	36,5	30,1	25,6
	Удата	15–19	23,4	30,4	36,8	23,5	50,0	0,0
		20–24	19,3	23,4	26,1	32,4	31,3	42,1
		25–29	14,7	20,3	23,2	21,2	27,6	23,6
	Удовица	15–19	16,7	66,7	0,0	0,0	100,0	0,0
		20–24	33,3	21,1	25,0	25,0	0,0	0,0
		25–29	15,4	20,6	16,2	13,0	20,0	50,0
	Разведена	15–19	18,2	22,8	8,3	0,0	0,0	0,0
		20–24	25,2	21,6	31,2	35,0	11,1	50,0
		25–29	17,4	20,5	21,4	27,9	24,2	30,0
	Непознато	15–19	22,6	32,1	43,8	0,0	0,0	0,0
		20–24	23,9	29,6	28,6	42,9	12,5	0,0
		25–29	19,4	25,8	29,6	43,8	23,5	0,0
Остала	Неудата	15–19	24,2	31,0	31,5	19,2	50,0	0,0
		20–24	22,1	29,2	34,2	31,8	28,0	11,4
		25–29	19,1	30,8	34,3	31,3	25,1	31,8
	Удата	15–19	26,8	24,7	29,1	52,9	0,0	0,0
		20–24	23,1	26,3	27,2	25,4	15,5	12,5
		25–29	18,9	23,0	26,1	21,8	22,9	20,4
	Удовица	15–19	33,3	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	40,0	20,6	23,1	40,0	100,0	0,0
		25–29	11,1	25,9	26,6	25,0	50,0	25,0
	Разведена	15–19	40,0	29,3	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	24,2	26,6	27,6	22,7	0,0	0,0
		25–29	25,3	22,4	23,6	22,8	21,7	25,0
	Непознато	15–19	39,4	34,3	11,1	0,0	0,0	0,0
		20–24	36,6	39,0	28,6	64,3	50,0	0,0
		25–29	39,6	36,0	39,3	50,0	47,1	25,0

Табела 20.1. Удео младих жена Региона Шумадије и Западне Србије у Републици Србији, према броју живорођене деце, брачном статусу, типу насеља и петогодишњим старосним групама, Попис 2011.

Тип насеља	Брачни статус	Године старости	Број живорођене деце					
			без деце	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Градска	Неудата	15–19	24,4	14,4	10,8	12,5	0,0	0,0
		20–24	23,1	17,8	13,3	9,5	7,3	16,2
		25–29	18,4	18,3	17,9	11,8	11,6	11,4
	Удата	15–19	32,3	29,2	21,6	41,2	0,0	0,0
		20–24	29,6	30,2	31,0	26,4	16,4	10,5
		25–29	21,2	24,0	28,8	35,3	28,1	20,3
	Удовица	15–19	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	0,0	28,9	15,0	25,0	0,0	0,0
		25–29	23,1	24,4	29,7	34,8	20,0	0,0
	Разведена	15–19	18,2	33,3	25,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	27,7	32,4	25,4	10,0	0,0	0,0
		25–29	22,3	26,2	26,6	19,7	15,2	10,0
	Непознато	15–19	19,2	17,9	6,3	0,0	0,0	0,0
		20–24	19,9	16,8	14,3	0,0	0,0	50,0
		25–29	12,1	20,2	21,4	12,5	5,9	9,1
Остала	Неудата	15–19	36,5	23,0	19,9	23,1	0,0	0,0
		20–24	36,2	25,3	20,7	17,7	13,6	25,7
		25–29	34,2	24,3	21,7	20,1	20,7	16,9
	Удата	15–19	45,3	45,1	44,3	11,8	0,0	0,0
		20–24	40,8	39,5	43,6	45,1	45,1	37,5
		25–29	35,6	35,0	40,1	44,5	42,0	34,9
	Удовица	15–19	66,7	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0
		20–24	20,0	35,3	38,5	20,0	0,0	0,0
		25–29	66,7	40,0	38,0	43,8	25,0	50,0
	Разведена	15–19	35,0	31,7	16,7	0,0	0,0	0,0
		20–24	36,7	32,6	31,9	18,2	0,0	0,0
		25–29	32,2	32,1	27,4	27,2	8,7	25,0
	Непознато	15–19	31,9	22,9	33,3	0,0	0,0	0,0
		20–24	30,6	30,0	38,1	28,6	0,0	0,0
		25–29	24,9	27,9	32,1	17,9	23,5	12,5

Табела 21.1. Младо женско становништво према школској спреми и броју живорођене деце, централна Србија и Војводина, Попис 2002.

Школска спрема	Укупно	Није рађала	Број живорођене деце						
			рађала	1 дете	2	3	4	5 и више деце	непознато
Централна Србија	**540785**	**386056**	**154609**	**80340**	**63926**	**8583**	**1338**	**422**	**120**
Без школске спреме	13235	11002	2197	705	812	408	182	90	36
Непотпуно основно образовање	11286	4470	6810	2183	2972	1147	379	129	6
Основно образовање	179863	136223	43615	17032	21818	4010	595	160	25
Средње образовање	285663	196970	88646	51434	34278	2739	160	35	47
Више образовање	14047	9494	4553	3197	1285	63	5	3	0
Високо образовање	19646	16040	3603	3006	564	26	4	3	3
Непознато	17045	11857	5185	2783	2197	190	13	2	3
Војводина	**203640**	**145350**	**58265**	**32210**	**22364**	**2983**	**524**	**184**	**25**
Без школске спреме	4925	4074	850	270	302	155	80	43	1
Непотпуно основно образовање	5152	1841	3308	1193	1317	541	179	78	3
Основно образовање	68471	52668	15796	7223	7123	1204	198	48	7
Средње образовање	110699	75851	34837	20970	12767	1024	64	12	11
Више образовање	5324	3642	1681	1209	446	24	1	1	1
Високо образовање	6508	5208	1299	1069	218	11	0	1	1
Непознато	2561	2066	494	276	191	24	2	1	1

Табела 22.1. Младо женско становништво према школској спреми и броју живорођене деце, по регионима, Попис 2011.

Регион	Школска спрема	Укупно	Није рађала	Број живорођене деце					
				свега	1 дете	2	3	4	5 и више деце
Београдски регион	**Укупно**	**154216**	**128110**	**26106**	**16161**	**8086**	**1327**	**377**	**155**
	Без школске спреме	1541	903	638	160	169	128	112	69
	Непотпуно основно образовање	1154	382	772	232	248	167	89	36
	Основно образовање	34072	30759	3313	1479	1298	389	119	28
	Средње образовање	82769	66207	16562	10411	5497	593	47	14
	Више образовање	7832	6024	1808	1373	408	22	3	2
	Високо образовање	26407	23498	2909	2445	440	16	5	3
	Непознато	441	337	104	61	26	12	2	3
Регион Војводине	**Укупно**	**176459**	**135573**	**40886**	**23361**	**13934**	**2628**	**680**	**283**
	Без школске спреме	2302	1390	912	224	272	192	137	87
	Непотпуно основно образовање	3854	1262	2592	804	907	510	250	121
	Основно образовање	49111	40902	8209	3915	3179	857	204	54
	Средње образовање	95416	70549	24867	15073	8691	1002	83	18
	Више образовање	5487	3884	1603	1162	413	26	1	1
	Високо образовање	20096	17453	2643	2158	446	34	3	2
	Непознато	193	133	60	25	26	7	2	0
Регион Јужне и Источне Србије	**Укупно**	**134364**	**97922**	**36442**	**19237**	**13985**	**2447**	**578**	**195**
	Без школске спреме	2114	1108	1006	215	312	254	142	83
	Непотпуно основно образовање	3333	1103	2230	624	812	520	214	60
	Основно образовање	40594	32823	7771	3101	3619	850	165	36
	Средње образовање	72142	50467	21675	12390	8441	783	50	11
	Више образовање	5094	3299	1795	1300	478	17		0
	Високо образовање	10538	8735	1803	1513	276	10	1	3
	Непознато	549	387	162	94	47	13	6	2
Регион Шумадије и Западне Србије	**Укупно**	**179872**	**134559**	**45313**	**23479**	**17853**	**3283**	**540**	**158**
	Без школске спреме	1443	1034	409	100	131	83	59	36
	Непотпуно основно образовање	1980	758	1222	406	470	223	94	29
	Основно образовање	54936	44784	10152	3862	4646	1354	230	60
	Средње образовање	99492	70743	28749	15608	11443	1532	140	26
	Више образовање	6175	4200	1975	1384	552	36	1	2
	Високо образовање	15341	12710	2631	2031	550	42	6	2
	Непознато	505	330	175	88	61	13	10	3
Регион Косово и Метохија		...	...	...	...	...	...	...	...

Унутрашње миграције младих

Табела 51.1. Досељено младо становништво у регионе Републике Србије, Попис 2011.

Регион	Пол	Тип насеља	Укупно	Аутохтоно	Досељено са територије Републике Србије	Досељено из иностранства
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**Укупно**	**100**	**72,9**	**20,3**	**6,8**
	М		**100**	**78,1**	**15,2**	**6,6**
	Ж		**100**	**67,4**	**25,6**	**7,0**
	С	**Градска**	**100**	**72,8**	**19,4**	**7,7**
	М		**100**	**76,2**	**16,2**	**7,6**
	Ж		**100**	**69,4**	**22,7**	**7,9**
	С	**Остала**	**100**	**73,0**	**21,7**	**5,3**
	М		**100**	**81,1**	**13,7**	**5,1**
	Ж		**100**	**64,0**	**30,6**	**5,4**
Београдски регион	С	Укупно	100	65,6	24,2	10,2
	М		100	69,1	20,7	10,1
	Ж		100	62,1	27,6	10,3
	С	Градска	100	66,6	22,4	10,9
	М		100	69,7	19,4	10,9
	Ж		100	63,7	25,3	11,0
	С	Остала	100	61,3	31,5	7,1
	М		100	66,8	26,0	7,1
	Ж		100	55,4	37,4	7,2
Регион Војводине	С	Укупно	100	70,3	19,2	10,5
	М		100	74,5	15,1	10,4
	Ж		100	65,8	23,6	10,6
	С	Градска	100	69,2	19,8	11,0
	М		100	72,6	16,5	10,8
	Ж		100	65,7	23,1	11,3
	С	Остала	100	71,8	18,4	9,8
	М		100	77,0	13,1	9,9
	Ж		100	66,0	24,3	9,7
Регион Јужне и Источне Србије	С	Укупно	100	77,4	20,1	2,5
	М		100	83,7	13,9	2,4
	Ж		100	70,6	26,8	2,6
	С	Градска	100	79,0	18,2	2,8
	М		100	82,4	14,9	2,7
	Ж		100	75,4	21,7	2,9
	С	Остала	100	75,4	22,6	2,0
	М		100	85,3	12,8	1,9
	Ж		100	64,3	33,6	2,1
Регион Шумадије и Западне Србије	С	Укупно	100	78,1	18,4	3,5
	М		100	84,8	12,0	3,3
	Ж		100	70,9	25,2	3,9
	С	Градска	100	80,0	16,1	3,8
	М		100	83,4	13,0	3,6
	Ж		100	76,6	19,4	4,0
	С	Остала	100	76,1	20,6	3,3
	М		100	86,1	11,0	2,9
	Ж		100	65,1	31,3	3,7
Регион Косово и Метохија			...	...	...	...

Економска структура

Економска активност младих

Табела 60.1. Млади према економској активности, по регионима, Попис 2011.

Регион	Укупно	Активно становништво (%)				
		свега	запослени	незапослени		
				свега	некада радили	траже први посао
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**1322021**	**44,4**	**64,9**	**35,1**	**36,1**	**63,9**
Београдски регион	307698	44,6	71,8	28,2	45,8	54,2
Регион Војводине	363322	46,0	66,7	33,3	42,1	57,9
Регион Јужне и Источне Србије	278942	43,7	56,7	43,3	28,8	71,2
Регион Шумадије и Западне Србије	372059	43,0	63,6	36,4	30,7	69,3
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...

Графикон 4.1. Економски активни млади, по регионима, Попис 2011.

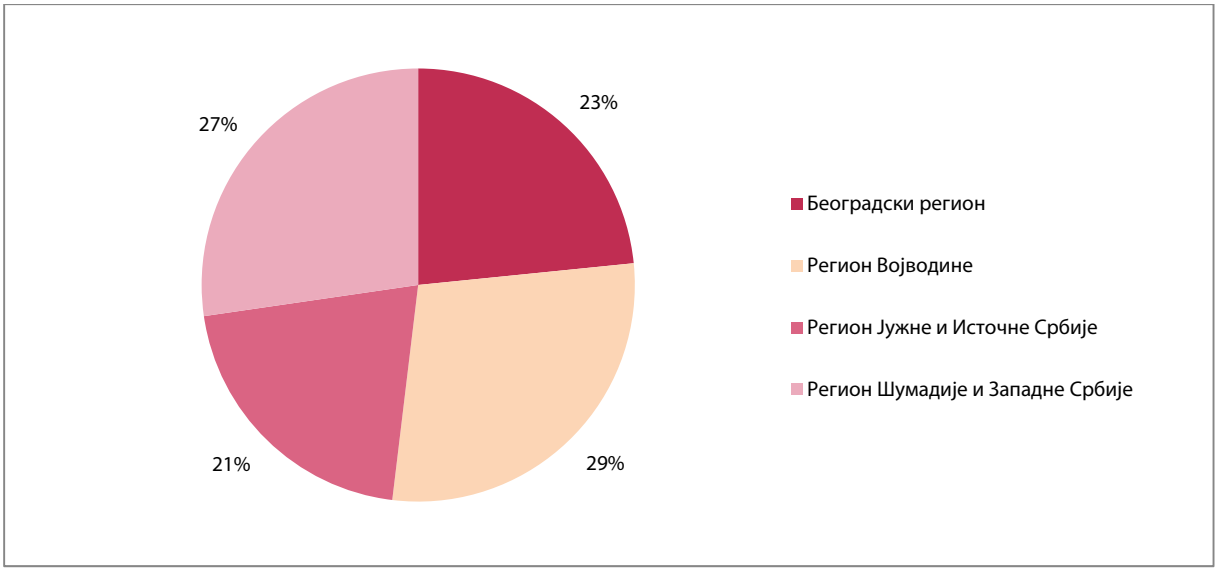

Табела 60.2. Млади према полу и економској активности, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Активно становништво				
			свега	запослени	незапослени		
					свега	некада радили	траже први посао
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**677110**	**336951**	**222174**	**114777**	**41703**	**73074**
	Ж	**644911**	**249546**	**158732**	**90814**	**32592**	**58222**
	С	**1322021**	**586497**	**380906**	**205591**	**74295**	**131296**
Београдски регион	М	153482	72918	51999	20919	9838	11081
	Ж	154216	64305	46569	17736	7869	9867
	С	307698	137223	98568	38655	17707	20948
Регион Војводине	М	186863	96677	64849	31828	13477	18351
	Ж	176459	70562	46618	23944	9998	13946
	С	363322	167239	111467	55772	23475	32297
Регион Јужне и Источне Србије	М	144578	71721	42322	29399	8513	20886
	Ж	134364	50225	26806	23419	6674	16745
	С	278942	121946	69128	52818	15187	37631
Регион Шумадије и Западне Србије	М	192187	95635	63004	32631	9875	22756
	Ж	179872	64454	38739	25715	8051	17664
	С	372059	160089	101743	58346	17926	40420
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...

Табела 60.3. Млади према полу и економској активности, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Активно становништво				
			свега	запослени	незапослени		
					свега	некада радили	траже први посао
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**51,2**	**57,5**	**58,3**	**55,8**	**56,1**	**55,7**
	Ж	**48,8**	**42,5**	**41,7**	**44,2**	**43,9**	**44,3**
Београдски регион	М	49,9	53,1	52,8	54,1	55,6	52,9
	Ж	50,1	46,9	47,2	45,9	44,4	47,1
Регион Војводине	М	51,4	57,8	58,2	57,1	57,4	56,8
	Ж	48,6	42,2	41,8	42,9	42,6	43,2
Регион Јужне и Источне Србије	М	51,8	58,8	61,2	55,7	56,1	55,5
	Ж	48,2	41,2	38,8	44,3	43,9	44,5
Регион Шумадије и Западне Србије	М	51,7	59,7	61,9	55,9	55,1	56,3
	Ж	48,3	40,3	38,1	44,1	44,9	43,7
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...

Табела 60.4. Млади према полу и економској активности, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Активно становништво				
			свега	запослени	незапослени		
					свега	некада радили	траже први посао
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**100**	**49,8**	**65,9**	**34,1**	**36,3**	**63,7**
	Ж	**100**	**38,7**	**63,6**	**36,4**	**35,9**	**64,1**
	С	**100**	**44,4**	**64,9**	**35,1**	**36,1**	**63,9**
Београдски регион	М	100	47,5	71,3	28,7	47,0	53,0
	Ж	100	41,7	72,4	27,6	44,4	55,6
	С	100	44,6	71,8	28,2	45,8	54,2
Регион Војводине	М	100	51,7	67,1	32,9	42,3	57,7
	Ж	100	40,0	66,1	33,9	41,8	58,2
	С	100	46,0	66,7	33,3	42,1	57,9
Регион Јужне и Источне Србије	М	100	49,6	59,0	41,0	29,0	71,0
	Ж	100	37,4	53,4	46,6	28,5	71,5
	С	100	43,7	56,7	43,3	28,8	71,2
Регион Шумадије и Западне Србије	М	100	49,8	65,9	34,1	30,3	69,7
	Ж	100	35,8	60,1	39,9	31,3	68,7
	С	100	43,0	63,6	36,4	30,7	69,3
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...

Табела 61.1. Младо економски неактивно становништво по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Неактивно становништво					
	свега	пензионери	лица са приходима од имовине	ученици/ студенти	лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству (домаћице)	остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**55,6**	**0,3**	**0,4**	**75,0**	**10,9**	**13,4**
Београдски регион	55,4	0,3	0,2	79,9	6,4	13,2
Регион Војводине	54,0	0,3	0,4	73,3	12,0	14,0
Регион Јужне и Источне Србије	57,0	0,2	0,6	74,0	12,3	12,9
Регион Шумадије и Западне Србије	57,0	0,2	0,6	74,0	12,3	12,9
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...

Табела 61.2. Младо економски неактивно становништво према полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Неактивно становништво					
			свега	пензионери	лица са приходима од имовине	ученици/ студенти	лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству (домаћице)	остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**677110**	**340159**	**1095**	**2567**	**264500**	**11810**	**60187**
	Ж	**644911**	**395365**	**915**	**622**	**287393**	**68369**	**38066**
	С	**1322021**	**735524**	**2010**	**3189**	**551893**	**80179**	**98253**
Београдски регион	М	153482	80564	243	247	65441	1514	13119
	Ж	154216	89911	224	115	70806	9444	9322
	С	307698	170475	467	362	136247	10958	22441
Регион Војводине	М	186863	90186	347	672	68520	3704	16943
	Ж	176459	105897	284	173	75236	19731	10473
	С	363322	196083	631	845	143756	23435	27416
Регион Јужне и Источне Србије	М	144578	72857	236	626	55738	2942	13315
	Ж	134364	84139	201	122	59268	16730	7818
	С	278942	156996	437	748	115006	19672	21133
Регион Шумадије и Западне Србије	М	192187	96552	269	1022	74801	3650	16810
	Ж	179872	115418	206	212	82083	22464	10453
	С	372059	211970	475	1234	156884	26114	27263
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...	...

Табела 61.3. Младо економски неактивно становништво према полу у укупној популацији Републике Србије, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Неактивно становништво					
			свега	пензионери	лица са приходима од имовине	ученици/ студенти	лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству (домаћице)	остало
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**51,2**	**46,2**	**54,5**	**80,5**	**47,9**	**14,7**	**61,3**
	Ж	**48,8**	**53,8**	**45,5**	**19,5**	**52,1**	**85,3**	**38,7**
Београдски регион	М	49,9	47,3	52,0	68,2	48,0	13,8	58,5
	Ж	50,1	52,7	48,0	31,8	52,0	86,2	41,5
Регион Војводине	М	51,4	46,0	55,0	79,5	47,7	15,8	61,8
	Ж	48,6	54,0	45,0	20,5	52,3	84,2	38,2
Регион Јужне и Источне Србије	М	51,8	46,4	54,0	83,7	48,5	15,0	63,0
	Ж	48,2	53,6	46,0	16,3	51,5	85,0	37,0
Регион Шумадије и Западне Србије	М	51,7	45,5	56,6	82,8	47,7	14,0	61,7
	Ж	48,3	54,5	43,4	17,2	52,3	86,0	38,3
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...

Табела 61.4. Укупно младо неактивно становништво и односи међу категоријама неактивног становништва према полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Неактивно становништво					
			свега	пензионери	лица са приходима од имовине	ученици/ студенти	лица која обављају само кућне послове у свом домаћинству (домаћице)	остало
	М	**100**	**50,2**	**0,3**	**0,8**	**77,8**	**3,5**	**17,7**
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Ж**	**100**	**61,3**	**0,2**	**0,2**	**72,7**	**17,3**	**9,6**
	С	**100**	**55,6**	**0,3**	**0,4**	**75,0**	**10,9**	**13,4**
	М	100	52,5	0,3	0,3	81,2	1,9	16,3
Београдски регион	Ж	100	58,3	0,2	0,1	78,8	10,5	10,4
	С	100	55,4	0,3	0,2	79,9	6,4	13,2
	М	100	48,3	0,4	0,7	76,0	4,1	18,8
Регион Војводине	Ж	100	60,0	0,3	0,2	71,0	18,6	9,9
	С	100	54,0	0,3	0,4	73,3	12,0	14,0
	М	100	50,4	0,3	0,9	76,5	4,0	18,3
Регион Јужне и Источне Србије	Ж	100	62,6	0,2	0,1	70,4	19,9	9,3
	С	100	56,3	0,3	0,5	73,3	12,5	13,5
	М	100	50,2	0,3	1,1	77,5	3,8	17,4
Регион Шумадије и Западне Србије	Ж	100	64,2	0,2	0,2	71,1	19,5	9,1
	С	100	57,0	0,2	0,6	74,0	12,3	12,9
	М	...	...	...	...	...	...	...
Регион Косово и Метохија	Ж	...	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...	...

Млади са инвалидитетом

Табела 62.1. Млади са инвалидитетом према полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Пол		
		свега	мушки	женски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**7746**	**4617**	**3129**
	Остала	**6501**	**3834**	**2667**
	Свега	**14247**	**8451**	**5796**
Београдски регион	Градска	1984	1201	783
	Остала	715	408	307
	Свега	2699	1609	1090
Регион Војводине	Градска	2425	1432	993
	Остала	2170	1301	869
	Свега	4595	2733	1862
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	1593	964	629
	Остала	1832	1065	767
	Свега	3425	2029	1396
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	1744	1020	724
	Остала	1784	1060	724
	Свега	3528	2080	1448
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...
	Остала	...	...	...
	Свега	...	...	...

Табела 62.2. Млади са инвалидитетом према полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол		
		свега	мушки	женски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**100**	**59,6**	**40,4**
	Остала	**100**	**59,0**	**41,0**
	Свега	**100**	**59,3**	**40,7**
Београдски регион	Градска	100	60,5	39,5
	Остала	100	57,1	42,9
	Свега	100	59,6	40,4
Регион Војводине	Градска	100	59,1	40,9
	Остала	100	60,0	40,0
	Свега	100	59,5	40,5
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	100	60,5	39,5
	Остала	100	58,1	41,9
	Свега	100	59,2	40,8
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	100	58,5	41,5
	Остала	100	59,4	40,6
	Свега	100	59,0	41,0
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...
	Остала	...	...	...
	Свега	...	...	...

Табела 62.3. Млади са инвалидитетом према полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол		
		свега	мушки	женски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**54,4**	**54,6**	**54,0**
	Остала	**45,6**	**45,4**	**46,0**
Београдски регион	Градска	73,5	74,6	71,8
	Остала	26,5	25,4	28,2
Регион Војводине	Градска	52,8	52,4	53,3
	Остала	47,2	47,6	46,7
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	46,5	47,5	45,1
	Остала	53,5	52,5	54,9
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	49,4	49,0	50,0
	Остала	50,6	51,0	50,0
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...
	Остала	...	...	...

Занимање према делатности

Табела 63.1. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Регион	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**9,6**	**0,8**	**17,3**	**0,7**	**1,3**	**5,6**	**20,0**	**4,3**	**4,8**	**2,5**	**2,2**
Београдски регион	1,1	1,1	9,8	0,7	1,4	5,0	23,1	5,2	5,5	5,4	4,2
Регион Војводине	11,0	0,2	20,9	0,5	1,3	5,4	19,1	4,0	4,4	2,1	1,7
Регион Јужне и Источне Србије	11,3	1,1	17,9	1,0	1,3	6,1	19,0	3,7	4,4	1,2	1,3
Регион Шумадије и Западне Србије	15,1	1,0	20,1	0,7	1,1	6,2	18,8	4,0	4,8	1,1	1,4
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 63.1. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Регион	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**0,1**	**3,7**	**2,3**	**9,6**	**4,1**	**5,1**	**2,0**	**3,0**	**0,0**	**0,0**	**0,9**
Београдски регион	0,3	6,7	3,6	8,7	4,0	6,0	3,1	4,0	0,0	0,1	0,9
Регион Војводине	0,1	3,1	2,1	9,3	4,2	5,5	1,7	2,7	0,0	0,0	0,5
Регион Јужне и Источне Србије	0,1	2,5	2,1	12,5	4,3	5,0	1,5	2,5	0,0	0,0	1,3
Регион Шумадије и Западне Србије	0,1	2,3	1,4	8,9	4,0	4,0	1,6	2,6	0,0	0,0	0,9
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 63.2. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Регион	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоц.	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
Београдски регион	3,0	36,2	14,7	25,0	28,9	22,8	29,8	31,8	29,6	55,3	49,3
Регион Војводине	33,5	7,7	35,4	21,7	30,3	28,2	27,9	27,2	27,1	24,3	22,6
Регион Јужне и Источне Србије	21,5	24,4	18,8	26,8	18,5	19,5	17,2	15,8	16,5	8,9	11,0
Регион Шумадије и Западне Србије	42,0	31,8	31,0	26,4	22,3	29,6	25,1	25,2	26,8	11,5	17,1
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 63.2. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Регион	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
Београдски регион	52,9	46,8	40,2	23,5	25,4	30,2	39,9	35,0	5,6	80,3	26,7
Регион Војводине	23,9	24,7	27,2	28,3	29,7	31,3	25,0	26,6	69,0	9,2	18,9
Регион Јужне и Источне Србије	7,7	12,1	16,3	23,6	19,0	17,6	13,7	15,0	11,3	4,2	27,6
Регион Шумадије и Западне Србије	15,4	16,4	16,3	24,7	25,9	20,9	21,5	23,4	14,1	6,3	26,8
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.1. Млади који раде у привредним и непривредним делатностима, са посебним освртом на привредне секторе, према полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Привредне делатности				Непривредне делатности	Непознато
		укупно	примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**245252**	**36520**	**97898**	**110834**	**132416**	**3238**
	М	**159920**	**28479**	**72080**	**59361**	**60148**	**2106**
	Ж	**85332**	**8041**	**25818**	**51473**	**72268**	**1132**
Београдски регион	С	52228	1107	17781	33340	45475	865
	М	32079	867	13042	18170	19384	536
	Ж	20149	240	4739	15170	26091	329
Регион Војводине	С	74544	12228	31641	30675	36311	612
	М	48587	10136	22739	15712	15851	411
	Ж	25957	2092	8902	14963	20460	201
Регион Јужне и Источне Србије	С	45470	7836	18936	18698	22765	893
	М	29899	5888	14037	9974	11842	581
	Ж	15571	1948	4899	8724	10923	312
Регион Шумадије и Западне Србије	С	73010	15349	29540	28121	27865	868
	М	49355	11588	22262	15505	13071	578
	Ж	23655	3761	7278	12616	14794	290
Регион Косово и Метохија	С	...	...	...	...	...	...
	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...

Табела 64.2. Млади који раде у привредним и непривредним делатностима, са посебним освртом на привредне секторе, према полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Привредне делатности				Непривредне делатности	Непознато
		укупно	примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**С**	**64,4**	**14,9**	**39,9**	**45,2**	**34,8**	**0,9**
	М	**72,0**	**17,8**	**45,1**	**37,1**	**27,1**	**0,9**
	Ж	**53,8**	**9,4**	**30,3**	**60,3**	**45,5**	**0,7**
Београдски регион	С	53,0	2,1	34,0	63,8	46,1	0,9
	М	61,7	2,7	40,7	56,6	37,3	1,0
	Ж	43,3	1,2	23,5	75,3	56,0	0,7
Регион Војводине	С	66,9	16,4	42,4	41,2	32,6	0,5
	М	74,9	20,9	46,8	32,3	24,4	0,6
	Ж	55,7	8,1	34,3	57,6	43,9	0,4
Регион Јужне и Источне Србије	С	65,8	17,2	41,6	41,1	32,9	1,3
	М	70,6	19,7	46,9	33,4	28,0	1,4
	Ж	58,1	12,5	31,5	56,0	40,7	1,2
Регион Шумадије и Западне Србије	С	71,8	21,0	40,5	38,5	27,4	0,9
	М	78,3	23,5	45,1	31,4	20,7	0,9
	Ж	61,1	15,9	30,8	53,3	38,2	0,7
Регион Косово и Метохија	С	...	...	...	...	...	...
	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...

Табела 64.3. Млади који раде у привредним и непривредним делатностима, са посебним освртом на привредне секторе, према полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Привредне делатности			Непривредне делатности	Непознато
		примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**78,0**	**73,6**	**53,6**	**45,4**	**65,0**
	Ж	**22,0**	**26,4**	**46,4**	**54,6**	**35,0**
Београдски регион	М	78,3	73,3	54,5	42,6	62,0
	Ж	21,7	26,7	45,5	57,4	38,0
Регион Војводине	М	82,9	71,9	51,2	43,7	67,2
	Ж	17,1	28,1	48,8	56,3	32,8
Регион Јужне и Источне Србије	М	75,1	74,1	53,3	52,0	65,1
	Ж	24,9	25,9	46,7	48,0	34,9
Регион Шумадије и Западне Србије	М	75,5	75,4	55,1	46,9	66,6
	Ж	24,5	24,6	44,9	53,1	33,4
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...

Табела 64.4. Млади који раде у привредним и непривредним делатностима, са посебним освртом на привредне секторе, према типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Привредне делатности			Непривредне делатности	Непознато
		примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**4204**	**53579**	**71120**	**95933**	**1548**
	Остала	**32316**	**44319**	**39714**	**36483**	**1690**
	Свега	**36520**	**97898**	**110834**	**132416**	**3238**
Београдски регион	Градска	396	12573	26081	38975	649
	Остала	711	5208	7259	6500	216
	Свега	1107	17781	33340	45475	865
Регион Војводине	Градска	2736	18248	19724	25226	347
	Остала	9492	13393	10951	11085	265
	Свега	12228	31641	30675	36311	612
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	601	9494	10943	15078	276
	Остала	7235	9442	7755	7687	617
	Свега	7836	18936	18698	22765	893
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	471	13264	14372	16654	276
	Остала	14878	16276	13749	11211	592
	Свега	15349	29540	28121	27865	868
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...
	Свега	...	...	...	...	...

Табела 64.5. Млади који раде у привредним и непривредним делатностима, са посебним освртом на привредне секторе, према типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Привредне делатности			Непривредне делатности	Непознато
		примарни сектор	секундарни сектор	терцијарни сектор		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**11,5**	**54,7**	**64,2**	**72,4**	**47,8**
	Остала	**88,5**	**45,3**	**35,8**	**27,6**	**52,2**
	Свега	**7,7**	**50,1**	**58,5**	**66,2**	**30,9**
Београдски регион	Градска	35,8	70,7	78,2	85,7	75,0
	Остала	64,2	29,3	21,8	14,3	25,0
Регион Војводине	Градска	22,4	57,7	64,3	69,5	56,7
	Остала	77,6	42,3	35,7	30,5	43,3
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	7,7	50,1	58,5	66,2	30,9
	Остала	92,3	49,9	41,5	33,8	69,1
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	3,1	44,9	51,1	59,8	31,8
	Остала	96,9	55,1	48,9	40,2	68,2
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...

Табела 64.6. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – први део

Тип насеља	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Финансијске делатности и делатност осигурања	Информисање и комуникације
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска	**4204**	**1300**	**36817**	**1644**	**2976**	**10842**	**48996**	**9623**	**12501**	**7183**	**8277**
Остала	**32316**	**1769**	**28975**	**1023**	**1915**	**10637**	**27295**	**6637**	**5782**	**1288**	**1318**
Свега	**36520**	**3069**	**65792**	**2667**	**4891**	**21479**	**76291**	**16260**	**18283**	**8471**	**9595**
Београдски регион											
Градска	396	513	6965	459	1024	3612	17888	3652	4541	3822	4901
Остала	711	598	2737	208	390	1275	4871	1519	869	357	409
Свега	1107	1111	9702	667	1414	4887	22759	5171	5410	4179	5310
Регион Војводине											
Градска	2736	159	13548	406	874	3261	13629	2627	3468	1539	1939
Остала	9492	76	9746	174	607	2790	7671	1788	1492	376	392
Свега	12228	235	23294	580	1481	6051	21300	4415	4960	1915	2331
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска	601	353	6525	429	541	1646	7674	1371	1898	745	652
Остала	7235	395	5858	287	365	2537	5440	1201	1114	186	202
Свега	7836	748	12383	716	906	4183	13114	2572	3012	931	854
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска	471	275	9779	350	537	2323	9805	1973	2594	1077	785
Остала	14878	700	10634	354	553	4035	9313	2129	2307	369	315
Свега	15349	975	20413	704	1090	6358	19118	4102	4901	1446	1100
Регион Косово и Метохија											
Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.6. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – други део

Тип насеља	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска	**442**	**11171**	**6014**	**23257**	**11896**	**13516**	**6247**	**7769**	**27**	**134**	**1548**
Остала	**89**	**2856**	**2708**	**13307**	**3815**	**6018**	**1444**	**3588**	**44**	**8**	**1690**
Свега	**531**	**14027**	**8722**	**36564**	**15711**	**19534**	**7691**	**11357**	**71**	**142**	**3238**
Београдски регион											
Градска	254	5953	2649	6974	3509	4796	2786	3219	2	110	649
Остала	27	606	855	1621	483	1102	280	754	2	4	216
Свега	281	6559	3504	8595	3992	5898	3066	3973	4	114	865
Регион Војводине											
Градска	101	2657	1621	6302	3496	3977	1532	2033	18	11	347
Остала	26	805	750	4028	1170	2132	388	985	31	2	265
Свега	127	3462	2371	10330	4666	6109	1920	3018	49	13	612
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска	31	1152	943	5251	2187	2269	812	1027	3	6	276
Остала	10	550	480	3362	801	1169	240	682	5	0	617
Свега	41	1702	1423	8613	2988	3438	1052	1709	8	6	893
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска	56	1409	801	4730	2704	2474	1117	1490	4	7	276
Остала	26	895	623	4296	1361	1615	536	1167	6	2	592
Свега	82	2304	1424	9026	4065	4089	1653	2657	10	9	868
Регион Косово и Метохија											
Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.7. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Тип насеља	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клима т.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска	**11,5**	**42,4**	**56,0**	**61,6**	**60,8**	**50,5**	**64,2**	**59,2**	**68,4**	**86,3**	**84,8**
Остала	**88,5**	**57,6**	**44,0**	**38,4**	**39,2**	**49,5**	**35,8**	**40,8**	**31,6**	**13,7**	**15,2**
Београдски регион											
Градска	35,8	46,2	71,8	68,8	72,4	73,9	78,6	70,6	83,9	92,3	91,5
Остала	64,2	53,8	28,2	31,2	27,6	26,1	21,4	29,4	16,1	7,7	8,5
Регион Војводине											
Градска	22,4	67,7	58,2	70,0	59,0	53,9	64,0	59,5	69,9	83,2	80,4
Остала	77,6	32,3	41,8	30,0	41,0	46,1	36,0	40,5	30,1	16,8	19,6
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска	7,7	47,2	52,7	59,9	59,7	39,3	58,5	53,3	63,0	76,3	80,0
Остала	92,3	52,8	47,3	40,1	40,3	60,7	41,5	46,7	37,0	23,7	20,0
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска	3,1	28,2	47,9	49,7	49,3	36,5	51,3	48,1	52,9	71,4	74,5
Остала	96,9	71,8	52,1	50,3	50,7	63,5	48,7	51,9	47,1	28,6	25,5
Регион Косово и Метохија											
Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.7. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Тип насеља	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска	**83,2**	**79,6**	**69,0**	**63,6**	**75,7**	**69,2**	**81,2**	**68,4**	**38,0**	**94,4**	**47,8**
Остала	**16,8**	**20,4**	**31,0**	**36,4**	**24,3**	**30,8**	**18,8**	**31,6**	**62,0**	**5,6**	**52,2**
Свега	**68,3**	**61,2**	**56,3**	**52,4**	**66,5**	**60,5**	**67,6**	**56,1**	**40,0**	**77,8**	**31,8**
Београдски регион											
Градска	90,4	90,8	75,6	81,1	87,9	81,3	90,9	81,0	50,0	96,5	75,0
Остала	9,6	9,2	24,4	18,9	12,1	18,7	9,1	19,0	50,0	3,5	25,0
Регион Војводине											
Градска	79,5	76,7	68,4	61,0	74,9	65,1	79,8	67,4	36,7	84,6	56,7
Остала	20,5	23,3	31,6	39,0	25,1	34,9	20,2	32,6	63,3	15,4	43,3
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска	75,6	67,7	66,3	61,0	73,2	66,0	77,2	60,1	37,5	100,0	30,9
Остала	24,4	32,3	33,7	39,0	26,8	34,0	22,8	39,9	62,5	0,0	69,1
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска	68,3	61,2	56,3	52,4	66,5	60,5	67,6	56,1	40,0	77,8	31,8
Остала	31,7	38,8	43,8	47,6	33,5	39,5	32,4	43,9	60,0	22,2	68,2
Регион Косово и Метохија											
Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.8. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и полу, по регионима, Попис 2011. – први део

Пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**28479**	**2674**	**43780**	**2235**	**4118**	**19273**	**35651**	**13301**	**10409**	**5850**	**2948**
Женски	**8041**	**395**	**22012**	**432**	**773**	**2206**	**40640**	**2959**	**7874**	**3745**	**5523**
Свега	**36520**	**3069**	**65792**	**2667**	**4891**	**21479**	**76291**	**16260**	**18283**	**9595**	**8471**
Београдски регион											
Мушки	867	894	6435	535	1209	3969	10974	3978	3218	3135	1527
Женски	240	217	3267	132	205	918	11785	1193	2192	2175	2652
Свега	1107	1111	9702	667	1414	4887	22759	5171	5410	5310	4179
Регион Војводине											
Мушки	10136	187	15289	467	1233	5563	9418	3697	2597	1461	553
Женски	2092	48	8005	113	248	488	11882	718	2363	870	1362
Свега	12228	235	23294	580	1481	6051	21300	4415	4960	2331	1915
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	5888	696	8129	607	763	3842	6067	2150	1757	557	331
Женски	1948	52	4254	109	143	341	7047	422	1255	297	600
Свега	7836	748	12383	716	906	4183	13114	2572	3012	854	931
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	11588	897	13927	626	913	5899	9192	3476	2837	697	537
Женски	3761	78	6486	78	177	459	9926	626	2064	403	909
Свега	15349	975	20413	704	1090	6358	19118	4102	4901	1100	1446
Регион Косово и Метохија											
Мушко	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.8. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и полу, по регионима, Попис 2011. – други део

Пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност, забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**245**	**6405**	**5956**	**22055**	**4082**	**4394**	**4344**	**3801**	**6**	**62**	**2106**
Женски	**286**	**7622**	**2766**	**14509**	**11629**	**15140**	**3347**	**7556**	**65**	**80**	**1132**
Свега	**531**	**14027**	**8722**	**36564**	**15711**	**19534**	**7691**	**11357**	**71**	**142**	**3238**
Београдски регион											
Мушки	138	2837	2226	4573	940	1200	1684	1076	1	47	536
Женски	143	3722	1278	4022	3052	4698	1382	2897	3	67	329
Свега	281	6559	3504	8595	3992	5898	3066	3973	4	114	865
Регион Војводине											
Мушки	63	1601	1695	5888	1154	1333	1085	1008	3	7	411
Женски	64	1861	676	4442	3512	4776	835	2010	46	6	201
Свега	127	3462	2371	10330	4666	6109	1920	3018	49	13	612
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	12	857	1032	6059	879	823	583	705	1	3	581
Женски	29	845	391	2554	2109	2615	469	1004	7	3	312
Свега	41	1702	1423	8613	2988	3438	1052	1709	8	6	893
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	32	1110	1003	5535	1109	1038	992	1012	1	5	578
Женски	50	1194	421	3491	2956	3051	661	1645	9	4	290
Свега	82	2304	1424	9026	4065	4089	1653	2657	10	9	868
Регион Косово и Метохија											
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.9. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и полу, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клима т.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**78,0**	**87,1**	**66,5**	**83,8**	**84,2**	**89,7**	**46,7**	**81,8**	**56,9**	**61,0**	**34,8**
Женски	**22,0**	**12,9**	**33,5**	**16,2**	**15,8**	**10,3**	**53,3**	**18,2**	**43,1**	**39,0**	**65,2**
Београдски регион											
Мушки	78,3	80,5	66,3	80,2	85,5	81,2	48,2	76,9	59,5	59,0	36,5
Женски	21,7	19,5	33,7	19,8	14,5	18,8	51,8	23,1	40,5	41,0	63,5
Регион Војводине											
Мушки	82,9	79,6	65,6	80,5	83,3	91,9	44,2	83,7	52,4	62,7	28,9
Женски	17,1	20,4	34,4	19,5	16,7	8,1	55,8	16,3	47,6	37,3	71,1
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	75,1	93,0	65,6	84,8	84,2	91,8	46,3	83,6	58,3	65,2	35,6
Женски	24,9	7,0	34,4	15,2	15,8	8,2	53,7	16,4	41,7	34,8	64,4
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	75,5	92,0	68,2	88,9	83,8	92,8	48,1	84,7	57,9	63,4	37,1
Женски	24,5	8,0	31,8	11,1	16,2	7,2	51,9	15,3	42,1	36,6	62,9
Регион Косово и Метохија											
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.9. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности и полу, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**46,1**	**45,7**	**68,3**	**60,3**	**26,0**	**22,5**	**56,5**	**33,5**	**8,5**	**43,7**	**65,0**
Женски	**53,9**	**54,3**	**31,7**	**39,7**	**74,0**	**77,5**	**43,5**	**66,5**	**91,5**	**56,3**	**35,0**
Београдски регион											
Мушки	49,1	43,3	63,5	53,2	23,5	20,3	54,9	27,1	25,0	41,2	62,0
Женски	50,9	56,7	36,5	46,8	76,5	79,7	45,1	72,9	75,0	58,8	38,0
Регион Војводине											
Мушки	49,6	46,2	71,5	57,0	24,7	21,8	56,5	33,4	6,1	53,8	67,2
Женски	50,4	53,8	28,5	43,0	75,3	78,2	43,5	66,6	93,9	46,2	32,8
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	29,3	50,4	72,5	70,3	29,4	23,9	55,4	41,3	12,5	50,0	65,1
Женски	70,7	49,6	27,5	29,7	70,6	76,1	44,6	58,7	87,5	50,0	34,9
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	39,0	48,2	70,4	61,3	27,3	25,4	60,0	38,1	10,0	55,6	66,6
Женски	61,0	51,8	29,6	38,7	72,7	74,6	40,0	61,9	90,0	44,4	33,4
Регион Косово и Метохија											
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.10. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – први део

Тип насеља и пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска Мушки	**3218**	**1053**	**23434**	**1304**	**2415**	**9162**	**22471**	**7527**	**7133**	**5004**	**2553**
Градска Женски	**986**	**247**	**13383**	**340**	**561**	**1680**	**26525**	**2096**	**5368**	**3273**	**4630**
Остала Мушки	**25261**	**1621**	**20346**	**931**	**1703**	**10111**	**13180**	**5774**	**3276**	**846**	**395**
Остала Женски	**7055**	**148**	**8629**	**92**	**212**	**526**	**14115**	**863**	**2506**	**472**	**893**
Београдски регион											
Градска Мушки	268	375	4389	349	873	2794	8605	2713	2727	2865	1428
Градска Женски	128	138	2576	110	151	818	9283	939	1814	2036	2394
Остала Мушки	599	519	2046	186	336	1175	2369	1265	491	270	99
Остала Женски	112	79	691	22	54	100	2502	254	378	139	258
Регион Војводине											
Градска Мушки	2154	120	8551	316	683	2919	6051	2129	1767	1219	460
Градска Женски	582	39	4997	90	191	342	7578	498	1701	720	1079
Остала Мушки	7982	67	6738	151	550	2644	3367	1568	830	242	93
Остала Женски	1510	9	3008	23	57	146	4304	220	662	150	283

Табела 64.10. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – први део (наставак)

Тип насеља и пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климат.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска Мушки	447	323	4146	344	436	1400	3357	1091	1089	421	262
Градска Женски	154	30	2379	85	105	246	4317	280	809	231	483
Остала Мушки	5441	373	3983	263	327	2442	2710	1059	668	136	69
Остала Женски	1794	22	1875	24	38	95	2730	142	446	66	117
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска Мушки	349	235	6348	295	423	2049	4458	1594	1550	499	403
Градска Женски	122	40	3431	55	114	274	5347	379	1044	286	674
Остала Мушки	11239	662	7579	331	490	3850	4734	1882	1287	198	134
Остала Женски	3639	38	3055	23	63	185	4579	247	1020	117	235
Регион Косово и Метохија											
Градска Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Градска Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.10. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – други део

Тип насеља и пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Градска Мушки	**205**	**4966**	**3896**	**13801**	**3037**	**3126**	**3437**	**2516**	**2**	**57**	**967**
Градска Женски	**237**	**6205**	**2118**	**9456**	**8859**	**10390**	**2810**	**5253**	**25**	**77**	**581**
Остала Мушки	**40**	**1439**	**2060**	**8254**	**1045**	**1268**	**907**	**1285**	**4**	**5**	**1139**
Остала Женски	**49**	**1417**	**648**	**5053**	**2770**	**4750**	**537**	**2303**	**40**	**3**	**551**
Београдски регион											
Градска Мушки	128	2573	1593	3686	853	976	1531	875	0	44	386
Градска Женски	126	3380	1056	3288	2656	3820	1255	2344	2	66	263
Остала Мушки	10	264	633	887	87	224	153	201	1	3	150
Остала Женски	17	342	222	734	396	878	127	553	1	1	66
Регион Војводине											
Градска Мушки	47	1201	1105	3576	872	910	832	648	2	6	224
Градска Женски	54	1456	516	2726	2624	3067	700	1385	16	5	123
Остала Мушки	16	400	590	2312	282	423	253	360	1	1	187
Остала Женски	10	405	160	1716	888	1709	135	625	30	1	78

Табела 64.10. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. – други део (наставак)

Тип насеља и пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска Мушки	9	552	655	3635	596	558	428	431	0	3	174
Градска Женски	22	600	288	1616	1591	1711	384	596	3	3	102
Остала Мушки	3	305	377	2424	283	265	155	274	1	0	407
Остала Женски	7	245	103	938	518	904	85	408	4	0	210
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска Мушки	21	640	543	2904	716	682	646	562	0	4	183
Градска Женски	35	769	258	1826	1988	1792	471	928	4	3	93
Остала Мушки	11	470	460	2631	393	356	346	450	1	1	395
Остала Женски	15	425	163	1665	968	1259	190	717	5	1	197
Регион Косово и Метохија											
Градска Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Градска Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.11. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Тип насеља и пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клима т.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
Београдски регион											
Градска Мушки	8,3	35,6	18,7	26,8	36,1	30,5	38,3	36,0	38,2	57,3	55,9
Градска Женски	13,0	55,9	19,2	32,4	26,9	48,7	35,0	44,8	33,8	62,2	51,7
Остала Мушки	2,4	32,0	10,1	20,0	19,7	11,6	18,0	21,9	15,0	31,9	25,1
Остала Женски	1,6	53,4	8,0	23,9	25,5	19,0	17,7	29,4	15,1	29,4	28,9
Регион Војводине											
Градска Мушки	66,9	11,4	36,5	24,2	28,3	31,9	26,9	28,3	24,8	24,4	18,0
Градска Женски	59,0	15,8	37,3	26,5	34,0	20,4	28,6	23,8	31,7	22,0	23,3
Остала Мушки	31,6	4,1	33,1	16,2	32,3	26,1	25,5	27,2	25,3	28,6	23,5
Остала Женски	21,4	6,1	34,9	25,0	26,9	27,8	30,5	25,5	26,4	31,8	31,7
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска Мушки	13,9	30,7	17,7	26,4	18,1	15,3	14,9	14,5	15,3	8,4	10,3
Градска Женски	15,6	12,1	17,8	25,0	18,7	14,6	16,3	13,4	15,1	7,1	10,4
Остала Мушки	21,5	23,0	19,6	28,2	19,2	24,2	20,6	18,3	20,4	16,1	17,5
Остала Женски	25,4	14,9	21,7	26,1	17,9	18,1	19,3	16,5	17,8	14,0	13,1

Табела 64.11. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – први део (наставак)

Тип насеља и пол	Пољопривреда, шумарство, рибарство	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клима т.	Снабдевање водом, гасом, управљање отпадним водама и сл.	Грађевинарство	Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Финансијске делатности и делатност осигурања
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска Мушки	10,8	22,3	27,1	22,6	17,5	22,4	19,8	21,2	21,7	10,0	15,8
Градска Женски	12,4	16,2	25,6	16,2	20,3	16,3	20,2	18,1	19,4	8,7	14,6
Остала Мушки	44,5	40,8	37,3	35,6	28,8	38,1	35,9	32,6	39,3	23,4	33,9
Остала Женски	51,6	25,7	35,4	25,0	29,7	35,2	32,4	28,6	40,7	24,8	26,3
Регион Косово и Метохија											
Градска Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Градска Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 64.11. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Тип насеља и пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
Београдски регион											
Градска Мушки	62,4	51,8	40,9	26,7	28,1	31,2	44,5	34,8	0,0	77,2	39,9
Градска Женски	53,2	54,5	49,9	34,8	30,0	36,8	44,7	44,6	8,0	85,7	45,3
Остала Мушки	25,0	18,3	30,7	10,7	8,3	17,7	16,9	15,6	25,0	60,0	13,2
Остала Женски	34,7	24,1	34,3	14,5	14,3	18,5	23,6	24,0	2,5	33,3	12,0
Регион Војводине											
Градска Мушки	22,9	24,2	28,4	25,9	28,7	29,1	24,2	25,8	100,0	10,5	23,2
Градска Женски	22,8	23,5	24,4	28,8	29,6	29,5	24,9	26,4	64,0	6,5	21,2
Остала Мушки	40,0	27,8	28,6	28,0	27,0	33,4	27,9	28,0	25,0	20,0	16,4
Остала Женски	20,4	28,6	24,7	34,0	32,1	36,0	25,1	27,1	75,0	33,3	14,2
Регион Јужне и Источне Србије											
Градска Мушки	4,4	11,1	16,8	26,3	19,6	17,9	12,5	17,1	0,0	5,3	18,0
Градска Женски	9,3	9,7	13,6	17,1	18,0	16,5	13,7	11,3	12,0	3,9	17,6
Остала Мушки	7,5	21,2	18,3	29,4	27,1	20,9	17,1	21,3	25,0	0,0	35,7
Остала Женски	14,3	17,3	15,9	18,6	18,7	19,0	15,8	17,7	10,0	0,0	38,1

Табела 64.11. Економски активно младо становништво које обавља занимање према делатности, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%) – други део (наставак)

Тип насеља и пол	Пословање некретнинама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	Делатност домаћинства као послодавца	Делатност екстериторијалних организација и тела	Непознато
Регион Шумадије и Западне Србије											
Градска Мушки	10,2	12,9	13,9	21,0	23,6	21,8	18,8	22,3	0,0	7,0	18,9
Градска Женски	14,8	12,4	12,2	19,3	22,4	17,2	16,8	17,7	16,0	3,9	16,0
Остала Мушки	27,5	32,7	22,3	31,9	37,6	28,1	38,1	35,0	25,0	20,0	34,7
Остала Женски	30,6	30,0	25,2	33,0	34,9	26,5	35,4	31,1	12,5	33,3	35,8
Регион Косово и Метохија											
Градска Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Градска Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Остала Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Образовна структура

Млади према школској спреми

Табела 65.1. Млади према школској спреми, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Године пописа	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1512646**	**38402**	**34429**	**507559**	**844109**	**73563**	**14584**
	2011	**1322021**	**15326**	**22594**	**375459**	**747847**	**157154**	**3641**
Београдски регион	2002	326226	6726	2527	91718	197729	25107	2419
	2011	307698	3000	2217	71862	173836	55718	1065
Регион Војводине	2002	416172	10755	12301	140665	231522	18210	2719
	2011	363322	5041	9157	104329	204091	40236	468
Регион Јужне и Источне Србије	2002	337946	10428	10984	121534	177704	13787	3509
	2011	278942	4139	6912	84488	156299	25968	1136
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	432302	10493	8617	153642	237154	16459	5937
	2011	372059	3146	4308	114780	213621	35232	972
Регион Косово и Метохија	2002	...	...	...	...	...	...	...
	2011	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.2. Млади према школској спреми, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Регион	Године пописа	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**2,5**	**2,3**	**33,6**	**55,8**	**4,9**	**1,0**
	2011	**1,2**	**1,7**	**28,4**	**56,6**	**11,9**	**0,3**
Београдски регион	2002	2,1	0,8	28,1	60,6	7,7	0,7
	2011	1,0	0,7	23,4	56,5	18,1	0,3
Регион Војводине	2002	2,6	3,0	33,8	55,6	4,4	0,7
	2011	1,4	2,5	28,7	56,2	11,1	0,1
Регион Јужне и Источне Србије	2002	3,1	3,3	36,0	52,6	4,1	1,0
	2011	1,5	2,5	30,3	56,0	9,3	0,4
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	2,4	2,0	35,5	54,9	3,8	1,4
	2011	0,8	1,2	30,8	57,4	9,5	0,3
Регион Косово и Метохија	2002	...	...	...	...	...	...
	2011	...	...	...	...	...	...

Табела 65.3. Удео младих према школској спреми у укупном броју младих одређене школске спреме, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Године пописа	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	2011	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Београдски регион	2002	17,5	7,3	18,1	23,4	34,1	16,6
	2011	19,6	9,8	19,1	23,2	35,5	29,3
Регион Војводине	2002	28,0	35,7	27,7	27,4	24,8	18,6
	2011	32,9	40,5	27,8	27,3	25,6	12,9
Регион Јужне и Источне Србије	2002	27,2	31,9	23,9	21,1	18,7	24,1
	2011	27,0	30,6	22,5	20,9	16,5	31,2
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	27,3	25,0	30,3	28,1	22,4	40,7
	2011	20,5	19,1	30,6	28,6	22,4	26,7
Регион Косово и Метохија	2002	...	...	...	...	...	...
	2011	...	...	...	...	...	...

Табела 65.4. Млади према школској спреми и полу, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
				2002				
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**768221**	**20242**	**17991**	**259225**	**436206**	**27129**	**7428**
	Ж	**744425**	**18160**	**16438**	**248334**	**407903**	**46434**	**7156**
				2011				
	М	**677110**	**7926**	**12273**	**196746**	**398028**	60184	**1953**
	Ж	**644911**	**7400**	**10321**	**178713**	**349819**	96970	**1688**
				2002				
Београдски регион	М	162476	3549	1126	47139	100247	9178	1237
	Ж	163750	3177	1401	44579	97482	15929	1182
				2011				
	М	153482	1459	1063	37790	91067	21479	624
	Ж	154216	1541	1154	34072	82769	34239	441
				2002				
Регион Војводине	М	212532	5830	7149	72194	119666	6325	1368
	Ж	203640	4925	5152	68471	111856	11885	1351
				2011				
	М	186863	2739	5303	55218	108675	14653	275
	Ж	176459	2302	3854	49111	95416	25583	193
				2002				
Регион Јужне и Источне Србије	М	173216	5339	5309	61097	94232	5405	1834
	Ж	164730	5089	5675	60437	83472	8382	1675
				2011				
	М	144578	2025	3579	43894	84157	10336	587
	Ж	134364	2114	3333	40594	72142	15632	549
				2002				
Регион Шумадије и Западне Србије	М	219997	5524	4407	78795	122061	6221	2989
	Ж	212305	4969	4210	74847	115093	10238	2948
				2011				
	М	192187	1703	2328	59844	114129	13716	467
	Ж	179872	1443	1980	54936	99492	21516	505
				2002				
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...
				2011				
	М	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.5. Млади према школској спреми и полу, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Регион	Пол	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непознато
				2002			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**2,6**	**2,3**	**33,7**	**56,8**	**3,5**	**1,0**
	Ж	**2,4**	**2,2**	**33,4**	**54,8**	**6,2**	**1,0**
				2011			
	М	**1,2**	**1,8**	**29,1**	**58,8**	8,9	**0,3**
	Ж	**1,1**	**1,6**	**27,7**	**54,2**	15,0	**0,3**
				2002			
Београдски регион	М	2,2	0,7	29,0	61,7	5,6	0,8
	Ж	1,9	0,9	27,2	59,5	9,7	0,7
				2011			
	М	1,0	0,7	24,6	59,3	14,0	0,4
	Ж	1,0	0,7	22,1	53,7	22,2	0,3
				2002			
Регион Војводине	М	2,7	3,4	34,0	56,3	3,0	0,6
	Ж	2,4	2,5	33,6	54,9	5,8	0,7
				2011			
	М	1,5	2,8	29,5	58,2	7,8	0,1
	Ж	1,3	2,2	27,8	54,1	14,5	0,1
				2002			
Регион Јужне и Источне Србије	М	3,1	3,1	35,3	54,4	3,1	1,1
	Ж	3,1	3,4	36,7	50,7	5,1	1,0
				2011			
	М	1,4	2,5	30,4	58,2	7,1	0,4
	Ж	1,6	2,5	30,2	53,7	11,6	0,4
				2002			
Регион Шумадије и Западне Србије	М	2,5	2,0	35,8	55,5	2,8	1,4
	Ж	2,3	2,0	35,3	54,2	4,8	1,4
				2011			
	М	0,9	1,2	31,1	59,4	7,1	0,2
	Ж	0,8	1,1	30,5	55,3	12,0	0,3
				2002			
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...
				2011			
	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...

Табела 65.6. Млади према школској спреми и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Регион	Тип насеља	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
				2002				
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**902193**	**20230**	**12479**	**262332**	**539933**	**58813**	**8406**
	Остала	**610453**	**18172**	**21950**	**245227**	**304176**	**14750**	**6178**
				2011				
	Градска	**809613**	**8488**	**10223**	**203505**	**461996**	**123472**	**1929**
	Остала	**512408**	**6838**	**12371**	**171954**	**285851**	**33682**	**1712**
				2002				
Београдски регион	Градска	264810	5193	1823	71140	161463	23279	1912
	Остала	61416	1533	704	20578	36266	1828	507
				2011				
	Градска	248492	2297	1702	55289	137487	50826	891
	Остала	59206	703	515	16573	36349	4892	174
				2002				
Регион Војводине	Градска	243942	5319	4540	74076	144766	13832	1409
	Остала	172230	5436	7761	66589	86756	4378	1310
				2011				
	Градска	216753	2469	3586	56254	123603	30565	276
	Остала	146569	2572	5571	48075	80488	9671	192
				2002				
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	179998	5047	4374	53375	104718	10501	1983
	Остала	157948	5381	6610	68159	72986	3286	1526
				2011				
	Градска	157591	2296	3657	41903	90377	19021	337
	Остала	121351	1843	3255	42585	65922	6947	799
				2002				
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	213443	4671	1742	63741	128986	11201	3102
	Остала	218859	5822	6875	89901	108168	5258	2835
				2011				
	Градска	186777	1426	1278	50059	110529	23060	425
	Остала	185282	1720	3030	64721	103092	12172	547
				2002				
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...
				2011				
	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.7. Млади према школској спреми и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
				2002				
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**59,6**	**52,7**	**36,2**	**51,7**	**64,0**	**79,9**	**57,6**
	Остала	**40,4**	**47,3**	**63,8**	**48,3**	**36,0**	**20,1**	**42,4**
				2011				
	Градска	**61,2**	**55,4**	**45,2**	**54,2**	**61,8**	78,6	**53,0**
	Остала	**38,8**	**44,6**	**54,8**	**45,8**	**38,2**	21,4	**47,0**
				2002				
Београдски регион	Градска	81,2	77,2	72,1	77,6	81,7	92,7	79,0
	Остала	18,8	22,8	27,9	22,4	18,3	7,3	21,0
				2011				
	Градска	80,8	76,6	76,8	76,9	79,1	91,2	83,7
	Остала	19,2	23,4	23,2	23,1	20,9	8,8	16,3
				2002				
Регион Војводине	Градска	58,6	49,5	36,9	52,7	62,5	76,0	51,8
	Остала	41,4	50,5	63,1	47,3	37,5	24,0	48,2
				2011				
	Градска	59,7	49,0	39,2	53,9	60,6	76,0	59,0
	Остала	40,3	51,0	60,8	46,1	39,4	24,0	41,0
				2002				
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	53,3	48,4	39,8	43,9	58,9	76,2	56,5
	Остала	46,7	51,6	60,2	56,1	41,1	23,8	43,5
				2011				
	Градска	56,5	55,5	52,9	49,6	57,8	73,2	29,7
	Остала	43,5	44,5	47,1	50,4	42,2	26,8	70,3
				2002				
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	49,4	44,5	20,2	41,5	54,4	68,1	52,2
	Остала	50,6	55,5	79,8	58,5	45,6	31,9	47,8
				2011				
	Градска	50,2	45,3	29,7	43,6	51,7	65,5	43,7
	Остала	49,8	54,7	70,3	56,4	48,3	34,5	56,3
				2002				
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...
				2011				
	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.8. Млади према школској спреми и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непознато
				2002			
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**2,2**	**1,4**	**29,1**	**59,8**	**6,5**	**0,9**
	Остала	**3,0**	**3,6**	**40,2**	**49,8**	**2,4**	**1,0**
				2011			
	Градска	**1,0**	**1,3**	**25,1**	**57,1**	15,3	**0,2**
	Остала	**1,3**	**2,4**	**33,6**	**55,8**	6,6	**0,3**
				2002			
Београдски регион	Градска	2,0	0,7	26,9	61,0	8,8	0,7
	Остала	2,5	1,1	33,5	59,0	3,0	0,8
				2011			
	Градска	0,9	0,7	22,2	55,3	20,5	0,4
	Остала	1,2	0,9	28,0	61,4	8,3	0,3
				2002			
Регион Војводине	Градска	2,2	1,9	30,4	59,3	5,7	0,6
	Остала	3,2	4,5	38,7	50,4	2,5	0,8
				2011			
	Градска	1,1	1,7	26,0	57,0	14,1	0,1
	Остала	1,8	3,8	32,8	54,9	6,6	0,1
				2002			
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	2,8	2,4	29,7	58,2	5,8	1,1
	Остала	3,4	4,2	43,2	46,2	2,1	1,0
				2011			
	Градска	1,5	2,3	26,6	57,3	12,1	0,2
	Остала	1,5	2,7	35,1	54,3	5,7	0,7
				2002			
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	2,2	0,8	29,9	60,4	5,2	1,5
	Остала	2,7	3,1	41,1	49,4	2,4	1,3
				2011			
	Градска	0,8	0,7	26,8	59,2	12,3	0,2
	Остала	0,9	1,6	34,9	55,6	6,6	0,3
				2002			
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...
				2011			
	Градска	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...

Табела 65.9. Млади према школској спреми, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2002.

Регион	Тип насеља	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непо-знато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**451096**	**10544**	**6465**	**133543**	**274505**	**21720**	**4319**
		Ж	**451097**	**9686**	**6014**	**128789**	**265428**	**37093**	**4087**
		С	**902193**	**20230**	**12479**	**262332**	**539933**	**58813**	**8406**
	Остала	**М**	**317125**	**9698**	**11526**	**125682**	**161701**	**5409**	**3109**
		Ж	**293328**	**8474**	**10424**	**119545**	**142475**	**9341**	**3069**
		С	**610453**	**18172**	**21950**	**245227**	**304176**	**14750**	**6178**
Београдски регион	Градска	М	130921	2726	780	36579	81282	8572	982
		Ж	133889	2467	1043	34561	80181	14707	930
		С	264810	5193	1823	71140	161463	23279	1912
	Остала	М	31555	823	346	10560	18965	606	255
		Ж	29861	710	358	10018	17301	1222	252
		С	61416	1533	704	20578	36266	1828	507
Регион Војводине	Градска	М	122927	2867	2581	37851	74014	4889	725
		Ж	121015	2452	1959	36225	70752	8943	684
		С	243942	5319	4540	74076	144766	13832	1409
	Остала	М	89605	2963	4568	34343	45652	1436	643
		Ж	82625	2473	3193	32246	41104	2942	667
		С	172230	5436	7761	66589	86756	4378	1310
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	90706	2495	2138	26919	54063	4059	1032
		Ж	89292	2552	2236	26456	50655	6442	951
		С	179998	5047	4374	53375	104718	10501	1983
	Остала	М	82510	2844	3171	34178	40169	1346	802
		Ж	75438	2537	3439	33981	32817	1940	724
		С	157948	5381	6610	68159	72986	3286	1526
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	106542	2456	966	32194	65146	4200	1580
		Ж	106901	2215	776	31547	63840	7001	1522
		С	213443	4671	1742	63741	128986	11201	3102
	Остала	М	113455	3068	3441	46601	56915	2021	1409
		Ж	105404	2754	3434	43300	51253	3237	1426
		С	218859	5822	6875	89901	108168	5258	2835
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.10. Млади према школској спреми, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2002. (%)

Регион	Тип насеља	Пол	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**2,3**	**1,4**	**29,6**	**60,9**	**4,8**	**1,0**
		Ж	**2,1**	**1,3**	**28,6**	**58,8**	**8,2**	**0,9**
		С	**2,2**	**1,4**	**29,1**	**59,8**	**6,5**	**0,9**
	Остала	**М**	**3,1**	**3,6**	**39,6**	**51,0**	**1,7**	**1,0**
		Ж	**2,9**	**3,6**	**40,8**	**48,6**	**3,2**	**1,0**
		С	**3,0**	**3,6**	**40,2**	**49,8**	**2,4**	**1,0**
Београдски регион	Градска	М	2,1	0,6	27,9	62,1	6,5	0,8
		Ж	1,8	0,8	25,8	59,9	11,0	0,7
		С	2,0	0,7	26,9	61,0	8,8	0,7
	Остала	М	2,6	1,1	33,5	60,1	1,9	0,8
		Ж	2,4	1,2	33,5	57,9	4,1	0,8
		С	2,5	1,1	33,5	59,0	3,0	0,8
Регион Војводине	Градска	М	2,3	2,1	30,8	60,2	4,0	0,6
		Ж	2,0	1,6	29,9	58,5	7,4	0,6
		С	2,2	1,9	30,4	59,3	5,7	0,6
	Остала	М	3,3	5,1	38,3	50,9	1,6	0,7
		Ж	3,0	3,9	39,0	49,7	3,6	0,8
		С	3,2	4,5	38,7	50,4	2,5	0,8
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	2,8	2,4	29,7	59,6	4,5	1,1
		Ж	2,9	2,5	29,6	56,7	7,2	1,1
		С	2,8	2,4	29,7	58,2	5,8	1,1
	Остала	М	3,4	3,8	41,4	48,7	1,6	1,0
		Ж	3,4	4,6	45,0	43,5	2,6	1,0
		С	3,4	4,2	43,2	46,2	2,1	1,0
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	2,3	0,9	30,2	61,1	3,9	1,5
		Ж	2,1	0,7	29,5	59,7	6,5	1,4
		С	2,2	0,8	29,9	60,4	5,2	1,5
	Остала	М	2,7	3,0	41,1	50,2	1,8	1,2
		Ж	2,6	3,3	41,1	48,6	3,1	1,4
		С	2,7	3,1	41,1	49,4	2,4	1,3
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...

Табела 65.11. Млади према школској спреми, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више и високо образовање	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**407632**	**4239**	**5407**	**106254**	**242894**	47755	**1083**
		Ж	**401981**	**4249**	**4816**	**97251**	**219102**	75717	**846**
		С	**809613**	**8488**	**10223**	**203505**	**461996**	123472	**1929**
	Остала	**М**	**269478**	**3687**	**6866**	**90492**	**155134**	12429	**870**
		Ж	**242930**	**3151**	**5505**	**81462**	**130717**	21253	**842**
		С	**512408**	**6838**	**12371**	**171954**	**285851**	33682	**1712**
Београдски регион	Градска	М	122763	1082	817	29014	71537	19766	547
		Ж	125729	1215	885	26275	65950	31060	344
		С	248492	2297	1702	55289	137487	50826	891
	Остала	М	30719	377	246	8776	19530	1713	77
		Ж	28487	326	269	7797	16819	3179	97
		С	59206	703	515	16573	36349	4892	174
Регион Војводине	Градска	М	109391	1326	2039	29572	65031	11259	164
		Ж	107362	1143	1547	26682	58572	19306	112
		С	216753	2469	3586	56254	123603	30565	276
	Остала	М	77472	1413	3264	25646	43644	3394	111
		Ж	69097	1159	2307	22429	36844	6277	81
		С	146569	2572	5571	48075	80488	9671	192
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	80663	1058	1858	21740	48195	7644	168
		Ж	76928	1238	1799	20163	42182	11377	169
		С	157591	2296	3657	41903	90377	19021	337
	Остала	М	63915	967	1721	22154	35962	2692	419
		Ж	57436	876	1534	20431	29960	4255	380
		С	121351	1843	3255	42585	65922	6947	799
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	94815	773	693	25928	58131	9086	204
		Ж	91962	653	585	24131	52398	13974	221
		С	186777	1426	1278	50059	110529	23060	425
	Остала	М	97372	930	1635	33916	55998	4630	263
		Ж	87910	790	1395	30805	47094	7542	284
		С	185282	1720	3030	64721	103092	12172	547
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...	...

Табела 65.12. Млади према школској спреми, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непо-знато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**1,0**	**1,3**	**26,1**	**59,6**	11,7	**0,3**
		Ж	**1,1**	**1,2**	**24,2**	**54,5**	18,8	**0,2**
		С	**1,0**	**1,3**	**25,1**	**57,1**	15,3	**0,2**
	Остала	**М**	**1,4**	**2,5**	**33,6**	**57,6**	4,6	**0,3**
		Ж	**1,3**	**2,3**	**33,5**	**53,8**	8,7	**0,3**
		С	**1,3**	**2,4**	**33,6**	**55,8**	6,6	**0,3**
Београдски регион	Градска	М	0,9	0,7	23,6	58,3	16,1	0,4
		Ж	1,0	0,7	20,9	52,5	24,7	0,3
		С	0,9	0,7	22,2	55,3	20,5	0,4
	Остала	М	1,2	0,8	28,6	63,6	5,6	0,3
		Ж	1,1	0,9	27,4	59,0	11,2	0,3
		С	1,2	0,9	28,0	61,4	8,3	0,3
Регион Војводине	Градска	М	1,2	1,9	27,0	59,4	10,3	0,1
		Ж	1,1	1,4	24,9	54,6	18,0	0,1
		С	1,1	1,7	26,0	57,0	14,1	0,1
	Остала	М	1,8	4,2	33,1	56,3	4,4	0,1
		Ж	1,7	3,3	32,5	53,3	9,1	0,1
		С	1,8	3,8	32,8	54,9	6,6	0,1
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	1,3	2,3	27,0	59,7	9,5	0,2
		Ж	1,6	2,3	26,2	54,8	14,8	0,2
		С	1,5	2,3	26,6	57,3	12,1	0,2
	Остала	М	1,5	2,7	34,7	56,3	4,2	0,7
		Ж	1,5	2,7	35,6	52,2	7,4	0,7
		С	1,5	2,7	35,1	54,3	5,7	0,7
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	0,8	0,7	27,3	61,3	9,6	0,2
		Ж	0,7	0,6	26,2	57,0	15,2	0,2
		С	0,8	0,7	26,8	59,2	12,3	0,2
	Остала	М	1,0	1,7	34,8	57,5	4,8	0,3
		Ж	0,9	1,6	35,0	53,6	8,6	0,3
		С	0,9	1,6	34,9	55,6	6,6	0,3
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...

Табела 65.13. Млади према школској спреми, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол	Без школске спреме	Непотпуно основно образо-вање	Основно образо-вање	Средње образо-вање	Више и високо образо-вање	Непо-знато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**50,3**	**49,9**	**52,9**	**52,2**	38,7	**38,3**
		Ж	**49,7**	**50,1**	**47,1**	**47,8**	61,3	**61,7**
	Остала	**М**	**52,6**	**53,9**	**55,5**	**52,6**	36,9	**37,2**
		Ж	**47,4**	**46,1**	**44,5**	**47,4**	63,1	**62,8**
Београдски регион	Градска	М	49,4	47,1	48,0	52,5	38,9	38,2
		Ж	50,6	52,9	52,0	47,5	61,1	61,8
	Остала	М	51,9	53,6	47,8	53,0	35,0	35,0
		Ж	48,1	46,4	52,2	47,0	65,0	65,0
Регион Војводине	Градска	М	50,5	53,7	56,9	52,6	36,8	36,6
		Ж	49,5	46,3	43,1	47,4	63,2	63,4
	Остала	М	52,9	54,9	58,6	53,3	35,1	34,8
		Ж	47,1	45,1	41,4	46,7	64,9	65,2
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	51,2	46,1	50,8	51,9	40,2	40,5
		Ж	48,8	53,9	49,2	48,1	59,8	59,5
	Остала	М	52,7	52,5	52,9	52,0	38,8	39,9
		Ж	47,3	47,5	47,1	48,0	61,2	60,1
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	50,8	54,2	54,2	51,8	39,4	39,2
		Ж	49,2	45,8	45,8	48,2	60,6	60,8
	Остала	М	52,6	54,1	54,0	52,4	38,0	38,6
		Ж	47,4	45,9	46,0	47,6	62,0	61,4
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...

Табела 66.1. Млади према стеченим звањима и полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**44574**	**12480**	**31143**	**849**	**102**
	Ж	**72341**	**20523**	**50389**	**1308**	**121**
	С	**116915**	**33003**	**81532**	**2157**	**223**
Београдски регион	М	16193	3744	11965	438	46
	Ж	26407	5963	19657	732	55
	С	42600	9707	31622	1170	101
Регион Војводине	М	11401	3337	7836	203	25
	Ж	20025	6282	13379	328	36
	С	31426	9619	21215	531	61
Регион Јужне и Источне Србије	М	7154	2097	4958	85	14
	Ж	10568	3108	7345	102	13
	С	17722	5205	12303	187	27
Регион Шумадије и Западне Србије	М	9826	3302	6384	123	17
	Ж	15341	5170	10008	146	17
	С	25167	8472	16392	269	34
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...

Табела 66.2. Млади према стеченим звањима и полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**44574**	**28,0**	**69,9**	**1,9**	**0,2**
	Ж	**72341**	**28,4**	**69,7**	**1,8**	**0,2**
	С	**116915**	**28,2**	**69,7**	**1,8**	**0,2**
Београдски регион	М	16193	23,1	73,9	2,7	0,3
	Ж	26407	22,6	74,4	2,8	0,2
	С	42600	22,8	74,2	2,7	0,2
Регион Војводине	М	11401	29,3	68,7	1,8	0,2
	Ж	20025	31,4	66,8	1,6	0,2
	С	31426	30,6	67,5	1,7	0,2
Регион Јужне и Источне Србије	М	7154	29,3	69,3	1,2	0,2
	Ж	10568	29,4	69,5	1,0	0,1
	С	17722	29,4	69,4	1,1	0,2
Регион Шумадије и Западне Србије	М	9826	33,6	65,0	1,3	0,2
	Ж	15341	33,7	65,2	1,0	0,1
	С	25167	33,7	65,1	1,1	0,1
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...

Табела 66.3. Млади према стеченим звањима и полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**38,1**	**37,8**	**38,2**	**39,4**	**45,7**
	Ж	**61,9**	**62,2**	**61,8**	**60,6**	**54,3**
	С	**38,0**	**38,6**	**37,8**	**37,4**	**45,5**
Београдски регион	М	38,0	38,6	37,8	37,4	45,5
	Ж	62,0	61,4	62,2	62,6	54,5
Регион Војводине	М	36,3	34,7	36,9	38,2	41,0
	Ж	63,7	65,3	63,1	61,8	59,0
Регион Јужне и Источне Србије	М	40,4	40,3	40,3	45,5	51,9
	Ж	59,6	59,7	59,7	54,5	48,1
Регион Шумадије и Западне Србије	М	39,0	39,0	38,9	45,7	50,0
	Ж	61,0	61,0	61,1	54,3	50,0
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...

Табела 66.4. Млади према стеченим звањима и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**94793**	**24165**	**68505**	**1916**	**207**
	Остала	**22122**	**8838**	**13027**	**241**	**16**
	Свега	**116915**	**33003**	**81532**	**2157**	**223**
Београдски регион	Градска	39709	8744	29743	1124	98
	Остала	2891	963	1879	46	3
	Свега	42600	9707	31622	1170	101
Регион Војводине	Градска	24567	6816	17254	442	55
	Остала	6859	2803	3961	89	6
	Свега	31426	9619	21215	531	61
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	13425	3482	9763	155	25
	Остала	4297	1723	2540	32	2
	Свега	17722	5205	12303	187	27
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	17092	5123	11745	195	29
	Остала	8075	3349	4647	74	5
	Свега	25167	8472	16392	269	34
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...
	Свега	...	...	...	...	...

Табела 66.5. Млади према стеченим звањима и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**25,5**	**72,3**	**2,0**	**0,2**
	Остала	**40,0**	**58,9**	**1,1**	**0,1**
	Свега	**22,0**	**74,9**	**2,8**	**0,2**
Београдски регион	Градска	22,0	74,9	2,8	0,2
	Остала	33,3	65,0	1,6	0,1
	Свега	22,8	74,2	2,7	0,2
Регион Војводине	Градска	27,7	70,2	1,8	0,2
	Остала	40,9	57,7	1,3	0,1
	Свега	30,6	67,5	1,7	0,2
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	25,9	72,7	1,2	0,2
	Остала	40,1	59,1	0,7	0,0
	Свега	29,4	69,4	1,1	0,2
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	30,0	68,7	1,1	0,2
	Остала	41,5	57,5	0,9	0,1
	Свега	33,7	65,1	1,1	0,1
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...
	Свега	...	...	...	...

Табела 66.6. Млади према стеченим звањима и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**81,1**	**73,2**	**84,0**	**88,8**	**92,8**
	Остала	**18,9**	**26,8**	**16,0**	**11,2**	**7,2**
Београдски регион	Градска	93,2	90,1	94,1	96,1	97,0
	Остала	6,8	9,9	5,9	3,9	3,0
Регион Војводине	Градска	78,2	70,9	81,3	83,2	90,2
	Остала	21,8	29,1	18,7	16,8	9,8
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	75,8	66,9	79,4	82,9	92,6
	Остала	24,2	33,1	20,6	17,1	7,4
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	67,9	60,5	71,7	72,5	85,3
	Остала	32,1	39,5	28,3	27,5	14,7
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...

Табела 66.7. Млади према стеченим звањима, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Пол	Укупно	Основне академске/ струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**36311**	**9314**	**26164**	**738**	**95**
		Ж	**58482**	**14851**	**42341**	**1178**	**112**
	Остала	**М**	**8263**	**3166**	**4979**	**111**	**7**
		Ж	**13859**	**5672**	**8048**	**130**	**9**
Београдски регион	Градска	М	15181	3407	11308	421	45
		Ж	24528	5337	18435	703	53
	Остала	М	1012	337	657	17	1
		Ж	1879	626	1222	29	2
Регион Војводине	Градска	М	8987	2397	6404	164	22
		Ж	15580	4419	10850	278	33
	Остала	М	2414	940	1432	39	3
		Ж	4445	1863	2529	50	3
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	5437	1451	3905	68	13
		Ж	7988	2031	5858	87	12
	Остала	М	1717	646	1053	17	1
		Ж	2580	1077	1487	15	1
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	6706	2059	4547	85	15
		Ж	10386	3064	7198	110	14
	Остала	М	3120	1243	1837	38	2
		Ж	4955	2106	2810	36	3
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...

Табела 66.8. Млади према стеченим звањима, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол	Укупно	Основне академске /струковне студије (I степен)	Дипломирани/ мастер/ специјалиста	Магистар	Доктор наука
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**36311**	**25,7**	**72,1**	**2,0**	**0,3**
		Ж	**58482**	**25,4**	**72,4**	**2,0**	**0,2**
	Остала	**М**	**8263**	**38,3**	**60,3**	**1,3**	**0,1**
		Ж	**13859**	**40,9**	**58,1**	**0,9**	**0,1**
Београдски регион	Градска	М	15181	22,4	74,5	2,8	0,3
		Ж	24528	21,8	75,2	2,9	0,2
	Остала	М	1012	33,3	64,9	1,7	0,1
		Ж	1879	33,3	65,0	1,5	0,1
Регион Војводине	Градска	М	8987	26,7	71,3	1,8	0,2
		Ж	15580	28,4	69,6	1,8	0,2
	Остала	М	2414	38,9	59,3	1,6	0,1
		Ж	4445	41,9	56,9	1,1	0,1
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	5437	26,7	71,8	1,3	0,2
		Ж	7988	25,4	73,3	1,1	0,2
	Остала	М	1717	37,6	61,3	1,0	0,1
		Ж	2580	41,7	57,6	0,6	0,0
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	6706	30,7	67,8	1,3	0,2
		Ж	10386	29,5	69,3	1,1	0,1
	Остала	М	3120	39,8	58,9	1,2	0,1
		Ж	4955	42,5	56,7	0,7	0,1
Регион Косово и Метохија	Градска	М	....	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...
	Остала	М	....	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...

Компјутерска писменост

Табела 67.1. Млади према компјутерској писмености, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Компјутерски неписмени					Компјутерски писмени				
удео у укупном броју младих	пол		тип насеља		удео у укупном броју младих	пол		тип насеља	
	мушки	женски	градска	остала		мушки	женски	градска	остала
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
11,6	**51,2**	**48,8**	**36,7**	**63,3**	**88,4**	**51,2**	**48,8**	**64,5**	**35,5**
Београдски регион									
6,4	50,4	49,6	60,1	39,9	93,6	49,8	50,2	82,2	17,8
Регион Војводине									
10,5	51,9	48,1	40,4	59,6	89,5	51,4	48,6	61,9	38,1
Регион Јужне и Источне Србије									
15,3	50,2	49,8	36,0	64,0	84,7	52,1	47,9	60,2	39,8
Регион Шумадије и Западне Србије									
14,2	51,8	48,2	25,7	74,3	85,8	51,6	48,4	54,2	45,8
Регион Косово и Метохија									
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 67.2. Млади према компјутерској писмености, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Компјутерски неписмени					Компјутерски писмени				
укупно	пол		тип насеља		укупно	пол		тип насеља	
	мушки	женски	градска	остала		мушки	женски	градска	остала
Београдски регион									
12,8	12,6	13,0	20,9	8,0	24,7	24,0	25,3	31,4	12,4
Регион Војводине									
24,9	25,3	24,6	27,5	23,5	27,8	27,9	27,7	26,7	29,8
Регион Јужне и Источне Србије									
27,9	27,4	28,5	27,4	28,2	20,2	20,6	19,8	18,9	22,6
Регион Шумадије и Западне Србије									
34,4	34,8	34,0	24,1	40,3	27,3	27,5	27,1	23,0	35,2
Регион Косово и Метохија									
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 67.3. Млади према компјутерској писмености, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип	Пол	Апсолутни бројеви			Релативни бројеви		
			неписмени – укупно	писмени – укупно	млади – укупно	неписмени %	писмени %	укупно %
РЕПУБЛИКА СРБИЈА		**М**	**28698**	**373283**	**401981**	**7,1**	**92,9**	**100**
	Градска	**Ж**	**56196**	**753417**	**809613**	**6,9**	**93,1**	**100**
		С	**50928**	**218550**	**269478**	**18,9**	**81,1**	**100**
		М	**46160**	**196770**	**242930**	**19,0**	**81,0**	**100**
	Остала	**Ж**	**97088**	**415320**	**512408**	**18,9**	**81,1**	**100**
		С	**28698**	**373283**	**401981**	**7,1**	**92,9**	**100**
Београдски регион		М	5853	116910	122763	4,8	95,2	100
	Градска	Ж	5918	119811	125729	4,7	95,3	100
		С	11771	236721	248492	4,7	95,3	100
		М	4017	26702	30719	13,1	86,9	100
	Остала	Ж	3794	24693	28487	13,3	86,7	100
		С	7811	51395	59206	13,2	86,8	100
Регион Војводине		М	7751	101640	109391	7,1	92,9	100
	Градска	Ж	7704	99658	107362	7,2	92,8	100
		С	15455	201298	216753	7,1	92,9	100
		М	12079	65393	77472	15,6	84,4	100
	Остала	Ж	10705	58392	69097	15,5	84,5	100
		С	22784	123785	146569	15,5	84,5	100
Регион Јужне и Источне Србије		М	7387	73276	80663	9,2	90,8	100
	Градска	Ж	8021	68907	76928	10,4	89,6	100
		С	15408	142183	157591	9,8	90,2	100
		М	14077	49838	63915	22,0	78,0	100
	Остала	Ж	13298	44138	57436	23,2	76,8	100
		С	27375	93976	121351	22,6	77,4	100
Регион Шумадије и Западне Србије		М	6507	88308	94815	6,9	93,1	100
	Градска	Ж	7055	84907	91962	7,7	92,3	100
		С	13562	173215	186777	7,3	92,7	100
		М	20755	76617	97372	21,3	78,7	100
	Остала	Ж	18363	69547	87910	20,9	79,1	100
		С	39118	146164	185282	21,1	78,9	100
Регион Косово и Метохија		М	...	...	...	...	...	...
	Градска	Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...
		М	...	...	...	...	...	...
	Остала	Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...

Табела 67.4. Млади према компјутерској писмености и старости, по регионима, Попис 2011.

Регион	Компјутерски неписмени				Компјутерски писмени			
	укупно	15–19 год.	20–24	25–29 год.	укупно	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**153284**	**28854**	**46954**	**77476**	**1168737**	**373140**	**392787**	**402810**
Београдски регион	19582	3690	5802	10090	288116	80838	92437	114841
Регион Војводине	38239	7330	11637	19272	325083	102502	109529	113052
Регион Јужне и Источне Србије	42783	8737	13177	20869	236159	81577	80357	74225
Регион Шумадије и Западне Србије	52680	9097	16338	27245	319379	108223	110464	100692
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 67.5. Млади према компјутерској писмености и старости, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Компјутерски неписмени				Компјутерски писмени			
	укупно	15–19 год.	20–24	25–29 год.	укупно	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**153284**	**18,8**	**30,6**	**50,5**	**1168737**	**31,9**	**33,6**	**34,5**
Београдски регион	19582	18,8	29,6	51,5	288116	28,1	32,1	39,9
Регион Војводине	38239	19,2	30,4	50,4	325083	31,5	33,7	34,8
Регион Јужне и Источне Србије	42783	20,4	30,8	48,8	236159	34,5	34,0	31,4
Регион Шумадије и Западне Србије	52680	17,3	31,0	51,7	319379	33,9	34,6	31,5
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 67.6. Млади према компјутерској писмености, старости и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Компјутерски неписмени			Компјутерски писмени		
		15–19 год.	20–24	25–29 год.	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**10454**	**16720**	**29022**	**225449**	**248828**	**279140**
	Остала	**18400**	**30234**	**48454**	**147691**	**143959**	**123670**
	Свега	**28854**	**46954**	**77476**	**373140**	**392787**	**402810**
Београдски регион	Градска	2325	3506	5940	64347	75114	97260
	Остала	1365	2296	4150	16491	17323	17581
	Свега	3690	5802	10090	80838	92437	114841
Регион Војводине	Градска	2837	4661	7957	60098	66616	74584
	Остала	4493	6976	11315	42404	42913	38468
	Свега	7330	11637	19272	102502	109529	113052
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	3178	4622	7608	46055	47902	48226
	Остала	5559	8555	13261	35522	32455	25999
	Свега	8737	13177	20869	81577	80357	74225
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	2114	3931	7517	54949	59196	59070
	Остала	6983	12407	19728	53274	51268	41622
	Свега	9097	16338	27245	108223	110464	100692
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...
	Свега	...	...	...	...	...	...

Табела 67.7. Млади према компјутерској писмености, старости и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Компјутерски неписмени				Компјутерски писмени			
		15–19 год.	20–24	25–29 год.	свега	15–19 год.	20–24	25–29 год.	свега
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**36,2**	**35,6**	**37,5**	**36,7**	**60,4**	**63,3**	**69,3**	**64,5**
	Остала	**63,8**	**64,4**	**62,5**	**63,3**	**39,6**	**36,7**	**30,7**	**35,5**
	Свега	**28854**	**46954**	**77476**	**153284**	**373140**	**392787**	**402810**	**1168737**
Београдски регион	Градска	63,0	60,4	58,9	60,1	79,6	81,3	84,7	82,2
	Остала	37,0	39,6	41,1	39,9	20,4	18,7	15,3	17,8
	Свега	3690	5802	10090	19582	80838	92437	114841	288116
Регион Војводине	Градска	38,7	40,1	41,3	40,4	58,6	60,8	66,0	61,9
	Остала	61,3	59,9	58,7	59,6	41,4	39,2	34,0	38,1
	Свега	7330	11637	19272	38239	102502	109529	113052	325083
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	36,4	35,1	36,5	36,0	56,5	59,6	65,0	60,2
	Остала	63,6	64,9	63,5	64,0	43,5	40,4	35,0	39,8
	Свега	8737	13177	20869	42783	81577	80357	74225	236159
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	23,2	24,1	27,6	25,7	50,8	53,6	58,7	54,2
	Остала	76,8	75,9	72,4	74,3	49,2	46,4	41,3	45,8
	Свега	9097	16338	27245	52680	108223	110464	100692	319379
Регион Косово и Метохија	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...
	Свега	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 67.8. Млади према компјутерској писмености, старости и полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Компјутерски неписмени			Компјутерски писмени		
		15–19 год.	20–24	25–29 год.	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**14936**	**23926**	**39564**	**192032**	**201305**	**205347**
	Ж	**13918**	**23028**	**37912**	**181108**	**191482**	**197463**
	С	**28854**	**46954**	**77476**	**373140**	**392787**	**402810**
Београдски регион	М	1821	2883	5166	41559	46411	55642
	Ж	1869	2919	4924	39279	46026	59199
	С	3690	5802	10090	80838	92437	114841
Регион Војводине	М	3818	5963	10049	52673	56334	58026
	Ж	3512	5674	9223	49829	53195	55026
	С	7330	11637	19272	102502	109529	113052
Регион Јужне и Источне Србије	М	4626	6532	10306	42288	41817	39009
	Ж	4111	6645	10563	39289	38540	35216
	С	8737	13177	20869	81577	80357	74225
Регион Шумадије и Западне Србије	М	4671	8548	14043	55512	56743	52670
	Ж	4426	7790	13202	52711	53721	48022
	С	9097	16338	27245	108223	110464	100692
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...

Табела 67.9. Млади према компјутерској писмености, старости и полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Компјутерски неписмени			Компјутерски писмени		
		15–19 год.	20–24	25–29 год.	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**51,8**	**51,0**	**51,1**	**51,5**	**51,3**	**51,0**
	Ж	**48,2**	**49,0**	**48,9**	**48,5**	**48,7**	**49,0**
	С	**28854**	**46954**	**77476**	**373140**	**392787**	**402810**
Београдски регион	М	49,3	49,7	51,2	51,4	50,2	48,5
	Ж	50,7	50,3	48,8	48,6	49,8	51,5
	С	3690	5802	10090	80838	92437	114841
Регион Војводине	М	52,1	51,2	52,1	51,4	51,4	51,3
	Ж	47,9	48,8	47,9	48,6	48,6	48,7
	С	7330	11637	19272	102502	109529	113052
Регион Јужне и Источне Србије	М	52,9	49,6	49,4	51,8	52,0	52,6
	Ж	47,1	50,4	50,6	48,2	48,0	47,4
	С	8737	13177	20869	81577	80357	74225
Регион Шумадије и Западне Србије	М	51,3	52,3	51,5	51,3	51,4	52,3
	Ж	48,7	47,7	48,5	48,7	48,6	47,7
	С	9097	16338	27245	108223	110464	100692
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...

Табела 67.10. Млади према компјутерској писмености, старости, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011.

Регион	Тип насеља	Пол	Компјутерски неписмени			Компјутерски писмени		
			15–19 год.	20–24	25–29 год.	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**5165**	**8081**	**14252**	**115862**	**125675**	**138597**
		Ж	**5289**	**8639**	**14770**	**109587**	**123153**	**140543**
		С	**10454**	**16720**	**29022**	**225449**	**248828**	**279140**
	Остала	**М**	**9771**	**15845**	**25312**	**76170**	**75630**	**66750**
		Ж	**8629**	**14389**	**23142**	**71521**	**68329**	**56920**
		С	**18400**	**30234**	**48454**	**147691**	**143959**	**123670**
Београдски регион	Градска	М	1116	1712	3025	32981	37464	46465
		Ж	1209	1794	2915	31366	37650	50795
		С	2325	3506	5940	64347	75114	97260
	Остала	М	705	1171	2141	8578	8947	9177
		Ж	660	1125	2009	7913	8376	8404
		С	1365	2296	4150	16491	17323	17581
Регион Војводине	Градска	М	1395	2312	4044	30879	33521	37240
		Ж	1442	2349	3913	29219	33095	37344
		С	2837	4661	7957	60098	66616	74584
	Остала	М	2423	3651	6005	21794	22813	20786
		Ж	2070	3325	5310	20610	20100	17682
		С	4493	6976	11315	42404	42913	38468
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	1613	2184	3590	23860	24672	24744
		Ж	1565	2438	4018	22195	23230	23482
		С	3178	4622	7608	46055	47902	48226
	Остала	М	3013	4348	6716	18428	17145	14265
		Ж	2546	4207	6545	17094	15310	11734
		С	5559	8555	13261	35522	32455	25999
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	1041	1873	3593	28142	30018	30148
		Ж	1073	2058	3924	26807	29178	28922
		С	2114	3931	7517	54949	59196	59070
	Остала	М	3630	6675	10450	27370	26725	22522
		Ж	3353	5732	9278	25904	24543	19100
		С	6983	12407	19728	53274	51268	41622
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...

Табела 67.11. Млади према компјутерској писмености, старости, полу и типу насеља, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Тип насеља	Пол	Компјутерски неписмени			Компјутерски писмени		
			15–19 год.	20–24	25–29 год.	15–19 год.	20–24	25–29 год.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**Градска**	**М**	**18,8**	**29,4**	**51,8**	**30,5**	**33,1**	**36,5**
		Ж	**18,4**	**30,1**	**51,5**	**29,4**	**33,0**	**37,7**
		С	**18,6**	**29,8**	**51,6**	**29,9**	**33,0**	**37,0**
	Остала	**М**	**19,2**	**31,1**	**49,7**	**34,9**	**34,6**	**30,5**
		Ж	**18,7**	**31,2**	**50,1**	**36,3**	**34,7**	**28,9**
		С	**19,0**	**31,1**	**49,9**	**35,6**	**34,7**	**29,8**
Београдски регион	Градска	М	19,1	29,2	51,7	28,2	32,0	39,7
		Ж	20,4	30,3	49,3	26,2	31,4	42,4
		С	19,8	29,8	50,5	27,2	31,7	41,1
	Остала	М	17,6	29,2	53,3	32,1	33,5	34,4
		Ж	17,4	29,7	53,0	32,0	33,9	34,0
		С	17,5	29,4	53,1	32,1	33,7	34,2
Регион Војводине	Градска	М	18,0	29,8	52,2	30,4	33,0	36,6
		Ж	18,7	30,5	50,8	29,3	33,2	37,5
		С	18,4	30,2	51,5	29,9	33,1	37,1
	Остала	М	20,1	30,2	49,7	33,3	34,9	31,8
		Ж	19,3	31,1	49,6	35,3	34,4	30,3
		С	19,7	30,6	49,7	34,3	34,7	31,1
Регион Јужне и Источне Србије	Градска	М	21,8	29,6	48,6	32,6	33,7	33,8
		Ж	19,5	30,4	50,1	32,2	33,7	34,1
		С	20,6	30,0	49,4	32,4	33,7	33,9
	Остала	М	21,4	30,9	47,7	37,0	34,4	28,6
		Ж	19,1	31,6	49,2	38,7	34,7	26,6
		С	20,3	31,3	48,4	37,8	34,5	27,7
Регион Шумадије и Западне Србије	Градска	М	16,0	28,8	55,2	31,9	34,0	34,1
		Ж	15,2	29,2	55,6	31,6	34,4	34,1
		С	15,6	29,0	55,4	31,7	34,2	34,1
	Остала	М	17,5	32,2	50,3	35,7	34,9	29,4
		Ж	18,3	31,2	50,5	37,2	35,3	27,5
		С	17,9	31,7	50,4	36,4	35,1	28,5
Регион Косово и Метохија	Градска	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...
	Остала	М	...	...	...	...	...	...
		Ж	...	...	...	...	...	...
		С	...	...	...	...	...	...

Етничка структура

Табела 68.1. Млади према националној припадности и полу, по регионима, Попис 2011. – први део

Пол	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
Мушки	**563885**	**703**	**17571**	**1143**	**1157**	**2172**	**905**	**1568**	**21241**	**1095**	**2320**	**229**	**18985**
Женски	**537671**	**586**	**16357**	**965**	**989**	**1752**	**856**	**971**	**20388**	**1092**	**2217**	**190**	**17920**
Свега	**1101556**	**1289**	**33928**	**2108**	**2146**	**3924**	**1761**	**2539**	**41629**	**2187**	**4537**	**419**	**36905**
Београдски регион													
Мушки	140122	128	126	42	6	9	620	453	53	270	396	15	3527
Женски	140926	87	138	34	6	14	568	275	83	298	364	13	3493
Свега	281048	215	264	76	12	23	1188	728	136	568	760	28	7020
Регион Војводине													
Мушки	128869	334	83	86	1149	8	151	907	21154	640	330	203	5666
Женски	121764	238	58	89	978	7	139	589	20233	548	303	163	5203
Свега	250633	572	141	175	2127	15	290	1496	41387	1188	633	366	10869
Регион Јужне и Источне Србије													
Мушки	128671	190	8	1007	0	1996	65	94	21	135	46	9	7273
Женски	119711	179	10	829	2	1617	65	51	43	183	39	6	6746
Свега	248382	369	18	1836	2	3613	130	145	64	318	85	15	14019
Регион Шумадије и Западне Србије													
Мушки	166223	51	17354	8	2	159	69	114	13	50	1548	2	2519
Женски	155270	82	16151	13	3	114	84	56	29	63	1511	8	2478
Свега	321493	133	33505	21	5	273	153	170	42	113	3059	10	4997
Регион Косово и Метохија													
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.1. Млади према националној припадности и полу, по регионима, Попис 2011. – други део

Пол	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато	Укупно
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
Мушки	**2422**	**159**	**1263**	**4290**	**162**	**352**	**3394**	**3233**	**1675**	**15991**	**3008**	**8146**	**677110**
Женски	**2256**	**256**	**1111**	**4198**	**149**	**412**	**3299**	**2748**	**1403**	**17270**	**2786**	**7053**	**644911**
Свега	**4678**	**415**	**2374**	**8488**	**311**	**764**	**6693**	**5981**	**3078**	**33261**	**5794**	**15199**	**1322021**
Београдски регион													
Мушки	73	54	9	125	34	13	114	666	654	3439	106	2426	153482
Женски	87	99	22	130	23	34	137	536	560	4129	79	2077	154216
Свега	160	153	31	255	57	47	251	1202	1214	7568	185	4503	307698
Регион Војводине													
Мушки	2219	83	1251	4151	114	330	3237	2155	672	8722	2832	1502	186863
Женски	1992	82	1084	4050	106	349	3105	1883	558	9148	2647	1141	176459
Свега	4211	165	2335	8201	220	679	6342	4038	1230	17870	5479	2643	363322
Регион Јужне и Источне Србије													
Мушки	97	11	3	7	10	6	26	191	160	2388	11	2144	144578
Женски	137	26	2	8	13	14	29	138	126	2463	21	1902	134364
Свега	234	37	5	15	23	20	55	329	286	4851	32	4046	278942
Регион Шумадије и Западне Србије													
Мушки	33	11	0	7	4	3	17	221	189	1442	59	2074	192187
Женски	40	49	3	10	7	15	28	191	159	1530	39	1933	179872
Свега	73	60	3	17	11	18	45	412	348	2972	98	4007	372059
Регион Косово и Метохија													
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.2. Млади према националној припадности и полу, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Пол	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
Мушки	**83,3**	**0,1**	**2,6**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**0,2**	**3,1**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,8**
Женски	**83,4**	**0,1**	**2,5**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**0,2**	**3,2**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,8**
Свега	**83,3**	**0,1**	**2,6**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**0,2**	**3,1**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,8**
Београдски регион													
Мушки	91,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	2,3
Женски	91,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	2,3
Свега	91,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	2,3
Регион Војводине													
Мушки	69,0	0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,1	0,5	11,3	0,3	0,2	0,1	3,0
Женски	69,0	0,1	0,0	0,1	0,6	0,0	0,1	0,3	11,5	0,3	0,2	0,1	2,9
Свега	69,0	0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,1	0,4	11,4	0,3	0,2	0,1	3,0
Регион Јужне и Источне Србије													
Мушки	89,0	0,1	0,0	0,7	0,0	1,4	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	5,0
Женски	89,1	0,1	0,0	0,6	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	5,0
Свега	89,0	0,1	0,0	0,7	0,0	1,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	5,0
Регион Шумадије и Западне Србије													
Мушки	86,5	0,0	9,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,8	0,0	1,3
Женски	86,3	0,0	9,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	1,4
Свега	86,4	0,0	9,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	1,3
Регион Косово и Метохија													
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.2. Млади према националној припадности и према полу, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Пол	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато	Укупно
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
Мушки	**0,4**	**0,0**	**0,2**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,5**	**0,2**	**2,4**	**0,4**	**1,2**	**100,0**
Женски	**0,3**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,4**	**0,2**	**2,7**	**0,4**	**1,1**	**100,0**
Свега	**0,4**	**0,0**	**0,2**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,5**	**0,2**	**2,5**	**0,4**	**1,1**	**100,0**
Београдски регион													
Мушки	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4	2,2	0,1	1,6	100,0
Женски	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	2,7	0,1	1,3	100,0
Свега	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4	2,5	0,1	1,5	100,0
Регион Војводине													
Мушки	1,2	0,0	0,7	2,2	0,1	0,2	1,7	1,2	0,4	4,7	1,5	0,8	100,0
Женски	1,1	0,0	0,6	2,3	0,1	0,2	1,8	1,1	0,3	5,2	1,5	0,6	100,0
Свега	1,2	0,0	0,6	2,3	0,1	0,2	1,7	1,1	0,3	4,9	1,5	0,7	100,0
Регион Јужне и Источне Србије													
Мушки	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,7	0,0	1,5	100,0
Женски	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,8	0,0	1,4	100,0
Свега	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,7	0,0	1,5	100,0
Регион Шумадије и Западне Србије													
Мушки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,0	1,1	100,0
Женски	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,9	0,0	1,1	100,0
Свега	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,0	1,1	100,0
Регион Косово и Метохија													
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.3. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. – први део

Године пописа	Тип насеља	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**Градска**	**751083**	**1781**	**18832**	**1296**	**2230**	**726**	**1045**	**13704**	**30912**	**2147**	**2794**	**270**	**17910**
	Остала	**502768**	**13100**	**15920**	**1423**	**957**	**4567**	**145**	**3668**	**21294**	**1267**	**1649**	**108**	**10633**
2011	**Градска**	**675592**	**910**	**19433**	**1161**	**1414**	**601**	**1576**	**2138**	**23910**	**1433**	**2999**	**295**	**22769**
	Остала	**425964**	**379**	**14495**	**947**	**732**	**3323**	**185**	**401**	**17719**	**754**	**1538**	**124**	**14136**
Београдски регион														
2002	Градска	239459	296	184	81	12	9	740	3502	146	760	857	27	4433
	Остала	58299	19	14	46	0	0	114	204	30	136	87	6	826
2011	Градска	225617	208	243	64	12	20	1049	700	122	503	651	20	5714
	Остала	55431	7	21	12	0	3	139	28	14	65	109	8	1306
Регион Војводине														
2002	Градска	161658	347	42	76	2214	6	146	9068	30686	945	421	234	3348
	Остала	116177	116	21	121	956	1	19	3046	21223	939	293	96	4213
2011	Градска	151240	441	104	64	1400	8	256	1188	23733	634	429	258	5092
	Остала	99393	131	37	111	727	7	34	308	17654	554	204	108	5777
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	Градска	163013	1075	21	1123	0	703	63	590	48	295	71	6	8393
	Остала	131369	12949	4	1236	0	4301	2	220	19	130	31	5	3809
2011	Градска	140607	184	17	1023	1	538	126	114	42	214	69	10	9506
	Остала	107775	185	1	813	1	3075	4	31	22	104	16	5	4513
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	Градска	186953	63	18585	16	4	8	96	544	32	147	1445	3	1736
	Остала	196923	16	15881	20	1	265	10	198	22	62	1238	1	1785
2011	Градска	158128	77	19069	10	1	35	145	136	13	82	1850	7	2457
	Остала	163365	56	14436	11	4	238	8	34	29	31	1209	3	2540
Регион Косово и Метохија														
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.3. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. – други део

Године пописа	Тип насеља	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
2002	**Градска**	**1632**	**260**	**1088**	**4684**	**360**	**750**	**5376**	**9973**	**1957**	**18807**	**2455**	**10121**
	Остала	**4699**	**124**	**1757**	**6174**	**122**	**263**	**3739**	**3519**	**557**	**6630**	**483**	**4887**
2011	**Градска**	**1352**	**309**	**932**	**3595**	**246**	**570**	**3713**	**4328**	**2586**	**24011**	**4604**	**9136**
	Остала	**3326**	**106**	**1442**	**4893**	**65**	**194**	**2980**	**1653**	**549**	**9250**	**1190**	**6063**
Београдски регион													
2002	Градска	196	123	18	82	94	56	487	3027	800	5980	99	3342
	Остала	25	20	1	214	5	16	28	307	34	473	9	503
2011	Градска	144	131	29	103	56	36	239	1104	1157	6775	175	3620
	Остала	16	22	2	152	1	11	12	98	63	793	10	883
Регион Војводине													
2002	Градска	1316	91	1069	4580	215	667	4743	5432	909	9832	2255	3642
	Остала	3934	35	1754	5957	79	218	3623	2660	387	4190	420	1752
2011	Градска	1146	127	897	3472	164	510	3403	2680	943	12539	4339	1686
	Остала	3065	38	1438	4729	56	169	2939	1358	304	5331	1140	957
Регион Јужне и Источне Србије													
2002	Градска	92	16	1	7	31	13	78	631	159	1871	57	1641
	Остала	598	29	2	1	11	9	51	165	86	1510	28	1383
2011	Градска	49	21	4	13	16	14	39	263	220	2760	21	1720
	Остала	185	16	1	2	7	6	16	66	79	2091	11	2326
Регион Шумадије и Западне Србије													
2002	Градска	28	30	0	15	20	14	68	883	89	1124	44	1496
	Остала	142	40	0	2	27	20	37	387	50	457	26	1249
2011	Градска	13	30	2	7	10	10	32	281	266	1937	69	2110
	Остала	60	30	1	10	1	8	13	131	103	1035	29	1897
Регион Косово и Метохија													
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.4. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – први део

Године пописа	Тип насеља	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**Градска**	**83,3**	**0,2**	**2,1**	**0,1**	**0,2**	**0,1**	**0,1**	**1,5**	**3,4**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,0**
	Остала	**82,4**	**2,1**	**2,6**	**0,2**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,6**	**3,5**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**1,7**
2011	**Градска**	**83,4**	**0,1**	**2,4**	**0,1**	**0,2**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**3,0**	**0,2**	**0,4**	**0,0**	**2,8**
	Остала	**83,1**	**0,1**	**2,8**	**0,2**	**0,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**3,5**	**0,1**	**0,3**	**0,0**	**2,8**
Београдски регион														
2002	Градска	90,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	1,3	0,1	0,3	0,3	0,0	1,7
	Остала	94,9	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	1,3
2011	Градска	90,8	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	2,3
	Остала	93,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	2,2
Регион Војводине														
2002	Градска	66,3	0,1	0,0	0,0	0,9	0,0	0,1	3,7	12,6	0,4	0,2	0,1	1,4
	Остала	67,5	0,1	0,0	0,1	0,6	0,0	0,0	1,8	12,3	0,5	0,2	0,1	2,4
2011	Градска	69,8	0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,1	0,5	10,9	0,3	0,2	0,1	2,3
	Остала	67,8	0,1	0,0	0,1	0,5	0,0	0,0	0,2	12,0	0,4	0,1	0,1	3,9
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	Градска	90,6	0,6	0,0	0,6	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	4,7
	Остала	83,2	8,2	0,0	0,8	0,0	2,7	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	2,4
2011	Градска	89,2	0,1	0,0	0,6	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	6,0
	Остала	88,8	0,2	0,0	0,7	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	3,7
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	Градска	87,6	0,0	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1	0,7	0,0	0,8
	Остала	90,0	0,0	7,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,6	0,0	0,8
2011	Градска	84,7	0,0	10,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	1,0	0,0	1,3
	Остала	88,2	0,0	7,8	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	1,4
Регион Косово и Метохија														
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.4. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – други део

Године пописа	Тип насеља	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
2002	**Градска**	**0,2**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**1,1**	**0,2**	**2,1**	**0,3**	**1,1**
	Остала	**0,8**	**0,0**	**0,3**	**1,0**	**0,0**	**0,0**	**0,6**	**0,6**	**0,1**	**1,1**	**0,1**	**0,8**
2011	**Градска**	**0,2**	**0,0**	**0,1**	**0,4**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,5**	**0,3**	**3,0**	**0,6**	**1,1**
	Остала	**0,6**	**0,0**	**0,3**	**1,0**	**0,0**	**0,0**	**0,6**	**0,3**	**0,1**	**1,8**	**0,2**	**1,2**
Београдски регион													
2002	Градска	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	1,1	0,3	2,3	0,0	1,3
	Остала	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,5	0,1	0,8	0,0	0,8
2011	Градска	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,5	2,7	0,1	1,5
	Остала	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,3	0,0	1,5
Регион Војводине													
2002	Градска	0,5	0,0	0,4	1,9	0,1	0,3	1,9	2,2	0,4	4,0	0,9	1,5
	Остала	2,3	0,0	1,0	3,5	0,0	0,1	2,1	1,5	0,2	2,4	0,2	1,0
2011	Градска	0,5	0,1	0,4	1,6	0,1	0,2	1,6	1,2	0,4	5,8	2,0	0,8
	Остала	2,1	0,0	1,0	3,2	0,0	0,1	2,0	0,9	0,2	3,6	0,8	0,7
Регион Јужне и Источне Србије													
2002	Градска	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1	1,0	0,0	0,9
	Остала	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,0	0,0	0,9
2011	Градска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,8	0,0	1,1
	Остала	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,7	0,0	1,9
Регион Шумадије и Западне Србије													
2002	Градска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,5	0,0	0,7
	Остала	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,6
2011	Градска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,0	0,0	1,1
	Остала	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,6	0,0	1,0
Регион Косово и Метохија													
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.5. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – први део

Године пописа	Тип насеља	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**Градска**	**59,9**	**12,0**	**54,2**	**47,7**	**70,0**	**13,7**	**87,8**	**78,9**	**59,2**	**62,9**	**62,9**	**71,4**	**62,7**
	Остала	**40,1**	**88,0**	**45,8**	**52,3**	**30,0**	**86,3**	**12,2**	**21,1**	**40,8**	**37,1**	**37,1**	**28,6**	**37,3**
2011	**Градска**	**61,3**	**70,6**	**57,3**	**55,1**	**65,9**	**15,3**	**89,5**	**84,2**	**57,4**	**65,5**	**66,1**	**70,4**	**61,7**
	Остала	**38,7**	**29,4**	**42,7**	**44,9**	**34,1**	**84,7**	**10,5**	**15,8**	**42,6**	**34,5**	**33,9**	**29,6**	**38,3**
Београдски регион														
2002	Градска	80,4	94,0	92,9	63,8	100,0	100,0	86,7	94,5	83,0	84,8	90,8	81,8	84,3
	Остала	19,6	6,0	7,1	36,2	0,0	0,0	13,3	5,5	17,0	15,2	9,2	18,2	15,7
2011	Градска	80,3	96,7	92,0	84,2	100,0	87,0	88,3	96,2	89,7	88,6	85,7	71,4	81,4
	Остала	19,7	3,3	8,0	15,8	0,0	13,0	11,7	3,8	10,3	11,4	14,3	28,6	18,6
Регион Војводине														
2002	Градска	58,2	74,9	66,7	38,6	69,8	85,7	88,5	74,9	59,1	50,2	59,0	70,9	44,3
	Остала	41,8	25,1	33,3	61,4	30,2	14,3	11,5	25,1	40,9	49,8	41,0	29,1	55,7
2011	Градска	60,3	77,1	73,8	36,6	65,8	53,3	88,3	79,4	57,3	53,4	67,8	70,5	46,8
	Остала	39,7	22,9	26,2	63,4	34,2	46,7	11,7	20,6	42,7	46,6	32,2	29,5	53,2
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	Градска	55,4	7,7	84,0	47,6	0	14,0	96,9	72,8	71,6	69,4	69,6	54,5	68,8
	Остала	44,6	92,3	16,0	52,4	0	86,0	3,1	27,2	28,4	30,6	30,4	45,5	31,2
2011	Градска	56,6	49,9	94,4	55,7	50,0	14,9	96,9	78,6	65,6	67,3	81,2	66,7	67,8
	Остала	43,4	50,1	5,6	44,3	50,0	85,1	3,1	21,4	34,4	32,7	18,8	33,3	32,2
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	Градска	48,7	79,7	53,9	44,4	80,0	2,9	90,6	73,3	59,3	70,3	53,9	75,0	49,3
	Остала	51,3	20,3	46,1	55,6	20,0	97,1	9,4	26,7	40,7	29,7	46,1	25,0	50,7
2011	Градска	49,2	57,9	56,9	47,6	20,0	12,8	94,8	80,0	31,0	72,6	60,5	70,0	49,2
	Остала	50,8	42,1	43,1	52,4	80,0	87,2	5,2	20,0	69,0	27,4	39,5	30,0	50,8
Регион Косово и Метохија														
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.5. Млади према националној припадности и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – други део

Године пописа	Тип насеља	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
2002	**Градска**	**25,8**	**67,7**	**38,2**	**43,1**	**74,7**	**74,0**	**59,0**	**73,9**	**77,8**	**73,9**	**83,6**	**67,4**
	Остала	**74,2**	**32,3**	**61,8**	**56,9**	**25,3**	**26,0**	**41,0**	**26,1**	**22,2**	**26,1**	**16,4**	**32,6**
2011	**Градска**	**28,9**	**74,5**	**39,3**	**42,4**	**79,1**	**74,6**	**55,5**	**72,4**	**82,5**	**72,2**	**79,5**	**60,1**
	Остала	**71,1**	**25,5**	**60,7**	**57,6**	**20,9**	**25,4**	**44,5**	**27,6**	**17,5**	**27,8**	**20,5**	**39,9**
Београдски регион													
2002	Градска	88,7	86,0	94,7	27,7	94,9	77,8	94,6	90,8	95,9	92,7	91,7	86,9
	Остала	11,3	14,0	5,3	72,3	5,1	22,2	5,4	9,2	4,1	7,3	8,3	13,1
2011	Градска	90,0	85,6	93,5	40,4	98,2	76,6	95,2	91,8	94,8	89,5	94,6	80,4
	Остала	10,0	14,4	6,5	59,6	1,8	23,4	4,8	8,2	5,2	10,5	5,4	19,6
Регион Војводине													
2002	Градска	25,1	72,2	37,9	43,5	73,1	75,4	56,7	67,1	70,1	70,1	84,3	67,5
	Остала	74,9	27,8	62,1	56,5	26,9	24,6	43,3	32,9	29,9	29,9	15,7	32,5
2011	Градска	27,2	77,0	38,4	42,3	74,5	75,1	53,7	66,4	75,6	70,2	79,2	63,8
	Остала	72,8	23,0	61,6	57,7	25,5	24,9	46,3	33,6	24,4	29,8	20,8	36,2
Регион Јужне и Источне Србије													
2002	Градска	13,3	35,6	33,3	87,5	73,8	59,1	60,5	79,3	64,9	55,3	67,1	54,3
	Остала	86,7	64,4	66,7	12,5	26,2	40,9	39,5	20,7	35,1	44,7	32,9	45,7
2011	Градска	20,9	56,8	80,0	86,7	69,6	70,0	70,9	79,9	73,6	56,9	65,6	42,5
	Остала	79,1	43,2	20,0	13,3	30,4	30,0	29,1	20,1	26,4	43,1	34,4	57,5
Регион Шумадије и Западне Србије													
2002	Градска	16,5	42,9	0,0	88,2	42,6	41,2	64,8	69,5	64,0	71,1	62,9	54,5
	Остала	83,5	57,1	0,0	11,8	57,4	58,8	35,2	30,5	36,0	28,9	37,1	45,5
2011	Градска	17,8	50,0	66,7	41,2	90,9	55,6	71,1	68,2	72,1	65,2	70,4	52,7
	Остала	82,2	50,0	33,3	58,8	9,1	44,4	28,9	31,8	27,9	34,8	29,6	47,3
Регион Косово и Метохија													
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.6. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. – први део

Године пописа	Године старости	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**15–19**	**408643**	**5612**	**12767**	**814**	**1000**	**1728**	**369**	**5545**	**16661**	**1011**	**1542**	**134**	**10099**
	20–24	**425216**	**4587**	**11558**	**865**	**1092**	**1593**	**388**	**5993**	**17993**	**1115**	**1495**	**122**	**9724**
	25–29	**419992**	**4682**	**10427**	**1040**	**1095**	**1972**	**433**	**5834**	**17552**	**1288**	**1406**	**122**	**8720**
2011	**15–19**	**332588**	**387**	**10757**	**696**	**581**	**1300**	**526**	**541**	**12756**	**551**	**1456**	**142**	**13745**
	20–24	**366294**	**426**	**11660**	**694**	**697**	**1252**	**660**	**839**	**13821**	**744**	**1578**	**130**	**12090**
	25–29	**402674**	**476**	**11511**	**718**	**868**	**1372**	**575**	**1159**	**15052**	**892**	**1503**	**147**	**11070**
Београдски регион														
2002	15–19	92435	92	70	26	1	1	275	1075	49	234	320	11	1837
	20–24	102705	104	60	33	4	6	283	1310	59	276	300	8	1846
	25–29	102618	119	68	68	7	2	296	1321	68	386	324	14	1576
2011	15–19	76897	53	55	18	1	5	349	106	16	124	242	6	2627
	20–24	89352	67	97	19	4	6	460	249	35	182	262	6	2315
	25–29	114799	95	112	39	7	12	379	373	85	262	256	16	2078
Регион Војводине														
2002	15–19	92345	138	27	59	997	4	55	3930	16584	577	241	114	2737
	20–24	94932	165	23	63	1087	2	48	4193	17899	651	227	109	2560
	25–29	90558	160	13	75	1086	1	62	3991	17426	656	246	107	2264
2011	15–19	75055	174	39	55	579	4	89	372	12721	339	193	128	4026
	20–24	83792	195	48	61	688	4	97	480	13751	397	212	117	3653
	25–29	91786	203	54	59	860	7	104	644	14915	452	228	121	3190
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	15–19	96518	5356	11	721	0	1615	18	269	18	142	39	7	4238
	20–24	97954	4290	8	756	0	1508	23	247	19	119	28	3	4118
	25–29	99910	4378	6	882	0	1881	24	294	30	164	35	1	3846
2011	15–19	79528	129	3	616	1	1201	34	33	14	68	23	7	5249
	20–24	83606	123	8	610	1	1149	51	55	20	126	32	3	4477
	25–29	85248	117	7	610	0	1263	45	57	30	124	30	5	4293
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	15–19	127345	26	12659	8	2	108	21	271	10	58	942	2	1287
	20–24	129625	28	11467	13	1	77	34	243	16	69	940	2	1200
	25–29	126906	25	10340	15	2	88	51	228	28	82	801	0	1034
2011	15–19	101108	31	10660	7	0	90	54	30	5	20	998	1	1843
	20–24	109544	41	11507	4	4	93	52	55	15	39	1072	4	1645
	25–29	110841	61	11338	10	1	90	47	85	22	54	989	5	1509
Регион Косово и Метохија														
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.6. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. – други део

Године пописа	Године старости	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
	15–19	**1889**	**65**	**929**	**3464**	**155**	**280**	**3030**	**4600**	**689**	**8612**	**878**	**5135**
2002	**20–24**	**1989**	**86**	**957**	**3801**	**173**	**338**	**2977**	**4633**	**884**	**8793**	**1035**	**5022**
	25–29	**2453**	**233**	**959**	**3593**	**154**	**395**	**3108**	**4259**	**941**	**8032**	**1025**	**4851**
	15–19	**1575**	**101**	**724**	**2650**	**85**	**228**	**1948**	**1897**	**888**	**9593**	**1488**	**4791**
2011	**20–24**	**1507**	**103**	**778**	**2678**	**89**	**246**	**2302**	**2015**	**998**	**11230**	**1941**	**4969**
	25–29	**1596**	**211**	**872**	**3160**	**137**	**290**	**2443**	**2069**	**1249**	**12438**	**2365**	**5439**
Београдски регион													
	15–19	51	26	3	93	31	13	131	1093	196	2047	31	1273
2002	20–24	77	33	6	103	34	23	155	1045	294	2290	43	1335
	25–29	93	84	10	100	34	36	229	1196	344	2116	34	1237
	15–19	39	42	4	63	16	5	40	316	357	1901	38	1208
2011	20–24	57	37	10	91	11	11	82	448	382	2551	65	1440
	25–29	64	74	17	101	30	31	129	438	481	3116	82	1855
Регион Војводине													
	15–19	1736	28	925	3366	98	259	2829	2831	393	4838	802	1864
2002	20–24	1644	27	950	3689	104	300	2751	2888	457	4920	940	1812
	25–29	1870	71	948	3482	92	326	2786	2373	446	4264	933	1718
	15–19	1445	49	720	2583	63	217	1885	1325	362	5219	1414	776
2011	20–24	1342	43	763	2579	62	224	2185	1313	409	6035	1830	886
	25–29	1424	73	852	3039	95	238	2272	1400	476	6616	2235	981
Регион Јужне и Источне Србије													
	15–19	53	6	1	1	12	4	44	272	63	1161	27	1069
2002	20–24	225	6	1	2	20	4	39	271	85	1060	29	932
	25–29	412	33	1	5	10	14	46	253	97	1160	29	1023
	15–19	68	3	0	2	4	4	14	116	83	1586	6	1522
2011	20–24	85	9	3	5	12	3	21	98	97	1629	11	1300
	25–29	81	25	2	8	7	13	20	115	119	1636	15	1224
Регион Шумадије и Западне Србије													
	15–19	49	5	0	4	14	4	26	404	37	566	18	929
2002	20–24	43	20	0	7	15	11	32	429	48	523	23	943
	25–29	78	45	0	6	18	19	47	437	54	492	29	873
	15–19	23	7	0	2	2	2	9	140	86	887	30	1285
2011	20–24	23	14	2	3	4	8	14	156	110	1015	35	1343
	25–29	27	39	1	12	5	8	22	116	173	1070	33	1379
Регион Косово и Метохија													
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2002	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.7. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – први део

Године пописа	Године старости	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**15–19**	**82,4**	**1,1**	**2,6**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**1,1**	**3,4**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,0**
	20–24	**83,0**	**0,9**	**2,3**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**1,2**	**3,5**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**1,9**
	25–29	**83,2**	**0,9**	**2,1**	**0,2**	**0,2**	**0,4**	**0,1**	**1,2**	**3,5**	**0,3**	**0,3**	**0,0**	**1,7**
2011	**15–19**	**82,7**	**0,1**	**2,7**	**0,2**	**0,1**	**0,3**	**0,1**	**0,1**	**3,2**	**0,1**	**0,4**	**0,0**	**3,4**
	20–24	**83,3**	**0,1**	**2,7**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**0,2**	**0,2**	**3,1**	**0,2**	**0,4**	**0,0**	**2,7**
	25–29	**83,8**	**0,1**	**2,4**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**0,2**	**3,1**	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**2,3**
Београдски регион														
2002	15–19	91,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	1,1	0,0	0,2	0,3	0,0	1,8
	20–24	91,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	1,2	0,1	0,2	0,3	0,0	1,6
	25–29	91,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	1,2	0,1	0,3	0,3	0,0	1,4
2011	15–19	91,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	3,1
	20–24	91,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	2,4
	25–29	91,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,0	1,7
Регион Војводине														
2002	15–19	67,0	0,1	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	2,9	12,0	0,4	0,2	0,1	2,0
	20–24	66,6	0,1	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	2,9	12,6	0,5	0,2	0,1	1,8
	25–29	66,6	0,1	0,0	0,1	0,8	0,0	0,0	2,9	12,8	0,5	0,2	0,1	1,7
2011	15–19	68,3	0,2	0,0	0,1	0,5	0,0	0,1	0,3	11,6	0,3	0,2	0,1	3,7
	20–24	69,2	0,2	0,0	0,1	0,6	0,0	0,1	0,4	11,3	0,3	0,2	0,1	3,0
	25–29	69,4	0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,1	0,5	11,3	0,3	0,2	0,1	2,4
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	15–19	86,4	4,8	0,0	0,6	0,0	1,4	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	3,8
	20–24	87,7	3,8	0,0	0,7	0,0	1,3	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	3,7
	25–29	87,2	3,8	0,0	0,8	0,0	1,6	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	3,4
2011	15–19	88,1	0,1	0,0	0,7	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	5,8
	20–24	89,4	0,1	0,0	0,7	0,0	1,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	4,8
	25–29	89,6	0,1	0,0	0,6	0,0	1,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	4,5
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	15–19	87,9	0,0	8,7	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,7	0,0	0,9
	20–24	88,9	0,0	7,9	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,8
	25–29	89,6	0,0	7,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	0,6	0,0	0,7
2011	15–19	86,2	0,0	9,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	1,6
	20–24	86,4	0,0	9,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	1,3
	25–29	86,6	0,0	8,9	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,8	0,0	1,2
Регион Косово и Метохија														
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.7. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – други део

Године пописа	Године старости	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
	15–19	**0,4**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,9**	**0,1**	**1,7**	**0,2**	**1,0**
2002	**20–24**	**0,4**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,9**	**0,2**	**1,7**	**0,2**	**1,0**
	25–29	**0,5**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,8**	**0,2**	**1,6**	**0,2**	**1,0**
	15–19	**0,4**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,5**	**0,2**	**2,4**	**0,4**	**1,2**
2011	**20–24**	**0,3**	**0,0**	**0,2**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,5**	**0,2**	**2,6**	**0,4**	**1,1**
	25–29	**0,3**	**0,0**	**0,2**	**0,7**	**0,0**	**0,1**	**0,5**	**0,4**	**0,3**	**2,6**	**0,5**	**1,1**
Београдски регион													
	15–19	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	1,1	0,2	2,0	0,0	1,3
2002	20–24	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,9	0,3	2,0	0,0	1,2
	25–29	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	1,1	0,3	1,9	0,0	1,1
	15–19	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	2,2	0,0	1,4
2011	20–24	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,5	0,4	2,6	0,1	1,5
	25–29	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4	2,5	0,1	1,5
Регион Војводине													
	15–19	1,3	0,0	0,7	2,4	0,1	0,2	2,1	2,1	0,3	3,5	0,6	1,4
2002	20–24	1,2	0,0	0,7	2,6	0,1	0,2	1,9	2,0	0,3	3,5	0,7	1,3
	25–29	1,4	0,1	0,7	2,6	0,1	0,2	2,0	1,7	0,3	3,1	0,7	1,3
	15–19	1,3	0,0	0,7	2,4	0,1	0,2	1,7	1,2	0,3	4,8	1,3	0,7
2011	20–24	1,1	0,0	0,6	2,1	0,1	0,2	1,8	1,1	0,3	5,0	1,5	0,7
	25–29	1,1	0,1	0,6	2,3	0,1	0,2	1,7	1,1	0,4	5,0	1,7	0,7
Регион Јужне и Источне Србије													
	15–19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,0	0,0	1,0
2002	20–24	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,9	0,0	0,8
	25–29	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,0	0,0	0,9
	15–19	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,8	0,0	1,7
2011	20–24	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,7	0,0	1,4
	25–29	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,7	0,0	1,3
Регион Шумадије и Западне Србије													
	15–19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	0,6
2002	20–24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	0,6
	25–29	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,6
	15–19	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,0	1,1
2011	20–24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,0	1,1
	25–29	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,8	0,0	1,1
Регион Косово и Метохија													
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2002	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.8. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – први део

Године пописа	Године старости	Срби	Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Власи	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци	Муслимани	Немци	Роми
РЕПУБЛИКА СРБИЈА														
2002	**15–19**	**32,6**	**37,7**	**36,7**	**29,9**	**31,4**	**32,6**	**31,0**	**31,9**	**31,9**	**29,6**	**34,7**	**35,4**	**35,4**
	20–24	**33,9**	**30,8**	**33,3**	**31,8**	**34,3**	**30,1**	**32,6**	**34,5**	**34,5**	**32,7**	**33,6**	**32,3**	**34,1**
	25–29	**33,5**	**31,5**	**30,0**	**38,2**	**34,4**	**37,3**	**36,4**	**33,6**	**33,6**	**37,7**	**31,6**	**32,3**	**30,6**
2011	**15–19**	**30,2**	**30,0**	**31,7**	**33,0**	**27,1**	**33,1**	**29,9**	**21,3**	**30,6**	**25,2**	**32,1**	**33,9**	**37,2**
	20–24	**33,3**	**33,0**	**34,4**	**32,9**	**32,5**	**31,9**	**37,5**	**33,0**	**33,2**	**34,0**	**34,8**	**31,0**	**32,8**
	25–29	**36,6**	**36,9**	**33,9**	**34,1**	**40,4**	**35,0**	**32,7**	**45,6**	**36,2**	**40,8**	**33,1**	**35,1**	**30,0**
Београдски регион														
2002	15–19	31,0	29,2	35,4	20,5	8,3	11,1	32,2	29,0	27,8	26,1	33,9	33,3	34,9
	20–24	34,5	33,0	30,3	26,0	33,3	66,7	33,1	35,3	33,5	30,8	31,8	24,2	35,1
	25–29	34,5	37,8	34,3	53,5	58,3	22,2	34,7	35,6	38,6	43,1	34,3	42,4	30,0
2011	15–19	27,4	24,7	20,8	23,7	8,3	21,7	29,4	14,6	11,8	21,8	31,8	21,4	37,4
	20–24	31,8	31,2	36,7	25,0	33,3	26,1	38,7	34,2	25,7	32,0	34,5	21,4	33,0
	25–29	40,8	44,2	42,4	51,3	58,3	52,2	31,9	51,2	62,5	46,1	33,7	57,1	29,6
Регион Војводине														
2002	15–19	33,2	29,8	42,9	29,9	31,5	57,1	33,3	32,4	31,9	30,6	33,8	34,5	36,2
	20–24	34,2	35,6	36,5	32,0	34,3	28,6	29,1	34,6	34,5	34,6	31,8	33,0	33,9
	25–29	32,6	34,6	20,6	38,1	34,3	14,3	37,6	32,9	33,6	34,8	34,5	32,4	29,9
2011	15–19	29,9	30,4	27,7	31,4	27,2	26,7	30,7	24,9	30,7	28,5	30,5	35,0	37,0
	20–24	33,4	34,1	34,0	34,9	32,3	26,7	33,4	32,1	33,2	33,4	33,5	32,0	33,6
	25–29	36,6	35,5	38,3	33,7	40,4	46,7	35,9	43,0	36,0	38,0	36,0	33,1	29,3
Регион Јужне и Источне Србије														
2002	15–19	32,8	38,2	44,0	30,6	-	32,3	27,7	33,2	26,9	33,4	38,2	63,6	34,7
	20–24	33,3	30,6	32,0	32,0	-	30,1	35,4	30,5	28,4	28,0	27,5	27,3	33,7
	25–29	33,9	31,2	24,0	37,4	-	37,6	36,9	36,3	44,8	38,6	34,3	9,1	31,5
2011	15–19	32,0	35,0	16,7	33,6	50,0	33,2	26,2	22,8	21,9	21,4	27,1	46,7	37,4
	20–24	33,7	33,3	44,4	33,2	50,0	31,8	39,2	37,9	31,3	39,6	37,6	20,0	31,9
	25–29	34,3	31,7	38,9	33,2	0,0	35,0	34,6	39,3	46,9	39,0	35,3	33,3	30,6
Регион Шумадије и Западне Србије														
2002	15–19	33,2	32,9	36,7	22,2	40,0	39,6	19,8	36,5	18,5	27,8	35,1	50,0	36,6
	20–24	33,8	35,4	33,3	36,1	20,0	28,2	32,1	32,7	29,6	33,0	35,0	50,0	34,1
	25–29	33,1	31,6	30,0	41,7	40,0	32,2	48,1	30,7	51,9	39,2	29,9	0,0	29,4
2011	15–19	31,4	23,3	31,8	33,3	0,0	33,0	35,3	17,6	11,9	17,7	32,6	10,0	36,9
	20–24	34,1	30,8	34,3	19,0	80,0	34,1	34,0	32,4	35,7	34,5	35,0	40,0	32,9
	25–29	34,5	45,9	33,8	47,6	20,0	33,0	30,7	50,0	52,4	47,8	32,3	50,0	30,2
Регион Косово и Метохија														
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 68.8. Млади према националној припадности и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – други део

Године пописа	Године старости	Румуни	Руси	Русини	Словаци	Словенци	Украјинци	Хрвати	Црногорци	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА													
	15–19	**29,8**	**16,9**	**32,7**	**31,9**	**32,2**	**27,6**	**33,2**	**34,1**	**27,4**	**33,9**	**29,9**	**34,2**
2002	**20–24**	**31,4**	**22,4**	**33,6**	**35,0**	**35,9**	**33,4**	**32,7**	**34,3**	**35,2**	**34,6**	**35,2**	**33,5**
	25–29	**38,7**	**60,7**	**33,7**	**33,1**	**32,0**	**39,0**	**34,1**	**31,6**	**37,4**	**31,6**	**34,9**	**32,3**
	15–19	**33,7**	**24,3**	**30,5**	**31,2**	**27,3**	**29,8**	**29,1**	**31,7**	**28,3**	**28,8**	**25,7**	**31,5**
2011	**20–24**	**32,2**	**24,8**	**32,8**	**31,6**	**28,6**	**32,2**	**34,4**	**33,7**	**31,8**	**33,8**	**33,5**	**32,7**
	25–29	**34,1**	**50,8**	**36,7**	**37,2**	**44,1**	**38,0**	**36,5**	**34,6**	**39,8**	**37,4**	**40,8**	**35,8**
Београдски регион													
	15–19	23,1	18,2	15,8	31,4	31,3	18,1	25,4	32,8	23,5	31,7	28,7	33,1
2002	20–24	34,8	23,1	31,6	34,8	34,3	31,9	30,1	31,3	35,3	35,5	39,8	34,7
	25–29	42,1	58,7	52,6	33,8	34,3	50,0	44,5	35,9	41,2	32,8	31,5	32,2
	15–19	24,4	27,5	12,9	24,7	28,1	10,6	15,9	26,3	29,3	25,1	20,5	26,8
2011	20–24	35,6	24,2	32,3	35,7	19,3	23,4	32,7	37,3	31,3	33,7	35,1	32,0
	25–29	40,0	48,4	54,8	39,6	52,6	66,0	51,4	36,4	39,4	41,2	44,3	41,2
Регион Војводине													
	15–19	28,8	7,1	-	23,5	29,8	11,8	24,8	31,8	26,6	35,8	25,7	33,8
2002	20–24	25,3	28,6	-	41,2	31,9	32,4	30,5	33,8	34,5	33,1	32,9	34,4
	25–29	45,9	64,3	-	35,3	38,3	55,9	44,8	34,4	38,8	31,1	41,4	31,8
	15–19	34,3	29,7	30,8	31,5	28,6	32,0	29,7	32,8	29,0	29,2	25,8	29,4
2011	20–24	31,9	26,1	32,7	31,4	28,2	33,0	34,5	32,5	32,8	33,8	33,4	33,5
	25–29	33,8	44,2	36,5	37,1	43,2	35,1	35,8	34,7	38,2	37,0	40,8	37,1
Регион Јужне и Источне Србије													
	15–19	33,1	22,2	32,8	31,9	33,3	29,3	33,8	35,0	30,3	34,5	30,0	34,6
2002	20–24	31,3	21,4	33,7	35,0	35,4	33,9	32,9	35,7	35,3	35,1	35,1	33,6
	25–29	35,6	56,3	33,6	33,0	31,3	36,8	33,3	29,3	34,4	30,4	34,9	31,9
	15–19	29,1	8,1	0,0	13,3	17,4	20,0	25,5	35,3	27,8	32,7	18,8	37,6
2011	20–24	36,3	24,3	60,0	33,3	52,2	15,0	38,2	29,8	32,4	33,6	34,4	32,1
	25–29	34,6	67,6	40,0	53,3	30,4	65,0	36,4	35,0	39,8	33,7	46,9	30,3
Регион Шумадије и Западне Србије													
	15–19	7,7	13,3	33,3	12,5	28,6	18,2	34,1	34,2	25,7	34,3	31,8	35,4
2002	20–24	32,6	13,3	33,3	25,0	47,6	18,2	30,2	34,0	34,7	31,4	34,1	30,8
	25–29	59,7	73,3	33,3	62,5	23,8	63,6	35,7	31,8	39,6	34,3	34,1	33,8
	15–19	31,5	11,7	0,0	11,8	18,2	11,1	20,0	34,0	23,3	29,8	30,6	32,1
2011	20–24	31,5	23,3	66,7	17,6	36,4	44,4	31,1	37,9	29,8	34,2	35,7	33,5
	25–29	37,0	65,0	33,3	70,6	45,5	44,4	48,9	28,2	46,9	36,0	33,7	34,4
Регион Косово и Метохија													
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2002	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	15–19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2011	20–24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Графикон 10.1. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Београдски регион, Попис 2002. – први део

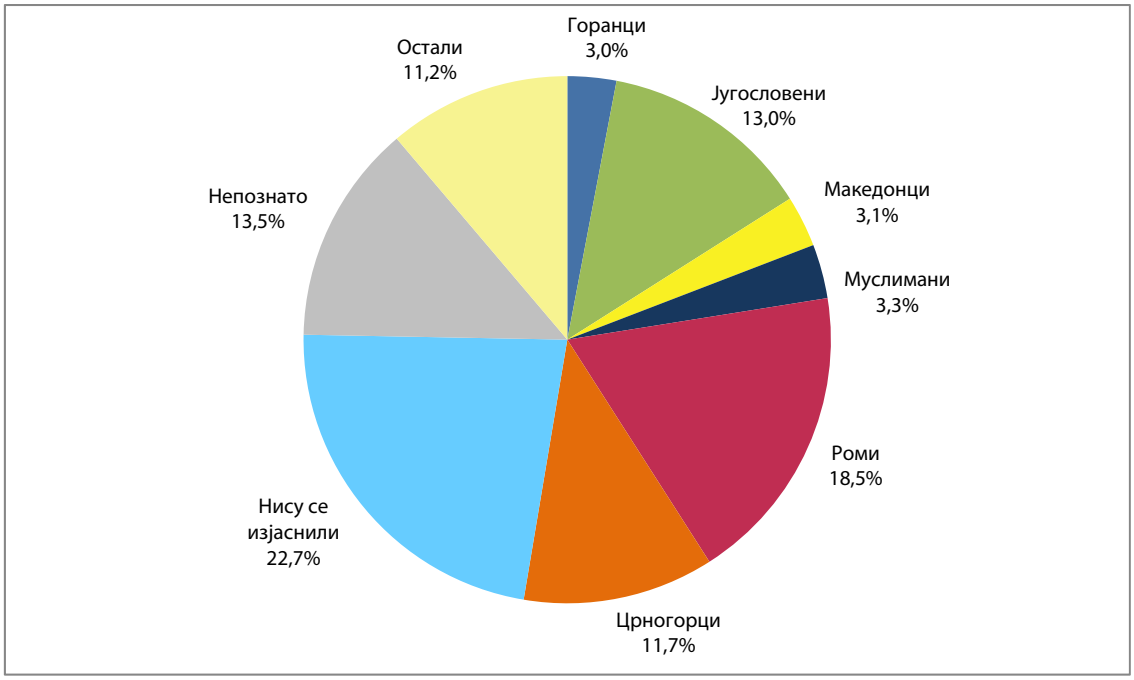

Графикон 10.1. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Београдски регион, Попис 2011. – други део

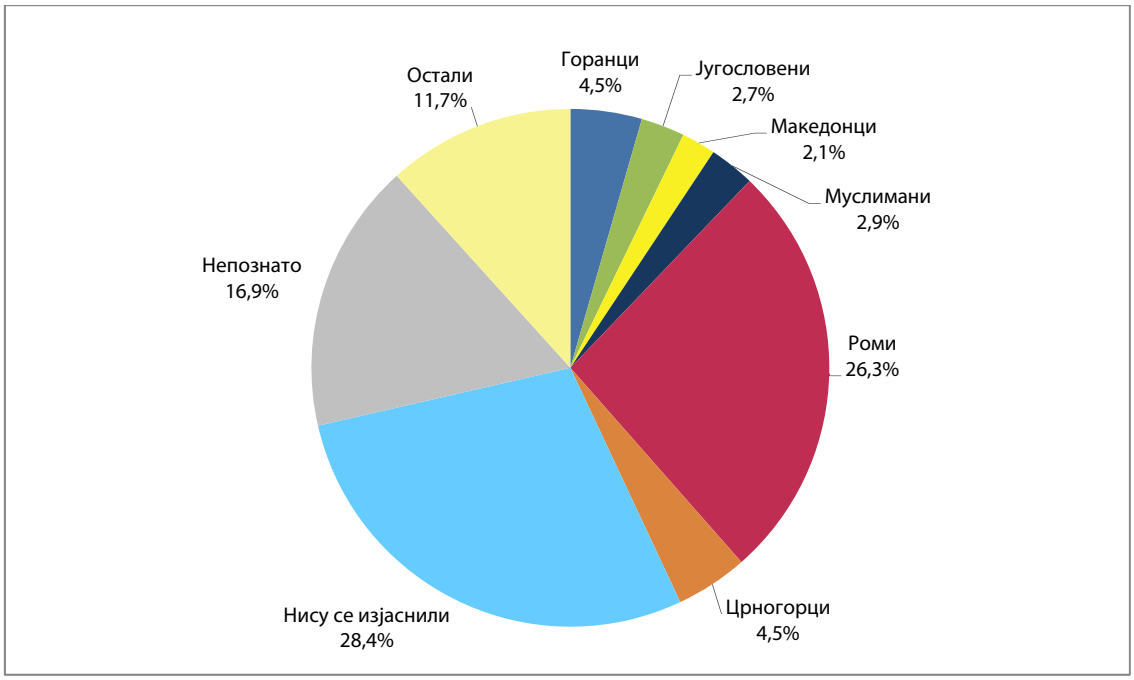

Графикон 10.2. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Војводине, Попис 2002. – први део

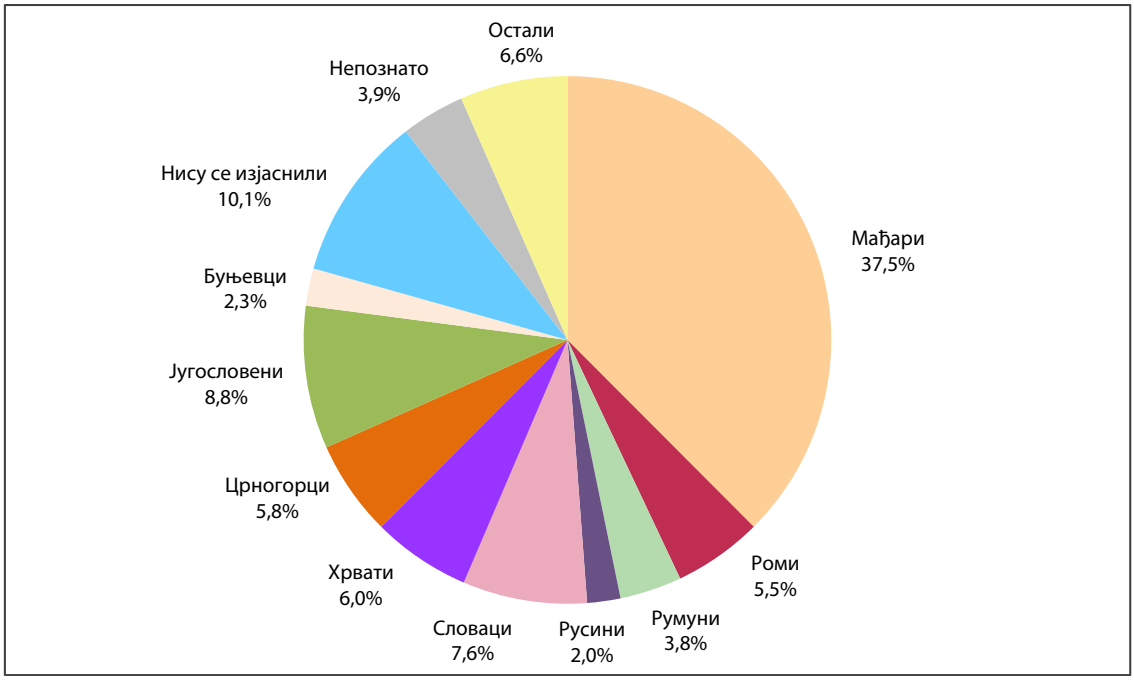

Графикон 10.2. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Војводине, Попис 2011. – други део

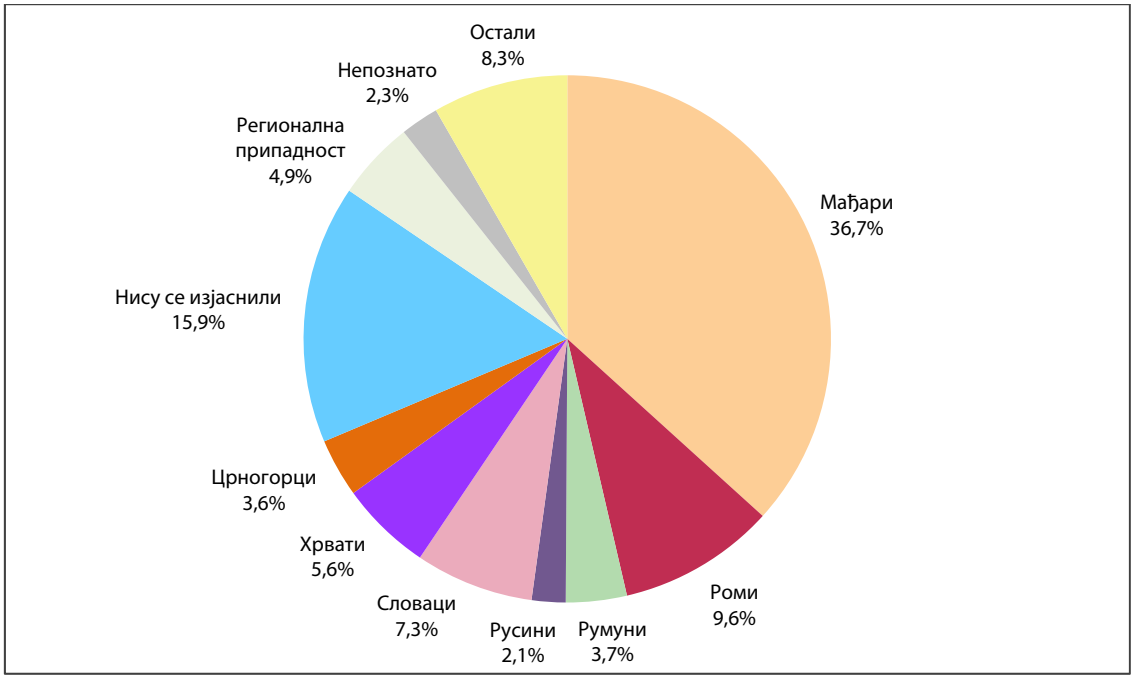

Графикон 10.3. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2002. – први део

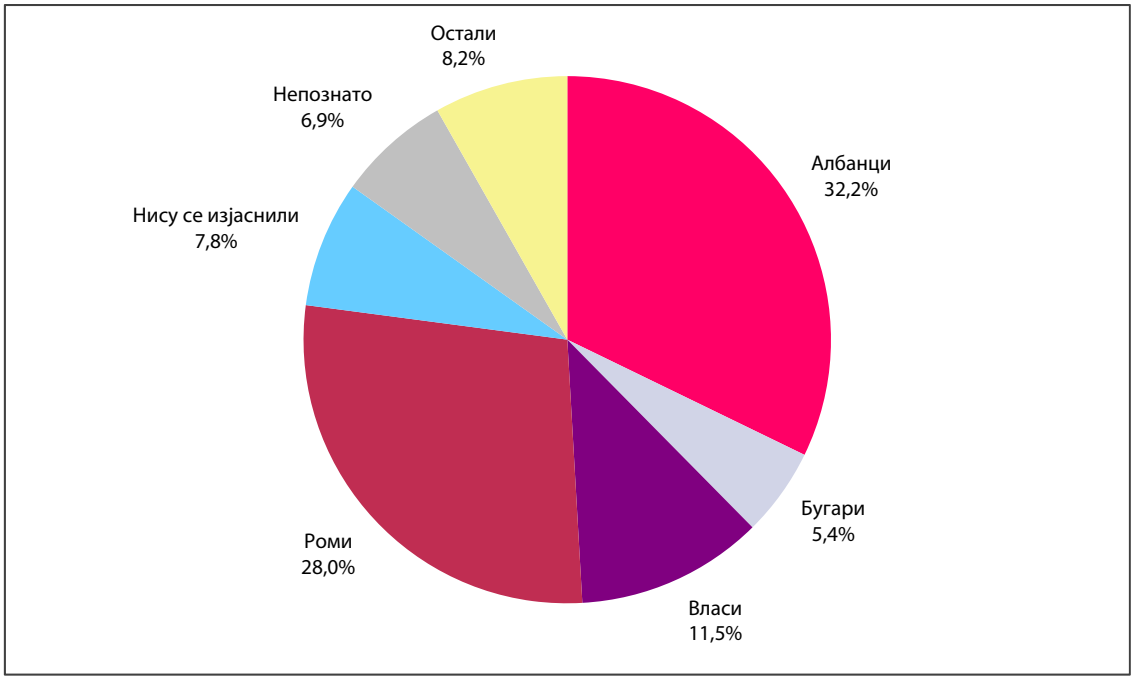

Графикон 10.3. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2011. – други део

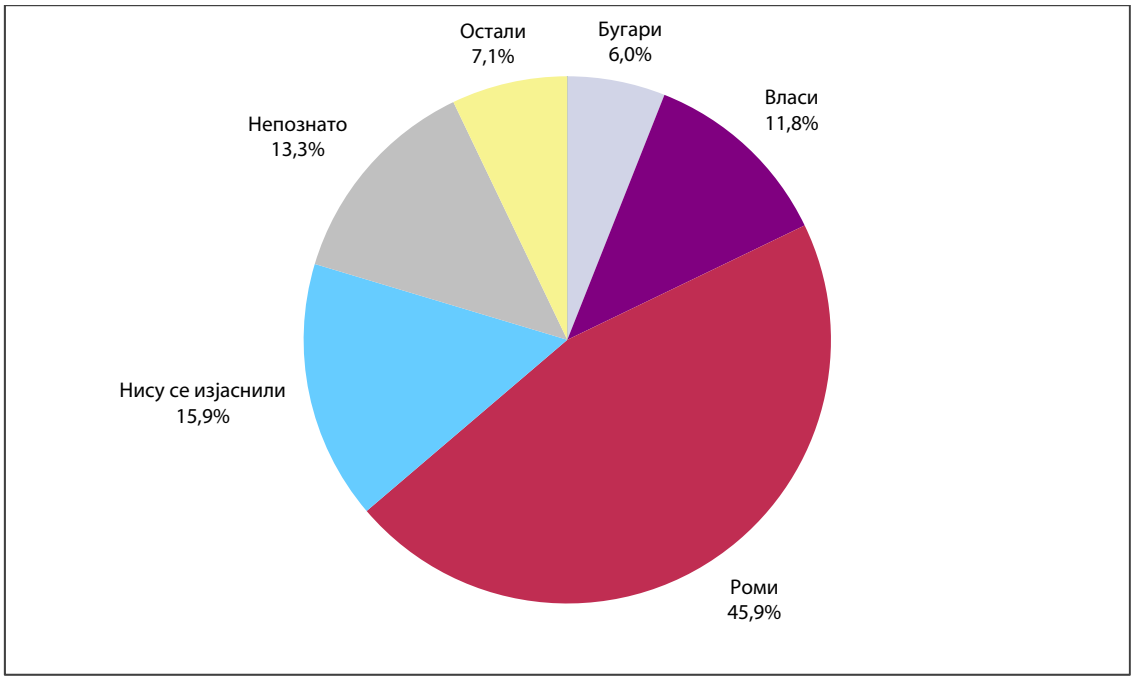

Графикон 10.4. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2002. – први део

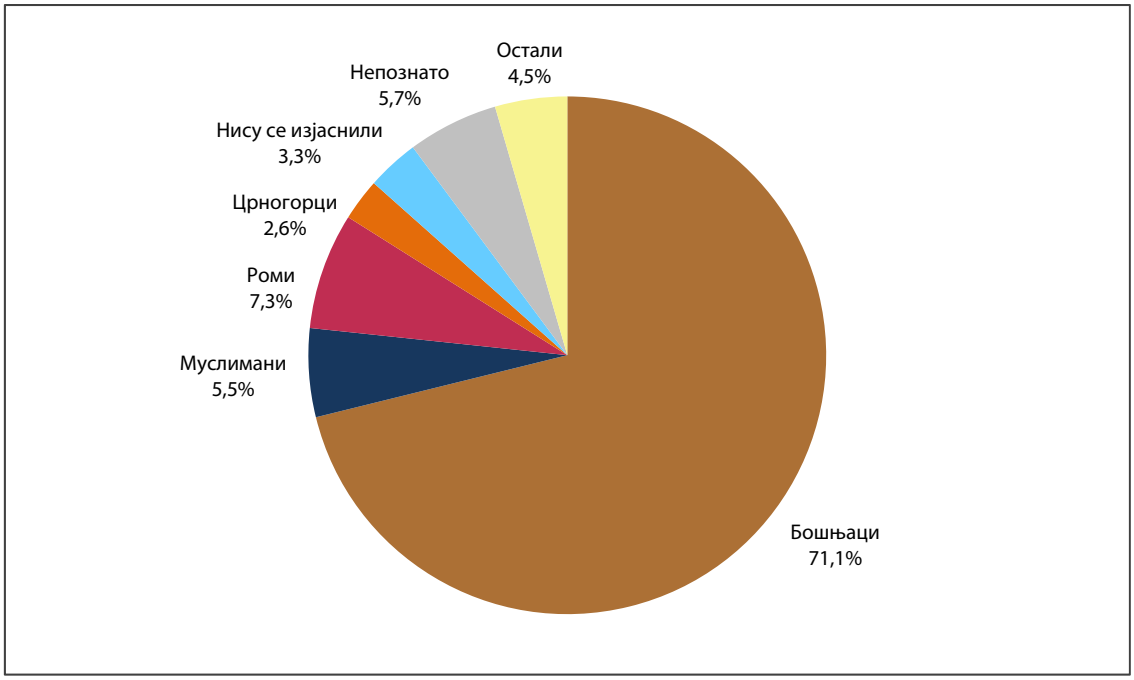

Графикон 10.4. Млади према националној припадности и уделима већим од 2% у становништву које није српско, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2011. – други део

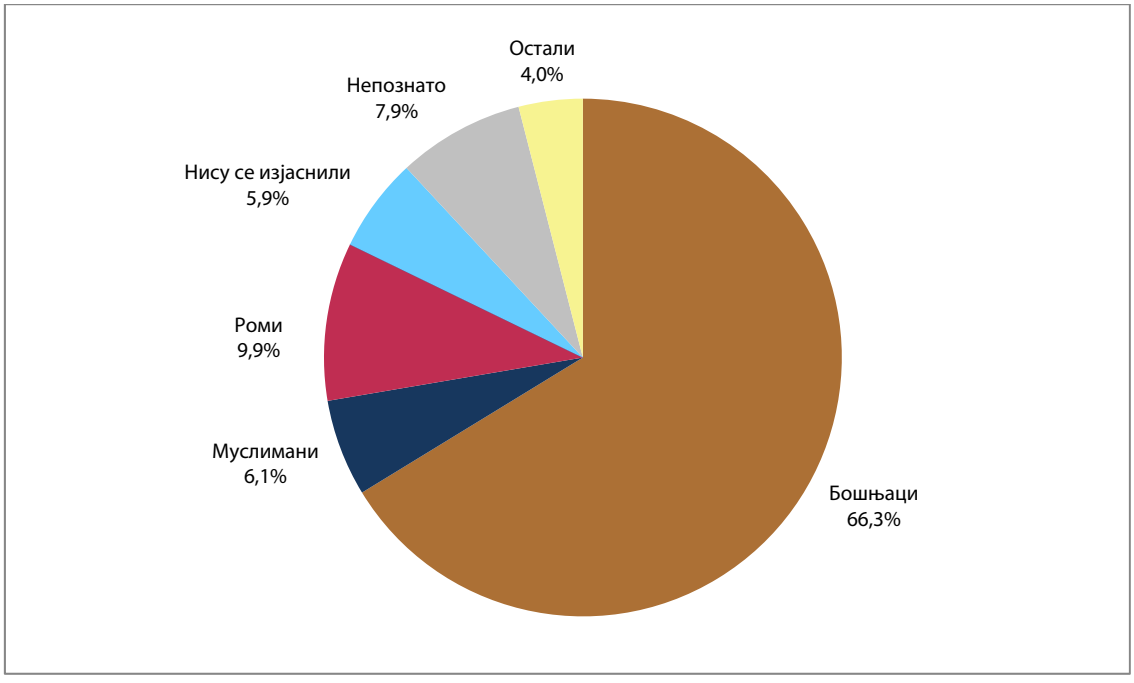

Матерњи језик

Табела 70.1. Млади према матерњем језику, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – први део

Регион	Године пописа	Српски	Албански	Босански	Бугарски	Влашки	Мађарски	Македонски
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**88,8**	**1,0**	**2,3**	**0,1**	**0,4**	**3,3**	**0,1**
	2011	**88,6**	**0,2**	**2,4**	**0,1**	**0,3**	**2,9**	**0,1**
Београдски регион	2002	97,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	2011	95,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Регион Војводине	2002	79,8	0,2	0,0	0,0	0,0	12,0	0,1
	2011	80,0	0,3	0,0	0,0	0,0	10,7	0,1
Регион Јужне и Источне Србије	2002	89,2	4,2	0,0	0,6	1,9	0,0	0,1
	2011	92,0	0,1	0,0	0,5	1,2	0,0	0,1
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	90,8	0,0	8,0	0,0	0,1	0,0	0,0
	2011	88,9	0,0	8,6	0,0	0,1	0,0	0,0
Регион Косово и Метохија	2002	...	...	...	...	...	...	...
	2011	...	...	...	...	...	...	...

Табела 70.2. Млади према матерњем језику, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%) – други део

Регион	Године пописа	Ромски	Румунски	Словачки	Хрватски	Остали	Нису се изјаснили, непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**2002**	**1,1**	**0,3**	**0,7**	**0,2**	**0,4**	**2,4**
	2011	**1,9**	**0,3**	**0,6**	**0,1**	**0,6**	**1,8**
Београдски регион	2002	1,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,7
	2011	1,6	0,1	0,1	0,0	0,5	1,9
Регион Војводине	2002	1,4	1,2	2,4	0,6	1,1	1,3
	2011	1,9	1,1	2,1	0,4	1,4	2,1
Регион Јужне и Источне Србије	2002	3,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,7
	2011	3,8	0,1	0,0	0,0	0,2	2,0
Регион Шумадије и Западне Србије	2002	0,5	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4
	2011	0,7	0,0	0,0	0,0	0,2	1,4
Регион Косово и Метохија	2002	...	...	...	...	...	...
	2011	...	...	...	...	...	...

Табела 70.2. Млади према матерњем језику и полу, по регионима, Попис 2011. – први део

Пол	Српски	Албански	Босански	Бугарски	Буњевачки	Влашки	Мађарски	Македонски	Немачки
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
Мушки	**599542**	**1318**	**16791**	**845**	**340**	**2137**	**19854**	**270**	**61**
Женски	**572230**	**1144**	**15513**	**707**	**231**	**1606**	**19000**	**469**	**73**
Свега	**1171772**	**2462**	**32304**	**1552**	**571**	**3743**	**38854**	**739**	**134**
Београдски регион									
Мушки	146345	492	32	19	0	8	28	99	20
Женски	147226	408	38	12	0	7	41	182	18
Свега	293571	900	70	31	0	15	69	281	38
Регион Војводине									
Мушки	149482	567	30	24	340	3	19813	88	25
Женски	141328	445	25	25	231	5	18924	109	38
Свега	290810	1012	55	49	571	8	38737	197	63
Регион Јужне и Источне Србије									
Мушки	132837	209	6	799	0	1955	8	58	5
Женски	123772	188	13	654	0	1475	19	127	9
Свега	256609	397	19	1453	0	3430	27	185	14
Регион Шумадије и Западне Србије									
Мушки	170878	50	16723	3	0	171	5	25	11
Женски	159904	103	15437	16	0	119	16	51	8
Свега	330782	153	32160	19	0	290	21	76	19
Регион Косово и Метохија									
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 70.2. Млади према матерњем језику и полу, по регионима, Попис 2011. – други део

Пол	Ромски	Румунски	Руски	Русински	Словачки	Словеначки	Хрватски	Црногорски	Остали језици	Нису се изјаснили	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**12911**	**2319**	**123**	**915**	**3945**	**38**	**899**	**244**	**2319**	**4655**	**7584**
Женски	**12168**	**2133**	**299**	**823**	**3891**	**34**	**852**	**155**	**2020**	**4738**	**6825**
Свега	**25079**	**4452**	**422**	**1738**	**7836**	**72**	**1751**	**399**	**4339**	**9393**	**14409**
Београдски регион											
Мушки	2437	85	62	8	102	11	38	89	621	959	2027
Женски	2413	99	130	5	104	9	66	52	544	1051	1811
Свега	4850	184	192	13	206	20	104	141	1165	2010	3838
Регион Војводине											
Мушки	3626	2042	40	906	3839	21	841	125	1231	2533	1287
Женски	3302	1822	70	817	3773	12	751	68	1069	2573	1072
Свега	6928	3864	110	1723	7612	33	1592	193	2300	5106	2359
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	5506	109	8	1	2	2	8	13	217	717	2118
Женски	5097	147	37	1	6	7	16	12	171	685	1928
Свега	10603	256	45	2	8	9	24	25	388	1402	4046
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	1342	83	13	0	2	4	12	17	250	446	2152
Женски	1356	65	62	0	8	6	19	23	236	429	2014
Свега	2698	148	75	0	10	10	31	40	486	875	4166
Регион Косово и Метохија											
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 70.3. Млади према матерњем језику и полу, по регионима, Попис 2011. (%) – први део

Пол	Српски	Албански	Босански	Бугарски	Буњевачки	Влашки	Мађарски	Македонски	Немачки
РЕПУБЛИКА СРБИЈА									
Мушки	**88,5**	**0,2**	**2,5**	**0,1**	**0,1**	**0,3**	**2,9**	**0,0**	**0,0**
Женски	**88,7**	**0,2**	**2,4**	**0,1**	**0,0**	**0,2**	**2,9**	**0,1**	**0,0**
Свега	**88,6**	**0,2**	**2,4**	**0,1**	**0,0**	**0,3**	**2,9**	**0,1**	**0,0**
Београдски регион									
Мушки	95,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Женски	95,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Свега	95,4	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Регион Војводине									
Мушки	80,0	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	10,6	0,0	0,0
Женски	80,1	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	10,7	0,1	0,0
Свега	80,0	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	10,7	0,1	0,0
Регион Јужне и Источне Србије									
Мушки	91,9	0,1	0,0	0,6	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0
Женски	92,1	0,1	0,0	0,5	0,0	1,1	0,0	0,1	0,0
Свега	92,0	0,1	0,0	0,5	0,0	1,2	0,0	0,1	0,0
Регион Шумадије и Западне Србије									
Мушки	88,9	0,0	8,7	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Женски	88,9	0,1	8,6	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Свега	88,9	0,0	8,6	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Регион Косово и Метохија									
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 70.3. Млади према матерњем језику и полу, по регионима, Попис 2011. (%) – други део

Пол	Ромски	Румунски	Руски	Русински	Словачки	Словеначки	Хрватски	Црногорски	Остали језици	Нису се изјаснили	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА											
Мушки	**1,9**	**0,3**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,3**	**0,7**	**1,1**
Женски	**1,9**	**0,3**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,3**	**0,7**	**1,1**
Свега	**1,9**	**0,3**	**0,0**	**0,1**	**0,6**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,3**	**0,7**	**1,1**
Београдски регион											
Мушки	1,6	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,6	1,3
Женски	1,6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	1,2
Свега	1,6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,7	1,2
Регион Војводине											
Мушки	1,9	1,1	0,0	0,5	2,1	0,0	0,5	0,1	0,7	1,4	0,7
Женски	1,9	1,0	0,0	0,5	2,1	0,0	0,4	0,0	0,6	1,5	0,6
Свега	1,9	1,1	0,0	0,5	2,1	0,0	0,4	0,1	0,6	1,4	0,6
Регион Јужне и Источне Србије											
Мушки	3,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,5	1,5
Женски	3,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	1,4
Свега	3,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	1,5
Регион Шумадије и Западне Србије											
Мушки	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	1,1
Женски	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	1,1
Свега	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	1,1
Регион Косово и Метохија											
Мушки	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Женски	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Свега	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Графикон 12.1. Млади према матерњем језику, без српског, Попис 2002.

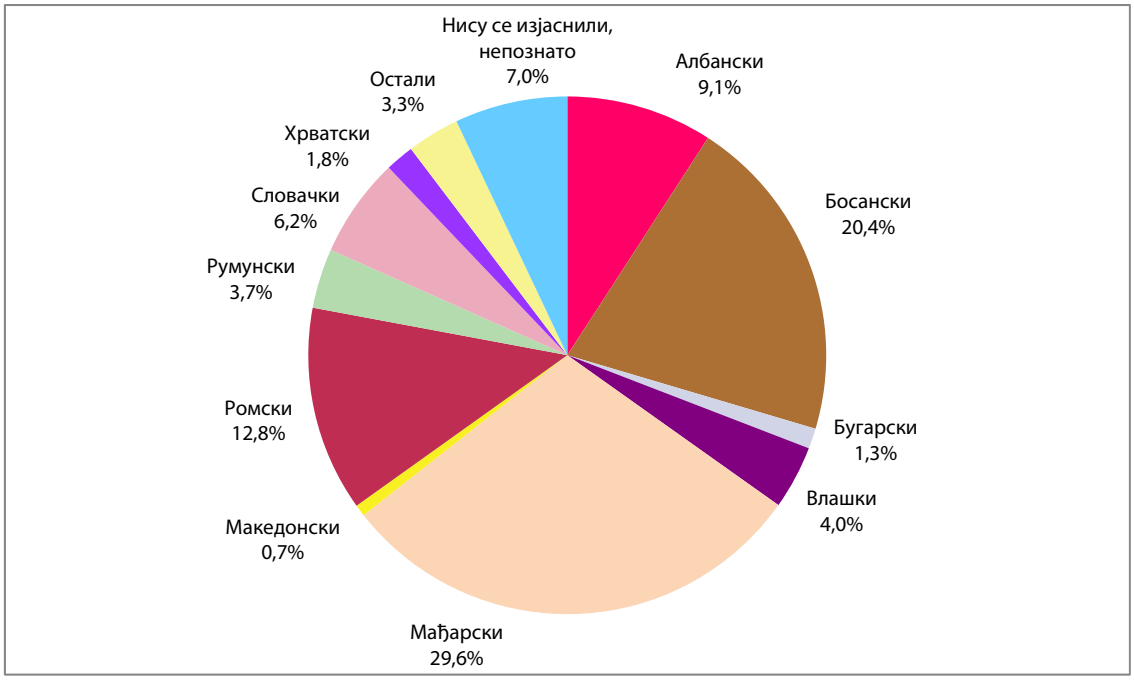

Графикон 12.2. Млади према матерњем језику, без српског, Београдски регион, Попис 2002. – први део

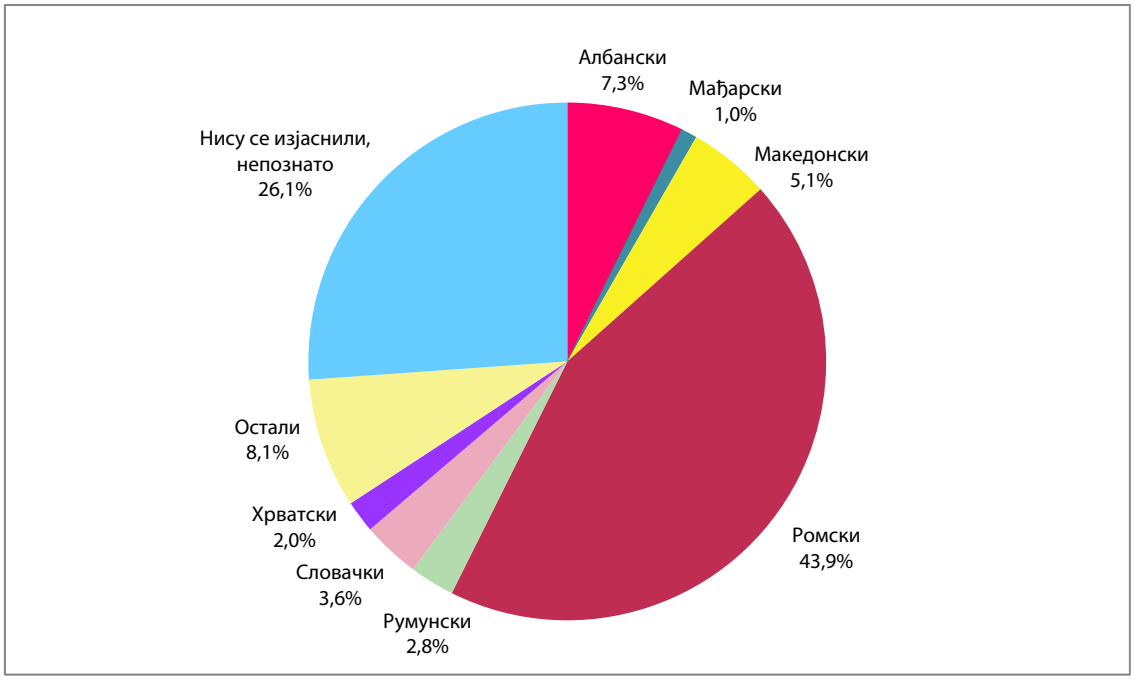

Графикон 12.2. Млади према матерњем језику, без српског, Београдски регион, Попис 2011. – други део

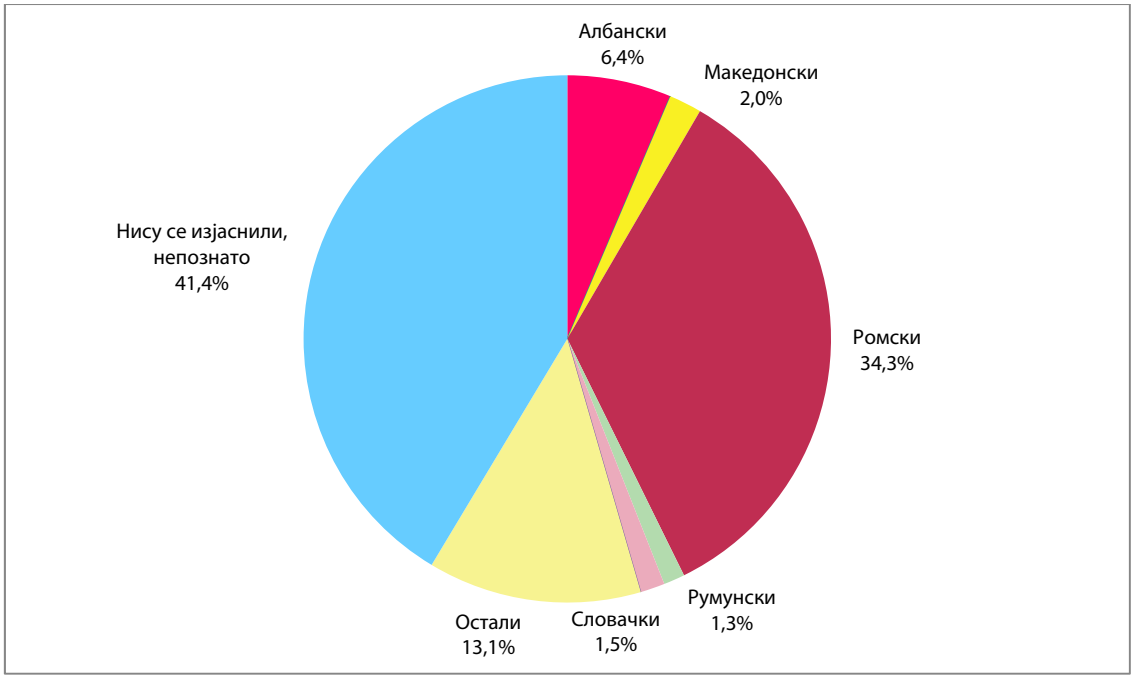

Графикон 12.3. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Војводине, Попис 2002. – први део

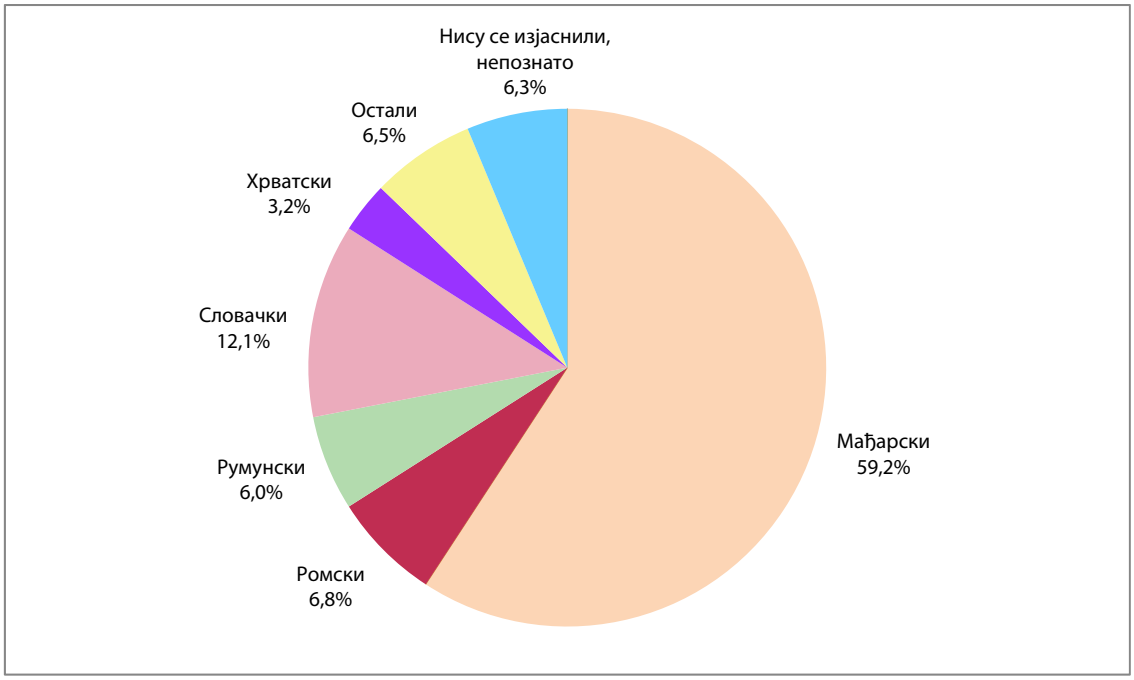

Графикон 12.3. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Војводине, Попис 2011. – други део

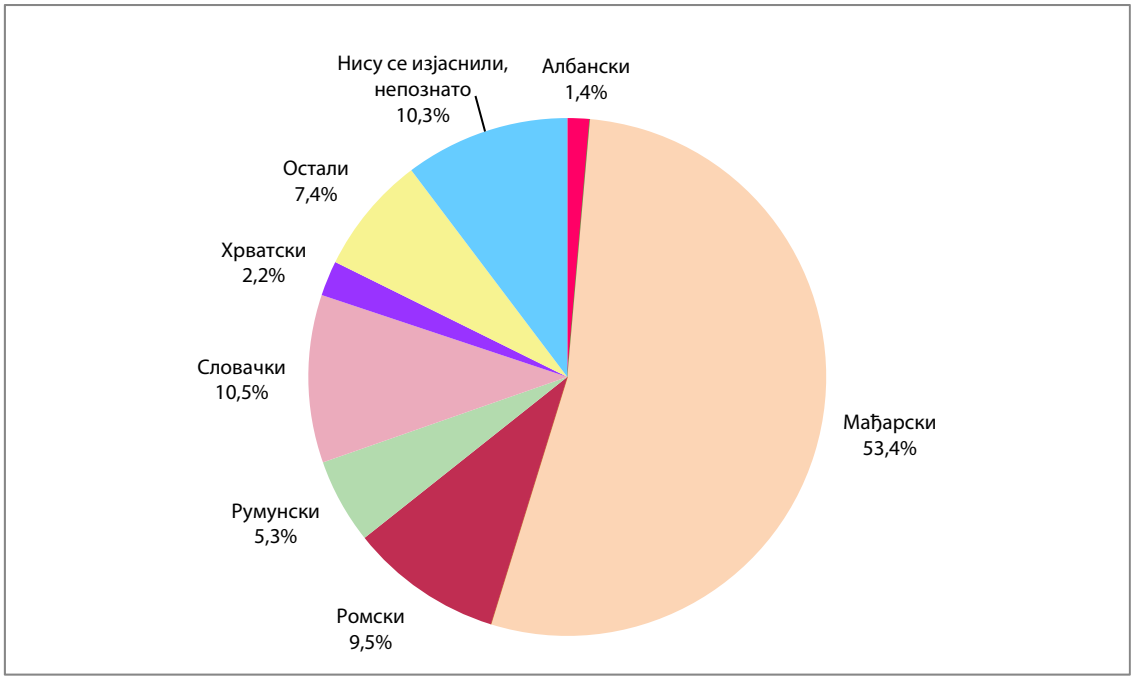

Графикон 12.4. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2002. – први део

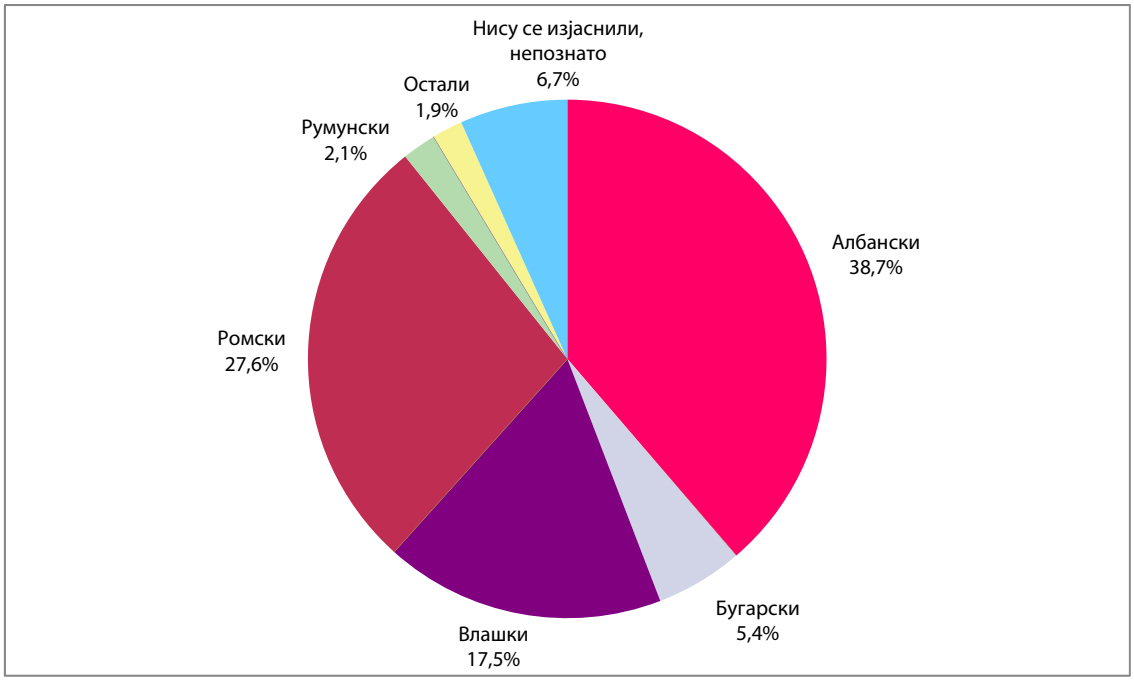

Графикон 12.4. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2011. – други део

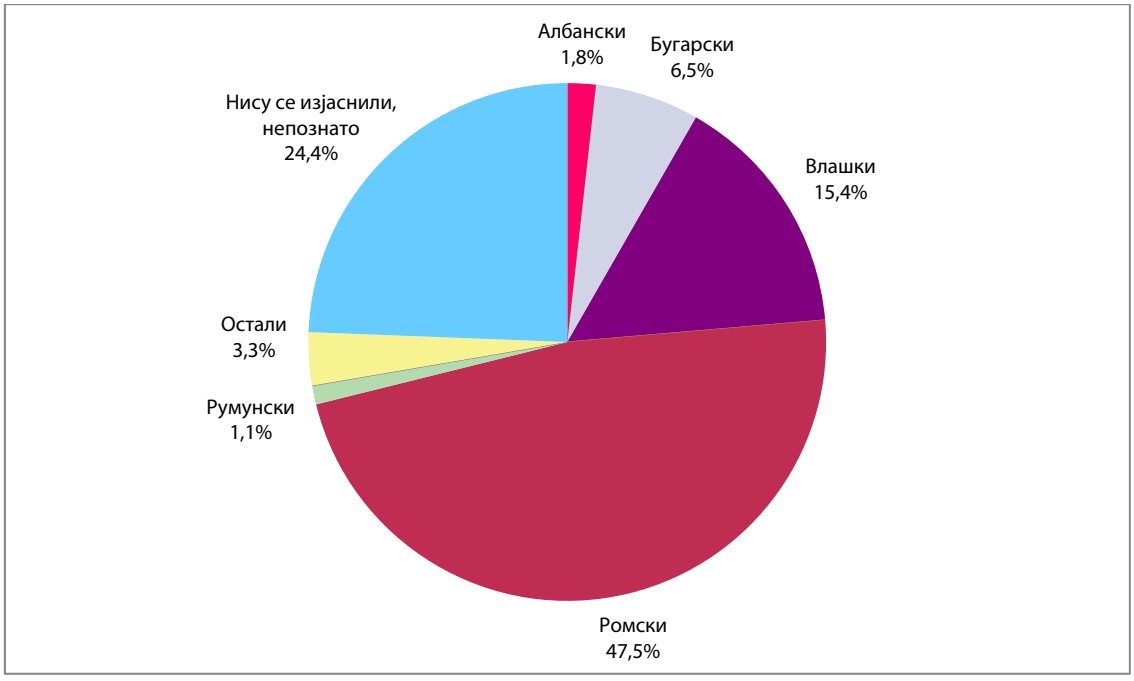

Графикон 12.5. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2002. – први део

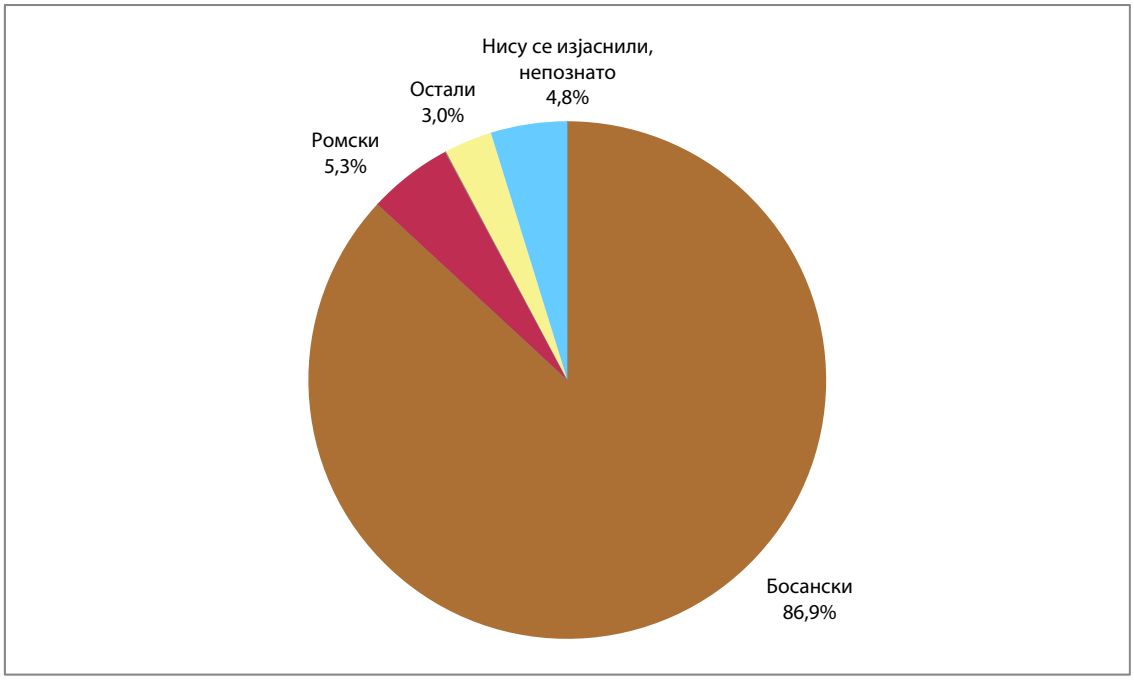

Графикон 12.5. Млади према матерњем језику, без српског, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2011. – други део

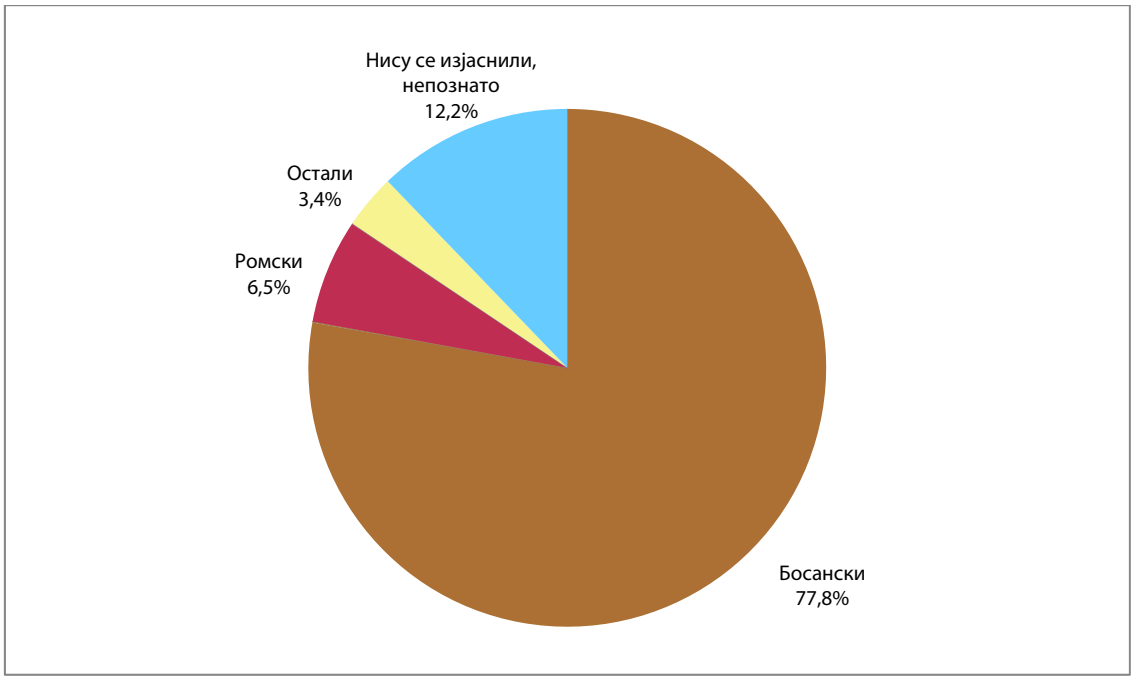

Вероисповест

Табела 71.1. Млади према вероисповести и полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Агностици	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**677110**	**607262**	**27130**	**37**	**573**	**682**	**8500**	**22865**	**10061**
	Ж	**644911**	**581237**	**25189**	**35**	**337**	**626**	**6273**	**22489**	**8725**
	С	**1322021**	**1188499**	**52319**	**72**	**910**	**1308**	**14773**	**45354**	**18786**
Београдски регион	М	153482	137077	3820	15	248	384	3922	5148	2868
	Ж	154216	138506	3616	20	143	363	3320	5823	2425
	С	307698	275583	7436	35	391	747	7242	10971	5293
Регион Војводине	М	186863	168060	1895	21	193	180	3036	11624	1854
	Ж	176459	160126	1578	14	122	170	2030	10957	1462
	С	363322	328186	3473	35	315	350	5066	22581	3316
Регион Јужне и Источне Србије	М	144578	134370	2013	1	65	61	969	4194	2905
	Ж	134364	125402	1842	1	36	50	601	3837	2595
	С	278942	259772	3855	2	101	111	1570	8031	5500
Регион Шумадије и Западне Србије	М	192187	167755	19402	0	67	57	573	1899	2434
	Ж	179872	157203	18153	0	36	43	322	1872	2243
	С	372059	324958	37555	0	103	100	895	3771	4677
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.2. Млади према вероисповести и полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Агностици	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**89,7**	**4,0**	**0,0**	**0,1**	**0,1**	**1,3**	**3,4**	**1,5**
	Ж	**90,1**	**3,9**	**0,0**	**0,1**	**0,1**	**1,0**	**3,5**	**1,4**
	С	**89,9**	**4,0**	**0,0**	**0,1**	**0,1**	**1,1**	**3,4**	**1,4**
Београдски регион	М	89,3	2,5	0,0	0,2	0,3	2,6	3,4	1,9
	Ж	89,8	2,3	0,0	0,1	0,2	2,2	3,8	1,6
	С	89,6	2,4	0,0	0,1	0,2	2,4	3,6	1,7
Регион Војводине	М	89,9	1,0	0,0	0,1	0,1	1,6	6,2	1,0
	Ж	90,7	0,9	0,0	0,1	0,1	1,2	6,2	0,8
	С	90,3	1,0	0,0	0,1	0,1	1,4	6,2	0,9
Регион Јужне и Источне Србије	М	92,9	1,4	0,0	0,0	0,0	0,7	2,9	2,0
	Ж	93,3	1,4	0,0	0,0	0,0	0,4	2,9	1,9
	С	93,1	1,4	0,0	0,0	0,0	0,6	2,9	2,0
Регион Шумадије и Западне Србије	М	87,3	10,1	0,0	0,0	0,0	0,3	1,0	1,3
	Ж	87,4	10,1	0,0	0,0	0,0	0,2	1,0	1,2
	С	87,3	10,1	0,0	0,0	0,0	0,2	1,0	1,3
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.3. Млади према вероисповести и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Тип насеља	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	**Градска**	**813545**	**29258**	**120**	**876**	**6067**	**32516**	**19811**
	Остала	**557087**	**31087**	**1**	**544**	**378**	**11346**	**10010**
2011	**Градска**	**713677**	**34714**	**66**	**792**	**13476**	**34101**	**12787**
	Остала	**474822**	**17605**	**6**	**118**	**1297**	**11253**	**7307**
Београдски регион								
2002	Градска	242070	4519	65	320	3402	9113	5321
	Остала	59323	498	0	34	56	606	899
2011	Градска	219205	6712	34	366	7048	10092	5035
	Остала	56378	724	1	25	194	879	1005
Регион Војводине								
2002	Градска	217031	1503	47	342	2141	16191	6687
	Остала	160332	471	1	195	253	7702	3276
2011	Градска	190799	2955	30	260	4446	15902	2361
	Остала	137387	518	5	55	620	6679	1305
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	Градска	166507	2853	6	125	272	5288	4947
	Остала	139516	13012	0	255	27	2284	2854
2011	Градска	144591	3395	2	86	1224	5461	2832
	Остала	115181	460	0	15	346	2570	2779
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	Градска	187937	20383	2	89	252	1924	2856
	Остала	197916	17106	0	60	42	754	2981
2011	Градска	159082	21652	0	80	758	2646	2559
	Остала	165876	15903	0	23	137	1125	2218
Регион Косово и Метохија								
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.4. Млади према вероисповести и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Тип насеља	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	**Градска**	**90,2**	**3,2**	**0,0**	**0,1**	**0,7**	**3,6**	**2,2**
	Остала	**91,3**	**5,1**	**0,0**	**0,1**	**0,1**	**1,9**	**1,6**
2011	**Градска**	**88,2**	**4,3**	**0,0**	**0,1**	**1,7**	**4,2**	**1,6**
	Остала	**92,7**	**3,4**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**2,2**	**1,4**
Београдски регион								
2002	Градска	91,4	1,7	0,0	0,1	1,3	3,4	2,0
	Остала	96,6	0,8	0,0	0,1	0,1	1,0	1,5
2011	Градска	88,2	2,7	0,0	0,1	2,8	4,1	2,0
	Остала	95,2	1,2	0,0	0,0	0,3	1,5	1,7
Регион Војводине								
2002	Градска	89,0	0,6	0,0	0,1	0,9	6,6	2,7
	Остала	93,1	0,3	0,0	0,1	0,1	4,5	1,9
2011	Градска	88,0	1,4	0,0	0,1	2,1	7,3	1,1
	Остала	93,7	0,4	0,0	0,0	0,4	4,6	0,9
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	Градска	92,5	1,6	0,0	0,1	0,2	2,9	2,7
	Остала	88,3	8,2	0,0	0,2	0,0	1,4	1,8
2011	Градска	91,8	2,2	0,0	0,1	0,8	3,5	1,8
	Остала	94,9	0,4	0,0	0,0	0,3	2,1	2,3
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	Градска	88,1	9,5	0,0	0,0	0,1	0,9	1,3
	Остала	90,4	7,8	0,0	0,0	0,0	0,3	1,4
2011	Градска	85,2	11,6	0,0	0,0	0,4	1,4	1,4
	Остала	89,5	8,6	0,0	0,0	0,1	0,6	1,2
Регион Косово и Метохија								
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.5. Млади према вероисповести и типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Тип насеља	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	Градска	59,4	48,5	99,2	61,7	94,1	74,1	66,4
	Остала	40,6	51,5	0,8	38,3	5,9	25,9	33,6
2011	Градска	60,0	66,4	91,7	87,0	91,2	75,2	63,6
	Остала	40,0	33,6	8,3	13,0	8,8	24,8	36,4
Београдски регион								
2002	Градска	80,3	90,1	100,0	90,4	98,4	93,8	85,5
	Остала	19,7	9,9	0,0	9,6	1,6	6,2	14,5
2011	Градска	79,5	90,3	97,1	93,6	97,3	92,0	83,4
	Остала	20,5	9,7	2,9	6,4	2,7	8,0	16,6
Регион Војводине								
2002	Градска	57,5	76,1	97,9	63,7	89,4	67,8	67,1
	Остала	42,5	23,9	2,1	36,3	10,6	32,2	32,9
2011	Градска	58,1	85,1	85,7	82,5	87,8	70,4	64,4
	Остала	41,9	14,9	14,3	17,5	12,2	29,6	35,6
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	Градска	54,4	18,0	100,0	32,9	91,0	69,8	63,4
	Остала	45,6	82,0	0,0	67,1	9,0	30,2	36,6
2011	Градска	55,7	88,1	100,0	85,1	78,0	68,0	50,5
	Остала	44,3	11,9	0,0	14,9	22,0	32,0	49,5
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	Градска	48,7	54,4	100,0	59,7	85,7	71,8	48,9
	Остала	51,3	45,6	0,0	40,3	14,3	28,2	51,1
2011	Градска	49,0	57,7	-	77,7	84,7	70,2	53,6
	Остала	51,0	42,3	-	22,3	15,3	29,8	46,4
Регион Косово и Метохија								
2002	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.6. Млади према вероисповести и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Године старости	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	**15–19**	**445326**	**22202**	**38**	483	**1968**	**15258**	**10376**
	20–24	**464308**	**19709**	**48**	472	**2430**	**15279**	**10183**
	25–29	**460998**	**18434**	**35**	465	**2047**	**13325**	**9262**
2011	**15–19**	**362589**	**17215**	**15**	165	**2952**	**12872**	**6186**
	20–24	**394294**	**17828**	**28**	317	**5150**	**15512**	**6612**
	25–29	**431616**	**17276**	**29**	428	**6671**	**16970**	**7296**
Београдски регион								
2002	15–19	93158	1691	21	105	1047	3239	2153
	20–24	103602	1687	25	127	1348	3486	2157
	25–29	104633	1639	19	122	1063	2994	1910
2011	15–19	76337	2561	5	59	1359	2687	1520
	20–24	87569	2495	13	133	2402	3642	1985
	25–29	111677	2380	17	199	3481	4642	2535
Регион Војводине								
2002	15–19	124281	728	16	189	736	8376	3451
	20–24	128857	657	20	175	861	8385	3486
	25–29	124225	589	12	173	797	7132	3026
2011	15–19	99938	1206	9	65	1038	6476	1100
	20–24	108978	1159	15	118	1832	7843	1221
	25–29	119270	1108	11	132	2196	8262	1345
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	15–19	99936	6056	1	143	98	2672	2759
	20–24	101644	4849	2	116	100	2488	2548
	25–29	104443	4960	3	121	101	2412	2494
2011	15–19	83840	1411	1	15	355	2627	2065
	20–24	87156	1269	0	33	579	2691	1806
	25–29	88776	1175	1	53	636	2713	1740
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	15–19	127951	13727	0	46	87	971	2013
	20–24	130205	12516	1	54	121	920	1992
	25–29	127697	11246	1	49	86	787	1832
2011	15–19	102474	12037	0	26	200	1082	1501
	20–24	110591	12905	0	33	337	1336	1600
	25–29	111893	12613	0	44	358	1353	1676
Регион Косово и Метохија								
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.7. Млади према вероисповести и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Године старости	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	**15–19**	**89,8**	**4,5**	**0,0**	0,1	**0,4**	**3,1**	**2,1**
	20–24	**90,6**	**3,8**	**0,0**	0,1	**0,5**	**3,0**	**2,0**
	25–29	**91,4**	**3,7**	**0,0**	0,1	**0,4**	**2,6**	**1,8**
2011	**15–19**	**90,2**	**4,3**	**0,0**	0,0	**0,7**	**3,2**	**1,5**
	20–24	**89,7**	**4,1**	**0,0**	0,1	**1,2**	**3,5**	**1,5**
	25–29	**89,9**	**3,6**	**0,0**	0,1	**1,4**	**3,5**	**1,5**
Београдски регион								
2002	15–19	91,9	1,7	0,0	0,1	1,0	3,2	2,1
	20–24	92,1	1,5	0,0	0,1	1,2	3,1	1,9
	25–29	93,1	1,5	0,0	0,1	0,9	2,7	1,7
2011	15–19	90,3	3,0	0,0	0,1	1,6	3,2	1,8
	20–24	89,1	2,5	0,0	0,1	2,4	3,7	2,0
	25–29	89,4	1,9	0,0	0,2	2,8	3,7	2,0
Регион Војводине								
2002	15–19	90,2	0,5	0,0	0,1	0,5	6,1	2,5
	20–24	90,5	0,5	0,0	0,1	0,6	5,9	2,4
	25–29	91,4	0,4	0,0	0,1	0,6	5,2	2,2
2011	15–19	91,0	1,1	0,0	0,1	0,9	5,9	1,0
	20–24	89,9	1,0	0,0	0,1	1,5	6,5	1,0
	25–29	90,1	0,8	0,0	0,1	1,7	6,2	1,0
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	15–19	89,5	5,4	0,0	0,1	0,1	2,4	2,5
	20–24	91,0	4,3	0,0	0,1	0,1	2,2	2,3
	25–29	91,2	4,3	0,0	0,1	0,1	2,1	2,2
2011	15–19	92,8	1,6	0,0	0,0	0,4	2,9	2,3
	20–24	93,2	1,4	0,0	0,0	0,6	2,9	1,9
	25–29	93,4	1,2	0,0	0,1	0,7	2,9	1,8
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	15–19	88,4	9,5	0,0	0,0	0,1	0,7	1,4
	20–24	89,3	8,6	0,0	0,0	0,1	0,6	1,4
	25–29	90,1	7,9	0,0	0,0	0,1	0,6	1,3
2011	15–19	87,3	10,3	0,0	0,0	0,2	0,9	1,3
	20–24	87,2	10,2	0,0	0,0	0,3	1,1	1,3
	25–29	87,5	9,9	0,0	0,0	0,3	1,1	1,3
Регион Косово и Метохија								
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...

Табела 71.8. Млади према вероисповести и старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Године старости	Хришћанска	Исламска	Јудаистичка	Остале вероисповести	Нису верници (атеисти)	Нису се изјаснили	Непознато + агностици
РЕПУБЛИКА СРБИЈА								
2002	**15–19**	**32,5**	**36,8**	**31,4**	34,0	**30,5**	**34,8**	**34,8**
	20–24	**33,9**	**32,7**	**39,7**	33,2	**37,7**	**34,8**	**34,1**
	25–29	**33,6**	**30,5**	**28,9**	32,7	**31,8**	**30,4**	**31,1**
2011	**15–19**	**30,5**	**32,9**	**20,8**	18,1	**20,0**	**28,4**	**30,8**
	20–24	**33,2**	**34,1**	**38,9**	34,8	**34,9**	**34,2**	**32,9**
	25–29	**36,3**	**33,0**	**40,3**	47,0	**45,2**	**37,4**	**36,3**
Београдски регион								
2002	15–19	30,9	33,7	32,3	29,7	30,3	33,3	34,6
	20–24	34,4	33,6	38,5	35,9	39,0	35,9	34,7
	25–29	34,7	32,7	29,2	34,5	30,7	30,8	30,7
2011	15–19	27,7	34,4	14,3	15,1	18,8	24,5	25,2
	20–24	31,8	33,6	37,1	34,0	33,2	33,2	32,9
	25–29	40,5	32,0	48,6	50,9	48,1	42,3	42,0
Регион Војводине								
2002	15–19	32,9	36,9	33,3	35,2	30,7	35,1	34,6
	20–24	34,1	33,3	41,7	32,6	36,0	35,1	35,0
	25–29	32,9	29,8	25,0	32,2	33,3	29,8	30,4
2011	15–19	30,5	34,7	25,7	20,6	20,5	28,7	30,0
	20–24	33,2	33,4	42,9	37,5	36,2	34,7	33,3
	25–29	36,3	31,9	31,4	41,9	43,3	36,6	36,7
Регион Јужне и Источне Србије								
2002	15–19	32,7	38,2	16,7	37,6	32,8	35,3	35,4
	20–24	33,2	30,6	33,3	30,5	33,4	32,9	32,7
	25–29	34,1	31,3	50,0	31,8	33,8	31,9	32,0
2011	15–19	32,3	36,6	50,0	14,9	22,6	32,7	36,8
	20–24	33,6	32,9	0,0	32,7	36,9	33,5	32,2
	25–29	34,2	30,5	50,0	52,5	40,5	33,8	31,0
Регион Шумадије и Западне Србије								
2002	15–19	33,2	36,6	0,0	30,9	29,6	36,3	34,5
	20–24	33,7	33,4	50,0	36,2	41,2	34,4	34,1
	25–29	33,1	30,0	50,0	32,9	29,3	29,4	31,4
2011	15–19	31,5	32,1	-	25,2	22,3	28,7	31,4
	20–24	34,0	34,4	-	32,0	37,7	35,4	33,5
	25–29	34,4	33,6	-	42,7	40,0	35,9	35,1
Регион Косово и Метохија								
2002	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...	...	...

Табела 72.1. Млади хришћани према полу, по регионима, Попис 2011.

Регион	Пол	Укупно	Хришћанска					Остале
			свега[1)]	право-славна	католичка	проте-стантска	остале хришћан-ске	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**677110**	**607262**	**568474**	**28400**	**5777**	**243**	**69848**
	Ж	**644911**	**581237**	**543500**	**27677**	**5693**	**286**	**63674**
	С	**1322021**	**1188499**	**1111974**	**56077**	**11470**	**529**	**133522**
Београдски регион	М	153482	137077	135637	408	195	62	16405
	Ж	154216	138506	136970	479	219	63	15710
	С	307698	275583	272607	887	414	125	32115
Регион Војводине	М	186863	168060	134467	27786	5150	88	18803
	Ж	176459	160126	127568	26870	5055	114	16333
	С	363322	328186	262035	54656	10205	202	35136
Регион Јужне и Источне Србије	М	144578	134370	132373	123	392	77	10208
	Ж	134364	125402	123464	170	370	88	8962
	С	278942	259772	255837	293	762	165	19170
Регион Шумадије и Западне Србије	М	192187	167755	165997	83	40	16	24432
	Ж	179872	157203	155498	158	49	21	22669
	С	372059	324958	321495	241	89	37	47101
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...	...	...

[1)] Разлику до „свега“ чине лица која су се изјаснила као хришћани.

Табела 72.2. Млади хришћани према полу, по регионима, Попис 2011. (%)

Регион	Пол	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске	Непознато
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	**М**	**93,6**	**4,7**	**1,0**	**0,0**	**0,7**
	Ж	**93,5**	**4,8**	**1,0**	**0,0**	**0,7**
	С	**93,6**	**4,7**	**1,0**	**0,0**	**0,7**
Београдски регион	М	98,9	0,3	0,1	0,0	0,6
	Ж	98,9	0,3	0,2	0,0	0,6
	С	98,9	0,3	0,2	0,0	0,6
Регион Војводине	М	80,0	16,5	3,1	0,1	0,3
	Ж	79,7	16,8	3,2	0,1	0,3
	С	79,8	16,7	3,1	0,1	0,3
Регион Јужне и Источне Србије	М	98,5	0,1	0,3	0,1	1,0
	Ж	98,5	0,1	0,3	0,1	1,0
	С	98,5	0,1	0,3	0,1	1,0
Регион Шумадије и Западне Србије	М	99,0	0,0	0,0	0,0	1,0
	Ж	98,9	0,1	0,0	0,0	0,9
	С	98,9	0,1	0,0	0,0	1,0
Регион Косово и Метохија	М	...	...	...	...	...
	Ж	...	...	...	...	...
	С	...	...	...	...	...

Табела 72.3. Млади хришћани према типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Тип насеља	Свега[1)]	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
РЕПУБЛИКА СРБИЈА						
2002	**Градска**	**813545**	**764156**	**42346**	**7043**	**-**
	Остала	**476894**	**440903**	**27848**	**8143**	**-**
2011	**Градска**	**713677**	**670527**	**32764**	**5136**	**396**
	Остала	**474822**	**441447**	**23313**	**6334**	**133**
Београдски регион						
2002	Градска	242070	240683	1035	352	-
	Остала	59323	58990	82	251	-
2011	Градска	219205	216735	826	246	106
	Остала	56378	55872	61	168	19
Регион Војводине						
2002	Градска	217031	170500	40905	5626	-
	Остала	160332	125138	27611	7583	-
2011	Градска	190799	154193	31568	4103	123
	Остала	137387	107842	23088	6102	79
Регион Јужне и Источне Србије						
2002	Градска	166507	165280	259	968	-
	Остала	139514	139351	82	81	-
2011	Градска	144591	142025	224	733	139
	Остала	115181	113812	69	29	26
Регион Шумадије и Западне Србије						
2002	Градска	187937	187693	147	97	-
	Остала	197916	197785	73	58	-
2011	Градска	159082	157574	146	54	28
	Остала	165876	163921	95	35	9
Регион Косово и Метохија						
2002	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...

[1)] Разлику до „свега“ чине лица која су се изјаснила као хришћани.

Табела 72.4. Млади хришћани према типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Тип насеља	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
		РЕПУБЛИКА СРБИЈА			
2002	**Градска**	**93,9**	**5,2**	**0,9**	**0,0**
	Остала	**92,5**	**5,8**	**1,7**	**0,0**
2011	**Градска**	**94,0**	**4,6**	**0,7**	**0,1**
	Остала	**93,0**	**4,9**	**1,3**	**0,0**
		Београдски регион			
2002	Градска	99,4	0,4	0,1	0,0
	Остала	99,4	0,1	0,4	0,0
2011	Градска	98,9	0,4	0,1	0,0
	Остала	99,1	0,1	0,3	0,0
		Регион Војводине			
2002	Градска	78,6	18,8	2,6	0,0
	Остала	78,0	17,2	4,7	0,0
2011	Градска	80,8	16,5	2,2	0,1
	Остала	78,5	16,8	4,4	0,1
		Регион Јужне и Источне Србије			
2002	Градска	99,3	0,2	0,6	0,0
	Остала	99,9	0,1	0,1	0,0
2011	Градска	98,2	0,2	0,5	0,1
	Остала	98,8	0,1	0,0	0,0
		Регион Шумадије и Западне Србије			
2002	Градска	99,9	0,1	0,1	0,0
	Остала	99,9	0,0	0,0	0,0
2011	Градска	99,1	0,1	0,0	0,0
	Остала	98,8	0,1	0,0	0,0
		Регион Косово и Метохија			
2002	Градска	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...

Табела 72.5. Млади хришћани према типу насеља, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Тип насеља	Свега	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
РЕПУБЛИКА СРБИЈА						
2002	**Градска**	**63,0**	**63,4**	**60,3**	**46,4**	**-**
	Остала	**37,0**	**36,6**	**39,7**	**53,6**	**-**
2011	**Градска**	**60,0**	**60,3**	**58,4**	**44,8**	**74,9**
	Остала	**40,0**	**39,7**	**41,6**	**55,2**	**25,1**
Београдски регион						
2002	Градска	80,3	80,3	92,7	58,4	-
	Остала	19,7	19,7	7,3	41,6	-
2011	Градска	79,5	79,5	93,1	59,4	84,8
	Остала	20,5	20,5	6,9	40,6	15,2
Регион Војводине						
2002	Градска	57,5	57,7	59,7	42,6	-
	Остала	42,5	42,3	40,3	57,4	-
2011	Градска	58,1	58,8	57,8	40,2	60,9
	Остала	41,9	41,2	42,2	59,8	39,1
Регион Јужне и Источне Србије						
2002	Градска	54,4	54,3	76,0	92,3	-
	Остала	45,6	45,7	24,0	7,7	-
2011	Градска	55,7	55,5	76,5	96,2	84,2
	Остала	44,3	44,5	23,5	3,8	15,8
Регион Шумадије и Западне Србије						
2002	Градска	48,7	48,7	66,8	62,6	-
	Остала	51,3	51,3	33,2	37,4	-
2011	Градска	49,0	49,0	60,6	60,7	75,7
	Остала	51,0	51,0	39,4	39,3	24,3
Регион Косово и Метохија						
2002	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...
2011	Градска	...	...	...	...	...
	Остала	...	...	...	...	...

Табела 72.6. Млади хришћани према старости, по регионима, пописи 2002. и 2011.

Године пописа	Године старости	Свега[1)]	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
РЕПУБЛИКА СРБИЈА						
2002	**15–19**	**445326**	**417930**	**22597**	**4799**	**-**
	20–24	**464308**	**435263**	**23901**	**5144**	**-**
	25–29	**460998**	**432227**	**23698**	**5073**	**-**
2011	**15–19**	**362589**	**339271**	**17060**	**3661**	**181**
	20–24	**394294**	**368942**	**18635**	**3622**	**158**
	25–29	**431616**	**403761**	**20382**	**4187**	**190**
Београдски регион						
2002	15–19	93158	92702	294	162	-
	20–24	103602	103043	351	208	-
	25–29	104633	103928	472	233	-
2011	15–19	76337	75702	143	101	48
	20–24	87569	86573	310	137	34
	25–29	111677	110332	434	176	43
Регион Војводине						
2002	15–19	124281	97865	22151	4265	-
	20–24	128857	100942	23380	4535	-
	25–29	124225	96831	22985	4409	-
2011	15–19	99938	79572	16776	3271	57
	20–24	108978	87133	18149	3219	62
	25–29	119270	95330	19731	3715	83
Регион Јужне и Источне Србије						
2002	15–19	99936	99518	93	325	-
	20–24	101644	101190	106	348	-
	25–29	104443	103923	144	376	-
2011	15–19	83840	82561	89	267	66
	20–24	87156	85809	100	242	53
	25–29	88776	87467	104	253	46
Регион Шумадије и Западне Србије						
2002	15–19	127951	127845	59	47	-
	20–24	130205	130088	64	53	-
	25–29	127697	127545	97	55	-
2011	15–19	102474	101436	52	22	10
	20–24	110591	109427	76	24	9
	25–29	111893	110632	113	43	18
Регион Косово и Метохија						
2002	15–19	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...
2011	15–19	...	...	...	...	...
	20–24	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...

[1)] Разлику до „свега“ чине лица која су се изјаснила као хришћани.

Табела 72.7. Млади хришћани према старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Године старости	Православна	Католичка	Протестантска	Остале хришћанске
		РЕПУБЛИКА СРБИЈА			
	15–19	**93,8**	**5,1**	**1,1**	**0,0**
2002	**20–24**	**93,7**	**5,1**	**1,1**	**0,0**
	25–29	**93,8**	**5,1**	**1,1**	**0,0**
	15–19	**93,6**	**4,7**	**1,0**	**0,0**
2011	**20–24**	**93,6**	**4,7**	**0,9**	**0,0**
	25–29	**93,5**	**4,7**	**1,0**	**0,0**
		Београдски регион			
	15–19	99,5	0,3	0,2	0,0
2002	20–24	99,5	0,3	0,2	0,0
	25–29	99,3	0,5	0,2	0,0
	15–19	99,2	0,2	0,1	0,1
2011	20–24	98,9	0,4	0,2	0,0
	25–29	98,8	0,4	0,2	0,0
		Регион Војводине			
	15–19	78,7	17,8	3,4	0,0
2002	20–24	78,3	18,1	3,5	0,0
	25–29	77,9	18,5	3,5	0,0
	15–19	79,6	16,8	3,3	0,1
2011	20–24	80,0	16,7	3,0	0,1
	25–29	79,9	16,5	3,1	0,1
		Регион Јужне и Источне Србије			
	15–19	99,6	0,1	0,3	0,0
2002	20–24	99,6	0,1	0,3	0,0
	25–29	99,5	0,1	0,4	0,0
	15–19	98,5	0,1	0,3	0,1
2011	20–24	98,5	0,1	0,3	0,1
	25–29	98,5	0,1	0,3	0,1
		Регион Шумадије и Западне Србије			
	15–19	99,9	0,0	0,0	0,0
2002	20–24	99,9	0,0	0,0	0,0
	25–29	99,9	0,1	0,0	0,0
	15–19	99,0	0,1	0,0	0,0
2011	20–24	98,9	0,1	0,0	0,0
	25–29	98,9	0,1	0,0	0,0
		Регион Косово и Метохија			
	15–19	...	...	...	...
2002	20–24	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...
	15–19	...	...	...	...
2011	20–24	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...

Табела 72.8. Млади хришћани према старости, по регионима, пописи 2002. и 2011. (%)

Године пописа	Године старости	Укупно	Православна	Католиличка	Протестантска	Остале хришћанске
			РЕПУБЛИКА СРБИЈА			
	15–19	**32,5**	**32,5**	**32,2**	**32,0**	**-**
2002	**20–24**	**33,9**	**33,9**	**34,0**	**34,3**	**-**
	25–29	**33,6**	**33,6**	**33,8**	**33,8**	**-**
	15–-19	**30,5**	**30,5**	**30,4**	**31,9**	**34,2**
2011	**20–24**	**33,2**	**33,2**	**33,2**	**31,6**	**29,9**
	25–29	**36,3**	**36,3**	**36,3**	**36,5**	**35,9**
			Београдски регион			
	15–19	30,9	30,9	26,3	26,9	-
2002	20–24	34,4	34,4	31,4	34,5	-
	25–29	34,7	34,7	42,3	38,6	-
	15–19	27,7	27,8	16,1	24,4	38,4
2011	20–24	31,8	31,8	34,9	33,1	27,2
	25–29	40,5	40,5	48,9	42,5	34,4
			Регион Војводине			
	15–19	32,9	33,1	32,3	32,3	-
2002	20–24	34,1	34,1	34,1	34,3	-
	25–29	32,9	32,8	33,5	33,4	-
	15–19	30,5	30,4	30,7	32,1	28,2
2011	20–24	33,2	33,3	33,2	31,5	30,7
	25–29	36,3	36,4	36,1	36,4	41,1
			Регион Јужне и Источне Србије			
	15–19	32,7	32,7	27,1	31,0	-
2002	20–24	33,2	33,2	30,9	33,2	-
	25–29	34,1	34,1	42,0	35,8	-
	15–19	32,3	32,3	30,4	35,0	40,0
2011	20–24	33,6	33,5	34,1	31,8	32,1
	25–29	34,2	34,2	35,5	33,2	27,9
			Регион Шумадије и Западне Србије			
	15–19	33,2	33,2	26,8	30,3	-
2002	20–24	33,7	33,7	29,1	34,2	-
	25–29	33,1	33,1	44,1	35,5	-
	15–19	31,5	31,6	21,6	24,7	27,0
2011	20–24	34,0	34,0	31,5	27,0	24,3
	25–29	34,4	34,4	46,9	48,3	48,6
			Регион Косово и Метохија			
	15–19	...	...	...	...	...
2002	20–24	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...
	15–-19	...	...	...	...	...
2011	20–24	...	...	...	...	...
	25–29	...	...	...	...	...

Графикон 13.1. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Београдски регион, Попис 2002. – први део

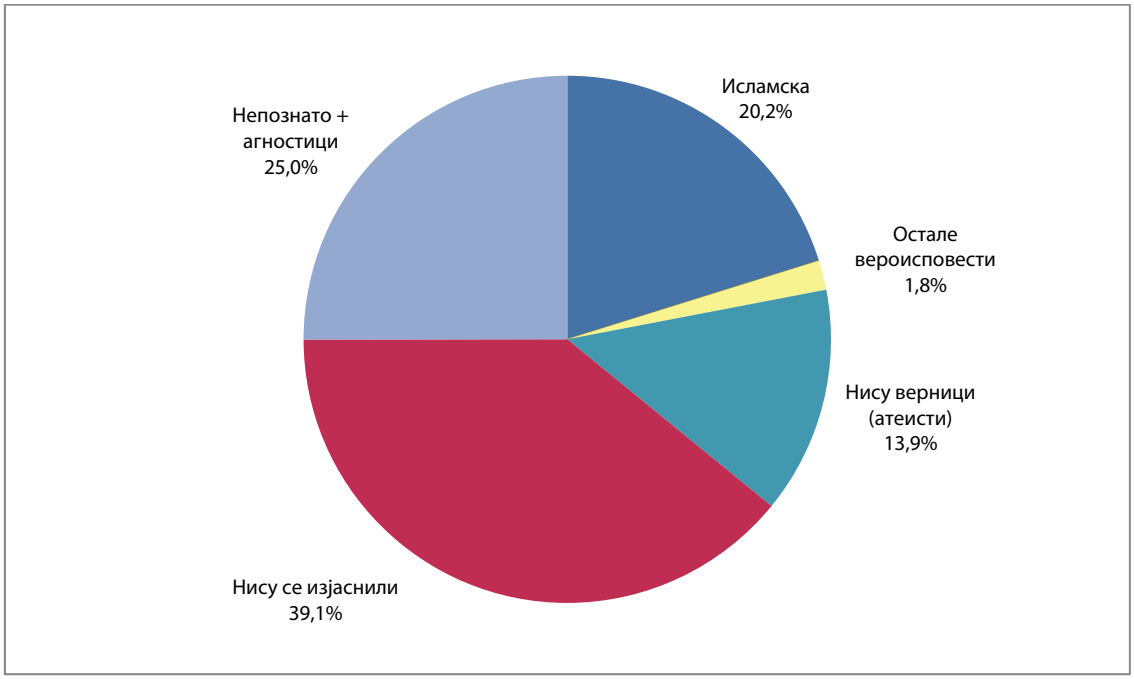

Графикон 13.1. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Београдски регион Попис 2011. – други део

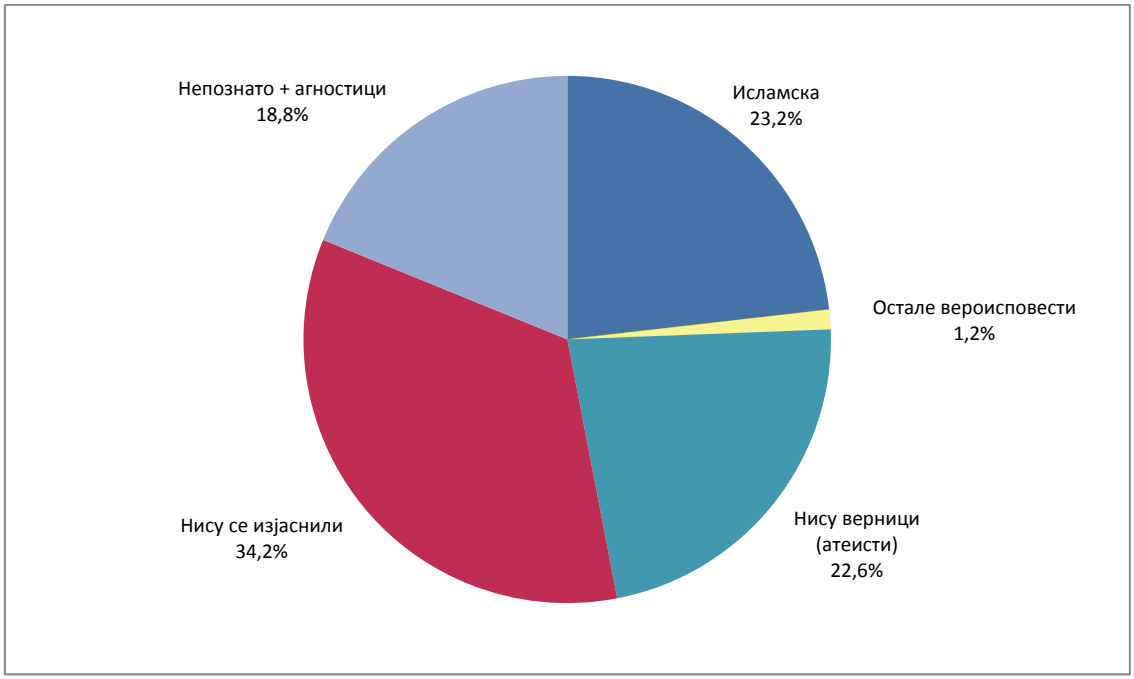

Графикон 13.2. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Војводине, Попис 2002. – први део

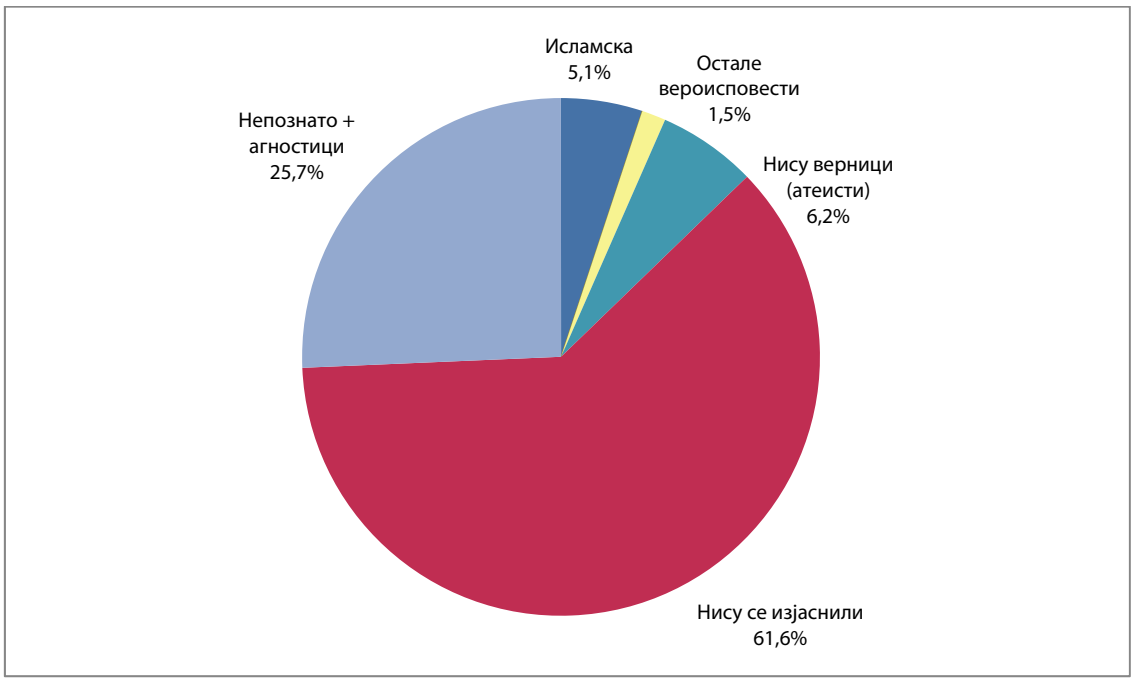

Графикон 13.2. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Војводине, Попис 2011. – други део

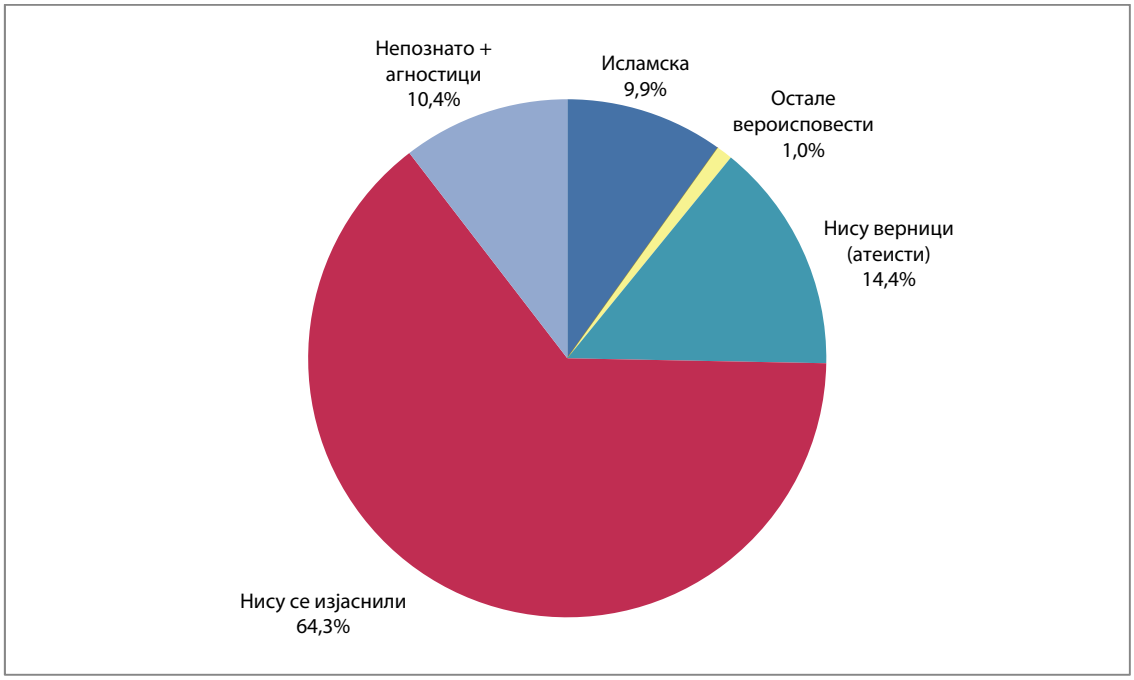

Графикон 13.3. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2002. – први део

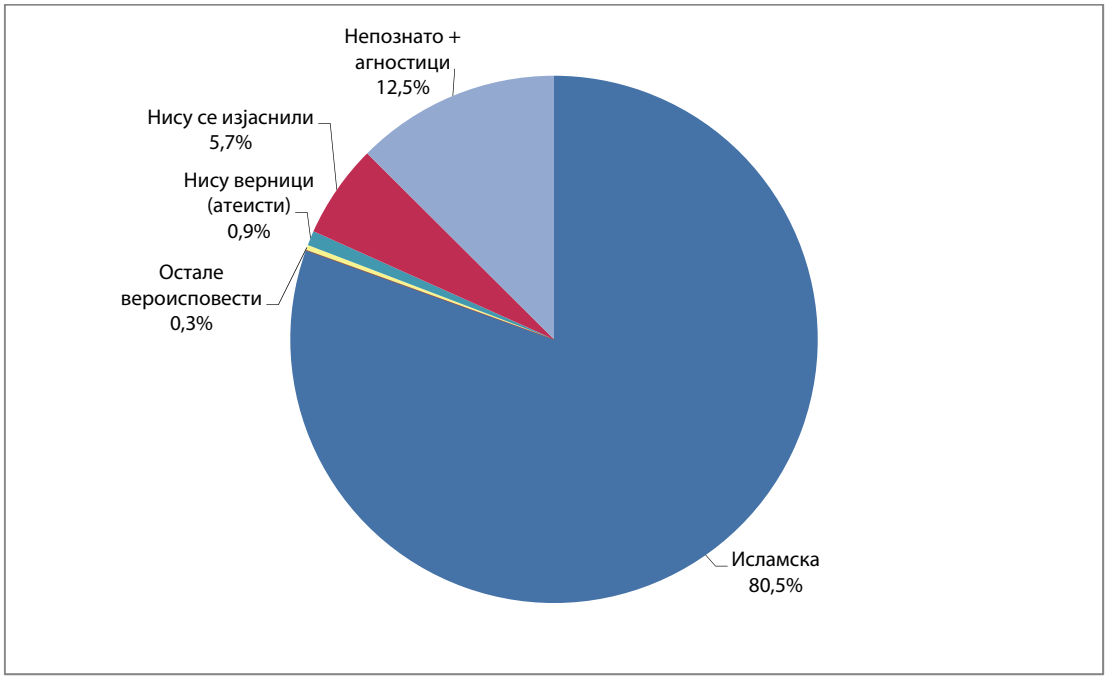

Графикон 13.3. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Јужне и Источне Србије, Попис 2011. – други део

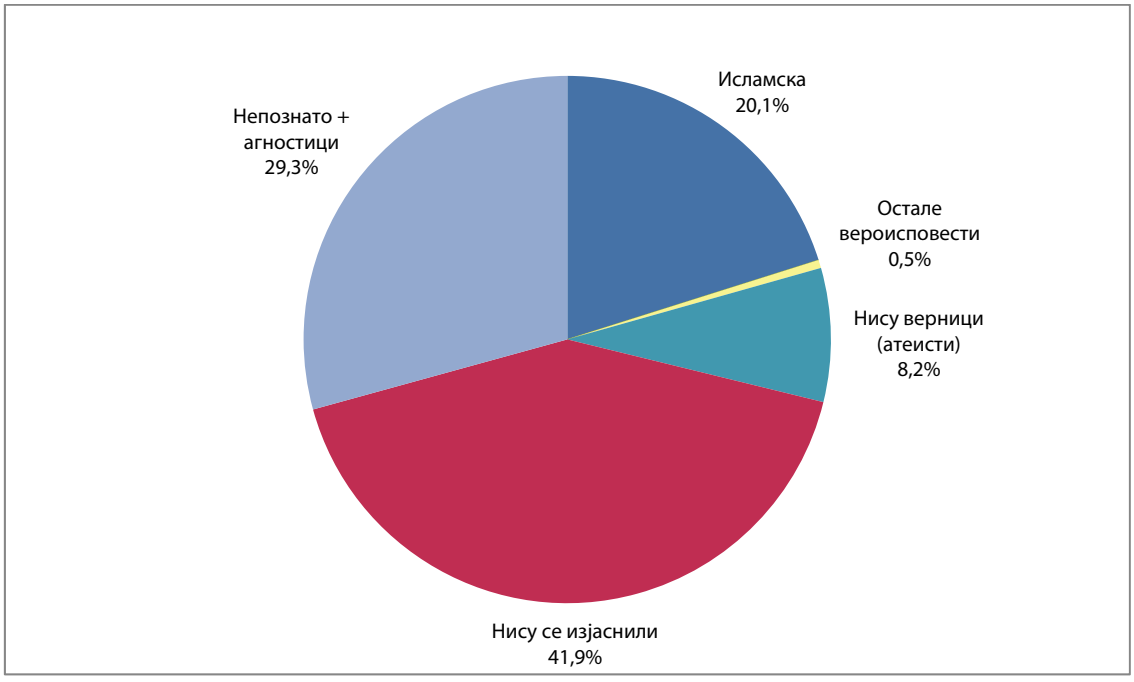

Графикон 13.4. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2002. – први део

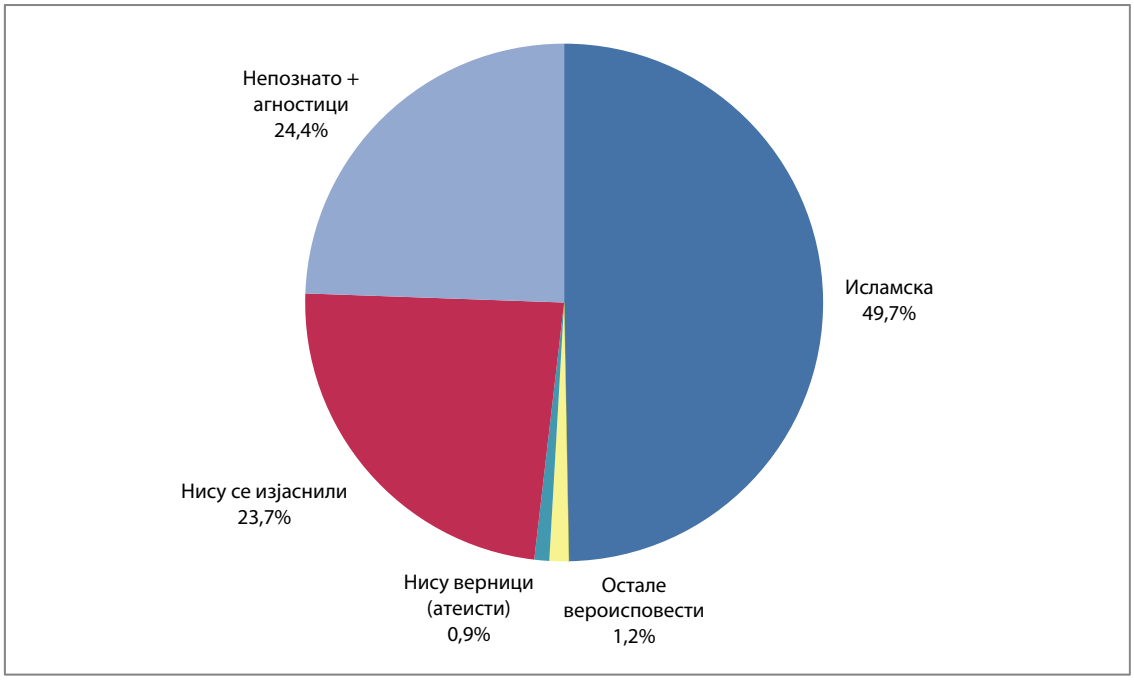

Графикон 13.4. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Регион Шумадије и Западне Србије, Попис 2011. – други део

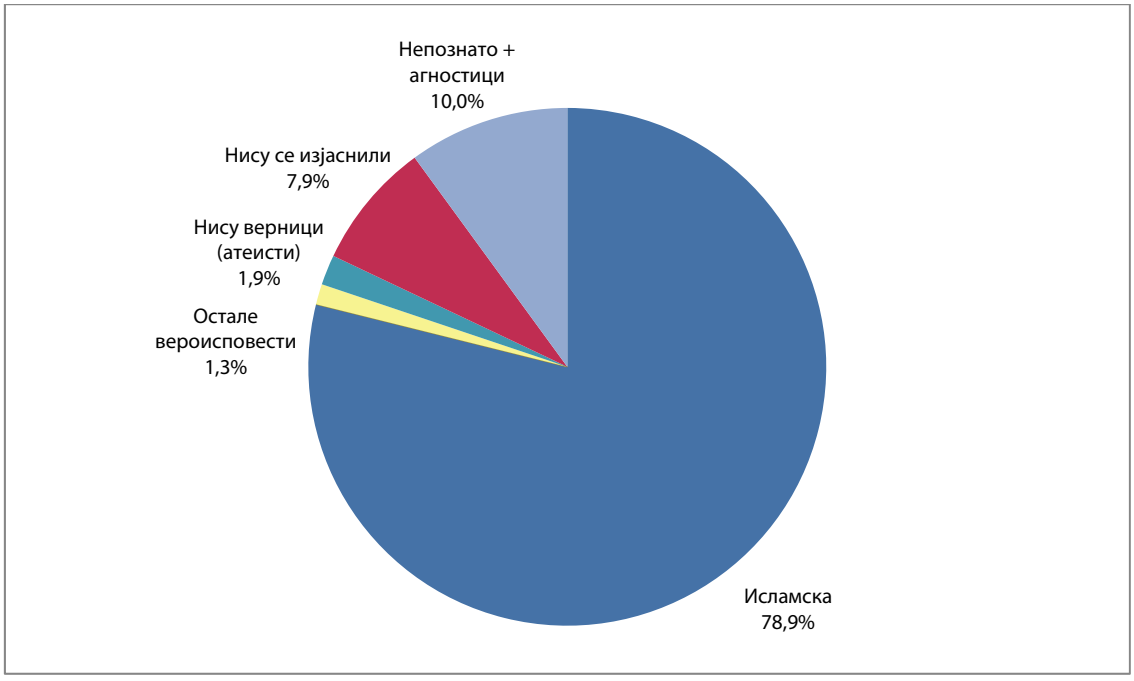

Графикон 13.5. Млади који се изјашњавају да нису хришћани, Попис 2002.

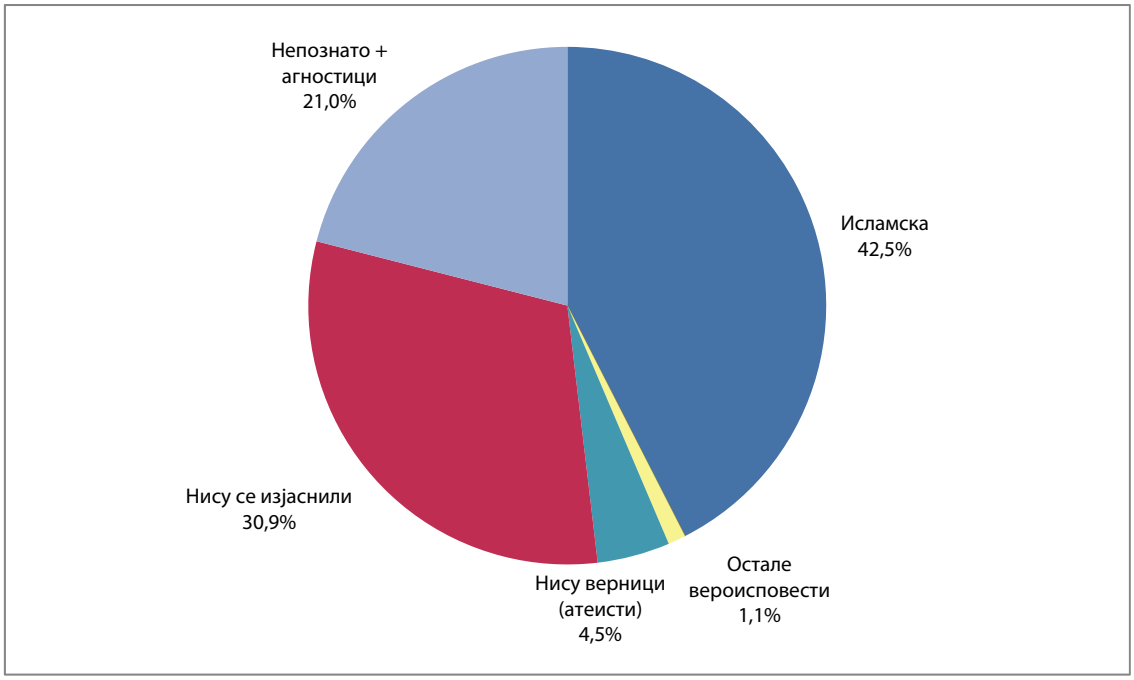

Библиографија

1. Antić, R., Balić, O. (2007). Decade Watch. Romski aktivisti ocenjuju napredak Dekade uključenja Roma, 2005–2006. Createch Ltd. Hungary.
2. Arsenijević, I. (2010). Migracije stanovništva Zapadnog Balkana. Anali međunarodne konferencije mladih lidera, br. 1, str. 751–758.
3. Babin, M., Lažetić, P. (2009). Finansiranje neintegrisanog univerziteta u Srbiji – institucionalna studija slučaja. Finansiranje visokog obrazovanja u Jugoistočnoj Evropi: Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Slovenija, Srbija. Centar za obrazovne politike. Državni univerzitet u Novom Pazaru. Beograd.
4. Bara, M. (2012). Od nepriznavanja do ostvarivanja manjinskih prava: Hrvati u Srbiji nakon 2000. godine. Srpsko-hrvatski odnosi: rješavanje aktualnih pitanja.
5. Barišić, J. (2013). Socijalna podrška osobama sa oštećenjem vida. Socijalna politika i socijalni rad, 1(1), str. 38–70.
6. Bell, D. (1976). Die nachindustrielle Gesellschaft, 2nd ed. Frankfurt/M: Campus.
7. Berkum, S. V., Bogdanov, N. (2012). Serbia on the road to EU accession. Consequences for agricultural policy and the agri-food chain. Serbia on the road to EU accession. Consequences for agricultural policy and the agri-food chain.
8. Bešlić, E. (2011). Nasilje nad osobama sa invaliditetom. Diplomski rad. Zagreb: Pravni fakultet, Studijski centar Socijalnog rada.
9. Благојевић, М. (2002). Жене и мушкарци у Србији 1990–2000: уродњавање цене хаоса, Србија крајем миленијума: разарање друштва, промене и свакодневни живот. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета Универзитета у Београду.
10. Blagojević, M. (2003). Religijska situacija u SR Jugoslaviji: Revitalizacija religijskog ponašanja i verovanja. Teme 4: 525–552.
11. Bobić, M. (2006). Blokirana transformacija bračnosti u Srbiji – kašnjenje ili izostanak, Druge demografske tranzicije, u: Tomanović, S. (ur.) Društvo u previranju. Sociološke studije nekih aspekata društvene transformacije u Srbiji (Beograd: ISI FF), str. 121–139.
12. Бобић, М. (2010). Убрзање модернизације брачности као услов рехабилитације рађања у Србији. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 131, стр. 431–442.
13. Bobić, M., Babović, M. (2013). Međunarodne migracije u Srbiji – stanje i politike. Sociologija (LV No 2), str. 209–228.
14. Bogdanov, N. L., Đorđević-Milošević, S., Clark, L. (2007). Mala ruralna domaćinstva u Srbiji i ruralna nepoljoprivredna ekonomija. UNDP.
15. Бркић, Б. (2008). Наталитет и проблеми породице у проширеној Европи. Социјална мисао, vol. 15, бр. 2, стр. 109–127.
16. Bubalo-Živković, M., Plavša, J. (2001). Influence of refugees on the changes in the natural movements of the Population in Srem. Zbornik Matice srpske za društvene nauke (110–111), стр. 215–224.

17. Bubalo-Živković, M. (2003). Stages of Demographic Age in Banat Settlements. Geographica Pannonica, No 7, Department of Geography, Tourism and Hotel Management, Novi Sad: 31–33.
18. Бубало-Живковић, М. (2005). Промена функцијских типова насеља у нодалној регији Новог Сада. Зборник Департмана за географију, туризам и хотелијерство. Нови Сад: ПМФ, стр. 139–147.
19. Бубало-Живковић, М., Ковачевић, Т., Ђерчан, Б. (2010). Демографске карактеристике војвођанских насеља у гравитационој зони Београда. Зброник Матице српске за друштвене науке, бр. 131, стр. 269–277.
20. Bubalo-Živković, M., Lukić, T, Đerčan, B., Ristanović, B., (2013). Settlements on Fruška gora in the urban area of Novi Sad. Proceedings international scientific symposium „Problems and perspectives of hilly-mountain areas". Ohrid: Macedonian Geographic Society, p. 303–312.
21. Bubalo-Živković, M., Đerčan, B., Lukić, T., Jovanović, G. (2014). Moving to the Welfare Countries: Emigrants from Serbia 1961–2002. European Researcher, vol. 71, No 3–2.
22. Vaclav, K., Nilesen, S., Petkova, E., All E. S. (2010). Razvoj ljudskih resursa u Srbiji. Working together Learning for life. Beograd.
23. Van de Kaa, (2002). The Idea of Second Demographic Transition in Industrialized Countries. Tokyo: Sixth Welfare Policy Seminar of the National Institute of Population and Social Security, 29th January 2002.
24. Влада Републике Србије (2011). Миграциони профил Републике Србије за 2011. годину.
25. ВЦГ (2007). Стратегија за интеграцију особа са инвалидитетом у Црној Гори, за период 2008—2016. Подгорица: Влада Црне Горе, Министарство здравља, рада и социјалног старања.
26. Vukovic, D. (2005). Migrations of the Labour Force from Serbia, Central and Eastern Europe. Online Library. South East Europe Review for Labour and Social Affairs, issue 04/2005, p. 139.
27. Giddens, E. (2005). Odbegli svet. Beograd: Stubovi kulture.
28. Голубовић, П., Марковић-Крстић, С. (2008). Демографски приказ балканских земаља. Ниш: Филозофски факултет, стр. 201–208.
29. Golubović, P., Marković-Krstić, S. (1981). Razlike u reprodukciji stanovništva Srbije (Na primeru dva reproduktivna modela jugoistočne Srbije). Dela, 1, 1991.
30. Grečić, V. (2002). The role of migrant professionals in the process of transition in Yugoslavia. Međunarodni problemi, vol. 54, br. 3, p. 253–271.
31. Гречић, В. (2009). Исељавање младих као један од фактора старења становништва Србије. Геронтологија, 36/1, стр. 123–142.
32. Grečić, V. (2010). Srpska naučna dijaspora. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu.
33. Devedžić, M. (2006). Rodne (ne)jednakosti iz demografske perspektive. Stanovništvo, vol. 44, бр. 2, str. 65–87.
34. Dinić, D. (2005). Depopulacija u Srbiji. Political Review, Vol. 9, No. 4, p. 1153–1160, Belgrade.
35. Dragišić-Labaš, S., Milić, M. (2007). Bolesti zavisnosti kao bolesti društva, porodice i pojedinca: kritika nečinjenja. Sociologija (XLIX No 1), str. 31–43.

36. Đorđević, B. (2009). Evropska politika upravljanja migracionim tokovima i Srbija kao njen deo. Bezbednost zapadnog Balkana (12), str. 78–91.
37. Đurđev, B. S. (1996). Refugee problem in FR of Yugoslavia. Zbornik Matice srpske za društvene nauke (100), 305–320.
38. Ђурђев, С. Б., Арсеновић, Д., Цветановић, М. (2010). Демографски развој Војводине – стање и перспективе. Зборник радова Департмана за географију, туризам и хотелијерство, бр. 39, стр. 5–18.
39. Djurdjev, B., Lukic, T., Cvetanovic, M. (2012). Household Composition and the Well–Being of Rural Serbia in the Second Half of the Nineteenth Century. Journal of Family History 37(1), p. 55–67.
40. Đurković, M. (2011). Mađarska: Orbanov netipični pokušaj izlaska iz krize 2. Međunarodni problemi, 63, str. 297–319.
41. Ehrig, D., Staroske, U., (2009). The Gap of Services and the Three-Sector-Hypothesis (Petty`s Law): Is this Concept out of Fashion or a Tool to Enhance Welfare? in Social Innovation, the Social Economy and World Economic Development.
42. Harrisson, D., Széll, G., Bourque, R., (eds.), Democracy and Labour Rights in an Era of Globalization. Labour, Education & Society, Vol. 17, 262.
43. Eurostat (2009). Youth in Europe – A statistical portrait.
44. Živić, D., Pokos, N., (2004). Demografski gubitci tijekom domovinskog rata kao odrednica depopulacije Hrvatske (1991–2001). Društvena istraživanja, br. 4–5, str. 727–750.
45. Živković, D., Pavlović, M. (2006). Changes in number of population, households and population density in Tutin area. Glasnik Srpskog geografskog društva, 86(1), 97–104.
46. Zindović-Vukadinović, G. R. (1995). Educational technology: Problem of determination. Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja (27), 230–246.
47. Ilišin, V., Radin, F. (2002). Mladi uoči trećeg milenijuma. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu i Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
48. Интернет 1 http://www.alo.rs/vesti/aktuelno/nova-oluja-brise-srbe/39628
49. Интернет 2 http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/406550/Madjarsko-drzavljanstvo-uzelo-60000-gradjana-Srbije/komentari
50. Интернет 3 http://sh.wikipedia.org/wiki/Paso%C5%A1_Srbije
51. Интернет 4 http://www.nis.eu/pres-centar/galerija/infografike/nasa-licna-karta
52. Интернет 5 http://www.psemr.vojvodina.gov.rs/index.php/2013-04-22-12-54-52/gea/item/117-osvrt-na-rudardsku-proslost-vojvodine
53. Интернет 6 http://www.kombeg.org.yu
54. Интернет 7: http://www.vibilia.rs/srpski/izvestaj/0508/Cena%20stambenih%20kredita%20u%20Srbiji_Do%20stana%20sve%20teze.pdf.
55. Интернет 8: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/local_administrative_units
56. Интернет 9: http://www.un.org

57. Интернет 10: http://www.ilo.org/employment/areas/youth-employment/work-for-youth/publications/regional-reports/WCMS_235754/lang--en/index.htm
58. Интернет 11: http://www.un.org/youthenvoy/news/youth-employment-statistics-in-new-interactive-map-from-ilostat/
59. Интернет 12: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/xx.html
60. Интернет 13: http://mhp.fpn.bg.ac.rs/pitanja_odgovori/pitanja_odgovori_13.html
61. Ivkov-Džigurski, A., Babić, V., Dragin, A., Košić, K., Blešić, I. (2012). The Mystery of Vlach Magic in the Rural Areas of 21st century Serbia. Eastern European Countryside, 18(1), p. 61–83.
62. Jarić, I. (2008). Generation W: From the young people's perspective. Etnoantropološki problemi. Beograd, 3(3), 203–221.
63. Jerotić, V. (2002). Uloga hrišćana i pravoslavnog hrišćanstva u uslovima savremene krize. U: Religija, veronauka, tolerancija, ur. Zorica Kuburić, str. 13–17. Novi Sad: CEIR.
64. Jovanović, V., Spasić, V. (2011). Analiza agencijske prodaje avio-karata na tržištu Srbije i Crne Gore. Singidunum Scientific Review/Singidunum Revija, 8(2).
65. Jovančić, P., Tanasijević, M., Ivezić, D. (2011). Serbian energy development based on lignite production. Energy Policy, 39(3), p. 1191–1199.
66. Kadijević, A. (2010). Three recently built Belgrade churches: Three impulses for a tenable development of Serbian religious architecture. Nasleđe (11), p. 113–133.
67. Karakosta, C., Doukas, H., Flouri, M., Dimopoulou, S., Papadopoulou, A. G., Psarras, J. (2011). Review and analysis of renewable energy perspectives in Serbia. International Journal of Energy & Environment 2(1).
68. Kenessey, Z. (1987). The Primary, Secondary, Tertiary and Quaternary Sectors of the Economy. Review of Income and Wealth, Vol. 33, Issue 4, p. 359–385.
69. Knežević, S., Rundić, L., Ganić, M. (2012). The subsurface geology along the route of the new bridge at Ada Ciganlija Island (Belgrade, Serbia). Geološki anali Balkanskoga poluostrva (73), 9–19.
70. Kokotović, V., Filipović, M. (2013). Refugees in Serbia-twenty years later. Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA, 63(1), p. 21–33.
71. Kolin, M. (2012). Neki aktuelni aspekti rodnih nejednakosti u političkoj i ekonomskoj sferi odlučivanja u Evropskoj uniji i Srbiji. Genero (16), str. 157–174.
72. Kovačević, T., Bubalo-Živković, M., Ivkov, A. (2006). Age-gender structure of Yugoslav population in Vojvodina province. Geographica Pannonica (10), p. 47–52.
73. Kovačević T. (2010). Goč i podgorina, monografija. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, PMF, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, str. 1–370.
74. Kovačević, T., Bubalo-Živković, M., Kicošev, S. (2007). Changes in number of population, population density and households in the settlements of Goc Mountain. Glasnik Srpskog geografskog društva, 87(1), 97–106.
75. Kovačević, T., Zakić, L., Bubalo-Živković, M. (2010). Age-Gender Structure of Croats in Vojvodina Province. Human Geographies – Journal of Studies & Research in Human Geography, 4(2).

76. Ковачевић, Т., Кицошев, С., Бубало-Живковић, М. (2008). Образовна структура становништва Гоча и подгорине у другој половини XX и почетком XXI века. Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, бр. 13: 265–271. Ниш: Универзитет у Нишу.
77. Крагуљ, Д., Милићевић, Д. (2005). Економија: увод у економску анализу, микроекономија и макроекономија. Д. Крагиљ, 59.
78. Kuburić, Z. (2010). Verske zajednice u Srbiji i verska distanca. Novi Sad: CEIR.
79. Kuburić, Z., Stojković. N. (2004). Religijski self u transformaciji. Sociološki pregled, 38 (1–2), str. 321–342.
80. Kuburić, Z., Vukomanović, M. (2005). Religious education: The case of Serbia. Sociologija, 47(3), 229–255.
81. Kuburović, A. (2007). Rodna neravnopravnost na primeru sociodemografskih struktura stanovništva Beograda. Stanovništvo, 45, str. 47–77.
82. Купас-Вукашиновић, Е., Лазаревић, Е., (2008). Млади, систем вредности, стереотипи и предрасуде. Педагогија, LXIII, бр. 2, 13–219.
83. Lavrič, M., et al. (2010): Youth 2010 – The social profile of young people in Slovenia. Ministry of Education and Sports. Office of the Republic of Slovenia for Youth and Maribor: Aristej Publishing House.
84. Leburić, A., Tomić-Koludrović, I. (2002). Nova političnost mladih. Zagreb: Alinea.
85. Лукић, В., Матијевић, Д. (2006). Општине у Војводини са највећим уделом избеглица – утицај на динамику и структурне карактеристике популације. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 121, стр. 103–110.
86. Лукић, В. (2007). Селективност дневних миграната у Србији по полу. Гласник Српског географског друштва, св. LXXXVII, бр. 2, стр. 67–77.
87. Lukić, V. (2011). Demographic problems in the Carpathian region of Serbia. Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA, Volume 61, Issue 2, 85–95 doi:10.2298/IJGI1102085L.
88. Лукић, В. (2012). Повезаност миграција и дневних миграција у Војводини. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 141, стр. 615–624.
89. Lukić, V. (2012a). Economic profile of the Serbian commuter. Industrija, 40(2), 79–90.
90. Lukić, T., Armenski, T., Vukosav, S., Ćurčić, N. (2012). The Functional Transformation of Settlements in Central Serbia. In: Forum geografic, Vol. 11, No. 1, p. 109–117.
91. Лукић, Т., Драгин, А., Ивановић, Љ. (2010). Досељавања у приградска насеља, студија случаја – Општина Темерин. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 131, стр. 115–126.
92. Lukic, T., Stojsavljevic, R., Durdev, B., Nagy, I., Dercan, B. (2012). Depopulation in the Western Balkan countries. European Journal of Geography, 3(2), p. 6–23.
93. Lukić, T., Ćurčić, N., Romelić, J., Pivac, T., Armenski, T. (2013). The region of the Tara Mountain-entrepreneurial initiatives. European Researcher, 51(5-4), p. 1512–1524.
94. Lukić, T., Bubalo Živković, M., Đerčan, B., Jovanović, G. (2014). Population Growth in the Border Villages of Srem, Serbia, Acta geographica Slovenica, 54-1, DOI: 10.3986/AGS54103.

95. Lukić, T., Jovanović, G., Bubalo Živković, M., Lalić, M., Đerčan, B. (2014). Montenegrins in Vojvodina Province, Serbia. Human Geographies, Vol. 8, Issue 1: 43-54,

96. Mandić-Gajić, G. (2008). Psihoaktivne supstancije i mladi – da li smo svesni stvarne opasnosti. Vojnosanitetski pregled, vol. 65, br. 6, str. 421–423.

97. Maksimović, J., Stanisavljević Petrović, Z. (2012). Protivurečna iskustva studenata o dometima reforme visokog obrazovanja. Teme – Časopis za društvene nauke (03), str. 1173–1189.

98. Manić, Ž. (2011). Položaj mađarske nacionalne manjine u Vojvodini: sociološko-pravni aspekt. Sociologija (LIII No. 3), str. 345–366.

99. Matijević, N. (2010). Žene – obrazovanjem do elite: Situacija u Srbiji u XIX veku. Godišnjak, 533.

100. Матовић, М. (2011). Медијска писменост и деца у новом медијском окружењу. Часопис за управљање комуницирањем, бр. 19, година 6. Нови Сад: Центар за усмеравање комуникација.

101. Macura, B., Bojovic, D., Petric, I., Cosic, N., Tadic, M., Jaric, I., Jaric, M. (2010). Local Communities and Management of Protected Areas in Serbia. ENDEMIT-Ecological Society, Serbia, CEECEC Case Study.

102. Mayhew, S. (1997). Dictionary of geography, Second edition. Oxford: University press, 460.

103. Mitrović, S. (2008). E-employment Human Resources in Serbia. Zbornik radova. Kopaonik: 14. konferencija, YU INFO 2008, 9–12. marta.

104. Mićić, V., Zeremski, A. V. (2011). Deindustrijalizacija i reindustrijalizacija privrede Srbije. Industrija, 39(2), str. 51–68.

105. Mihailović, B., Cvijanović, D., Paraušić, V. (2012). Analiza ekonomskih performansi ruralnih regiona Srbije. Zbornik naučnih radova Instituta PKB Agroekonomik, vol. 18, br. 1–2, str. 109–117.

106. Mihailović, S. (2004). Oduzimanje budućnosti – omladina Srbije u vodama tranzicije. U: Mihailović S. (ur.) Mladi zagubljeni u tranziciji. Beograd: Centar za proučavanje alternativa, str. 17–37.

107. МЉИМПСЦГ 2004. Етнички мозаик Србије. Према подацима Пописа становништва 2002. Београд: Министарство за људска и мањинска права Србије и Црне Горе.

108. Mršević, Z. (2011). Ka demokratskom društvu: rodna ravnopravnost. Institut društvenih nauka.

109. Mujanović, E. I. (2013). Nazaposlenost mladih u Bosni i Hercegovini – trenutna situacija, izazovi i preporuke. Sarajevo: Fridrich-Ebert-Stiftung, str. 1–66.

110. Republika Crna Gora (2006). Nacionalni plan akcije za mlade, Podgorica, 1–137. http://www.infomladi.me/fajlovi/mladi/attach_fajlovi/lat/glavne-stranice/2010/01/pdf/Nacionalni_Plan_akcije_za_mlade_CG.pdf.

111. Никитовић, В. (2008). Зашто градови Србије брже старе од села? Демографски преглед, бр. 29. Београд: Министарство рада и социјалне политике у садању са Центром за демографска истраживања Института за друштвене науке и Друштвом демографа Србије.

112. Nikitović, V. (2009). Srbija kao imigraciona zemlja – očekivana budućnost. Stanovništvo, br.1, str. 31–52.

113. Николић, М. (2004). Млади су будућност овог друштва. У: Млади загубљени у транзицији. Београд: Центар за проучавање алтернатива, стр. 7–16.

114. Nikitović, V. (2009a). Mogući scenariji demografskog razvoja Srbije do 2020. Demografski razvoj – Studijsko-analitička osnova – Strategija prostornog razvoja Republike Srbije. Beograd: Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu.

115. Odović, G., Rapaić, D., & Nedović, G. (2008). Zapošljavanje osoba sa invaliditetom. Specijalna edukacija i rehabilitacija, 1–2.

116. Pavlica, B. (2005). Migracije iz Jugoslavije u Nemačku – migranti, emigranti, izbeglice, azilanti. Međunarodni problemi, vol. 57, br. 1–2, str. 121–158.

117. Pavlović, M. A., Živković, D. M. (2002). Geographical bases of economic development in the Old Raska region. Zbornik radova. Beograd: Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, (50), 87–98.

118. Pavlovic, V., Ignjatovic, D., Jovancic, P., Mitrovic, S. (2011). Coal production in Serbia – status and perspective. Górnictwo i Geoinżynieria, 35, p. 261–274.

119. Павловић, М., Филиповић, И., Радивојевић, А. (2012). Социогеографска обележја општине Сокобања. Теме, бр. 3, 1421–1437.

120. Palomba, R. (1995). Italy, the invisible change. In: R. Palomba and H. Moors (eds.) Population, Family and Welfare. Oxford, UK: The Clarendon Press.

121. Пашалић, С., Лукић, С., Пашалић, Д. (2009). Развијености општина Републике Српске – однос социоекономских показатеља и ниво демографске виталности. Бијељина: Зборник радова са научног скупа са међународним учешћем Синергија. Универзитет Синергија, 277–282.

122. PBILD program Održanje mira i inkluzivni lokalni razvoj (2010). Migracije, inkluzivni društveni razvoj, Izveštaj istraživanja, Bujanovac.

123. Пенев, Г. (2010). Новије промене у популационој динамици Србије и балканских земаља. Демографија, књ. VII, 45–77.

124. Penev, G., Stanković, B. (2013). Националност мајке као кључна одредница ванбрачног фертилитета у пограничним општинама југоисточне Србије: Ромкиње у „жижи ". Teme – Časopis za društvene nauke (3), 1199–1220.

125. Penjišević, I. (2012). The directions of regional development of Raška Municipality. Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA, 62(2), 33–48.

126. Petak, A. (2003). Jugoslavensko seljaštvo i obrazovanje u eri scijentizacije. Sociologija i prostor, 40(3/4 (157/158)), 459–484.

127. Petrović, M. (2011). Promene bračnosti i porodičnih modela u postsocijalističkim zemljama: zakasnela i nepotpuna ili specifična druga demogrfska tranzicija? Stanovništvo, vol. 49, br. 1, str. 53–78.

128. Половина, Н. (2010). Промене у мишљењу родитеља о броју деце у породици током периода транзиције (1998–2009). Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 131, стр. 91–102.

129. Polovina, N. (2007). Family-school cooperation in the context of traumatic transitions in Serbian society. In: H. Phtiaka, S. Symeonidou /Ed/: Schools and families in partnership: Looking into the future, University of Cypros, 292–300.

130. Пушић, Љ. (2007). Неки аспекти просторне покретљивости становништва Војводине. Теме, бр. 4, стр. 671–685.

131. Радовановић, С. (1995). Становништво градова и села у Србији после Другог светског рата. Гласник Етнографског института САНУ, књ. XLIV, стр. 55–60.

132. Радушки, Н. (2011). Просторни размештај и етничка хомогенизација становништва Србије. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 126, стр. 381–394.

133. Радушки, Н. (2011а). Присилне миграције у Србији: избеглице из Босне и Херцеговине. Социолошки преглед, vol. XLV, бр. 3, стр. 373–392.

134. Rašević, M. (1995). Prihvatanje populacione politike na individualnom nivou. Žene koje namerno prekidaju trudnoću. Stanovništvo, XXXIII (1–4), 41–54.

135. Rašević, M., Penev, G. (2006). The demographic picture of Belgrade at the beginning of the 21st century. Stanovništvo, 44(1), 81–96.

136. Rašević, M. (2009). Populaciona politika u Srbiji: stanje i očekivanja. Stanovništvo. Vol. 47, str. 53–65.

137. Rašidović, B. E. (2013). Informacijska pismenost – pravo na znanje i novi bibliotekarski aktivizam. Pregled, 54(2). Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.

138. Републички завод за статистику (2004). Општине у Србији 2003, Београд: РЗС.

139. Републички завод за статистику (2011). Демографска статистика у Републици Србији. Београд: РЗС.

140. Републички завод за статистику (2012). Пол и старост. Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији, књ. 2. Београд: РЗС.

141. Републички завод за статистику (2012). Национална припадност. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 1. Београд: РЗС.

142. Републички завод за статистику (2012а). Посебна обрада података о емигрантима. Београд: РЗС.

143. Републички завод за статистику (2012б). Статистички годишњак Републике Србије 2012. Београд: РЗС.

144. Републички завод за статистику (2013). Миграције (подаци по општинама/градовима). Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији, књ. 9. Београд: РЗС.

145. Републички завод за статистику (2013а). Дневни мигранти (подаци по општинама/градовима). Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији, књ. 11. Београд: РЗС.

146. Републички завод за статистику (2013б). Демографска статистика у Републици Србији, 2012. Београд: РЗС.

147. Републички завод за статистику (2013в). Економска активност. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 7. Београд: РЗС.

148. Републички завод за статистику (2013г). Инвалидитет. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 8. Београд: РЗС.
149. Републички завод за статистику (2013д). Школска спрема, писменост и компјутерска писменост. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 3. Београд: РЗС.
150. Републички завод за статистику (2013е). Вероисповест, матерњи језик и национална припадност. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 4. Београд: РЗС.
151. Републички завод за статистику (2014). Делатност. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији, књ. 15. Београд: РЗС.
152. Републички завод за статистику (2014а). Пројекције становништва Републике Србије 2011–2014, Подаци по општинама и градовима. Београд: РЗС.
153. Riznić, D., Voza, D., Vuković, M. (2012). Пограничје источне и југоисточне Србије у штампаним медијима националног значаја. Теме – Часопис за друштвене науке (04), 1559–1582.
154. Romelić, J. M., Tomić, P. R. (2004). Uzroci i posledice specifičnih modela lokacije i razmeštaja industrije Banata. Ekonomika, 50(4–5), 119–127.
155. Savić, L., Bošković, G. (2011). Uticaj svetske ekonomske krize na razvoj Srpske industrije. Industrija, 39(4), 87–106.
156. Savić, M. (2008). Potencijalni prvaci migracija tipa grad – grad u Vojvodini. Stanovništvo, vol. 46, br. 2, 43–80.
157. Службени гласник РС (2009/10). Уредба о номенклатури статистичких територијалних јединица. Влада Републике Србије, бр. 109/2009 и 46/2010.
158. Службени гласник РС (2005/07), бр. 55/05, 71/05 – исправка и 101/07. Национална стратегија за младе. Влада Републике Србије.
159. Службени гласник РС (2005/07/08). Стратегија за управљање миграцијама. Влада Републике Србије, бр. 55/05 и 71/05 – исправка, 101/07 и 65/08.
160. Службени гласник РС (2005). Закон о службеној употреби језика и писма. Влада Републике Србије, бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005.
161. Службени гласник РС (2013). Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама. Влада Републике Србије, бр. 34/2001 и 8/13, који је у примени од 26. јануара 2013.
162. Службени лист СРЈ (2002). Закон о заштити права и слобода националних мањина, број 11 од 27. фебруара 2002. Влада Републике Србије.
163. Sobotka, T. (2008). Overview Chapter 6: The Diverse Faces of the Second Demographic Transition in Europe. Demographic Research, 19, 8, 171–244.
164. Спасовски, М., Шантић, Д., Радовановић, О. (2012). Историјске етапе у транзицији природног обнављања становништва Србије. Гласник СГД, XCII, бр. 2, стр. 23–60.
165. Стаменковић, С., Гатарић, Д. (2008). Конвергентне и дивергентне дневне миграције становништва Београда и околине – просторна дистрибуција по насељима у границама Града Београда. Демографија, књ. 5, стр. 43–52.

166. Стаменковић, С., Гатарић, Д. (2009). Дневна интеракција радне снаге, ученика и студената Београда и насеља Поморавља. Зборник радова, св. LVII, стр. 87–102.

167. Stanković, B. (2002). Novi morbiditet mladih. Stanovništvo, vol. 40, br. 1–4, str. 53–76.

168. Станковић, Б. (2006). Знање, ставови и понашање младих релевантни за планирање породице. Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 121, стр. 217–225.

169. Stanković, B., Penev, G. (2010). Trendovi vanbračnih rađanja u Srbiji u drugoj polovini 20. i početkom 21. veka u širem evropskom kontekstu. Stanovništvo (Beograd), god. XLVIII, br. 1, 1–24.

170. Станковић, Б., Пенев, Г. (2013). Националност мајке као кључна одредница брачног фертилитета у пограничним општинама југоисточне Србије: Ромкиње у „жижи". Теме, XXXVII, бр. 3, 1199–1220.

171. Stanulović-Kapor, N., Berić, B. (1973). Family Planning in Yugoslavia With Special Reference to the Province of Vojvodina. Journal of Biosocial Science, 5, p. 179–185. doi:10.1017/S002193200000910X.

172. Статистички годишњак Југославије (1987). Београд, 36.

173.Stevanović, R. (2005). Izbeglištvo i demografski rast stanovništva Srbije. Stanovništvo, vol. 43, br. 1–4, str. 43–60.

174. Tiosavljević, R. (2010). Regionalni razvoj Srbije i svetska ekonomska kriza. Anali međunarodne konferencije mladih, br. 1, 12–22.

175. Tomanovic, S., Ignjatovic, S. (2010). The Significance and Meaning of Family Transitions for Young People. The Case of Serbiain Comparative Perspective. Annales. Ser.hist.sociol. 20:1.

176. Тркља, М. (1988). Критерији разграничења непривреде од привреде и дефинисања појединих сегмената непривреде. Зборник радова 22, 1-3:131-142. Правни факултет у Новом Саду, кладионице и удружења организација удруженог рада.

177. United Nations (2007). Population Division, World Population Prospects, the 2006 Revision. New York: Department of Economic and Social Affairs (CD-ROM Edition, Extended Dataset).

178. Ferić-Šlehan, M., Mihić, J., Ricijaš, N. (2008). Rizična ponašanja mladih i njihova percepcija očekivanih posledica za rizična ponašanja od strane roditelja. Kriminologija i socijalna integracija, 16(2), 47–59.

179. Филиповић, М., Ђурђевић, Ј. (2007). Демографске промене у градовима централне Србије – компаративна анализа. Архитектура и урбанизам, бр. 20–21, стр. 101–111.

180. Filipović, S. (2010). Efekti globalne finansijske krize na finansijski sektor Srbije. Industrija, 38(3), 79–94.

181. Florea, S. (2013). Migration and Variables in the Remittance Behaviour Among the Serbian Vlach Migrants – a Key to Identity Dynamics. Scientific Research & Education in the Air Force-AFASES, 1.

182. Clark, C. (1957). The Conditions of Economic Progress, 3rd ed. London: Macmillan.

183. Cvetković, Ž., Logar, M., Rosić, A., Ćirić, A. (2012). Mineral composition of the airborne particles in the coal dust and fly ash of the Kolubara basin (Serbia). Periodico di Mineralogia, 81(2).

184. Carić, O., Nedučin, D., Krklješ, M. (2010). Consequences of gentrification of a residential neighbourhood: A case study. Zbornik radova Građevinsko-arhitektonskog fakulteta, Niš, (25), 33–40.

185. Čalić, M-Ž. (2013). Istorija Jugoslavije u 20. veku. Beograd: Clio.

186. Šabić, D., Pavlović, M. (2005). Geographic bases of tourist development of the Sjenica's region. Glasnik Srpskog geografskog društva, 85(1), 235–240.

187. Šobot, A. (2012). Three demographic consequences of gender-specific behavior pattern: The case of Serbia. Stanovništvo, 50(2), 85–109.

188. Šuković, D. (2009). Stanovništvo Srbije u fokusu tržišta rada. Beograd: Stanovništvo, br. 2, str. 85–99.

189. Wertheimaer-Baletić, A. (1996). Specifičnosti demografskog razvitka u Hrvatskoj i njegove socio-ekonomske implikacije. Revija za socijalnu politiku, III, br. 3–4, str. 251–258.

190. Wertheimaer-Baletić, A. (2004). Depopulacija i starenje stanovništva – temeljni demografski procesi u Hrvatskoj. Demografska istraživanja, br. 4–5, str. 631–651.

МЛАДИ У СРБИЈИ ПОЧЕТКОМ 21. ВЕКА

Аутори: Милка Бубало-Живковић, Тамара Лукић

Рецензенти: др Саша Кицошев, др Гордана Јовановић, проф. др Драган Вукмировић

РЕДАКЦИЈА: Зоран Јанчић, Снежана Лакчевић, мр Љиљана Ђорђевић, Сузана Станојковић, Александра Јовановић, Славица Вукојичић Шево

Графички дизајн: Лидија Луканић

Фотографија: Милка Бубало-Живкови, Лидија Луканић, Тамара Лукић

Израда карата и графикона: Лидија Луканић, Милан Шормаз, Милутин Раденковић

Лектура: Богдана Милошевић

Техничко уређивање: Одељење за припрему публикација и стандарде публиковања

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

314.114-053.6(497.11)"20"

БУБАЛО-Живковић, Милка
Млади у Србији почетком 21. века / Милка Бубало-Живковић, Тамара Лукић.
- Београд : Републички завод за статистику, 2015 (Београд : Републички завод за статистику). - 275 стр. : илустр. ; 24 cm. - (Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. у Републици Србији)

Тираж 1.000. - Напомене и библиографске референце уз текст. -
Библиографија: стр. 265-275.

ISBN 978-86-6161-146-9
1. Лукић, Тамара [аутор]
а) Омладина - Демографска истраживања - Србија - 21в COBISS.SR-ID 217371404

www.stat.gov.rs

Издаје и штампа
Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922; Телефакс: 011 2411-260

Број страна: 276 ● Тираж: 1000